Buug-gacmeedka Shatiga Darawalnimada ee Maine

Xoghayaha Gobalka, Shenna Bellows

SHAXDA MAWDUUCYADA

QAYBTA 1 – SHATIGAAGA DARAWALNIMO ……………..……………..…………..………1-1
Hordhac ……………………………………………………………….……..………………..……...1-1
Qaadashada Shatiga Darawalnimo ee Maine …………………………..…..…………….………1-2
Noocyada Shatiga Darawalnimada iyo Ogolaanshiyaasha Darawalka ……..…..……………………..1-3
Imtaxaanaadka Qasabka ah ee Shatiga Gaadiidka Gaarka ah ……………..……………………...1-3
Shati Gobal Kale Bixiyay ama Gaari Ku Wadista Shati horey u Jirtay …….……………..……….…1-5
Cusbooneysiinta Shatiga Darawalnimada ……………………………..……………………….…1-6
Luminta Xuquuqaha Gaari Wadista ………………………………..…………….…………1-6
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 1 …………………………………………………………..…1-11

QAYBTA 2 – SHARCIGA IYO XEERARKA GOBALKA ………….…....………………….2-1
Sabbarloogaynta Gaarigaaga ………………………………………………….…………………..…2-1
Diiwaan Gelinta Gaarigaaga ……………………………………………….……………………...…2-2
Caymis u samaynta Gaarigaaga……………………………………………………………...………2-3
Kormeerida Gaarigaaga………………………………………………………………………………2-4
Ilaalinta Gaarigaaga……………………………………………………………………………...…2-5
Qalabka iyo Agabka ……………………………………………………………………………………2-6
Dhawaaqa Xad dhaafka ah ee Nidaamka Guuxa ………………………………………………2-6
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 2 ……………………………………………………………2-6

QAYBTA 3 – U DIYAARSAN GAARI WADIS……………………….................…………..3-1
Aragga iyo Maqalka …………………………………………………………….………………3-1
Daalka ……………………………………………………….………………………………...……….3-1
Waxyaabaha Mashquuliya Darawalka …………………………………………….…..…..…..…3-3
Gaari Wadis Gardarro Leh ……………………………………………….…….…...……….…..…3-5
U diyaarsanaanta Gaari Wadista (Khamriga iyo Daroogada) ....…3-5
Shucuuraha ………………………………………………………..………………………………3-15
Caafimaadkaaga ………………………………………………………..……………………………3-15
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 3 ……………………………..……………………………..…3-16

QAYBTA 4 – KAHOR INTA AADAN GAARI WADIN ……………………….……………….…4-1
Sixidda Kursigaaga iyo Muraayadaha ………………………………………………….…………4-1
Xirashada Suumanka Badqabka ……………………………………………………………………..4-2
Boorso haweedka…………………………………………………………………………………...…4-3
Ilaalinta Badqabka Carruurta ……………………………………………………………………...4-4
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 4 ……………………………………………………...……4-5

QAYBTA 5 – BILOOWGA ………………………………………………………………………5-1
Kicinta Matoorka ……………………………………………………………………5-1
Horay U Socoshada …………………………………………………………………5-1
Joogsiga ……………………………………………………………………………5-2
Isteerinka ……………………………………………………………………………5-3
Gadaal U Bixida ……………………………………………………………………5-3
Ilaalinta ……………………………………………………………………………5-4
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 5 ………………………………………………5-4

QAYBTA 6 – XEERARKA WADADA …………………………………………………6-1
Wadista Gaari…………………………………………………………………………6-1
Waddo Marida U Xaq Leh……………………………………………………………6-1
Xakamaynta Gaadiidka………………………………………………………………6-3
Tilmaamaha Taraafikada ……………………………………………………………6-3
Calaamadaha Taraafikada ……………………………………………………………6-4
-Calaamadaha Digniinta ……………………………………………………6-4
- Isgoyska Wadada Tareenka ………………………………………………6-5
- Calaamadaha Aaga Shaqada ………………………………………………6-5
- Calaamadaha Sharciga ……………………………………………………6-6
- Calaamadaha Tilmaanta ……………………………………………………6-7
- Calaamadaha Lambarka Wadada …………………………………………6-7
Calaamadaha Geeska Wadada ………………………………………………………6-8
- Calaamadaha Laynka Jaallaha ah …………………………………………6-8
- Calaamadaha Laynka Cad …………………………………………………6-8
Adeegsiga Seedadka …………………………………………………………………6-8
- Gudubfarowga iyo Seedadka Joogsiga …………………………………6-11
Xakamaynada Kale ee Laynka ………………………………………………………6-12
- Laynka Leexashada dhanka Bidix ee Dhexda Wadaaga ah ………………6-12
- Seedadka Gadaal looga Bixi karo …………………………………………6-12
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 6 ………………………………………………6-13

QAYBTA 7 – GAARI WADISTA GUUD ………………………………………………7-14
Leexasho ……………………………………………………………………………7-14
Isgoysyada ……………………………………………………………………………7-14
Wareegga Taraafikada iyo Goobooyinka ……………………………………………7-15
Layn Baddelasho ……………………………………………………………………7-16
Ku wadidda gaari waddada xawaaraha sare …………………………………………7-17
Dhaafid ………………………………………………………………………………7-19
Xeerarka Basaska Dugsiga …………………………………………………………7-21
Baarkimid ……………………………………………………………………………7-22
- Baarkinka Qotonson iyo Xagal baarkimida ……………………………7-24
- Baarkin Siman ama Baarkin Taxan…………………………………………7-24
Dib u Leexasho ………………………………………………………………………7-26
7 Su'aalaha Layliga ee Qeybta 7………………………………………………………7-27

QAYBTA 8 – MAARAYNTA WAKHTIGA IYO MASAAFADA ……..……………..……....8-1
Arkaya Wax Khatar ah ……………………………………………….………….……….…...8-1
Eeg Dhinacyada …………………….……………………………….………….……….…...8-2
Eeg Gadaal ………………………………………………………………….………….……...8-3
Maaraynta Xawaaraha …………………………………………………….…………..….....8-5
- Isku diyaarinta xaaladaha waddada ………………..........………….......………………8-6
- Xoodooyin/qalqallooc ……….............……………..........…………………...…………8-6
- Waddooyin Sibiibix ah ………………….……………..........…………………………......8-6
- Taayar/sheeg simbirixasho ………….…………..........……………………………….…8-7
- Waddooyin Daad leh ………………………..........……………………………….…..…8-7
Masaafada Joogsiga ………..……………………………………………………..………8-7
Xaddidka Xawaaraha ……..………………………………………………………………8-7
Maaraynta Masaafada ………………………………………………………………….....8-11
- Masaafada Hortaada ah ………………..........………………………….………....8-11
- Masaafada Dhinacyada ………………..........……………………………………….8-13
Masaafada Dambe waxay Saameeyaa Masaafada ka Fogaanshaha …………………………..8-14
La xiriirid …………………………………………………………………………………..8-15
- Tilmaamida Jiho Beddelashada ………………..........………………………………8-17
- Dhigidda Gaarigaaga Meel laga la Arki karo ……………………..........………………...…8-19
Su'aalaha Muraaajacada ee Qaybta 8 ……………………………………………………..…..8-19

QAYBTA 9 – KA FOGAANSHAHA SHILALKA ……………………………..……...………9-1
Gurmadka iyo ka Fogaanshaha Shilalka ……………………………………...…………9-1
- Bareeg-qabashada ………………………………………………………………………..9-1
- Isteerin wareejin …………………………………………………………………….....9-1
- Xawaarayn …………………………………………….……………...…....9-2
Is-difaacid xilliga Isku dhaca / shilka ……………………………………………..…....9-2
- Shilalka ………………………………………………………………………...………9-3
Gargaarka Xaaladda Degdegga ah ………………………………………………….……9-4
- Rakooyinka ……………………………………………………………..…..………9-4
- Qorarka/Sagxadaha aan sinnayn ……………………………………………..…….....9-4
Ciladaha Gaariga ……………………………………………..…………………..……...9-5
- Bareeg Go'id ………………………………………..……………………....9-5
- Bareeg Oolyo leh …………………………………………..…………………9-5
- Taayar Qarxay …………………………………………………………………....9-5
- Sheelaro Katibmay ………………………………………………………..………9-6
- Cilad farsamo ………………………………………………………………...…..9-6
- Haddii Matoorkaaga Biyo galaan ………………………………………………..…9-6
- Haddii Gaarigaagu ku istaago Wadada Tareennada ……………………………….……9-6
- Haddii gaari ku soo socdo Laynkaaga ………………………………..……....…9-6
- Haddii Baytariga Gaarigaagu Dhammaado ………………………………………..……9-7
- Haddii Gaarigaagu Biyo ku dhex Dhaco ……………………………………………...…..9-7
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 9 ……………………………………………………...9-7

QAYBTA 10 – WADDO WADAAGID ……………………..…….……………………..….…..10-1
Lugeeyeyaal ………………………………………………….……………………………...10-1
Baaskiilo ………………………………………………….…….……………………..…..10-1
Mootooyin mise Dhugdhugley ……………………………..……………………...……...10-5
Gawaari wayn ………………………………………………..……………………………10-5
Gawaarida Gurmadka ……………………………………..……………………………....10-9
Joogsiyada Booliska/ Taraafikada ……………………………………………….……………10-10
Sharciga Wado uga Bixidda ……………………………………………………..….…….10-10
Gawaarida Gaabiska ku Socda ………………………………………………..…..….10-11
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 10 ……………………………………...……………......10-12

QAYBTA 11 – CAQABADAHA GAARKA AH EE GAARI WADISTA ………...…………..11-1
Kaxaynta gaari Habeenkii …………………………………………………….....……...….11-1
Aad Shaqo ……………………………………………………………………...…………..11-1
Waddooyinka Miyiga ……………………………………………………...………….11-3
Xaaladaha gaari Wadista Khatarta leh ………………………………………...………...11-4
Badqabka Duurjoogta ………………………………………………………...…………11-7
Rakaab Qaadidda iyo Xammuulka …………………………………………...…………11-8
Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 11 …………………………...………….……...…11-9

QAYBTA 12 – TIJAABI AQOONTAADA……………………………………………………..12-1

Lifaaqa A
- Asbaabta Caadiga ah ee Diidmada Imtixaanka Gaari wadidda
- Macluumaadka Imtixaanka Gaari wadidda
- Tilmaamaha Imtixaanka Gaari wadidda
- Sharciga degganaanshaha/Warqadaha Deggenaanshaha ee Sharciga ah

QAYBTA 1

Shatigaaga Darawalnimo

Hordhac

Ruqsada Darawalka ayaa ku siinaysa madax banaani iyo xoriyad cusub – iyo sidoo kale masuuliyad keligaa ah.

Qof kasta oo wadada maraya ama wadada u dhow – laga bilaabo darawalka ilaa baaskiilaha ku feer socda ilaa qofka ku lugaynaaya geeska wadada – wuxuu isku halaynayaa adiga inaad feejignaato marka aad gaariga wado. Waa inaad markasta u diyaar garoowdaa suuragalnimada ah inaad u baahanayso inaad joogsato, leexato, xawaarayso ama xawaaraha dhinto si aad iskaga ilaaliso isku dhaca gaadiidka. Taas ayaa ka dhigan inaad u baahan tahay inaad dareenkaaga oo dhan saarto wadada aadna markasta ilaaliso anshaxa darawalnimada.

Noloshaada, nolosha rakaabka iyo nolosha darawallada kale, baaskiileeyda iyo dadka lugaynaaya ayaa ku xiran awoodaada gaari u wadista si amaan ah. Haddii ay ku naafeeyaan daroogooyin ama khamri, ama haddii aad fariin qoraal qorayso ama aad eegayso wax aan ahayn hortaada, waxaad khatar gelinaysaa nolosha.

Shilalka masiibada ah ee lagu dhinto ayaa dhammaan badanaa dhaca, waxaana inta badan sababa qof jebinaaya sharciga. Waxa aan badanaa laga waramin waa dhammaan isku dhacyada gaadiidka ay kahortageen darawallada feejigan, aan maandooriyaha cunin, faraha fudud oo raaca xeerarka wadada.

Laanta Gaadiidka Matoorka ku Shaqeeya ee Maine ayaa la aasaasay sanadkii 1905 sabab la xiriirta walaac laga qabay badqabka dadwaynaha markii ay biloowdeen gaariaasha matoorka ku shaqeeya. Maanta, way adag tahay in la cabiro khataraha wakhtigaas jiray maadaama ay farduhu ka badnaayeen gaariyaasha wadooyinka maraaya. In ka badan 100 sano, Laanta Gaadiidka Matoorka Ku Shaqeeya (BMV) ayaa muhiimada ku saartay shaqadeena kor u qaadistabadqabka wadooyinka Maine ayadoo xaqiijinaysa kartida siineysana ruqsad darawallada, sidoo kalena ilaalinaysa diiwaannada taariikhda darawallada, mulkiyada gaariyaasha iyo diiwaan gelinta gaariyaasha. Buug tusmeedkaan waxaa loo sameeyay inuu kuu diyaariyo aqoonta iyo xirfadaha aad u baahan tahay si aad qaab amaan ah ugu wado gaari aadna u ilaashato ruqsada darawalnimada.

Hase yeeshee, qaadashada ruqsadaada darawalku waa keliya biloow. Fadlan xasuusnoow in xirfadaha, habdhaqannada, iyo xeerarka wadada ee aad maanta baranayso ay ka badan tahay keliya jawaabaha imtaxaanka. Gaari wadista amaanka ah waa masuuliyad ku saaran inta aad nooshahay oo dhan waana mid u baahan inaad xaqiijiso mar kasta oo aad gaari wadayso.

Inta aad qaadayso talaabooyinkaaga koobaad ee qaadashada ruqsad aad ku wado gaari matoor leh, waxaan kugu boorinayaa inaad naftaada u balan qaado in aad diyaar u ahaado markasta oo aad gaari wadayso. Waxaan kuu rajaynaynaa inaad guul ka gaarto qaadashada shatigaaga darawalnimada, aadna u raaxaysato dhammaan xoriyada iyo fursadaha aad helayso inta noloshaada ka dhiman.

Daryeel Naftaada,

Shenna Bellows
Xoghayaha Gobalka

Qaadashada Shatiga Darawalnimo ee Maine

Ku wadista gaari matoor ku shaqeeya wadooyinka waawayn ee dadwaynaha ee Maine waa faa'iido iyo masuuliyad aad u culus oo wada socda. Awooda wadista gaari, xamuul ama mooto ayaa kordhinaysa badkaaga. Waxay kuu sahlaysaa inaad shaqeyso, booqato saaxiibada, aadna ku raaxaysato wakhtigaaga fasaxa.

Gaari matoor ku shaqeeya oo loo adeegsaday si doqonimo ah ama si taxadar la'aan ah, ayaa dhalin kara geeri. Kumanaan dad ah ayaa ku dhinta sanad kasta Mareykanka sabab la xiriirta shilalka gaariyaasha matoorka ku shaqeeya. Si aad u qaadato shatigaaga darawalnimada waa inaad taqaanaa xeerarka wadooyinka iyo sida qaab amaan ah loogu wado gaari ama gaadiid kale wadada. Inaad ahaato darawal amaan ah, caqli badan ayaa u baahan wakhti iyo dedaal, laakiin hawsha ayaa keliya bilaabata marka aad hesho shatiga.

Yaa u baahan Shatiga Darawalnimo ee Maine?

- Qof kasta oo dagan Gobalka kaasoo doonaaya inuu gaari ku wato Maine. Dadka cusub ee soo daga kuwaasoo haysta shatiga darawalka ee ka yimaada gobal kale waa inuu soo wareejiyaa shatigaas uuna shatiga darawalnimada ka codsadaa Maine 30 maalmood gudahood kadib marka uu deegaan ka dhigto gobalkaan.

Yaan u Baahnayn Shatiga Dawalnimada ee Maine si uu gaari Ugu Wado Maine?

- Qof kasta oo deegaanka ah kaasoo haysta ogolaanshaha ardaynimada ayaa wadi kara gaari haddii uu la socdo darawal shati leh kaasoo ugu yaraan jira 20 sano haystayna shatiga saxda ah ugu yaraan 2 sano. Darawalka shatiga haysta waa inuu fadhiyaa kursiga ku xiga darawalka haysta ruqsada ardaynimada.
- Qof kasta oo aan gobalka daganayn kaasoo jira ugu yaraan 16 sano haystana shatiga dawaralka oo sax ah ama ruqsada ardaynimada oo uu ka haysto gobalka uu dagan yahay.
- Shaqaale kasta oo milatariga ka tirsan kaasoo haysta ruqsada saxda ah ee wadista gaadiidka milatariga.

Sidee ayaad Shati uga Helaysaa Maine?

- Waa inaad jirtaa ugu yaraan 15 sano.
- Haddii aad ka yar tahay 18 sano jir waa inaad dhamaysataa koorsada waxbarashada darawalka ee la ogol yahay.
- Si aad u hesho ruqsada ardaynimada waa inaad si buuxda u dhamaysataa imtaxaanka qoran ee aqoonta darawalka. Ruqsada ardaynimada ayaa caadiyan shaqeyn karta 2 sano. Waxay u sahlaysaa qofka inuu wado gaari marka uu la socdo darawal shati leh kaasoo ugu yaraan jira 20 sano haystayna shatiga saxda ah muddo 2 sano ah. Darawalka la soconaaya waa inuu shati u haystaa wadista nooca gaariga qofku wadaayo.
- Adeegsiga taleefannada gacanta ama aaladaha elektaroonigga ah ee gacanta lagu qaato ayuu mamnuucayaa sharcigu marka aad gaari ku wado Maine.
- Imtaxaanaadka qoran iyo shaashadaha la daawado ayaa lagu baxshaa qaab jadwalaysan dhammaan laamaha xafiisyada Gaariyaasha Matoorka ku shaqeeya. Labo nooc oo aqoonsi ayaa loo baahan yahay. Tusaalaha, ayaa noqon kara, shahaadada dhalashada iyo kaarka Social Security. Inkastoo aah lambarkaaga Social Security aan lagu qori doonin shatigaaga, waa in la keenaa marka la codsanaayo ama la cusbooneysiinaayo shatig. Shahaadooyinka dhalashada ama Baasaboorada ayaa laga doonayaa codsadeyaasha jira ayna ku jiraan kuwa da'da 22 sano si loo go'aansho taariikhda ay dhasheen. Footo koobiyada shahaadooyinka dhalashada waa inay leeyihiin tiimbare ama saxiix ay saartay wakaalada soo saartay. Nuqullada nootaayada leh lama aqbali doono.

Noocyada Shatiga Darawalnimada iyo Ogolaanshiyaasha Darawalka

Nooca Shatiga (Noocyada Gaariyaasha)
Maine wuxuu leeyahay 3 heer oo shatiyada darawalka ah.

- Heerarka A iyo B: Shatiyada heerka A iyo B waa shatiyada gaariyaasha ganacsiga waxaana lagu aqoonsadaa xajmiga iyo miisaanka gaariga la wadaayo. Shatiga Heerka A waxaa ku jira noocyada gaariyaasha leh miisanaka guud oo dhan 26,001 ama xajmi intaas ka culus marka la xaqiijiyo in miisanaka guud ama cabirka miisaanka gaariga la jiidanaayo uu ka badan yahay 10,000 oo rodol. Heerka B waxaa ku jira gaari kasta oo keli ah oo leh cabirka miisaanka guud ee gaariga oo dhan 26,001 ama miisaan ka badan ama gaari kasta oo noocaas ah oo xanbaaraaya gaariga oo aan ka badnayn 10,000 oo rodol wadarta guud ee miisaanka gaariga. Dadka haysta Shatiga Heerka A ama B ayaa, marka ay helaan ayidaad ku haboon, wadi kara dhammaan gaariyaasha Heerarka B iyo C.
- Heerka C: Heerka C waa nooca shatiga caadiga ah oo la siiyo inta badan darawallada gaariyaasha. Shatiga Heerka A waxaa ku jira gaari kasta oo keli ah ama iskudarka gaariyaasha aan buuxin qeexitaanka Heerka A ama B. Shatiga Heerka C waa shatiga darawalka gaadiidka ganacsiga keliya haddii uu leeyahay ayidaada qaadista maadooyinka khatarta ah, taangiga iyo/ama rakaabka. Dadka haysta Shatiga Heerka C ayaa, marka ay helaan ayidaad ku haboon, wadi kara dhammaan gaariyaasha heerkaas.

Buugaagta tusmada waxbarashada gaarka ah ayaa la heli karaa si loogu adeegsado waxbarasho ahaan marka la codsanaayo shatiga darawalka gaadiidka ganacsiga ama ayidaada mootada.

Basaska dugsiga, basaska rakaabka iyo mootooyinka ayaan lahayn heer gaar ah, laakiin isticmaalkooda ayaa u baahan ayidaad gaar ah iyo imtaxaan loo galo gaariyaashaas.
FIIRO GAAR AH: Codsadeyaasha shatiga baska dugsiga waa qasab inay jiraan 21 sano ama ka wayn ayna haystaan ugu yaraan hal sano oo khibrada darawalnimada shatiga leh ah. Waxaa intaas dheer, qof kasta oo lagu xukumo khaladka O.U.I. tobankii sanoo ee lasoo dhaafay ayaan u qalmin inuu qaato shatiga darawalka baska dugsiga.

Dhugdhugleeyda ayaa lagu wadi karaa shatiga heer kasta. Dhug-dhugleyda ama bajaajta waxaa keliya wadi kara qof haysta shatiga saxda ah ee heer kasta, ruqsada saxda ah ee ardaynimada ama ruqsad leh ayidaada mootada ama dhugdhugleyda.

Imtaxaanaadka Qasabka ah ee Shatiga Gaadiidka aan ahayn Kuwa Ganacsiga

Sidee ayaad Shati uga Helaysaa Maine?

- Waa inaad jirtaa 16 sano aadna dhamaysataa koorsada waxbarashada darawalka ee la ogol yahay.
- Waa inaad jirtaa ugu yaraan 18 sano jir haddii aadan dhamaysan koorsada waxbarashada darawalka ee la ogol yahay.
- Kahor inta aan qof ka yar 21 sano codsan imtaxaanka wadada, qofkaas waa inuu haystay ruqsada ardaynimada muddo 6 bilood ah laga bilaabo taariikhda la baxshay ruqsada ardaynimada waana inuu dhamaystaa ugu yaraan 70 saacadood oo gaari wadis ah, ayna ku jirana 10 saacadood oo habaynkii ah, asagoo uu la socdo darawal shati leh kaasoo jira ugu yarana 20 sano haystayna ruqsad sax ah ugu yaraan 2 sano. 70 saacadood ee tababarka darawalnimada ah ayaa bilaabanaysa marka la siiyo ruqsada. Waalidka, xaaska waalidka, masuulka, ama xaasku waa inuu ku cadeeyaa wakhtiga qofku gaariga waday qaabka uu baxshay xoghayaha Gobalku. Marka qof uusan haysan waalid

xaaska waalidkiis, masuul, xaas, ama cida uu u shaqeeyo ayaa xaqiijin kara wakhtigiisa darawalnimada.

- Waa inaad si buuxda ugu baastaa imtaxaanka wadada. Marka aad diyaar u tahay inaad gasho imtaxaanka wadada waxaad foomka codsiga imtaxaanka wadada ama diiwaanka darawalnimada ee lagu siiyay boostada ugu diraysaa Xafiiska Guud ee Gaariyaasha Matoorka ku shaqeeya oo ku yaala Augusta. Intaas kadib waxaa laguu mudeyn doonaa imtaxaanka wadada oo lagu qabanaayo goob imtaxaan oo gurigaaga u dhow. Keen ruqsadaada ardaynimada iyo ogeysiiska balanta balantaas mudeysan. Darawalladu waa inay la yimaadaan gaarigooda, kaasoo si fiican u diiwaan gashan (keen diiwaanka) oo lasoo dayactiray, si ay ugu galaan imtaxaanka wadada. Waa inuu kula socdaa darawal shati leh kaasoo haysta shatiga saxda ah ee darawalnimada. Inta lagu jiro bilaha qaboobaha, waa suuragal in xaaladaha cimiladu sababaan in la baajiyo imtaxaankaagii mudeysnaa. Codsadeyaasha loo mudeeyay imtaxaanka wadada maalin uu jiro baraf iyo/ama ceeryaamo ayaa dooran kara in dib loogu dhigo imtaxaanka ayagoo aan qarash kale ka bixin. Codsadeyaasha doorta dookhaan ayaa wici kara (207) 624-9000, raaci 52119.
- Qof ka yar 18 sano kaasoo la siiyay shatiga darawalka ee Maine ayaan: wadi karin gaari asagoo isticmaalaaya taleefanka gacanta ama aaladaha elektarooniga ah ee gacanta lagu qabto; ma wadi karaan gaari inta u dhexeysa saacadaha 12 a.m. iyo 5 a.m.; ma qaadi karaan rakaab ilaa inuu la socdo maahee darawal shati haysta kaasoo haystay shatiga 2 sano, jira ugu yaraan 20 sano, fadhiga kursiga ku xiga darawalka uuna ruqsad u haysto heerka gaariga uu wadaayo darawalku. Xubinta qoyska u dhow ayaa laga wadaa awoowe/ayeeyo, xaaska ayeeyo/awoowe, waalidka, xaaska waalidka, walaale, wiilka xaaska waalidka, walaaley, walaasha xaaska waalidka, ilmaha, ilmaha xaaskaaga, xaaskaaga, xubnaha qoyska guud ee dadka mudada dheer isla joogeen iyo marka uu la nool yahay xubnaha qoyska ee u dhow, masuuliyiinta maxkamadu amartay ee ehelada u dhow iyo ilmaha waalidkiis u baxeen hawlgal milatari kuna jira masuuliyada xubin qoyskiisa kamid ah.

Xadidaadahaan ayaa shaqeynaaya muddo 270 maalmood ah laga bilaabo marka qofku ku baaso imtaxaanka wadada. Jebin kasta oo ka dhan ah shuruudaha xadidaadahaan ayaa keenaysa joojinta shatiga iyo kordhinta 270 maalmood oo lagu kordhiyo xadidaadaha taasoo gaari karta ilaa qofku dhaafi dhalashada 18aad.

Shatiga koobaad ee la siiyo codsade kayar 21 sano waa mid **ku meel gaar ah** muddo labo sano ah laakiin keliya hal sano ayuu u shaqeynayaa dadka jira ugu yaraan 21 sano ama ka wayn marka ay helayaan shatiga koobaad. Haddii qof lagu xukumo jebinta sharciga isku socodka kaasoo dhacay intii lagu jiray shatiga ku meel gaarka ah, shatiga ayaa laga xayiri doonaa 30 maalmood. Jebinta shuruudaha marka labaad iyo sadexaad ayaa keenaysa ganaaxyo adag.

Maxaa ku Jiri doona Imtaxaanaadka?

- Imtaxaanka qoran ayaa lagu tijaabshaa fahanka iyo aqoonta sharciyada, xeerarka wadooyinka, xirfadaha gaari wadista iyo maamulida gaariga, iyo sidoo kale awoodaada aqoonsiga iyo fahanka calaamadaha wadada wayn. Awood gaar ah ayaa la saarayaa fahanka sharciyada khamri cabista iyo gaari wadista ee Maine.
- Baaritaanka aragga ayaa lagu tijaabin doonaa aragti wanaagga (faseexada aragaaga) iyo aragtida durugsan (fogaanta aad wax ka arki karto abada gees marka aad horey eegayso).

- Inta lagu jiro imtaxaanka wadada ee rasmiga ah Qiimeeye ayaa markasta qiimeyn doona awoodaada xakamaynta maamulka gaarigaaga. Xakamaynta saxda ah waa in la joogteeyaa marka aad gaariga u wado horey ama gadaal, aad u leexanayso bidix ama midig, ama aad toos u wadayso. Waxaa sidoo kale lagugu qiimeyn doonaa sida aad ula socoto aadna uga falceliso darawallada kale iyo dadka lugaynaaya, iyo sidoo kale samaafareyaasha, digniinaha, iyo xaaladaha wadada. Lagaama codsan doono inaad samayso wax qayru caadi ah ama sharci daro ah.

Fiiro gaar ah: Imtaxaanka wadada lagaama qaadi doono ilaa dhammaan imtaxaannada kale si guul leh loogu baaso.

Yay Qasab tahay Inuu Galo Imtaxaannada?

- Dadka codsanaaya shatiga koobaad waa inay galaan dhammaan imtaxaannaadka.
- Qof kasta oo badelaaya noociisa shatiga waa inuu galaa dhammaan imtaxaanaadka qasabka ah. Imtaxaanaad gaar ah ayaa la siiyaa dadka doonaaya inay wadaan mooto, bas, ama baska dugsiga, ayidaado dheeri ah waa in lagu daraa shati kadib marka qofku dhamaysto si guul leh dhammaan imtaxaanaadka quseeya ee qoran iyo kuwa aragga.
- Codsadeyaasha haysta shatiga saxda ah ee ka baxsan dugsiga ayaa laga dhaafi karaa imtaxaanka qoran iyo imtaxaanka wadada.

Shati Gobal Kale Bixiyay ama Gaari Ku Wadista Shati horey u Jirtay

Fariin ku socota Dadka U wareegsanaaya Shatigooda Gobalka Kale Shatiga Darawalnimada Ganacsiga aan Ganacskiga ahayn ee Maine

- Waa inaad jirtaa ugu yaraan 16 sano si aad u codsato shatiga Maine.
- Haddii aad jirto 16 ama 17 aadna haysato shatiga saxda ah ee ka baxsan gobalka, waxaa lagaa doonayaa inaad keento cadeynta ah inaad dhamaysatay koorsada waxbarashada darawalka ee la ogolaaday kahor inta aan lagu siin Shatiga Maine.
- Shati kasta oo ka baxsan gobalka waa in la keena amarka la bixinaayo shatiga Maine.
- Waa inaad codsataa Shatiga darawalnimada ee gaadiidka Ganacsiga haddii aad dooneyso inaad wado:
    - Gaariyaasha kaladuwan ee leh miisanaka guud oo dhan 26,001 ama xajmi intaas ka culus, haddii la xaqiijiyo in miisanaka guud ama cabirka miisaanka gaariyaasha la jiidanaayo uu ka badan yahay 10,000 oo rodol.
    - Hal gaari oo matoor ku shaqeeya oo leh cabirka miisanaka gaariga oo dhan 26,001 rodol ama ka badan ama gaari noocaas ah oo qaadaaya gaari leh miisaanka guud ee gaariga oo aan ka badnayn 10,000 oo rodol.
    - Gaari qaadaaya maadooyin khatar ah oo dhan xajmi u baahan in la gasho xeerka DOT ee federaalka.
    - Gaari loo sameeyay inuu qaado in ka badan 15 rakaab ah uuna ku jiro darawalku.
- Imtaxaanka qoran ayaan loo baahnayn haddii aad codsanayso shatiga gaariga dadka qaada.
- Sheegasho kasta oo khaldan oo lagu sheego codsiga shatiga ayaa keenaysa in si degdeg ah lagaagala laabto shatigaaga iyo xaqa aad u leedahay aad gaari ku wado Gobolka Maine. Waxaa intaas dheer, dacwad maxkamadeed ayaa lagaa keeni karaa marka aad wax been abuurto.
- Xoghayaha Gobalka waa inuusan aqbalin codsiga ilmo yar oo kayar 18 sano si uu u qaato shatiga darawalka ama ruqsada casharka ilaa inuu saxiixo maahee waalidka ama masuulka sharciga ah ee

leh masuuliyada ilmaha ama xaaska qofka aan qaan gaarin marka la xaqiijiyo in xaaskiisu jiro 18 ama ka wayn. Qof kasta oo saxiixay codsiga qof aan qaan gaarin oo soo gudbinaaya codsiga darawalka ama ruqsada ardaya ayaa markaas u gudbinaaya waaxda codsiga qoran ee nootaayada leh oo sheegaaya in shatiga ama ruqsada ardayga ee la siiyay qofkaas aan qaan gaarin, la ogolaado, in la joojiyo.

- Waxaad masuul ka tahay ku dhaqanka Sharciyada Gaadiidka ee Maine waana qasab inaad taqaanaa Tusmada Shatiga darawalnimada ee Maine.

Cusboonaysiinta Shatiga Darawalnimada

Xog ku Saabsan Shatigaaga Darawalnimada ee Maine

Marka aad ku baasto imtaxaanaadka qasabka ah, waxaad iibsan kartaa shati sawir leh kaasoo shaqeynaaya ilaa dhalashadaada lixdanaad kadib marka lagu siiyo shatiga ama dhalashadaada afraad kadib taariikhda lagu siiyay shatiga haddii aad jirto 65 ama ka wayn tahay. *Waa inaad keentaa cadeynta joogitaanka sharciga ah iyo sharciyada daganaanshaha marka aad codsanayso shatiga sawirka leh.* Haddii aad ka yar tahay 18 sano, waa inaad keentaa waalid ama masuulka sharciga ah oo kula socda si uu kuugu saxiixo bixinta shatiga sawirka leh, kaasoo boostada laguugu soo diri doono kadib marka la sameeyo. Waa inaad sidataa shatigaaga mar kasta oo aad gaari wadayso. Waa inaad tustaa shatigaaga sarkaal kasta oo booliiska ah oo kaa dalbada inaad tusto. Waa sharci daro inaad shatigaaga siiso qof kale.

Wax ka Badelka Shatiga: Badelida xogta ku qoran ruqsada darawalka ayaa keenaysa ganaaxyo aad u daran oo ay ku jiri karaan luminta shatigaaga.

Shatiga Lumay: Haddii shatigaagu lumo ama uu burburo waa inaad u soo sheegtaa Laanta Gaadiidka aadna codsataa nuqulka badelka ah ee shatiga. Marka la wargasho, Laanta ayaa xogta iyo agabka loo baahan yahay kuu soo diraysa si aad u codsato loogana shaqeeyo bixinta shati badel ah.

Dib U cusbooneysiinta Shatigaaga Darawalnimada*:* Ku dhawaad 45 maalmood kahor marka shatiga darawalku dhaco, ogeysiiska cusbooneysiinta ayaa boosta loogu diri doonaa ciwaankii ugu danbeeyay ee darawalka ugu qoran galka Laanta Gaadiidka. Haddii aadan noo soo sheegin wax isbadelka ciwaanka ah, waxaa laga yaabaa inaadan helin ogeysiiska cusbooneysiinta. Waa sharci daro inaad gaari ku wado shati dhacay.

Isbadelka Magaca ama Ciwaanka*:* Haddii magacaaga ama ciwaanku iska badelo kan ku qoran shatigaaga, sharciga Maine ayaa kaa doonaaya inaad u sheegto Xafiiska Gaadiidka 30 maalmood gudahood kadib isbadelka.

Luminta Xuquuqaha Gaari Wadista

Ilaalinta Shatigaaga Darawalnimada

Xasuusnoow, inaad hasato shati darawalnimo waa xuquuq lagaa ceshan karo markii la doono haddii aadan masuuliyad daro ku kacdo.

Awooda Xoghayaha Gobalka

Xoghayaha Gobalka ayaa awood u leh inuu xanibaado saaro shatigaaga darawalka marka uu muhiim u arko. Mid kamid ah xanibaabadaha ugu badan waa shardiga ah in shatiilaha xirta ookiyaalaha aragga saxa uu gashto marka uu gaariga wado. Xadidaadaha ayaa qabanaaya wakhtiga maalinta iyo goobta gaariga lagu wadaayo gaariga. Gaari wadis kasoo horjeeda xadidaadaha waa sharci daro.

Xoghayaha Gobalka ayaa kaa dalban kara inaad u timaado imtaxaanka shatiga ama dhageysi marka uu doono, xataa haddii lagu siiyay shatiga darawalnimada. Xoghayaha ayaa sidoo kale kaa dooni kara inaad keento cadeyn ka timid dhakhtarkaaga oo qusaysa xaaladaada caafimaadka jirka ama dhimirka.

Xoghayaha Gobalka ayaa awood u leh inuu laalo shatigaaga marka uu helo warbixinta qoran ee xun ee qusaysa gaari wadistaada uuna ka helo booliiska ama xubin kale oo kamid ah dadwaynaha.

Laalista Shatiga ama Ruqsada Qofka aan Qaan gaarin

Qof kasta oo saxiixay codsiga qof aan qaan gaarin ee codanaaya shatiga darawalka ama ogolaanshaha casharka ayaa, intaas kadib, u gudbin kara, Xoghayaha Gobalka, codsiga qoraaka ah ee nootaayada leh kaasoo codsanaaya in shatiga ama ruqsada casharka ee qofka aan qaan gaarin la laalo.

Ganaaxyada iyo Laalista Shatiga

Xoghayaha Gobalka iyo maxkamadaha ayaa awood wayn u leh laalista shatigaaga darawalnimada. Gaari wadistu waa xuquuq gaar ah, waxaana haysan kara xuquuqdaas keliya kuwa muujiya inay yihiin kuwo badqab leh.

Shatigaaga Darawalnimada ayaa Lagaa Ceshan karaa ayadoo La Burinaayo ama La Laalaayo

La noqoshada: Inkastoo aan badanaa la adeegsan, waxaa laga wadaa in shatigaaga iyo xuquuqdaada darawalnimada si rasmi ah loo baabi'yay aadna u baahan doonto inaad codsato shati cusub marka mudada la laabashadu dhammaato.

Khaladaadka caadiyan keena shati la noqoshada ayaa ah:

- Ku gaysashada gaari dil aan loo meel dayin. La noqosho soconaysa ugu yaraan 5 sano. Haddii khamri ku jiro kiiska la noqoshadu wa amid abadiyan ah.
- Qof Danbi Caadeystay La noqosho soconaysa ugu yaraan hal sano.

Laalista: Laalisyada ayaa muddo ku meel gaar ah xayiraaya xuquuqda gaari wadista. Qof shatigiisa la laalay ayaan loo ogolaan doonin inuu gaari wado ilaa ogeysiis qoran oo u fasaxaaya uu helo.

Khaladaadka caadiyan keena shati laalista ayaa ah:

- Ku fashilmida soo gudbinta caymiska lagaa rabo.
- Ku fashilmida soo xaadirista maxkamada kadib markii dacwad taraafig lagaa gudbiyay.
- Sarqaansanimo Ku Wadida Gaari (O.U.I.).
- Laalista Shatiga ee Maamulka Sameeyo.

Laalista Shatiga Maamulka Sameeyo

Xeerarka laalista Shatiga ee Maamulka Sameeyo ee quseeya uruurinta dhibcaha ganaaxyada, xukunnada iyo dacwadaha ayaa ah qaabka ugu badan ee loo adeegsado xakamaynta habdhaqanka darawalka ee gudaha Maine.

Muddooyinka Laalinta ee Xukunnada la Go'aanshay

Shatiga ama xuquuqda gaari wadista ee qof kasta oo lagu eedeeyay la dagaalanka booliiska, baasida jidgooyada ciidanka ama gaari ku cayrinta wadada ayaa shatiga laga laali karaa muddo 90 maalmood ah.

Qof kasta oo lagu xukumo danbiga ah inuu gaari kaxeeyay kadib markii shatigiisa la laalay ayaa laga laali karaa shatigiisa muddo 60 mood ah.

Shaqsiyaadka lagu xkumo danbiyada soo socda ayaa shatiyadooda la laali karaa muddo 30 maalmood ah:

- Ku fashilmida u istaagida sarkaal booliis ah
- Ka tagista goobta shilka (dhaawac jireed)
- Gaari ku wadista keligiis ruqsad
- Gaari wadista bilaa ruqsad aah (fal danbiyeed)
- Baasida baska dugsiga oo taagan oo nalalkiisa cas falaash bixinayaan.
- Xawaaraynta in ka badan 30 mayl saacadii ama ka badan xadiga xawaaraha
- Wax ka badelka shatiga ama shahaadada diiwaan gelinta
- Amaahinta shatiga cid kale
- U isticmaalida shatiga sifo sharci daro ah
- Soo bandhigta shati la laalay
- Ka been sheegida codsiga diiwaan gelinta ama shatiga
- Siinta xog been ah booliiska

Adeegsiga Aqoonsi Been Abuur si aad U hesho Khamri

Sharciga ayaa ka doonaaya maxkamad inay laasho shatiga darawalka ee qof kasta, oo aan wali gaarin 21 sano, kaasoo lagu xukumay danbiga ah inuu adeegsaday aqoonsiyo been abuur ah ama khiyaano ah si uu u helo khamri ama u galo xarunta khamriga laga cabo. Maxkamadu waxay awood madax banaan u leedahay inay shatiga laasho 30 maalmood khaladka koobaad waxaana laga doonayaa inay shatiga laasho 90 maalmood khaladka labaad iyo hal sano khalad kasta oo ku xiga. Xoghayaha Gobalka ayaa masuul ka ha inuu laalo shatiyada marka qofku galo khaladka labaad iyo khaladaadka ku xiga. Khaladku wuxuu keenayaa lix dhibcaha ganaaxa ah

Laalista loo Cuskado Iskudarka Dhibcaha Ganaaxa: Nidaamka Dhibcaha ee Maine

Sida sharcigu amraayo, Xoghayaha Gobalka ayaa laga doonayaa inuu dhaqan gasho xeerar abuuraaya nidaam guud oo lagu bixiyo dhibcaha ganaaxa ee shaqsiyaadka lagu xukumo danbiyada qaar ee gaadiidka.

Marka la gaaro dhibcaha heer gaar ah (oo hadda ah 6 dhibcood), digniin ayuu soo saarayaa Xoghayaha Gobalka, haddii wadarta guud ee dhibcuhuna gaaraan 12 dhibcood ama ka badan shatiga darawalka ayaa la laali doonaa. Dhibcaha ayaa laga tiri doonaa diiwaanka darawalka marka ay gaaraan hal sano.

Marka laalis la sameeyo, darawaka ayaa xaq u leh inuu dhageysto Xafiiska Xoghayaha Gobalka. Qiimeeyaha dhageysiga ayaa sii wadi kara, wax ka badeli kara, ama baabi'in kara talaabada hore ee la xukumay. Qofka shatigiisa la laalay waxaa matali kara qareen ku matalaaya dhageysiguu doono go'aanka dhagaysigana waxaa racfaan looga qaadan karaa Maxkamada Sare.

Ka cararista Booliiska

Ka cararista sarkaalka booliiska waa danbi wayn. Qof kasta, kadib marka laga codsado ama loogu baaqo inuu istaago, oo iskudaya inuu ka cararo ciidanka booliiska asagoo gaariga ku wadaaya xawaare axmaqnimo ah, taasoo keenaysa cayrsiga xawaaraha dheereeya ee u dhexeeya darawalka gaariga iyo booliiska oo ay u shidan yihiin nalka buluuga ah iyo seeriga, waa danbi Heerka C ah. Haddii uu qof kasoo gaaro dhaawac xun oo jireed sabab la xiriirta iskudayga darawalka ee ka cararida booliiska, darawakaas ayaa geli kara danbiga Heerka B.

Ka tagista Goobta Shilka

Kordhinta nooca danbiga ka tagista goobta shilka ee uu ka dhacay dhaawaca jireed oo lasoo qaado Heerka D lana gaarsiiyo danbiga Heerka C, haddii shilku keenay dhaawac daran oo jireed ama geeri qofkuna uu si kas ah, asagoo og ama si axmaqnimo ah ugu fashilmo inuu joogsado goobta shilku ka dhacay.

Abaal marinta Xadgudub La'aanta

Nidaamka abaal marinta xadgudub la'aanta ayaa siiya hal dhibic sanad kasta taasoo qofka ka afinaysa xukunnada ama laalisyada shatiga. Qofka ayaa xaq u leh inuu helo wadarta guud ee afar dhibcood oo ka cafinaaya xeer jebinta.

Sii wadista Waxbarashada Darawalka

Koorsada Isbadellada Darawalnimada ee Maine waa barnaamij shan saacadood ah oo la ogolaaday kaasoo loo sameeyay in lagu kordhiyo aqoonta khataraha gaari wadista iyo farsamooyinka iska ilaalinta khatarahaan. Diirada ayaa la saarayaa kahortaga isku dhacyada ayadoo ay jiraan xaaladaha daran iyo falalka amni darada ah ee darawalada kale. Koorsadu waxay sidoo kale diirada saartaa khataraha ka dhasha adeegsiga khamriga iyo daroogooyinka kale ee la xiriira gaari wadista.

Dhamaystirka buuxa ee Koorsada Isbadellada Darawalnimada ee Maine ama koorso kale oo kor u qaadaysa aqoonta darawalka oo la aqoonsan yahay ayaa ka jaraysa sadex dhibcood wadarta guud ee dhibcaha ganaaxa darawalka. Qof kasta ayaa, xataa haddii uusan lahayn khaladaad hore, heli kara cafiska marka uu si buuxda u dhamaysto koorsadaan, laakiin dhibcaha ayaa laga jari doonaa halmar mudada labo iyo tobanka bilood ah.
Koorsooyinka waxaa baxsha macalimiin tababaran markasta iyo meel kasta oo looga baahdo. Koorsooyinka ayaa badanaa qayb ka ah barnaamijka waxbarashada ee dadka waawayn iyo sii wadista ee maxaliga ah. Si aad u hesho xog dheeri ah fadlan ka wac Waaxda Badqabka Wadooyinka Waawayn lambarka (207) 626-3840.

Laalista 120 Maalmood ah

Qof kasta oo shatigiisa la laalay sadex jeer sadex sano gudahood uuna laalay Xoghayaha Gobalka ama maxkamad ayaa lagu soo rogi karaa laalis dheeri ah oo dhan muddo ilaa 120 maalmood ah.

Laalisyada Waajibka ah

Marka lagu daro awoodaha madaxa banaan ee Xoghayaha Gobalka, waxaa jira qaar kamid ah jebinnada xeerka oo u baahan laalista guud ee waajibka ah oo aan lahayn wax shardi dhaafka aana lahayn dookha shatiga "shaqada". Dhawr ayaa hoos ku qoran (si aad u hesho liiska buuxa, ka eeg M.R.S.A. Title 29-A).

- Ku fashilmida ka jawaabida amarka u yeerista gaariga ee maxkamada ka yimaada. Markasta oo uu qof ku fashilmo inuu yimaado maxkamada maainta loo cayimay, ama uu ku fashilmo inuu bixiyo ganaax kasta oo la saaray, shatiga ayaa la laali doonaa ilaa uu ka yimaado maxkamada ama uu bixiyo ganaaxa.
  Kani waa mid kamid ah sababaha ugu badan ee laalista keena. Ganaayada lacageed waa **qasab** in la dhiibo.
- Gaari wadista adoo sarqaansan, heerka khamriga dhiiga ku jira oo dhan 0.08% ama ka badan, ama diidista soo gudbinta dhiiga si looga baaro khamriga ayaa u baahan shati laalis waajib ah oo leh shuruudo kaladuwan (ka eeg Qaybta ka hadlaysa Khamriga).
- Gaari Wadista Khatarta ah: Laalista muddo dhan 30 maalmood
- Qaadista sharci darada ah, haysashada, ama isticmaalka khariga uu ku isticmaalo qof aan qaan gaarin gudaha gaari: Laalista muddo dhan ugu yaraan 30 maalmood.
- Ku qaadista daroogooyin sharci daro ah oo uu gaari kuq aado qof aan qaan gaarin: Laalista muddo dhan ugu yaraan 30 maalmood.
- Haddii aad masuul ka tahay waxyeelo shil ka dhalatay aadana haysan caymiska qaanta, shatiga iyo diiwaan gelinta waa in la laalaa ilaa looga keenaayo cadeynta caymiska Xoghayaha Gobalka.

La noqoshada shatiga darawalka danbiyada qaar awgood

Sharcigaan ayaa ka doonaaya Xoghayaha Gobalka inuu muddo aan a cayimin laalo ruqsadaha darawalnimada ee shaqsiyaadka lagu xukumo inay falal danbiyeedka dhacay marka shaqsiyaadku gaariga u adeegsadeen inay ku galaan danbiga shaqada gaariguna sababtay, ama abuurtay khatarta wayn ama cabsida laga qabo dhaawaca xun ee jireed. Falalka danbiyada ee la xukumay, ayna ku jiraan xukunnada, ay yihiin weerar, weerar daran, weerarka daran ee aadka u sareeya, hanjabaad danbi, iyo fal axmaqnimo ah. Muddooyinka shati la noqoshadu waa sadex sano danbiyada Heerka A, B ama C, labo sano danbiga Heerka D, iyo hal sano danbiga Heerka E.

Laalisyada kale ee uu Go'aansado Xoghayaha Gobalku

Shatiga qof kasta oo Xoghayaha Gobalka uu go'aansho inuusan awoodin inuu gaari wado, tusaale, uu qabo naafooyinka xun ee jirka ama dhimirka, ayaa la laali karaa ayadoo aan la samayn dhageysi, marka la xaqiijiyo in Xoghayaha Gobalku helay dhammaan cadeynta la heli karo.

Awoodid la'aanta la xiriirta naafada jirka ama dhimirka ayaa lagu go'aanshaa sida ku cad xeerarka (Cutubka 3 ee Buug-yaraha Haybta Kartida Waxqabad ee Maine, ee la badelay), Kartida Jireed, Shucuureed iyo Mida Dhimirka ee Wadista Gaari.
Qof kasta oo shatigiisa la laalay ayaa codsan kara dhageysi, laakiin laalista ayaa sii soconaysa inta go'aan kasoo baxaayo dhageysiga.

Garsooraha ayaa awood madax banaan u leh laalista shatiga darawalka ee qof lagu helay inuu ku fashilmay bixinta lacagta ganaaxa ah ee dacwad danbiyeed ama madani ah. Garsoore ayaa amri kara laalista shatiga darawalka sababo la xiriira danbiyada aan qusayn wadista gaari.

Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 1:

1. Yaa codsi u diri kara Xafiiska Gaadiidka si loo laalo shatiga ama ruqsada casharka ee qof aan qaan gaarin?
2. Qaadista sharci darada ah ee khamriga uu qaado qof aan qaan gaarin ayaa keenaysa laalista shatiga ee ugu yar oo dhan meeqa maalmood?
3. Meeqa nooc oo shatiga darawalka ah ayaa lagu bixiyaa Maine?
4. Waa maxay dhibcaha ganaaxu?
5. Sheeg magaca xadgudubyada ka dhanka ah sharciyada wadooyinka kuwaasoo, marka qofka lagu helo, keenaaya laalista otomaatiga ah ee 90 maalmood ah.

6. Marka loo eego sharciga Maine meeqa maalmood ayaad haysataa si aad ugu soo sheegto BMV isbadelka magaca ama ciwaanka?

QAYBTA 2
Sharciga iyo Xeerarka Gobalka

Mulkiyada iyo Maamulida Gaari

Si lamid ah haysashada shatiga darawalka, mulkiyada gaari ayaa wadata masuuliyado badan. Gaariyaasha ku shaqeeya wadooyinka dadwaynaha ee Maine waa inay leeyihiin diiwaan gelin, caymis, si wanaagsana loo maareeyo.

SabarloogayntaGaarigaaga

Gaari matoor ku shaqeeya waa inuu leeyahay sabarloogo kahor inta aan laga diiwaan gelin Maine.

1. Waa maxay sabarloogo?

Sabarloogadu waa dukumiinti sharci oo cadeynaaya mulkiyada gaariga.

2. Maxaan ugu baahan nahay sabarloogo?

Si aad u cadeyso mulkiyada aadna u muujiso daymaha (amaahda) lagu leeyahay gaarigaaga.

3. Sidee ayaan u codsan karaa sabarloogo?

Haddii aad gaarigaaga ka iibsatay shirkadaha gaadiidka iibisa oo Maine ku taala, shirkada ayaa ku siinaysa nuqulka buluuga ah ee codsiga sabarloogada kaasoo ay qasab tahay inaad la timaado marka koobaad ee la diiwaan gelinaayo gaariga. Haddii aan gaariga laga iibsan shirkada gaariyaasha iibisa ee Maine, codsiga sabarloogada waa inaad buuxisaa aadna soo raacisaa shahaadada hore ee sabarloogada ama shahaadada shirkada gaariga samaysay ee asalka ah, taasoo si sax ah laguugu wareejiyay.

4. Yaa la siiyaa sabarloogada?

Haddii aad tahay mulkiilaha aadana ahayn qof rahan ku haysta waxaad heli doontaa sabarloogada. Haddii aad lacag soo daynsatay si aad ugu bixiso gaariga, bangiga ama shirkada daynta ee lacagta ku deymisay ayaa helaysa sabarloogada.

5. Xagee ayaa dhigayaa shahaadada sabarloogada?

Meel amaan ah; marna ha gelin gudaha gaariga

6. Waa maxay gaariyaasha aan u baahnayn sabarloogo sida ku cad sharciga sabarloogada?

Gaariyaasha soo baxay kahor sanadkii 1995, mootooyinka leh xajmiga matoorka kayar 300 cc iyo tareeleyaasha leh miisaanka marka ay faaruqa yihiin oo dhan 3,000 oo rodol ama kayar.

7. Maxaan samaynayaa haddii sabarloogadeyda la xado, ay lunto, burburto, ama halawdo?

Waa inaad codsataa sabarloogo badel ah halmar. Soo raaci Shahaadadaada Sabarloogada halawday ama burburtay codsiga iyo qarashka lagaa rabo.

Fiiro gaar ah: Haddii aad qabto wax su'aalo dheeri ah oo quseeya xogtaan sabarloogada, fadlan wac 207-624-9000

Diiwaan gelinta Gaarigaaga

Haddii aad leedahay gaari, guri gaari ah, tareelar, ama tareelar yare lagu wado wadooyinka Maine, waa inaad diiwaan gelisaa.

1. Sidee ayaan gaari uga diiwaan gelinayaa Maine?

Lacagta canshuurta ee la siinaayo canshuur uruuriyaha magaallada ayaa ah talaabada koobaad ee diiwaan gelinta gaarigaaga. Canshuurta dawlada waa in lga baxshaa dhammaan gaariyaasha marka laga reebo tareelaha yaryar. Cadadka canshuurta lagaa rabo ayaa ku xiran da'da iyo qiimaha warshada ee gaariga la diiwaan gelinaayo. Helista lacagta canshuurta, badelkii, ayaa noqonaaya codsigaaga diiwaan gelinta. Dhabarka danbe ee nuqulka cad ee diiwaan gelinta waa in la buuxshaa lana saxiixaa kahor inta aan diiwaan gelinta la bixinta. Haddii aad ka yar tahay 18 sano waalid ama masuul waa inuu sidoo kale saxiixaa foomka diiwaan gelinta.

2. Xagee ayaa diiwaan gelinta gaariga lagu baxshaa?

Kadib marka aad dhiibto canshuurta, diiwaan gelintaada iyo taargooyinka ayaad heli kartaa adoo booqanaaya Xafiisyada Laanta Gaadiidka oo ku qoran gudaha jaldiga buug yarahaan ama adoo codsigaaga iyo qarashka saxda ah boostada ugu diraaya Bureau of Motor Vehicles, 29 State House Station, Augusta, Maine 04333. Inta badan maamulada magaallada ee Maine ayaa bixiya sidoo kale diiwaan gelinnada iyo taargooyinka. Waydii maamulka magaaladaada si aad u ogaato haddii ay ka qaybgalaan barnaamijka wakiilka magaallada ee gobalka.

3. Waa meeqa qiimaha diiwaan gelinta gaari?

Qarashka diiwaan gelinta gaariga rakaabku waa $35.00. Diiwaan gelinta ayaa shaqeynaysa hal sano laga bilaabo bisha la bixiyay. Qarashka taraagyada yaryar ee leh ugu badnaan miisaanka gaariga oo dhan 6,000 rodol ayaa sidoo kale ah $35.00. Qiimaha diiwaan gelinta taraagyada waawayn ayaa kordhaysa marka miisaanka guud ee gaarigu kordho.

4. Miyaan u baahan nahay inaan codsado sabarloogada Maine si aan isku diiwaan gasho?

Diiwaan gelinta koobaad, codsiga sabarloogada waa in loo soo gudbiyaa gaariga soo baxay 1995 ama kadib.

5. Ma qasab baa in la baxsho lacagta canshuurta iibka?

Marka aad gaari ka diiwaan gelinayso markii koobaad Maine codsigaaga diiwaan gelinta waa inaad soo raacisaa "Cadeynta Canshuurta Adeegsiga". Foomkaan waxaa loo adeegsadaa in lagu go'aansho haddii lagugu leeyahay wax canshuuraha iibka ee Maine ah. Canshuur kasta oo iibka ah oo lagugu leeyahay waa inaad bixisaa xiliga diiwaan gelinta. Foomamkaan ayaa laga soo qaadan karaa Xafiiska Laanta Gaadiidka

ama waaxda canshuuraha ee magaallada. Haddii gaariga la diiwaan gelinaayo aad ka iibsatay shirkadaha gaadiidka iibisa oo Maine ku taala, shirkada ayaa ku siinaysa foomka canshuurta iibka, kaasoo ay qasab tahay inaad la timaado koobaad ee la diiwaan gelinaayo gaariga. Haddii aad qabto wax su'aalo ah oo quseeya canshuurta iibka ama adeegsiga, waa inaad la xiriirto Waaxda Canshuurta Iibka ee Adeegga Canhuuraha ee Maine oo aad ka wacayso 207-287-2336.

6. Muddo intee dhan kadib marka aan u guuro Maine ayay tahay inaan diiwaan gasho gaarigayga?

Sharciga Maine ayaa qasab ka dhigaaya in diiwaan gelinta gaariga ee Maine ay qasab tahay in la codsado 30 maalmood gudahood marka daganaanshaha gobalka Maine la shaaciyo lana xaqiijiyo.

Caymis U samaynta Gaarigaaga

Sharciga Maine ayaa ka doonaaya mulkiilaha iyo darawal kasta oo wada gaari inuu lahaado caymiska qaanta gaariga uuna tuso cadeyntiisa marka uu ka codsado sarkaalka booliiska ah. Gaari kasta oo aad wado in uu caymis leeyahay xataa haddii aadan ahayn mulkiilaha. Sidaas awgeed, waa inaad xaqiijisaa aadna sidataa cadeynta caymiska oo ku jirta gaariga. Sharciga Maine ayaa sidoo kale ka doonaaya gaarileeyda Maine inay keenaan cadeynta caymiska marka aad diiwaan gelinayso gaariga.

Noocyada la aqbali karo ee cadeynta caymiska waxaa kamid ah: kaarka caymiska gaariga, waraaq kasoo baxday shirkada caymiska ama wakaalad oo muujinaysa in gaariga uu caymiska qaanta haysto, heshiis caymis ama xeerka caymiska kaasoo leh dukumiintiga khulaasada oo qeexaysa gaariga caymiska leh, magaca qofka caymiska ku qoran, cadadka caymiska (waa inuu buuxiyaa shuruudaha ugu yar ee qaanta Maine), nooca caymiska iyo mudada gaarigu caymiska helaayo (taariikhaha biloowga iyo dhammaadka) loona diraa wakiilka magaallada ama Waaxda Gaadiidka.

Ku fashilmida soo saarida cadeynta caymiska marka lagaa rabo ayaa keeni karta in ganaaxa caymis la'aanta iyo laalista shatiga iyo diiwaan gelinta gaariga. Haddii lagugu xukumo ku fashilmida keenista cadeynta caymiska, waxaa lagaa doonayaa inaad keento cadeynta masuuliyada dhaqaalaha oo aad ku cadeynayso shahaadada caymiska ee SR-22 ama waxaad waajihi doontaa laalista shatigaaga iyo diiwaan gelintaada. Waa danbi inaad keento cadeynta caymiska oo been abuur ah ama wax laga badelay.

Haddii darawal aan caymis haysan gaysto dhaawac ama burbur hantiyeed oo dhan $1000 ama ka badan, ma wadi karo gaari ilaa uu ka keeno cadeynta masuuliyada dhaqaalaha ama caymiska saxda ah uu keeno. Waxaa intaas dheer, haddii xukun maxkamadeed lasoo saaro, xuquuqaha darawalnimada iyo diiwaan gelinta ayaa la laali doonaa ilaa xukunka noocaas ah la fuliyo.

Caymiska Darawalka Caymiska leh: Sida sharcigu qabo, dhammaan xeerarka qaanta ee gaariyaasha ee ku qoran gobalka Maine waxaa kamid ah caymiska "darawalka aan caymiska lahayn." Tan ayaa ka difaacayda sheegashooyinka waxyeelooyinka dhaawaca jirka oo dhan ilaa xadiyada ku cad Sharciga Masuuliyada Dhaqaalaha ee Maine oo leh dookha xadiga sareeya.

Caymiska Sharcigu faray: Qofka aan awoodin inuu caymis ka iibsado shirkadaha caadiga ah sabab kasta oo ka danbaysaba ayaa caymiska ka heli kara qorshaha caymiska Gaariyaasha ee Maine. Dhammaan shirkadaha caymiska ee iibiya caymiska gaariyaasha gudaha Maine ayuu sharcigu ka doonayaa, inay ka qaybgalaan suuqaan wadaaga ah.

Baarista Gaarigaaga

Dhammaan gaariyaasha ka diiwaan gashan Maine waa inay maraan baarista hadda ee Maine kahor inta aan lagu wadin wadooyinka dadwaynaha. Baadhitaanadaan waa in lagu sameeyaa xarunta baadhista rasmiga ah halmar sanadkii. Waydii midkood xarumahaan wixii faahfaahin ah. Ku fashilmida helista astaanta baadhista ee hadda ayaa ka dhignaan karta ganaax iyo inaad dhibco ka lumiso shatigaaga hadda ee darawalka. Mootooyinku waa inay leeyihiin astaanta saxda ah ee baadhista. Sarkaal booliis ah ayaa samayn kara baadhista badqabka gaariga marka uu doono. Xaqiiqdii, Maine ayaa mararka qaar adeegsata jidgooyooyin sharci ah si ujeedadaas loo fuliyo.

Fiiro gaar ah: Baaritaanka badqabka gaariga ayaa sidoo kale qayb ka ah imtaxaanka darawalka. Natiijooyinka imtaxaanka ayaan la bixin doonin haddii gaariyaashu aysan buuxin shuruudaha caadiga ah ee imtaxaanka, ama haddii wax kamid ah albaabadu aysan shaqeynayn, kuraasto aysan si amaan ah ugu dhaganayn sagxada gaariga, ama haddii aaga wax la gashto ee shirku uusan si sax ah ugu dhaganayn goobtiisa.

Kuwaani waa qaybaha ugu waawayn kuwaasoo qayb ka ah imtaxaanka kaasoo qasab ah inuu buuxsho shuruudaha baarista ee Gobalka kahor inta aan gaarigaagu ku baasin baaritaanka:

- **Lambarka Aqoonsiga Baabuurka** - (VIN) VIN ka waa in aan la badelin, laga furin, ama laga qarin meelaha loo jeedo.
- **Muraayada Gadaal Qabata ee Gaariga** - waa inaysan jabnayn, burburin, wasaqaysnayn ama lahyn afaf jaban.
- **Hoonka** - waa inuu yahay mid leh dhawaaq ku filan in la maqlo meel u jirta 200 oo fiid.
- **Nadiifiyaha Muraayada hore** - Nadiifiyaashu waa inay si wanaagsan u shaqeynayaan
- **Baraf Bi'iyaha** - Marwaxadu waa inay shaqeynaysaa aalada barafka bi'isana waa inay hawo kulul ku shubtaa muraajada difaaca hore.
- **Tilmaamaha leexashada, nalalka hore, nalalka danbe, nalalka joogsiga, iyo nalka taargada** - Dhammaan nalalku waa inay si sax ah u shaqeynayaan, dhammaan bikaacyaduna waa inay leeyihiin midabka iyo qaabka saxda ah.
- **Bareegyada** - Gaarigaagu waa inuu leeyahay bareegga hore iyo bareegga baakinka. Bareegga hore wa ainuu gaariga joojin karaan 30 fiid gudahood marka gaarigu uu ku socdo 20 mayl saacadii. Bareega baakinku waa inuu gaariga ku hayn kara meel taag ah.
- **Muraayada Hore iyo Daaqadaha** - Waa inaysan jabnayn, burburin, caad fuulin, ama wax isku gudbin.
- **Isteerinka iyo Qaybta Hore** - Qaybuhu waa inay u shaqeynayaan si sax ah aysana waxyeelaysnayn.
- **Nidaamka Qiiq saarka** - Dhammaan qaybuhu waa inaysan lahayn duleello, dilaacyo waana inaysan samayn guux xad dhaaf ah.
- **Nidaamka Shidaalka** - Dhammaan qaybunuhu waa inaysan lahayn duleello iyo dilaacyo.
- **Taayirada** - Waa inay leeyihiin 2/32 inji oo jilfaxda taayirada ah aysana lahayn googo', jeexdimo, ama xaalado kale oo khatar ah. Gaariyaasha ganacsiga ee leh miisaanka dhan 10,000 rodol G.V.W., 4/32 inji oo taayir ah ayay u baahan yihiin.
- **Taargooyinka Gaariga** - Dhammaan taargooyinka la abxshay waa in lagu dhajiyaa gaariga si fududna loo akhrin karo.
- **Buudiga ama Oogada** - Dhammaan qaybuhu waa inay jirana ayna ka caagan yihiin wasaqda, geesaha jeexan, ama ciladaha kale.
- **Xawaare Beegaha** - Waa inuu si sax ah u shaqeynayaa waana inaan la qujayn ama wax laga badelin.
- **Dhuunta Shidaalka** - Waa inaan la badelin sinaba.
- **Mariid bi'iye** - Waa in si sax ah loo rakibaa aana la badelin sinaba.

Ilaalinta Gaarigaaga

Xaqiijinta in gaarigaagu uu si wanaagsan u shaqeynaayo ayaa kaa caawin karta inaad iska ilaaliso shil ama burbur. Gaari caafimaad qaba ayaa ku siin kara heerka badqabka dheeriga ah marka aad u baahan tahay.

Inkastoo aad u baahan karto makaanig si loo bixiyo cilada, waxaad samayn kartaa hubinta badqabka si iskaa ah.

Ilaalinta Gaariga

Hubi xaalada qaybaha soo socda mar kasta oo aad gaari wadayso:

- **Nalalka Hore** - Badel guluubyada gubtay oo wasaqda ka tirtir dhalooyinka nalalka ee yareyn kara aragaaga habaynkii nus.
- **Nalalka Tilmaamaha iyo Bareegga** - Badel guluubyada iyo fiyuusyada marka loo baahdo. Haddii aan nalalkaani si sax ah u shaqeynayn ma awoodi doontid inaad tilmaan siiso darawallada kale.
- **Daaqadaha iyo Muraayada Hore** - Nadiifi muraayada, gudaha, iyo banaanka, si aad u yareyso caadka aadna u hubiso aragga wanaagsan.
- **Taayirada** - Raadi astaamaha taayirka jeexmay oo hubi aariyada taayirada marka taayiradu "qabowyihiin" (kahor inta aadan masaafo dheer socon). Haddii taayiradaadu aysan si wanaagsan u shaqeynayn, waxaa yaraan doonta awoodaada maamulka, waxaad isticmaalaysaa gaas dheeraad ah waxaadna khatar ugu jirtaa in taayirku qarxo.
- **Bareegyada** - Hubi in sheelaradu si wanaagsan uga sarayso sagxada marka aad ku istaagto. Dhageyso jajabka iyo sharqanta oo hubi in gaarigu qaadaayo hal gees marka aad bareegga qabato.
- **Isteerinka** - Haddii giraangirta isteerinkaagu leexato labo inji ama ka badan asagoo aan gaarigu dhaqaaqin waxay noqon karta mid dabacday mana awoodin doontid inaad gaariga degdeg u leexiso si aad u gelin shil.
- **Nadiifiyaasha Muraayadaha Hore** - Hubi afka hore ee nadiifiyaha inuu murxay si uusan u xoqin muraayada hore. Biyo ka buuxi jubada muraayada hore oo adeegso dareere leh maadada kahortagta barafka xiliga qaboobaha. Haddii aan qaybahaan si sax ah u shaqeynayn, aragaaga ayaa aad u koobnaan doona.
- **Nidaamka Qiiq saarka** - Haddii aad maqasho dhawaaqyo dhaadheer jabaq ama aad aragto daxal saaran guux caburiyaha ama tuubada qiiqa gaariga, waa in uu nidaamkaaga qiiqa saara uu baaraa makanig. Guux caburiye diaacsan ayaa si khaldan u soo saaraaya uuro sun ah. Kaarboon monoxide waa gaas dilaa ah, oo aan ur lahayn kuwa jira qiiqa dhammaan matoorada gaaska ku shaqeeya kaasoo sababa daal, madax xanuun, dawakhsanaan, lalabo iyo dhago dhawaaq. Liqista mudada dheer ee kaarboon monoxide ka ayaa loo dhiman karaa.
- **Qiiqa Baabuurka** - Qofku kuma wadi karo gaari ku shaqeeya gaas wadada dadwaynaha haddii gaarigu sii daynaayo uuro muuqata, oo ahayn uumiga biyaha, oo kasoo baxaaya aaga qiiq saarka muddo ka badan 5 sikin oo xiriir ah.
- **Beegeyaasha** - Xaqiiji in dhammaan beegeyaashaadu ay si wanaagsan u shaqeynayaan. Kuwaan ayaa ku xasuusin kara jirintaanka dhibaatooyin xunxun oo ka jira gaarigaaga, sida kulayl xad dhaaf ah ama luminta cadaadiska shidaalka.
- **Laalista** - Hoos u riix qaybta hore iyo qaybta danbe ee gaarigaaga. Haddii uu bood-boodo in ka badan labo jeer, waxaad u baahan kartaa kaabaano cusub. Marka kaabaanadu jabaan waxaad dhib ku qabi kartaa ku socoshada hal layn marka aad gaariga ku wadayso wadooyinka leex-leexda.

Si joogto ah, waa inaad u hubisaa ama qof baara u gaysaa:

- Heerka shidaalka
- Qaboojilaha matoorka
- Saliida gaariga
- Heerka saliida bareega
- Adkaanta iyo dilaaca suunka marwaxada.

Ku xafidida gaarigaaga oolyo badelid joogto ah (mar kasta oo aad socoto 3,000 - 5,000 oo mayl) iyo cilad bixinta matoorka ee muddaba mar ah ayaa kahortagaysa ciladaha badan ee ku dhaca gaariyaasha sidoo kalena kor u qaadaysa shaqada gaarigaaga.

Qalabka iyo Agabka

Waxaa lagu talinayaa inaad gaarigaaga ku qlabayso agabka soo socda marka shil ama xaalad degdeg ah timaado:

- Buugga mulkiilaha
- Taayir isbeer ah
- Giriig
- Baanad
- Kiishada gurmadka degdeg ah
- Buste
- Toosh
- Qariirada wadooyinka

Dhawaaqa xad dhaafka ah ee Nidaamka Guuxa

Qofku kuma wadi karo qalabka codka oo saaran gaari wadada dadwaynaha kaasoo leh dhawaaq laga maqli karo meel ka fog 25 fiid kana badan 85 disibeel ama ka badan inta macquulka ah ayadoo loo eegaayo meesha gaarigu maraayo iyo saamaynta uu ku leeyahay dadka u dhow gaariga. Jebinta sharcigaan waa jebinta sharciga wadada waxaana lagugu ganaaxayaa $50 khaladka koobaad, $100 khaladka 2aad iyo $150 khaladka 3aad ama khaladaadka xiga.

Su'aalaha Muraajacada ah ee Qaybta 2:

1. Waa maxay sabarloogo sidee ayaadse u codsanaysaa?
2. Intee ayay tahay inaan baaro gaarigayga?
3. Waa maxay canshuurta qasabka ah kahor diiwaan gelinta gaari?
4. Miyaan u baahan doonaa caymiska qaanta marka aan diiwaan gelinaayo gaarigayga?
5. Xagee iyo sidee ayaan u diiwaan gelinayaa gaarigayga?
6. Waa maxay qaar kamid ah agabka xaaladaha degdeg ah ee ay tahay inaan ku haysto gaarigayga markasta?

QAYBTA 3
Diyaar u ah Gaari Wadis

Gaari wadistu waa mid kamid ah waxyaabaha ugu khatarta badan ee aad waligaa samayso. Aad ayay muhiim kuugu tahay inaad caafimaad qabto aadna samayso dookhyo wanaagsan marka aad gaari wadayso. Halkaan ayaad ka helaysaa qaar kamid ah qaababka aad ku noqonaysa darawal amaan ah:

Aragga iyo Maqalka

Waa inaad awoodaa inaad si faseex ah wax u aragto marka aad gaari wado. Aad ayay muhiim u tahay inaad akhrin karto calaamadaha wadooyinka ayagoo kaa fog. Waa inaad si faseex ah ugu jeedaa si aad qaab degdeg ah uga falceliso khataraha. Haddii aadan si faseex ah wax ugu jeedin ma noqon kartid darawal amaan ah.

Waa inuu si joogto ah u baaraa indhahaga dhakhtarka indhaha aadna markasta raacdaa talooyinkiisa. Ha xiran ookiyaale ama muraayado daahan habaynkii maadaama ay yareynayaan aragaaga muhiimka ah, ee habaynkii.

Inta badan waxa aad ku samayso gaariga ayaa ku xiran waxa aad u jeedo. Arag wanaagsan waxaa laga wadaa:

- Aragga faseexa ah: Haddii aadan u arki karin si faseex ah waxaad dhib ku qabi kartaa xukumida badka iyo arkida khatarta soo socota. Hadday sidaas tahay, ma awoodi doontid inaad ka falceliso sidii degdega ahayd ee la rabay.
- Aragga wanaagsan ee geeska: Waa inaad wax uga jeedaa geeska ishaada. Tan ayaa kuu sahlaysa inaad aragto gaariyaasha ka imaanaaya midkood labada gees adoo ishaada ku haya wadada kaa horaysa.
- Badka go'aan gaarista: Si faseex ah ayaad wax u arki kartaa laakiin wali ma awoodi kartid inaad go'aan ka gaarto badka. Go'aanka badka oo sax ah ayaa muhiim u ah go'aaminta badka aad u jirto gaariyaasha kale.
- Araga wanaagsan ee habaynkii: Dad badan oo si faseex ah wax u arki kara maalintii ayaa dhibaato ku qaba inay wax arkaan habaynkii. Qaarkood ayaan arki karin waxyaabaha nalka hoosk leh. Qaar kale ayaa dhibaato ku qabi kara caadka nalalka hore. Caqabadahaan ayaa darawalka gelin kara khatar.

Hubi in indhahaaga la baaro sanad kasta ama labadii sano kasta uuna baaro xirfadle tababaran. Waxaa laga yaabaa inaadan marna ogaan aragga geeska ee liita ama go'aanka badka ee xun ilaa in indhahaaga la baaro maahee si joogto ah.

Maqaku wuu uga muhiimsan yahay darawalnimada in ka badan inta dad badan xaqiiqsan yihiin. Maqalkaaga ayaa kaaga digi kara khatar - codka hoonka, seeriga, bariiqashada taayirada. Mararka qaar waxaad maqli kartaa gaari ku jira aaga aadan u jeedin kaasoo aadan arkayn. Dhibaatooyinka maqalka, si lamid ah aragga liita, ayaa ku imaan kara si gaabis ah ilaa aadan ogaan ba. Darawallada og inay qabaan dhibaato maqaka ah ayaa baran kara la qabsigooda. Waxay aad ugu tiirsan yihiin aragooda. Xataa dadka maqalkoodu caafimaad qabo ayaan si fiican wax u maqli karin haddii raadiyaha shoocaac ku furan yahay. Ha kuu shidnaado raadiyuhu hana xiran sameecadaha dhagaha ama aaladaha wax lagu dhagaysto inta aad gaariga wado.

Daalka

Waad daalan tahay marka aad jir ahaan ama maskax ahaan u daasho. Waxaa sababi kara dhibaatooyinka jirka ama dhimirka, xanuunka, ama hurdo la'aanta. Xasuusnoow, marka aad daalan tahay, uma wadi kartid gaariga isla sida marka aad nasiinada heshay. Daalka ayaa saamayn kara diiradaada. Daalka ayaa sidoo kale daciifin kara maskaxdaada iyo jirkaaga marka go'aannada aad qaadato waa kuwo gaabis ah oo ay adag tahay inaad gaarto waxaadna noqonaysaa qof xanaaqu qarka ka saaran yahay. Waxaa laga yaabaa inaadan falcelin u samayn sidii dhakhsaha lahayd ee aad u baahnayd haddii gaari uu si lama filaan ah hortaada u istaago. Ha wadin gaari haddii aad si xad dhaaf ah u daashay waayo ma dooneysid inaad seexato adoo gaariga wada.

Ku Baraarug Xaqiiqada

Maamulka Badqabka Wadooyinka Waawayn ee Qaranka ee Mareykanka ayaa ku qiyaasay in sanad kasta tiro badan oo dhan 240,000 oo shil oo la xiriira seexashada ayadoo gaari la wado ay dhacaan. Xog uruurin dhawaan soo baxdayna, 25% darawallada xog uruurinta ka qaybgalay ayaa sheegay inay seexdeen ayagoo gaari wada, halka hal kamid ah labaatankii qofba uu sheegay inuu shil ku galay seexashada asagoo gaari wada ama inuu lunmoonaayay asagoo gaariga wada. Waxaa intaas dheer, isku dhacyadaan ayaa noqon kara kuw aad u daran. Halkaan ayaadna ka helaysaa arin kale oo dareen qariban abuuraysa; si lamid ah marka aad gaari wado adoo cabsan khamri, lulmada ayaa si xun oo naafaysa awoodaada gaari wadista.

Lama Dagaali Kartid Hurdada

Intee badan ayaa aaminsan inaan maamulno marka aan seexanayno. Laakiin xaqiiqada ayaa ah in hurdada **aan** la xakamayn karin. Kagama hortagi kartid kafee. Kuma soo jeedin kartid muusig cod dheer. Mana hor istaagi karitd keliya inaad daaqad jebiso si aad u hesho hawo cusub. Xaqiiqada ayaa ah haddii aad hurdaysan tahay marka aad gaari wado inay suuragal tahay inaad seexato muddo kooban aadana kaba warqabin; "hurdooyinkaan yaryar" ama hurdada gaaban ayaa socd keliya afar ilaa shan sikin laakiin marka aad ku socoto xawaare dhan 55 mayl saacadii, hurdada ugu yar ayaa abuuri karta geeri.

Seexo Kahor inta aan Hurdadu Ku Qasbin.

Haddii aad dareemayso inaadan helin hurdo kugu filan, keligaa ma tihid. Waxaa la qiyaasay in 30% ilaa 50% naga mid ah aysan helin hurdo ku filan oo jirkeenu u baahan yahay. Natiijada ayaa ah "daynta hurdada" ee jirkeenu nagu leeyahay. Qaabka keliya ee aan dayntaan u bixin karnana waa inaan hurdo dheeri ah seexano. Haku kadsoomin inaad dareemayso soo jeedis buuxda kahor marka aad qorsheynayso inaad gaari wado, waayo isla marka aad gaariga wado oo aad jirka nasiso, hurdadii bargo'a ahayd ayaa ku qabsan karta kadibna ku gelin karta khatar wayn oo ah inaad gama;'do.

Hurdo Intee dhan Ayuu Jirkaagu u Baahan yahay Dhab ahaantii?

Qofkasta wuxuu leeyahay baahi uu ku dhashay oo la xiriirta cadadka hurdada. Waa suuragal inaad awoodo inaad toosto kadib marka aad huruday muddo yar oo dhan 6 saacadood. Laakiin waxaad noqon kartaa qof u baahan 10 saacadood inuu hurdo. Sidee ayaad ku ogaanaysaa? Dadka cusub, maha inaad isku halayso saacada galbaleelka si aad u kacdo subax kasta; haddii aad hesho hurdo kugu filan, maskaxdaada ayaa si iskeed ah u kacaysa. Halkaan ayaad ka helaysaa qaab kale oo aad ku ogaato: xili danbe miyaad seexata inta lagu jiro maalmaha fasaxa asbuuca ama gama'daa adoo fadhiya? Haddii aad sidaas samayso, jirka ayaa wax kuu sheegaaya. Waxaana xaq kuugu leh caafimaadkaaga iyo badqabkaaga inaad dhagaysato jirka adoo seexanaaya saacado dheeri ah.

Naso si aad U Badbaado

Halkaan ayaad ka helaysaa tilmaamo kaa caawinaaya xaqiijinta inaad ku timaado si amaan ah.

- Xaqiiji inaad hurdo badan seexato habaynka ka horeeya kahor inta aadan safar u bixin. Qorshee inaad gaari wado keliya inta lagu jiro wakhtiga aad caadiyan soo jeedo. Marna ha iskudayin inaad isku qasabto gaarista meeshii aad u socotay taas badelkeedna ka leexo wadada oo raadso meel amaan ah oo aad ku nasato.
- Iska ilaali inaad gaari wado inta lagu jiro xiliga jirkaagu "daciifka yahay." Qaado nasiinada aad u baahan tahay oo raadso meel amaan ah oo aad seexato inta u dhexaysa saqda dhexe iyo 6 a.m.

- La hadal rakaabka haddii uu jiro qof kula safraaya si aad u soo jeediso maskaxdaada. Isku badela gaari wadista si midkiinba mar u nasto.
- Xaqiiji in labadaba dadka fadhiya kursiga hore ay soo jeedaan. Darawal u baahan inuu nasto waa inuu tagaa kursiga danbe, iskala baxshaa uuna seexdaa. Sabab? Marka yoolku yahay markasta inaad soo jeedo, ma fiicna in qofka kugu xiga uu seexdo.
- Mudeyso nasiino labadii saacba mar ama 100 mayl kasta lakiin xili hore joogso haddii aad waajahayso wax kamid ah digniinaha khatarta ee daalka oo qaado jiif yar oo nasiino ah oo dhan 15 ilaa 20 daqiiqo.
- Eeg tilmaamaha ku qoran daawadaada. Daawada qaar ayaa sababaysa hurdo.
- Ha cabin khamri kadibna wadin gaari.
- Ha cunin daawooyin kale marka aad gaariga wado.

Tilmaamaha Khatarta Hurdada

- Waa inaad samayso dedaal miyir qaba si aad u kala furto indhahaaga.
- Kor u qaadayso madaxaaga.
- Aadan joojin karin halaaqada.
- Aadan xasuusan gaari wadistaadii dhawrkii mayl ee ugu danbeeyay.
- Aad markasta ka baxayso laynkaaga.
- Aad dareemayso wajaho wareer, iyo kala daadsanaan.

Haddii aad qabto xataa hal kamid ah astaamahaan, waxaad ku socotaa khatar marka ka leexo wadada oo raadso meel badqab leh si aad u seexato.

Sida ugu haboon ee aad daalka uga hortagi karto waa inaad nasiino badan qaadato.

Waxyaabaha Mashquuliya Darawalka

Mashquulku waa wax kasta oo maskaxdaada ama jirkaaga ka mashquuliya gaariga aad wado. Mashquulka ayaa sababi kara burbur, dhaawacyo, iyo geeri. Inaadan eegin wadada ama aad gacmaha ka qaado isteerinka ayaa khatar ah. Wax kasta oo maskaxdaada la leexinaaya gaari wadista waa khatar.

Iskuday inaad iska ilaaliso mashquulka kahor inta aadan gaariga wadin adoo daminaaya taleefannada gacanta, degsanaaya nidaamka isku socodka, cunto cunaaya, isna diyaarinaaya kahor inta aadan bixin, oo xiraaya dhammaan meelaha dabca.

Marka aad gaari wadayso:

- Haku hadlin taleefanka oo ha qorin fariin qoraal.
- Hla murmin dadka rakaabka ah.
- Ha cunin cunto adoo gaari wada.
- Xaqiiji in carruurta suumanka si fiican loogu xiro.
- Ku hay xayawaanka rabaayada ah sallada xayawaanka lagu qaado ee gaariga.
- Meesha ka saar waxyaabaha kaa mashquulinaaya gaari wadista. Waa masuuliyad ku saaran inaad gaarigaaga si amaan ah u wado.

Waxaan ku nool nahay bulsho 24 saac maalintii, ay xogtu hagto taasoo xiriirada degdega ah ay qayb ka yihiin nolol maalmeedka. Xogta ayaa muujinaysa in 91% dadka Ameerikaanka ah ay haystaan taleefanka gacanta, fariin qoraaluna kordhay in ka badan 2,200% shantii sano ee lasoo dhaafay!

Xiriirada degdega ah ayaa ka dhigi kara ganacsiyada kuwo hufan, kordhinaaya wax soo saarka oo siinaaya faa'iidooyin kale bulshada, ayna ku jiraan gurmadka xaaladaha degdega ah. Hase yeeshee, adeegsiga aaladaha isgaarsiinta ee gaariyaasha socda ayaa mashquulin kara dareenka darawalka oo ka leexinaaya shaqada gaari wadista una keenaaya shilalka daran oo waxyeellada dhaliya sida kuwa ka dhasha gaari wadista adoo cabsan ama habdhaqanka kale ee gaari wadista ee khatarta ah.

Gaari wadista mashquulka ah ayaa hadda noqon krta sababta ugu wayn ee shilalka gaariyaasha.

Daraasad lagu sameeyay wadista gaariyaasha ee darawallada taraagyada uuna sameeyay Machadka Gaadiidka ee Virginia Tech ayaa muujisay in mashquulka ugu khatarta badan ee l ogaaday uu ahaa fariin qorista. Daraasada ayaa sheegaysa in darawallada taraagyada ee gaariga ee fariin qoraalka diraaya ayagoo gaariga wada ay 23 jeer ugu badan yihiin khatarta shilka ama ku sigashada shil.

Sharciyada mamnuucaaya adeegsiga taleefanka gacanta iyo fariin qorista ayaa saamayn ku leh badqabka, laakiin joojinta shilalka bilaa macnaha iyo geerida ee mashquulladu sababi karaan ayaa lagu fuliyaa sida ugu fiican ayadoo la badelaayo habdhaqanka darawalka.

Si loo baabi'iyo ama loo maareeyo mashquulada, waa muhiim inaad fahanto sadex qaybood oo kaladuwan:

Mashquulka aragga kaasoo ku keenaaya darawalka inuu ka jeesto wadada uuna eego wax aan qusayn gaariga uu wado, sida boorarka wadada, dhacdooyinka shilka, samafaleyaasha wadada iyo dareennada kale ee banaanka.

Mashquulka jireed kaasoo dhaca marka darawalku midkood ama labadaba gacmoodba ka qaado isteerinka ama maamuleyaasha kale ee gaari wadista si uu u sameeyo shaqo ka baxsan gaari wadista, sida cunto cunista, wax cabista, toosinta muraayadaha, shidista raadiyaha, ama nidaaminta GPS.

Mashquullada dhanka maskaxda waa waa fikradaha iyo dareennada maskaxda ku soo dhaca (xanaaqa, walwalka, cabsida, iwm.) kuwaasoo mashquuliya darawalka dareenkiisana ka leexiya wadada.

Inkastoo warbaahinta iyo sharci dejiyaashu inta badan diirada saaraan khataraha fariin qoraalka iyo taleefanka gacanta lagu qabsado marka uu gaarigu socdo, noocyada kale ee mashquuliyaasha ayaa leh khatar kuwaas u dhiganta. *Ku dhawaad dhammaan shilalka ayaa quseeya iskudarka labo ama dhammaan sadexda nooc ee mashquuliyaasha!*

Eegista kooban ee qaybaha gaariga, muraayadaha, aaladaha isgaarsiinta ee ku rakiban, ama tignooloojiyada kale ayaa si amaan ah loo samayn karaa haddii iskaanadaan lagu soo koobo wax kayar hal sikin ayna quseeyaan keliya shaqada gaari wadista. Marka aad degdegayso si aad u gaarto wakhtiga qaadista ama wakhtiga loo cayimay gaynta alaabta ama aad ka hormarto jaamka wadooyinka waxaana mararka qaar samayn karnaa khatar loo dhiman karo anagoo iskudayayna inaan shaqooyin badan qabano anagoo gaari wadna.

Ku Adeegsiga Taleefanka Gacanta Gaarigaaga

Marka si sax ah oo adeegsado taleefannada gacanta waxay kor u qaadaan badqabka darawalka waxayna siisaa digniinta moobilka bulshada. Si ay nooga caawiso xaqiijinta in isticmaaleyaasha taleefanka ay si amaan ah gaariga u wadaan fadlan raac talada guud ee hoos ku qoran.

- Aqoonso in gaari wadistu u baahan tahay dareenkaaga buuxa.
- Ka bax wadada kahor inta aadan qofka wicin.
- Ku xiro gaarigaaga taleefan aan u baahnayn inaad gacanta ku qabato ama sameecada u furo.
- Waydii rakaabka gaariga ku jira inay kuu wacaan taleefanka.
- Xaaladaha degdega ah, u sheeg qabtaha taleefanka inaad soo sheegayso xaalad caafimaad ama booliis oo degdeg ah, meesha aad joogto, iyo in ay jirana dhaawacyo iyo inkale.
- Saar taleefannada gacanta rakadooda si aysan u noqon sababta shilka.

Qof aan gaarin da'da 18 sano ayaa si gaar ah looga mamnuucay inuu wado gaari matoor ku shaqeeya asagoo isticmaalaaya taleefanka gacanta ama aalad elektaroonigga ah oo gacanta lagu qaato. Jebinta xeerka waxaa loo arkaa danbi ka dhanka sharciga wadooyinka.

Gaari u Wadidida Si Gardarro Leh

Gaari u wadidida si xawaafnimo ah waa khatar. Gaari u wadidida si Xawaafnimo ah waxaa kamid ah xawaaraynta, ku daba qabashada gaari kale, layn badelida khatarta ah, inaadan fareejo bixin marka aad leexanayso, iyo in aadan raacin tilmaamaha wadada (tilmaamaha joogsiga, tilmaamaha boos siinta, digniinaha wadada, tilmaamaha isgoyska tareenka, iwm.)

Gaari u wadidida si Xawaafnimo ah ayaa waxyeelo u gaysan karta adiga iyo dadka kale.

Ha xanaaqin marka darawallada kale galaan khaladaad ama kuula dhaqmaan si qalafsan. U yeelo dulqaad oo qadari dadka kale.

U diyaarsanaanta Gaari Wadista

Gaari wadistu waa mid kamid ah waxyaabaha ugu culus ee dadku sameeyaan. Inaad si sax ah u samayso ayaa u baahan xirfad iyo garasho badan. Marka aad tahay darawal cusub waxay u baahan tahay dhammaan inta aad awoodo si aad gaariga ugu wado si amaan ah. Haddii wax yareeya awoodaas kugu dhacaan uma wadi kartid gaariga sidii caadiga ahayd. Awoodaada gaari wadista waxaa saamayn ku leh:

Khamrada iyo Daroogada kale

Khamriga iyo daroogada kale ayaa 40% ka ah dhammaan shilalka loo dhinto. Suuragalnimada ah inaad shil gasho ayaa sida caadiga ah ka wayn haddii aad cabto khamri ama daroogo isticmaasho adoo gaari wada. Marka aad baranayso darawalnimada gudaha Maine, mid kamid ah waxyaabaha ugu muhiimsan ee aad xasuusnaanayso waa kan: GAARI KU WADISTA GUDAHA MAINE WAA SAD DHEERI AH, MAAHA XUQUUQ - dadka ku fashilma inay gaariga u wadaan si badqab leh oo qadarin leh waa loo diidi doonaa sadkaas. Si kale haddaan u dhaho - haddii aad si khaldan u maamusho gaariga, ***GANAAX XUN AYAA LAGUGU SOO ROGI DOONAA.***

MID KAMID AH WAXYAABAHA LA HUBO INAAD KU LUMINAYSO SHATIGAAGA WAA INAAD KHAMRI CABTO KADIBNA GAARI WADO.

Khamriga waa daroogo. Waa daroogada loogu isticmaalka iyo iska badin badan yahay gudaha Mareykanka maanta; khamriga ayaa dumin kara horay u baabi'iyay nolosha malaayiin dad ah. Haddii aad khamro cabtay, HA WADIN GAARI. Haddii aad gaari wadayso, HA CABIN KHAMRI.

Si loo joojiyo wadista gaari asagoo qofku cabsan yahay, Maine ayaa dhaqan geliyay mid kamid ah sharciyada ugu adag wadanka oo dhan ee la xiriira gaari wadista adoo cabsan (OUI). Xaqiiqdii, suuragalnimada ah in lagu xiro oo lagu ciqaabo ayaa aad ugu badan Maine marka loo eego inta badan goballada kale!

XASUUSNOOW: Haddii aad qiimeynayso naftaada iyo nolosha dadka kale, aadana dooneyn diiwaanka danbiyada ama inaad muddo xabsi gasho - *HA WADIN GAARI ADOO CABSAN!*

Haddii aad ka yar tahay 21 sano

Waa mamnuuc in dadka aan gaarin 21 ssano ay cabaan, iibsadaan ama qaadaan cabitaanka khamriga. Sidaas awgeed, waa inaadan gaari wadin kadib marka aad cabto wax uun khamri ah. Khamriga iyo daroogooyinka kale ayaa saamaynaaya awoodaada aragga waxa aagaaga ka socda. Waxay gaabis ka dhigaan ka falcelintaada khataraha waxayna dib u dhigaan feejignaantaada.
Haddii lagugu xukumo inaad gaari waday adoo cabsan, waxaad:

- lumin doontaa shatigaaga darawalka ugu yaraan hal sano
- waxaa lagugu xukumayaa ganaax kulul
- waxaa laga yaabaa inaad xabsi gasho
- waxaa lagaa dooni doonaa inaad bixiso qarashka dib u soo celinta shatiga
- waxaa lagugu qasbi doonaa inaad marto waxbarashada khamriga iyo daroogada kale, baaritaan iyo barnaamijka dhaqan gelinta
- haddii ay kula socdaan rakaab kayar 21 sano jir, shatigaaga ayaa la laali doonaa 180 maalmood oo dheeraad ah

Saamaynta Khariga iyo Maandooriyaasha Kale

Khamriga iyo daroogooyinka kale ayaa saamayn doona:

- *Garashadaada* – Awoodaada xalinta dhibaatooyinka.
- *Aragaaga* – Dareenkaaga ugu muhiimsan ee gaari wadista waa aragaaga. Khamriga iyo daroogadu waxay caad saaraan aragaaga waxayna yareeyaan awoodaada diirada. Waxay sababaan humaagta aragga. Waxay yareeyaan awoodaada xukumida badka, xawaaraha, iyo dhaqdhaqaaqa. Waxyeelada aragga ayaa dhan .02 BAC dhammaan darawallada.
- *Kala garashada Midabka* – Waxay yareysaa awoodaada arkida midabyada kaladuwan.
- *Wakhtigaaga falcelinta* – Khamriga iyo daroogada ayaa yareeya awoodaada ka falcelinta khatarta.

Ha wadin gaari adoo cabay khamri ama daroogooyin kale. Waxaad luminaysaa xirfadahaaga gaari wadista marka koobaad ee khamri cabto. Marka aad cabto hal khamri ama ka badan waxaa laguu xiri karaa gaari wadis adoo cabsan khamri ama isticmaalay maandooriye kale. Marna ha u ogolaan qof kale inuu gaari wado haddii uu cabsan yahay.

Sida Khamrigu U Naafeeyo Darawalnimada

Wadista gaari maaha shaqo fudud, oo ciyaar-ciyaar ah sida dad badan oo idin kamid ah aaminsan yihiin. Gaari wadistu waxay u baahan tahay go'aan joogto ah waana, sida caadada u ahba, mid adag oo khatar badan. Darawalnimada wanaagsan waxay u Baahan tahay:

- **Garasho Wanaagsan** - Garasho wanaagsan waa awooda u fakarida si faseex ah iyo gaarista go'aanno degdeg ah, ayna ku jiraan qiimeynada saxda ah ee wakhtiga, badka, iyo booska. Khamrigu wuxuu naafeeyaa garashada wanaagsan. Hadba inta uu darawalku badsado khamrada, ayay sii yaraataa garashadadiisa ilaa ay ka sababto geeri.
- **Aragga Wanaagsan** - Aragga wanaagsan waa awooda wax u arkida si faseex ah iyo inaad aragti ahaan ka warqabto waxa ka socda aagaaga inta aad gaariga wado. Awooda aragtida faseexa ah ayaa muhiimad dheeri ah sii leh habaynkii maadaama aragga caadiga ah hoos u dhaco 50% sabab la xiriirta mugsiga indhahaaga oo yaraynaaya shaqadooda. Khamrigu wuxuu si xun u naafeeyaa aragga wanaagsan. Tusaale:
    - Khamriga ayaa nasiya murqaha indhaha taasoo yareynaysa awoodaada aragga marka ay uu si degdeg ah u kordho nalku, sida marka nalalka hore ee gaari soo socda ay qabtaan indhahaaga. Waxay caadiyan qaadataa ku dhawaad todobo sikin in indhahaagu kasoo kabtaan shoocaaca nalka hore marka haddii aad ku socoto 55 mayl saacadii taasii waa badka ku dhawaad labo garoon oo ciyaareed! Indhaha darawallada cabsan ayaa qaata muddo aad uga dheer taas si ay uga soo kabtaan caadka noocaas ah.
    - Khamriga ayaa sidoo kale diirada saara awoodaada aqoonsiga waxyaabaha geeska kaa xiga marka aad horey eegayso. Kadib marka aad khamro cabto, waxaa yar awoowaada arkida gaariyaasha soo socda, ku baasaaya ama baakinka ku jira, iyo/ama dadka lugaynaaya ama baaskiileyda maraysa geeska wadada.
    - Waxaa intaas dheeri, khamriga ayaa yareeya awoodaada xukumida dhawaanta ama fogaanta uu gaari kale ama sheey kuu jira.
- **Xakamaynta Shucuurta** - Xakamaynta shucuurta qofka ayaa u sahlaysa darawalka maskaxda fiyoow leh inuu adeegsado garasho wanaagsan marka uu gaari wado. Maadama ay tahay maskax dajis, khamriga ayaa si tartiib ah u damiya qaybo badan oo maskaxda ah. Marka wakhti laga joogo, dadka khamriga caba ayaa noqda kuwo aan maskax fayoobayn, si fudud u murugooda, u niyad jaba ama u xanaaqa sidaas awgeedna ay u badan tahay inay khataro galaan marka ay gaari wadaan.
- **Feejignaanta, Diirada, Diyaarsanaanta iyo Wakhtiga Falcelinta** - Khamriga ayaa sidoo kale caqabad ku ah awooda maskaxda ee falcelinta iyo wax diirad saarida. Darawal khamri cabay ayay u badan tahay inuu seexdo asagoo gaariga wada ama uu gaariga kala baxo wadada. Waxaa intaas dheer, hadba inta uu qofku badsado khamriga, ayay yaraanaysaa maamulkiisa isku xirka shaqada jirka iyo dhaqdhaqaaqa.

Si fudud hadaan u dhigo, qof khamri cabay waxay u badan tahay inuu:

- Gaariga ku wado xawaare dheereeya ama aad u gaabis ah marka loo eego marxalada uu ku jiro;
- Inuu ku fashilmo akhtiina nalalka hore marka a gaariyaal kale soo socdaan;
- Inuu si aan qumanayn u baas gareeyo - inuu khatar geliyo gaariga kale, inuu muddo dheer qaato, ama sheelaraynta si xad dhaaf ah;
- Inuu si joogto ah u badelo laynka;
- Inuu ku fashilmo ku sugnaanta dhexda laynka;
- Inuu jebiyo iyo/ama ixtiraami waayo tilmaamaha wadada;
- Luminta feejignaanta iyo la qabsiga xaaladaha degdega ah; iyo
- Inuu qaato muddo dheer inuu bareegga qabto.

DIGNIIN: Waxaa ugu sii daran, xili aragaaga, falcelintaada, isku xirkaaga, iyo garashadaadu sii baaba'ayaan markasta oo aad khamriga ka kabato, waxaad noqonaysaa qof sarqaankiisu sii bato. Waxaad xataa yeelanaysaa dareen been ah oo faya qab iyo kalsooni leh. Si kooban marka loo dhaho, waxaad khatar ku noqonaysaa naftaada iyo qof kasta oo maraaya ama u dhow wadada kamana warqabtid!!

DARAWALLADA WANAAGSAN KHAMRI MA CABAAN!

Suuragalnimadaada shilka gaariga ayaa kordhaysa mar kasta oo aad khamri cabto! Suuragalnimada ah inaad shil gasho ayaa kordhaysa marka BrAC gaagu kordho:
Heerka Khamriga (Eeg Bogaga 3-9 iyo 3-10)
0.05 garaam .... 1 wakhti
0.10 garaam .... 6 wakhti
0.15 garaam .... 25 jeer

In ka badan 50% darawallada sida khatarta ah u dhaawacma ayaa cabsanaa khamri gaaraysa .06 garaam 100 mililiter oo dhiig ahba ama 210 liitar oo neefta ah.

Quraafaadka la Xiriira Khamriga.

Khamriga iyo Xashiiska. Dadka qaar ayaa aaminsan in haddii ay cabaan khamri, inay isticmaalayaan aalkolo kayar tan ay cabayaan dadka caba cabitaannada isku dhafan. Waa khaldan yihiin! Waxaa jira qiyaastii cadad isle'eg oo aalkolo ah oo ku jirta qasaca 12 ox ah ee khamriga ah oo ku jita inta ku jirta cantuugada 1 oz ah calaqa adag ee 100 cantuugo ah ama galaaska 4 oz ah ee khamrada (ama 10 oz oo khamrada qaboow ah).

"Dadka ayaa sarqaama marka ay kala badelaan cabitaanka." WAA KHALAD! Badelidu caadiyan wax farqi wayn ah ma samayso. Dadku waxay ku sarqaamaan cabista khamri badan. Waa intaas!

"Dadka ayaa noqda farxaan marka ay khamri cabaan." WAA KHALAD! Tirakoobyadu waxay muujinaysaa in ku dhawaad hal meelood nuska dilalku ay la xiriiraan khamriga, halka ay yihiin sadex meelood labo meel dhammaan isdilka.

"Dumar yar ayaa khamriga caba" WAA KHALAD! Iska badinta khamrigu jinsi gaar ah malahan. Haweenka ayaa khamrada iskaga badin kara sida ragga.

Toosinta miyirkaaga. Sabab la xiriirta in beerka qof kasta uu u shiido khamriga heer iskumid ah, ma jiro wax sarqaanka kaa bixin kara. Cabista kafee madoow, ku qubaysiga biyo qaboow, ama jimicsiga ayaa keliya keenaaya qof cabsan oo aan seexanayn, qoyan, ama dhididaaya!

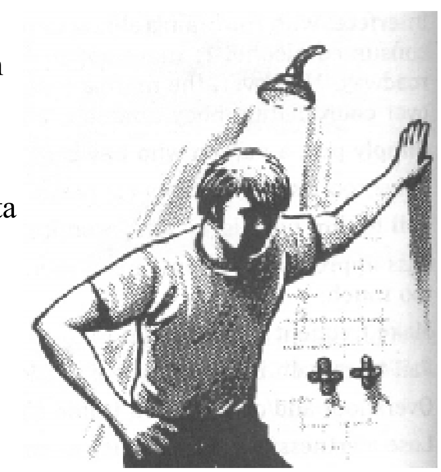

Khamriga iyo Sharciga

BARO SHARCIGA: XOGTA SOO SOCOTA WAA KHULAASADA SHARCIGA MAINE EE GAARI WADISTA ADOO CABSAN (OUI)

Laalista Degdega ah ee uu sameeyo Xoghayaha Gobalka

Haddii aad tahay darawalka gaari aadna wado adoo cabsan khamri heerkeedu gaaraayo 0.08 haraam calaa 100 mililiter oo dhiig am ama 210 liitar oo neef ah, waxaad gashay danbiga wadista gaari adoo cabsan (eeg qeexitaanka hoose). Inta badan, si degdeg ah ayaa laguu xiri doontaa waxaana lagu gelin doonaa xabsi. kadib xiristaada iyo ayadoo lagu saleynaayo warbixinta booliiska iyo natiijada baarista heerka khamriga, Xoghayaha Gobalka ayaa isla markaba laalaaya shatigaaga. Laalistaan ayaa dhacaysa kahor inta aadan tagin maxkamad, sidaas awgeed inta aad sugayso inaad garsoore hortagto, ma wadi doontid gaari!

Heerka Khamriga ku Jirta Neefta

Khamriga Neefta (BrAC) waa keliya qaab gaar ah oo lagu cabiro boqolkiiba garaamyada khamriga ee 210 liitar kasta oo neefsi ah. Waxaa lagu cabiraa garaamyo waxaana lagu cabiraa qiimaynta kiimikada. BrAC ga waxaa lagu go'aanshaa heerka khamriga la cabay, wakhtiga jirku u baahan yahay inuu khamriga iska saaro, iyo miisaanka qofka. Jirka ayaa khamriga iskaga saaraaya heer joogto ah oo aan la badeli karin. **Fiiro gaar ah: Cadad *kasta* oo khamri ah ayay u badan inuu naafeeyo awoodaada gaari wadista.**

Baaritaanka Heerka Khamriga

Waxaa jira labo nooc oo baaritaan ah kuwaasoo loo adeegsan karo cabirka heerka khamriga: Baaritaanka **Neefta ama Dhiiga**. Baaritaanadaan ayaa loogu talo galay inay cabiraan cadadka khamriga ku jira sambalka dhiiga. Natiijooyinka baaritaanka noocaas ah ayaa loo adeegsan karaa cadeyn a horgeeyo maxkamada waxaana si buuxda looga aqbalayaa dhammaan maxkamadaha inay tahay mid sax ah. Sida ku cad sharciga hadda ee maine, sarkaalka booliiska ayaa samaynaaya baaritaanka neefta (asagoo adeegsanaaya midkood Sobermeter ama Intoxilizer) ilaa in sarkaalku go'aansho maahee inaysan macquul ahayn in baaritaanka la sameeyo. Haddii baaritaanka neefta la sameeyo, darawalka ayaa laga doonayaa inuu keeno baaritaanka dhiiga kaasoo uu bixin karo dhakhtarka uu doorto darawalku haddii dhakhtarka la heli karo.

"Ogolaasho Maldahan" Xogteeda Buuxda?

Waa muhiim in darawallada Maine ay xasuusnaadaan in shatiga darawalnimadu uusan ahayn "xuquuq" aasaasi ah oo uu bixinaayo Datuurkeenu. Waa dangaar ah oo qofka la siiyay lagalana noqon karo marka uu Gobalku go'aansado.

Si kooban haddaan u dhaho, marka aad wado gaari gudaha Maine waxaad si otomaatig ah u ogolaanaysaa baaritaanka markasta oo maamulku doonaayo inuu kugu sameeyo. Laguguma qasbi doono baaritaanka noocaas ah, laakiin shatigaaga darawalnimada ayaa isla markaba la laali doonaa haddii aad diido. Laalistaan ayaa soconaysa muddo dhan ilaa lix sano uuna samaynaayo Xoghayaha Gobalka. Waa laalis maamulku sameeyo - taasoo a dhigan in aan loo baahnayn dacwad maxkamadeed. **Waxaa intaas dheer, marqaati kaca booliiska qofka soo xiraaya ee quseeya habdhaqankaaga gaari wadista ayaa keeni kara in lagugu xukumo OUI xataa ayadoo aan lahayn natiijada baaritaanka khamriga oo taageeraysa!**

Sharciga ayaa sidoo kale ka doonaaya darawal kasta gaari inuu aqbalo baaritaanka kiimikada si loo go'aansho heerka daroogada haddii ay jirto sabab macquul ah oo lagu aamini karo inuu gaariga waday asagoo daroogo cunay badelka khamrada.

Laalista maamulka ee uu sameeyo Xoghayaha Gobalka ayaa sii shaqeynaysay xataa haddii hadhoow la ogaado inuusan qofku gelin OUI. Sidoo kale, haddii lagugu helo danbiga ayadoo la cuskanaayo marqaati kaca booliiska, diidistaada gelista baaritaanka ayuu u arkayaa cadeyn garsooruhu laalis labaad oo OUI ah ayaana lagu saari doonaa, marka waxaa lagu saarayaa ganaax aad uga dheer kii aad geli lahayd haddii aad baarista ogolaan lahayd.

Xasuusnoow, imtaxaan ayaa sidoo kale ku difaaci kara. Haddii aadan sharciyan khamri cabin, baaritaanka ayaa muujinaaya.

Haddii lagugu xukumo inaad gaari waday adoo Cabsan Heerka Badan ee Khamriga

Xukunka Koobaad ee Maxkamada Haddii lagugu xukumo OUI heerkaaga khamriguna gaaraayo 0.08 ilaa 0.14 garaam calaa 100 mililitar oo dhiig ah ama 210 liitar oo neef ah:

- waxaad heli doontaa ganaaxa qasabka ah oo dhan ugu yaraan $500.00, $600.00 marka aad diido
- waxaad luminaysaa shatigaaga ugu yaraan 150 maalmood
- waa inaad dhiibtaa qarashka soo celinta shatiga
- waxaa lagugu qasbi doonaa inaad marto waxbarashada khamriga iyo daroogada kale iyo barnaamijka dhaqan gelinta

Ama

Haddii lagugu xukumo OUI heerkaaga khamriguna gaaraasyo 0.15 garaam calaa 100 mililiitar oo dhiig ah ama 210 liitar oo neefsi ah ama ka badan; ama aad safrayso 30 mph ama ka badan heer ka sareeya xadiga xawaaraha; ama aad iskudaydo inaad ka cararto sarkaalka booliiska; ama aad diido inaad marto baaritaanka heerka khamriga; ama aad sido rakaab kayar 21 sano oo gaariga saaran:

- waxaad xirnaan doontaa 48 saacadood (96 saacadood haddii aad diido baaritaanka)
- waxaad luminaysaa shatigaaga ugu yaraan 150 maalmood
- waxaad bixinaysaa qarashka celinta shatiga
- iyo waxaa lagugu qasbi doonaa inaad marto waxbarashada khamriga iyo daroogada kale iyo barnaamijka dhaqan gelinta

Danbiyada kasta ee dheeriga ah ee OUI ayaa keeni doona ganaaxyo kuwaas ka kulul. Sidoo kale, dhammaan danbiga 2aad iyo danbiyada ka danbeeya ee OUI ayaa u baahan keenista cadeunta caymiska qaanta kahor inta aan la ogolaan in shatiga laguu soo celiyo. Maine wuxuu baxshaa barnaamijka muraaqabada ee dadka gala danbiyada OUI. La xiriir OUI Qaybta (207) 624-9000 raaci 52104 si aad u hesho xog dheeraad ah.

Ma jiraan sharciyo noocaa ah oo quseeya shaqada ama shatiga kooban inta lagu jiro mudaa laalista shatiga ka dhashay xukunka OUI. Danbiileyaasha ayaa gebi ahaanba laga mamnuucayaa inay gaari wadaa mudadaas!

Shatiga Sharuudu ku Xiran tahay

Marka qofka lagu xukumay PUI uu codsado soo celinta shatigiisa, waxaa la siinayaa shati uu ku xiran yahay shardiga ah inuusan gaari wadin asagoo ay jirkiisa ku jirto wax uun khamri ah.

Laalista Dheeriga ah:

Mudada Laalista oo dhan 275 maalmood waa in lagu daraa laalista OUI ga ama diidista haddii uu gaari waday qof kayar 21 sano jir.

Kadib xukunka koobaad ee OUi, shatiga lasoo celiyay ayaa shardi ku xirnaan doonaa muddo hal sano ah. Kadib xukunka labaad ama ka danbeeya, shardi ayaa soconaaya toban sano.

Shatiga shardigu ku xiran yahay ayaa keenaaya in darawalka shatigiisa la laalo muddo hal sano ah, ayadoo aan dhageysi hore la samayn, haddii uu gaari wado asagoo ay jirkiisa ku jirto wax uun khamri ah.

Shati shardi ku xiran yahay ayaa keenaya in shatiga laga laabo darawalka isla mudada laalista taasoo qabanaysa xukunnada 2aad ama 3aad ee OUI haddii uu ado gaari asagoo ay jirkiisa ku jirto 0.08 garaam ama ka badan oo khamri ah 100 mililitar oo dhiig ahnba ama 210 liitar oo neef ah ama ka badan.

Shati shardi ku xiran yahay ayaa keeni doona in shatiga darawalka la laalo muddo labo sano ah sabab la xiriirta inuu diiday inuu ogolaado baaritaanka khamriga, ganaax lagu dari doono aalis kasta oo horay loogu xukumay OUI.

Daroogooyinka kale ee Ku Naafaynaaya iyo Gaari Wadista

Daroogooyin badan marka laga soo tago khamriga ayaa saamaynaaya awoodaada gaari wadista. Daroogooyinkaan ayaa lahaan kara saamaynta ay khamrig u leedahay, ama xataa kasii daran. Arintaan ayaa run u ah daawooyin badan oo dhakhtarku qoro iyo kuwa suuqa laga soo iibsado
Erayga "daawo" ayaa si guud loogu adeegsadaa daawooyinka dhakhtarku qoray, daawooyinka suuqa laga iibsado, iyo sidoo kale maandooriyaasha sharci darada ah. Adeegsiga daawo aad suuqa kasoo iibsatay ama daawo dhakhtarku kuu qoray ayaan difaac kuu noqonayn marka maxkamada lagu saaro. Marka khamriga iyo daawooyinka kale ay iskugu tagaan jirka, khatarta gelista shilka wadada ayaa sii waynaanaysa.

Daawada Aan Dhakhtarku Qorin

Daawada uusan dhakhtarku qorin ee madax xanuunka, qaboowga, iyo xasaasiyaadka ama dejinta neerfeyaasha ayaa kugu ridi kara hurdo. Kaniiniyada kahortaga fayraska, "daawada neerfaha"iyo kaniiniyada cuntada ayaa kugu ridaaya cabsi, dawakhsanaan, iyo inaad awoodi waydo inaad wax diirada saarto. Qaar kamid ah daawooyinka xasaasiyada, sharoobooyinka qufaca iyo kaniiniyada qaboowga kuwaasoo aad iibsan karto adiga oo uusan dhakhtar kuu qorin waxaa ku jira codeine, aalkolol, maadooyinka xasaasiyada kahortaga, ama bromides kuwaasoo saamayn kara gaari wadistaada. Sidoo kale waxay saamayn karaan aragaaga. Eeg qoraalka daawada ku qoran kahor inta aadan cunin daawada aan dhakhtarku kuu qorin. Haddii aadan hubin inay amaan tahay, waydii dhakhtarkaaga ama farmashiilaha ciladaha daawada.

Daawada Dhakhtarku Kuu qoro

Daawooyinka dhakhtarku kuu qoro qaarkood ayaa kuu saamayn kara isla sida ay kuu saamaynayso khamridu. Eeg qoraalka daawada ku qoran kahor inta aadan cunin daawada. Haddii aadan hubin haddii ay amaan tahay inaad liqdo daawada kadibna gaari wado, waydii dhakhtarkaaga ama farmashiilaha.

1. **Amphetamines.** Amphetamines waxaa o adeegsadaa neerfe dejiyaal ahaan, laakiin waxay yareyn karaan awooda qofka ee diirada waxayna sababi karaa sarqaan. Sidoo kale, marka saamayntu kaa ba'do, qofka ayay u badan tahay inuu aad ku daalo uuna niyad jab dareemo.

2. **Tranquilizers (Dejiyeyaasha).** Daawooyinkaan ayaa sababi kara dawakhaad ama lulmo marka lagu dhafo khamriga. Waxay sababi karaa wadne istaag, hoos u dhaca khatarta ah ee cadaadiska dhiiga, waxayna jari karaan qulqulka ogsijiinta galasa maskaxda.
3. **Barbiturates.** Barbiturates waa daawooyin suuxin oo loo adeegsado inta badan in qofka la seexiyo. Isticmaalka daran ayaa sababi kara dawakhaad, jaho wareer, luminta isku xirnaanta, gariirka, iyo dhibaato dhanka fakarka ah.
4. **Marijuana.** Daraasaadka ayaa muujinaaya in dadka isticmaala marijuana oo xiro jebinta xeerarka wadada in ka badan darawallada kale. Isticmaalka marijuana ayaa sababi karta hurdo iyo awood la'aan ku aadan xkumida wakhtiga iyo badka. Sidoo kale, isticmaaleyaasha qaar ayaa soo sheegay in ay diirada saaraan hal wax markiiba, ayagoo iska indho tiraaya waxyaabaha kale ee ku xeeran.

Daawada Sharci Darada ah

Daroogooyinka Adag. Daroogooyinka adag sida morfiinka, opium, cocaine ta, heroin ta iyo maandooriyaasha. Daroogooyinkaan ayaa leh awood ay uga dhigaan isticmaaleyaasha kuwa gebi ahaanba aan waxba ka warqabin, ama ka indho saaban, waxyaabaha ku xeeran. Ciladaha kale waxaa ku jira dawakhaad, maahsanaan, lalabo iyo matag. Daroogada sharci darada ah ayaa saamayn kara falcelintaada, xukunkaaga, aragaaga, iyo feejignaantaada si lamid ah khamriga.

Iskudarka Khamrada iyo Daroogada kale

Iskudarka Daroogada-Khamriga. Marar badan, waxaa ka daran khamrada ama daroogada keligeed la isticmaalo isticmaalka khamriga iyo daroogada oo la isku dhafay. Sarqaanka isku dhafan ee labadaan maado ayaa abuuri kara saamayn khatar ah oo ku dhacda maskaxda iyo jirka, taasoo badanaa keenaysa geeri.

Marna khamri ha cabin marka aad cunayso daawooyin kale. Daawooyinka ayaa kordhin kara saamaynada khamriga. Waxay sidoo kale kordhin karaa waxyeelada si iskood ah. Waa inaadan cabin khamri ama adeegsan daroogooyin marka aad gaari wadi rabto.

Aad ayay khatar u tahay inaad gaari wado adoo isticmaalay daroogo, sharci ama sharci daro midkey rabto ha noqotee. Haddii lagugu xukumo inaad gaari waday adoo daroogaysan waxaa lagu marsiin doonaa isla ciqaabaha dadka wada gaari ayagoo khamro cabay. Waxaa intaas dheer, in lagugu helo adoo haysta daawada sharci darada ah ama qaadista sharci darada ah ee gaadiidka oo uu qaado qof aan qaan gaarin ayaa keeni karta ganaaxxyo aad u xun.

Qabashada Gaariga

Qofka lagu helo inuu gaari waday asagoo cabsan ama gaari waday kadib marka la laalay shatigiisa haddii laalista loogu sameeyay OUI hore ama danbiga OUI, ayaa la marsiin doonaa Qabashada Gaariga iyo bixinta lacagt qaadista gaariga iyo qarashka kaydka iyo sidoo kale ganaax lacageed iyo muddo uu xabsiga galaayo. Tan ayaa ka dhigan inaad lumin karto maaha keliya xoriyadaada, laakiin sidoo kale gaariga.

Darawallada galay Shilalka Geerida Sababay

- Darawal kasta oo gala shil gaari oo loo dhintay ama shil laga yaabo in dad ku dhinteen waa inay maraan baaritaanka kiimikada. Ku fashilmida arintaas ayaa keenaysa laalista shatiga muddo hal sano ah.
- Haddii Xoghayaha Gobalka uu ku qanco in darawal, asagoo khamri ama daroogay cabay, oo si dayac leh u waday gaari qaab dhaliyay geerida qof, Xoghayaha Gobalka ayaa si degdeg ah u laalaaya shatiga darawalka ugu yaraan 1 sano. Laalistaan ayaa noqon doonta mid ku dabo taxan laalis kasta oo lagu soo rogay diidista gelinta baaritaaka kiimikada.

- Waxaa intaas dheer, xukunka danbi lagu galo gaari oo maxkamada danbiga ay rido maxkamada danbiyada ayaa keenaysa kordhinta mudada xabsiga iyo la noqoshada shatigaaga darawalka ugu yaraan 5 sano. Haddii aad cabsan tahay marka aad danbiga gashay, shatigaaga ayaa si abadiyan ah loola noqon doonaa.

Sharciga Qasaca Furan

Darawalka gaariga ku wadaaya wado dadwayne ayaa jebinaaya sharciga haddii darawalka ama rakaabka saaran aaga rakaabka gaariga uu cabo kahmri ama uu haysto qasaca furan ee khamriga.

Shardi Dhaafyada:

- Darawal ama rakaab haysta qasaca furan ee cabitaanka khamriga oo saaran gaari aan lahayn buudka danbe hadddii qasaca furan ee khamriga uu yaalo gadaasha kursiga ugu danbeeya ee kor u jeeda ee gaariga ama aaga uusan caadiyan fariisan darawalka ama rakaabku.
- Rakaab lacagta lagu soo qaaday uu cabo ama ku haysto khamri qasaca khamrada oo saaran gaariga loogu talo gaay inuu rakaabka ku qaado lacag oo aan ahayn taksi.
- Rakaab uu haysto qasaca furan ee khamriga, ama rakaabku uu khamri ku cabo aaga fadhiga ee guri gaari ah, tareelar, tareelar yar ama taraaga kaamka.
- Darawalka ama cida uu u shaqeeyo darawalku ay haystaan shatiga saxda ah ee cunto bixinta banaanka loo qaado oo khamriga la gaynaayo ama laga soo qaadaayo munaasabad cunto.

XASUUSNOOW: Xukun kasta oo OUI ah ayaa Keenaaya Diiwaanka Danbiga!!

Wadista Gaari adoo Cabsan waa mid Qarash badan kaaga baxaayo, Runtii hal Cabitaan oo ka Badan Xadiga Sharciga ah ayaa Kugu Keeni kara Qarash ka badan $7,000:

Qarashaadka Jiidista Gaariga	$50.00
Damaanada	$40.00
Qareen	$2000.00
Ganaaxa lacageed	$500.00
Koorsada Waxbarashada khamriga	$300.00
Qiimaha Dalacaada ah ee Caymiska 3 Sano ah	$4000.00
Luminta Wakhtiga Shaqada (xabsiga)	$300.00
Qarashka soo Celinta Shatiga	$50.00
Wadarta Guud	$7240.00

Ogeysiiska Gaarka ah ee Dhawr iyo Toban Jirada ah iyo Dhalinta Qaangaarka ah

Sababta ugu badan ee geerida dhalinta ku dhaqan Mareykanka (da'aha 16 ilaa 24) ayaa ah shilalka la xiriira gaariyaasha. Ku dhawaad 8,500 oo dhalinyaro ah ayaa ku dhinta iyo 40,000 oo dheeri ah ayaa ku naafooba ama ku jajaba sanad kasta sabab la xiriirta khamriga iyo gaari wadista gudaha wadankaan.

Xasuusnoow, in khamrigu yahay daroogo, daroogo waxyeelo u gaysatay oo baabi'isay nolosha tobanaan milyan oo nafood oo dadka khamriga caba ah iyo qoysaskooda. **Khamrigu waa Khatarta Ugu Badan iyo Daroogada ugu Isticmaalka Badan Mareykanka maanta.**

Inkastoo hal ama labo cabitaan ay dadka siin karaan dareen raaxo, khamriga ayaa dadka jiyad jebisa hadba marka aad iska badisana, waxaa sii dhimanaysa maskaxdaada. Marka ay ku milanto dhiiga, khamriga ayaa gasha dhammaan qaybaha jirkaaga. Qofka khamriga aadka u caba ayay u badan tahay inuu kala kulmo dhibaatooyin xun oo dhanka jirka ah isticmaalka xad dhaafka ah ee khamriga.

Waxaa intaas dheer, waaad baashaali kartaa, nasan kartaa, oo ku raaxaysan kartaa nolosha adiga oo aan khamri cabin. Ugu danbayntii, inaad doorato inaad khamri cabto iyo in kale waa ikhtiyaarkaa. Hase yeeshee, waa qasab, inaad ogaato in ay ***sharci daro*** tahay inaad iibsato khamro haddii aad ka yar tahay 21 sano jir. Waxaa intaas dheer, waa ***sharci daro*** inaad khamri ku qaado gaari ilaa in heerka shaqada ay kamid tahay maahee ama uu kaa codsado waalid ama masuul. Waa sharci daro inaad qaado daroogo sharci daro ah aadna ku qaado gaari marna.

Haddii marna lagugu helo inaad wado gaari adoo jirkaaga khamri ku jiro (ama aad diido inaad marto baaritaanka dhiiga ama neefta) **waxaad lumin doontaa shatigaaga darawalka ugu yaraan hal sano**, haddii lagugu xukumana OUI, waxaa lagu saarayaa ganaax iyo suuragalnimada in xabsiga lagu dhigo.

FIIRO GAAR AH: Marka laga hadlaayo sharciyada OUI, dhammaan shatiyada la siiyay dadka aan qaan gaarin (dadka ka yar 21 sano jir) ayaa loo arkaa kuwo ku meel gaar ah si degdeg ah ayaana loo laali karaa ilaa qofku ka gaaraayo da'da 21 sano.

WAXAA DHEER

- Diiwaanka danbiga ayaa la tixgeliyaa marka aad codsnayso shaqo, diiwaan gelinta kuleej, adeegga ciidanka, ama daynta.
- Qarashaadka guud ee la xiriira danbiyada OUI (tusaale, ganaaxyada, qarashaadka sareeya ee caymiska, qarashaadka maxkamada) ayaa, inta badan, ku adag dhalinta marka loo eego dadka waawayn, ee dhaqaalaha haysta - $7,240.00 ayay aad ugu adag tahay inuu bixiyo qof aan haysan shaqo ama helaaya mushaarka ugu yar.

In ka badan nus kamid ah dhalinta ku dhinta shilalka la xiriira khamriga ayaan ahayn kuwo ayago cabsan! Difaac mustaqbalkaaga.
Ha wadin gaari adoo cabsan, *ha* raacin qof cabsan.
Si amaan ah guriga u tag oo waco tagsi - raac baska - wax saaxiib ama qaraabo ku qaada!

Ma la noolaan kartaa naftaada haddii aad dishay ama dhaawacday qof adoo gaari wada adoo cabsan? Marka aad gaari wado, waxaad masuul ka tahay badqabka rakaabkaaga, darawallada kale ee wadada, iyo dadka lugaynaaya. Waad difaaci kartaa qoyskaaga iyo saaxiibadaada maaha keliya in aadan cabin khamri kadibna wadin gaari, laakiin sidoo kale ku boorinaaya dadka kale inay sidaas sameeyaan.

GAAR GO'AANKA SAXDA AH: DOORO NOLOSHA!!

Shucuurta

Shucuurta ayaa saamayn kara awoodaada fakarka. Waxay saamaynayaan awoodaada arkida iyo ka jawaabida khataraha sidoo kale. Way adag tahay inaad si sax ah u wado marka aad cabsanayso, farxadu kaa badato, cabsanayso, xanaaqdo, ama murugsan tahay.

Qaababka aad ku maareynayso shucuurtaada:

- Sii naftaada wakhti aad isku dejiso. Qaado socod ama jiif gaaban. Iska ilaali wadada ilaa aad dareento inaad xakamaysan tahay.
- Isa sii wakhti wadis dheeri ah. Xili hore bax.
- U sheeg qof kale inuu wado.

Caafimaadkaaga

Dhibaato kasta oo dhnka caafimaadka ah ayaa saamayn karta awoodaada gaari wadista sida qaboowga daran, caabuqa, ama fayraska. Xataa dhibaatooyinka yaryar sida qoor xanuunka, qufaca, ama lugta ku xanuunaysa ayaa saamayn kara gaari wadistaada. Haddii aadan "lahayn karitda" u sheeg qof kale inuu gaariga wado.

Marka aad qabto xanuun muddo gaaban, waa inaad go'aansataa haddii ay amaan tahay inaad gaari wado. Marka ay jiraan xaaladaha mudada dheer ee saamayn kara gaari wadistaada Waaxda Gaadiidka ayaa go'aanka door ku yeelanaysa. Qiimeeyaha shatiga darawalka ayaa kaa caawin kara go'aansiga marka iyo qaabka aad si amaan ah gaari ugu wadi karto iyo inaad u baahan tahay iyo kale qalab qaas ah. Dad badan oo qaba xanuunnada mudada dheer ama naafooyinka ayaa shati darawalnimo ka haysta Maine.

Xanuunnada iyo naafooyinka la qiimeeyo waxaa ku jira, laakiin kuma koobna:

- Xanuunnada saamaynaaya feejignaanta: Tusaale, sonkorowga, dhibaatooyinka wadnaha, qalalka, iyo xanuunnada daran ee sanbabada ayaa yareyn kara feejignaanta. Hase yeeshee, haddii xanuunku u muuqdo mid xasiloon si fiicana loola tacaalo waxaad heli kartaa shatiga darawalka ee Maine.
- Naafada jirka: Dad badan ayaa wada ayagoo qabab, tusaale, xanuunka beerka, qalalka, adimada la jaray, baralaatiga, ama Parkinsonism. Dadka qaar ayaa u baahan tababar dheeri ah iyo dabcan qalab gaar ah oo u saaran gaariga kuwaasoo keeni kara xadidaada shatiga.
- Dhibaatooyinka araga iyo maqalka

Haddii xanuunkaagu isbadelay, ama aad biloowday inaad adeegsato qalab gaar ah, qiimeynta darawalka ayaa loo baahan karaa. Qiimeeye ayaa u baahan inuu baaro awoodahaaga go'aaminta haddii aad sii wadi karto inaad si amaan ah u wado gaari aadna ilaashato shatigaaga.

Su'aalaha Muraajacada ah ee Qaybta 3:

1. Waa maxay heerka BrAC kaasoo lagu cabiro gaari wadista adoo cabsan (O.U.I,) gudaha Maine ee dadka kayar da'da 21 sano.
2. Waa maxay heerka sharciga ah ee BrAC ee go'aaminta O.U.I. ee dadka jira 21 sano iyo ka wayn ee ku dhaqan Maine?
3. Maxaa laga wadaa "ogolaansho rahman"?
4. Waa kee daroogada ugu waxyeellada badan looguna isticmaalka badan yahay Mareykanka maanta?
5. Run mise been? Danbiga O.U.I. ayaa kuugu kici kara qarash ka badan $7,000.
6. Qor sadexda nooc ee kaladuwan ee mashquuliyaasha gaari wadista?

QAYBTA 4
Kahor inta Aadan Gaari wadin

Sixidda Kursigaaga

Toos ugu fariiso dhabarkaaga adoo isku tiirinaaya kursigaaga cagahana sagxada dhigaaya. Hagaaji kursigaaga iyo muraayadahaaga si aad qaab faseex ah wax ugu aragto aagaga gaariga. Waa inaad u fadhido qaab aad si fudud u gaari karto sheelarahaaga. Hagaajinta saxda ah ayaa kuu sahlaysa inaad si raaxo leh ku gaarto isteerinkaaga adoo hadda haysta boos ku filan in aariyada difaacu ku baahdo haddii aad shil gasho. Halkaan ayaad ka helaysaa qaar kamid ah xeerarka guud ee aad raacayso marka aad hagaajinayso kursigaaga:

- Hagaaji kursiga ilaa uu gaaro heer sare oo aad wadada u jeedo. Haddii kursigu aad u hooseeyo, adeegso barkimaha kursiga. Kursiga aad horey ha ugu durjin ilaa aadan isteerinka u wareejin karin si sax ah.
- Waa inaad awoodo inaad cagtaada si fudud uga dhaqaajiso bareegga aadna gayso sheelaraha gaaska adiga oo ciribtaada ku haya sagxada.

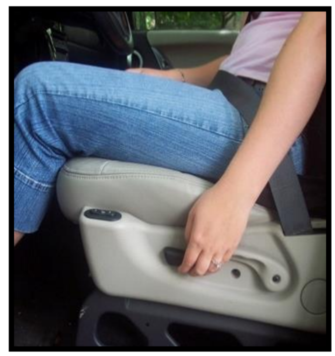

- Dusha sare ee isteerinku waa inuusan ka sareyn garbahaaga laakiin waa inuu sidoo kale ka hooseeyaa garkaaga.
- 10 inji ha u dhexayso xabadkaaga iyo isteerinka si bacda aariyadu boos u hesho. Gadaal ha u liicin kursiga.
- Nasiyahaaga madaxa waa inuu taabtaa dhabarka madaxaaga ee ka sareeya heerka dhagaha.

Hagaajinta Muraayadahaaga

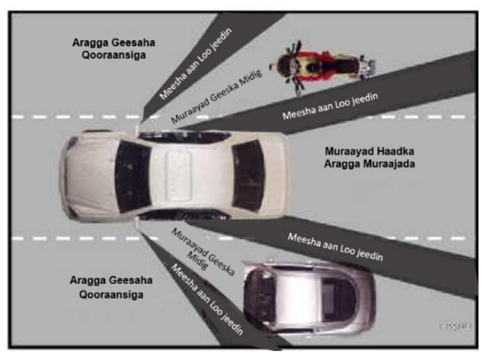

- Hagaaji muraayada gudaha si ay u qabato muraajada danbe. Haddii aad leedahay muraayada maalinta/habaynka, xaqiiji inay u diyaarsan tahay wakhtiga maalinta ee aad gaariga wado oo u adeegso inaad uga hortagto caadka kaaga yimaada nalalka hore ee gaariyaasha kaa danbeeya. Wax ka badel muraayad danbeedka iyo muraayadaha geesaha kahor inta aadan bilaabin gaari wadista waayo marka saxmadu jirto, marka aad aadka ugu baahan tahay, ma heli doontid wakhti aad ku hagaajiso.

Hagaaji muraayadaha banaanka si aad u hesho aragga ugu fiican ee geesaha iyo gadaal. Halkaan ayaad ka helaysaa sida aad u toosinayso muraayadahaaga banaanka. Si aad u toosiso muraayada dhanka bidix, madaxa saaro daaqada xiran ee dhanka bidix. Toosi muraayada ilaa aadan si fiican u arkin geeska midix ee danbe ee gaarigaaga.

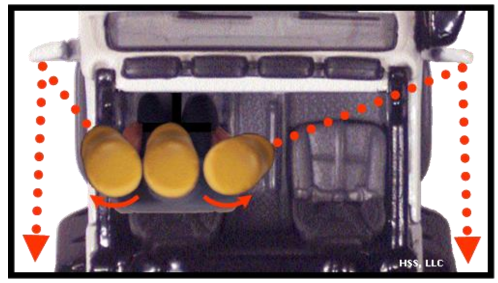

- Si aad u toosiso muraayada geeska midig, u eexi madaxaaga dhanka midig ilaa uu ka hoos maro muraayada gadaale. Toosi muraayada ilaa aadan si fiican u arkin geeska midig ee gaarigaaga.

Xirashada Suumanka Badqabka

Markasta adkee suunkaaga amaanka. Qof kasta oo saaran gaarigaaga waa inuu leeyahay suunka amaanka ama kursiga badqabka ilmaha. Suumanka amaanka ayaa yareeya dhaawacyada iyo geerida marka shil dhaco. Waxay kaa ilaalinayaan inaad gaariga ka faniinto. Fursadahaaga ka badbaadista shilka ayaa ka fiican shan jeer haddii aad ku jirto gudaha difaaca gaarigaaga.

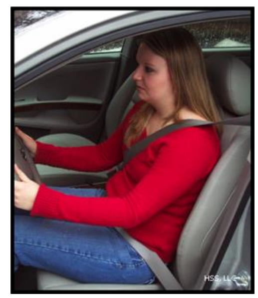

Gudaha Maine waa sharci daro inaad gaari wado adiga oo aan xiran suunka amaanka.

Waxaad awood wanaagsan u helaysaa maareynta xaalada degdega ah haddii aad xiran tahay suumanka badqabka. Haddii aad xirato suunka dhabta suuragalnimadaada ka badbaadista marka aad gaari kale ku dhacdo ayaa labo jibaar ka badan inaad ku dhimato. haddii aad xiran tahay labadaba suunka dhabta iyo kan garabka fursadahaaga badbaadista ayaa sadex jibaar ah. Waxay kaa ilaalinayaan inaad gaariga ka faniinto. Suumanka amaanka ayaa sidoo kale ka caawiya darawalka inuu xakameeyo gaariga. Sidaan ayaa uga hortagaysaa:

- Waxay kaa caawinayaan inaad gees uga liicdo kursiga marka aad joogsi degdeg ah samayso iyo marka aad leexanayso, Waxay kugu haynayaan isteerinka wax kasta oo dhacaba. Ma maamuli kartid gaarigaaga haddii aad ku sinbiqato isteerinka.
- Waxay yareeyaan dhaqdhaqaaqa jirkaaga marka gaarigu ruxmaayo. Haddii aadan xirnayn suumanka amaanka aad shil gasho, sidaan ayaa dhacaysa:

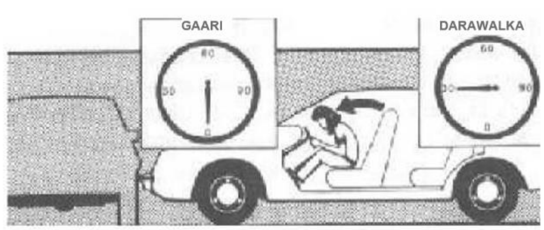

Gaarigaaga ayaa joogsanaaya laakiin waxaad ku sii soconaysaa isla xawaarihii gaarigu ku socday, ilaa aad ku dhacdo shirka gaariga ama muraayada hore. Xawaare dhan 30 MPH, tan waxay u dhigataa inaad dhulka ku dhacdo adoo kasoo dhacay dhisme sadex dabaq ah.

- Waxay kaa caawiyaan inaad soo jeedo ayagoo kaa ilaalinaaya inaad liicdo inta aad gaariga wado. Waxay sidoo kale kaa caawinayaan inaadan daalin ayagoo meesha ka saaraya hawsha ku durkida meesha marka gaarigaagu liico ama leexanaayo.

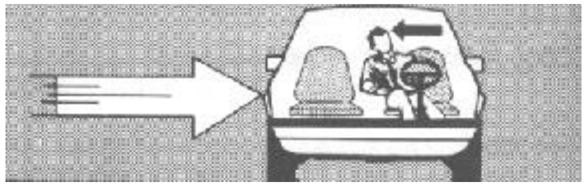

Haddii wax kaaga dhacaan geeska, jugta ayaa kaa riixi karta kursiga. Suumanka amaanka ayaa kugu haynaaya goobta si aad u xakamayso gaariga.

Qaabka keliya ee suumanka amaanku shaqadaan ku qaban karaan waa haddii aad xirto. Mar jirto wakhti aad ku xirato marka xaalad degdeg ah dhacdo. Waa inaad xirataa kahor inta aadan gaariga kicin.

FIIRO GAAR AH: Ku dhawaad 45,000 oo qof ayaa ku dhinta shilalka gaariyaasha gudaha Mareykanka sanad kasta. Shilalka noocaas ah ayaa inta badan sababa geerida dadka da'doodu u dhexayso 1 sano ilaa 34 sano. Tirakoob ahaan, muwaadin kasta wuxuu leeyahay hal kamid ah sadexdii fursadood oo uu ku geli karo shil xun inta uu nool yahay. Marka si sax ah loo adeegsao suumanka amaanka ee dhabta iyo garbaha ayaa yareyn kara khatarta dhaawaca daran ama geerida 40-55%.

Ayadoo ay jiraan tirakoobyadaan, in ka badan nulka dhammaan Ameerikaanka qaangaarka ah ayaan xiran suumanka amaanka. Da'yarta ayay xataa ugu badan tahay inay sidaas sameeyaan, waxaa la qiyaasay in wax ka badan rubuc kamid ah dhammaan dhalintu adeegsadaan suumanka amaanka.

Si aad qaab sax ah ugu xirato suumanka amaanka:

- Xiro suumanka garbaha oo aad ku xirayso garabka iyo xabadka. Toosi suunka garabka si uu u qabsado meesha laakiin uusan aad kuugu dhagin uuna bad u dhexeeya feer ka qaadan yahay xabadkaaga. Suunka garabka waa **inuusan** ka hoos marin gacantaada ama ka danbayn dhabarkaaga. Tan ayaa sababi karta dhaawacyo gudaha ah marka shil dhaco.
- Adkee suunka dhabta, laakiin ha ahaado mid raaxo leh, oo ku dhagan dhabtaada iyo sinaha. Xaqiiji inuu ka hooseeyo calooshaada uuna saaran yahay lafaha sinahaaga. Tan ayaa kaa caawinaysa inaadan ks siiban suunka amaanka marka shil dhaco.
- Haddii aad u xirato suumanka amaanka sidaan, waxay ku siinayaan raaxo, waxayna ku siinayaan difaac badan.

Suunka amaanka waa in la xidhaa xataa haddii aad haysato bacda aariyada. Gaariyaal badan ayaa hadda leh bacda aariyada taasoo buufmaysa marka jug hore ku dhacdo. Boorso haweedka ayaa ku siinaaya difaac dheeri ah marka qaybta hore ee gaarigaaga ay ku dhacdo, ama uu ku dhaco, wax. Waa inaad sidoo kale adeegsataa suumankaaga amaanka si aad u hsho difaac buuxa inta lagu jiro shilka.

Boorso haweedka

Boorso haweedka ayaa la shaqeysa suumanka amaanka. Marka aad shil gasho, boorso haweedka iyo suumanka badqabka ayaa ka caawin kara madaxaaga iyo qaarka kore inuu ku dhaco isteerinka ama buudka hore ee shirka. Suumanka amaanka iyo boorso haweedka ayaa kaa caawinaaya difaaca marka aad gasho shilka gaariga. Suumanka amaanka ayaa meesha kugu celinaaya marka gaarigu wax ku dhaco. Markasta xiro suumanka amaanka, xataa haddii aad haysato boorso haweedka.

Akhri buuga mulkiilaha si aad uga hesho xog gaar ah oo ku saabsan boorso haweedka.

Ilaalinta Badqabka Carruurta

Xaqiiji in kursiga amaanka ilmaha aad si sax ah u adeegsato. Dhammaan carruurta da'da 12 sano iyo ka yar waa inay fariistaan kursiga danbe. Marna ha saarin kursiga amaanka ilmaha ee gadaal boorso haweed shaqeynaysa. Si aad u xaqiijiso in ilmuhu si amaan ah gaariga u raacaan, xasuusnoow xeerarkaan.

- Akhri buug tusmeedka mulkiilaha ee gaarigaaga iyo tilmaamaha ilaalinta ilmaha si aad u hesho xog gaar ah. Kursiga badqabka waa in si sax ah meesha loogula xiraa suumanka amaanka ee gaariga ilmuhuna waa inuu si sax ah ugu xiran yahay kursiga amaanka ilmaha.

- Kursiga danbe waa meesha ugu amaansan ee ilmaha da' kasta uu gaariga ku raaci karo. Saqiirada, kayar 2 sano, waa inay markasta raacaan kursiga gadaal u jeeda. Ilmaha jira labo sano iyo ka wayn kursiga horey u jeeda.
- Xaqiiji in qof kasta suunku u xiran yahay. Dadka suunka iska furay ayaa waxyeelo kasoo gaari kara ama ku dhiman kara boorsada hawada.
- 12 sano jirka iyo ka wayn waa inay fariistaan kursiga danbe.
- Carruurta u dhow boorsada hawada ayaa khatar ku jira, gaar ahaana kuwa u dhow kuraasta badqabka ilmaha ee gadaal u jeeda. Ha saarin ilmo dhashay horta kursiga hore ee gaariga leh boorsada hawada ee geeska rakaabka.
- Dhammaan darawallada ama rakaabka kuraasta hore, gaar ahaana dadka gaaban, uurka leh, ama waayeelka ah waa inay fariistaan kuraasta danbe ee fog inta suuragalka ah ayna ka fogaadaan isteerinka ama shirka.

Adeegsiga Suumanka amaanka - rakaabka, darawallada.

1. Qeexitaannada.

- "Kursiga amaanka ilmaha" waxaa laga wadaa kursiga amaanka ilmaha ee buuxinaaya shuruudaha ku qoran Heerarka Badqabka Gaariga ee Federaalka.
- "Nidaamka xirista ilmaha ee federaalku aqoonsan yahay" waxaa laga wadaa nidaamka suumanka xiraaya ilmaha gaariga saaran kaasoo loo sameeyay in ilmaha kor loogu qaado si loogu sahlo in ilmuhu si sax ah ugu fariisto nidaamka federaalku aqoonsan yahay ee suunka amaanka ee dhabta iyo garbaha qabta kaasoo buuxinaaya shuruudaha Heerarka Amaanka Gaariga ee Federaalka.

2. Carruurta Kayar 55 Rodol. Marka ilmo miisaankiisu ka yar yahay 55 rodol lagu wado gaari kaasoo ay ka dooneyso Waaxda Gaadiidka ee Mareykanka inuu lahaado suumanka amaanka, darawalku waa inuu ilmaha si sax ah ugu xiraan kursiga amaanka ilmaha.

3. Rakaabka ka yar da'da 18 sano jirka;

- Darawalka ayaa xaqiijin doona in cunuga miisaankiisu yahay ugu yaraan 55 rodol laakiin ka yar 80 rodol kaasoo kayar 8 sano jir si sax ah loogu xiro nidaamka xirista ilmaha ee federaalku ogol yahay.
- Darawalku waa inuu xaqiijiyo in ilmaha kayar 18 sano jir laakiin ka wayn 8 sano ama kayar 18 sano kana balaaran 4 fiid, 9 inji dheerar ahaan si sax ah loogu xiro suunka kursiga iaa in ilmuhu u baahan yahay maahee nidaamka suunka ilmaha ama kursiga badqabka ilmaha.
- Darawalka ayaa xaqiijin doona in ilmaha kayar 12 sano oo miisaankiisu ka yar yahay 100 rodol si sax ah loo xiro kursiga danbe ee gaariga, haddii ay suuragal tahay.

4. Rakaabka kale ee jira 18 sano iyo ka wayn; darawallada. Marka qof jira 18 sano ama ka wayn uu yahay rakaabka gaari ay Waaxda Gaadiidka Mareykanku ka doonayo inuu lahaado suumanka amaanka rakaabkaas waa in si sax ah loogu xiraa suunka amaanka. Wadaha gaariga ay ka dooneyso Waaxda Gaadiidka ee Mareykanka inuu ahaado suumanka amaanka waa inuu sidoo kale si sugan u xirtaa (darawalka) suunka amaanka.

5. Shardi Dhaafyada.

- Qaadaha boostada miyiga ee Adeegga Boostada ee Mareykanka ayaan laga dooneyn inuu suunka amaanka xirto marka uu boostooyinka qaybinaayo.
- Darawalka tagsiga ama limousine ayaan masuul ka ahayn xirashada suunka amaanka ee rakaabka uu ku wado gaariga lacagta ah.
- Qofka qaada wargaysyada ayaan laga doonayn inuu xirto suunka amaanka inta uu sido wargaysyada uu ku wado gaariga ama uu samaynaayo waajibaadka gaynta wargayska ee u baahan inuu marar badan ka degto oo soo fuulo gaariga.

Su'aalaha Muraajacada ah ee Qaybta 4:

1. Dadka waawayn iyo carruurta Maine e da'dee dhan ayaa laga doonayaa inay xidhaan suunka amaanka ama lagu xiro kursiga amaanka ah marka ay saaran yihiin gaari?
2. Run mise been? Suunka amaanka kursiga ayaa ku siinaaya feejignaan.
3. Ku dhawaad meeqa dad ah ayaa sanad kasta ku dhinta shilalka gaariyaasha gudaha Mareykanka?
4. Run mise been? Haddii gaarigaagu leeyahay boorsada hawada markaas adeegsiga suumanka amaanka ayaan loo baahnayn.
5. Run mise been? Marka si sax ah loo adeegsao suumanka amaanka ee dhabta iyo garbaha ayaa yareyn kara khatarta dhaawaca daran ama geerida 40-55%.
6. Maxaa loogu talinayaa in darawalku gadaal ugu fariisto kursiga si ay markaas u jirto ugu yaraan badka 10 inji oo u dhexeeya jirkiisa iyo isteerinka?

QAYBTA 5

Bilaabida

Kicinta Matoorka

Eeg buugaaga tusmada mulkiilaha si aad u hesho sida loo kiciyo gaariga. Xaqiiji in gaarigu ku jiro "P" (baakin). Si aad u kiciso gaariga, saar bareega, ku wareeji furaha booskiisa si aad u hubiso nalalka iyo cabirada (heerka shidaalka, ABS, boorsada hawada, iwm.). Ku rog furaha si aad u kiciso (u shido matoorka), shin nalalka iftiinka yar, kadibna xir albaabada.

Horay u Socoshada

Geli gaariga marxalada "D" (wad). Hortaada eeg oo iska fiiri gaadiidka kaa xiga geesaha iyo gadaal. Fareejo bixi kadibna si tartiib ah u dhaqaaqa. Qaybta hore ee cagtaada waa inaad saartaa sheelaraha gaaska halka ciribtaadu saarnaanayso sagxada.

Habraacyada Hadda ee Shaqada: Gayrka Gacanta

Qaybta ugu muhiimsan ee shaqada fudud waa inaad barato dareenka isqabadka. Tan waa marka, marka aad ka fuqdo sheelaraha, matoorka iyo gayrku wada shaqeynayaan. Marka aad gayrka geliso, waa inaad isku aadisaa dhaqaaqa horey (ama gadaal) ee gaariga adoo kordhinaaya cadaadista sheelaraha gaaska.
Raac talaabooyinkaan si aad gaariga u dhaqaajiso:

1. Riix sheelaraha bareega adoo saaraaya cagaada midig. Cagtaada bidix, hoos ugu riix sheelaraha dhanka sagxada.
2. Aad gayrka koobaad.
3. Siidaa bareega baakinka.
4. Daar fareejadaada leexashada si aad u muujiso jihada aad dooneyso inaad u dhaqaaqdo.
5. Ka fiiri gaadiidka gadaashaada iyo miraayad haadyada. Iska fiiri geesaha garbahaaga si aad iskaga eegto waxyaabaha aadan u jeedin.
6. Si tartiib ah u siidaa gayrka ilaa uu ka gaaro bar islisida. Xasuusnoow inaad eegto dhanka wadada aadana eegin cagahaaga ama gacmahaaga!
7. Ka qaad cagtaada midig bareega oo saar sheelaraha.
8. Adoo tariib hoos ugu riixaaya sheearaha, si tariib ah kor ugu qaad sheelaraha gayrka ilaa meesha ugu saraysa.

Haddii garigu horay u boodo, waxaa midkood si kadis ah u siidaysay gayrka, ama waxaad aad u riixday sheelaraha gaaska. Haddii gaarigu raqleeyo matoorkuna qayliyo, shidaal ku filan ayaan kuugu jirin matoorka.

Sidee ayaad u adeegsan kartaa midkasta oo kamid ah gayrarka hore?

Xulashadaada gayrarka ayaa ku xiran awooda iyo xawaaraha aad u baahan tahay shaqooyinka kaladuwan ee gaari wadista. Gayrka koobaad ayaa ku siinaaya awooda aad u baahan tahay si aad gaariga u dhaqaajiso. Gayrka labaad ayaa kuu sahlaaya inaad socoto 15 ilaa 25 mph, ayadoo ku xiran awooda matoorka iyo in gayrku uu yahay xawaaraha 3,4, ama 5. Waxaad sidoo kale u adeegsan kartaa gayrka labaad si aad u biloowdo gaari ku jira baraf ma ugu wado baraf culus. Gayrka sadexaad, gaariyaasha leh xawaaraha gayrka 3, ayaa caadiyan loo adeegsadaa dhammaan xawaareyaasha ka badan 25 mph. Haddii gaari uu leeyahay

xawaaraha 4- ama 5 ee gayrka iyo matoor yar, kan sadexaad ayaa loo adeegsadaa xawaareyaasha 30 ama 40 mph. Adeegsiga gayrka afraad waa marka aad gaari ku wadayso xawaare ka badan 35 mph wado siman. Marka aad gaari ku waydayso taag, waxaad u baahan tahay inaad gaarto 40 mph ama ka badan kahor inta aadan u wareegin gayrka afraad ama shanaad.

U wareegista gayr sareeya

1. Sheelaree si aad u kordhiso xawaaraha ku haboon gayrka aad dooneyso inaad ku socoto.
2. Hoos u riix sheelaraha gayrka.
3. Siidaa sheelaraha.
4. U wareeg gayrka xiga ee ka sareeya.
5. Markale riix sheelaraha. Qayb ahaan siidaa sheelaraha.
6. Siidaa sheelaraha oo dhan si aad u sii wado inuu xawaareeyo.

Gelinta Gayr Hoose

Waxaa jira sababo kaladuwan oo aad gayr hoose u gelinayso: si aad u hesho awoodo, u xawaareyso, si hufan ugu dhaqaaqdo, tariib ugu wado gaariga marka uu dagaandag ka baxaayo (marka laga reebo marka wadadu sibiq tahay), iyo si aad u tartiibiso ama u joojiso gaariga. Si aad ugu wareegto gayr hoose, raac tilmaamahaan:

1. Siidaa sheelaraha. (Haddii aad sidoo kale doonayso inaad tartiib u socoto, riix batoonka bareega)
2. Hoos u riix sheelaraha gayrka.
3. U wareeg gayrka xiga ee hoose. (Hoos u dhigista soo boodada ah ee xawaraaha ayaa u baahan inaad u wareegto gayr intaas kasii hooseeya - marka aad si dhakhso ah bareega u saarayso iyo marka aad kasoo degayso gayrka afraad oo aad aadayso kan labaad)
4. Siidaa batoonka gayrka ilaa barta islisida adoo hoos u riixaaya sheelaraha marka aad u baahato.

Ku haynta gaariga meeshiisa

Barashada u dhaqaajinta gaari aan otomaatig ahayn horay kadib marka uu taagnaa meel taag ah ayaa u baahan xirfad. Si aad uga celiso gaariga inuusan gadaal u dilindiloon.

1. Ku qabo bareega baakinka.
2. Hoos u riix gayrka, kadibna u wareeg gayrka koobaad.
3. Siidaa batoonka gayrka ilaa barta islisida kadibna hoos u riix sheelaraha.
4. Siidaa bareega baakinka marka aad biloowdo inaad dareento in gaarigu horay u soconaayo.
5. Riix sheelaraha inta aad siinayso batoonka gayrka.
6. Ku sheelaree gayrka koobaad ilaa aad ka hesho xawaare ku filan oo aad ugu guurto gayrka labaad.

Joogsiga

Ka fiiri muraayadahaaga gaadiidka kaa danbeeya. U wareeji cagtaada batoonka bareega. Si tartiib ah oo dabacsan u riix ilaa gaarigu ka istaagaayo. Haddii aad wado gaariga gayrka ah ee gacanta lagu maamulo, waxaad sidoo kale qabanaysaa gayrka marka aad istaagayso.

Fareejaynta Marka aad Tartiib u Soconayso ama Aad Si Lama Filaan ah u Joogsanayso

Nalalkaaga bareega ayaa dadka u sheegaaya inaad tartiib u soconayso. Haddii aad dooneyso inaad joogsato ama tartiib u socoto adoo maraaya meel darawalka kale uusan filayn, taabo batoonkaaga bareega sadex jeer ama afar jeer si degdeg ah si aad ugu sheegto darawalka kaa danbeeyay waxa aad damacsan tahay.

Isteerinka

Markasta u leexi taayirka isteerinka dhinaca aad dooneyso inaad aado. Tan ayaa ku haboon marka aad u baxayso horay ama gadaal.

Booska gacanta

Saar gacamahaaga isteerinka kana soo qaad inuu yahay saacad. Gacmaha saar 9 iyo 3 ama 8 iyo 4 si aad uga fogaato dhaawac kaaga yimaada boorsada hawada ee soo booda aadna u hesho xakamaynta ugu wanaagsan. Si adag u qabo isteerinka si adag oo dabacsan. Adeegso farahaaga, haku qaban calaacalaha gacmahaaga marka aad isteerinka leexinayso. Suulkaagu ka joogo meel la siman wajigaaga ee isteerinka. Si aad u xakamayso gaariga marna ha qaban dhexda isteerinka marka aad gaari wado.

Gadaal U Bixida

Si aad gadaal ugu baxdo si amaan ah:

- Eeg gadaasha gaariga kahor inta aadan fuulin. Carruurta ama waxyaabaha yaryar ayay adag tahay in laga arko kursiga darawalka.

- Kici gaariga. Ku qabo bareega oo kici gaariga. Ku qabo isteerinka mareegta 12 oo gaw ah gacantaada bidix. Saar gacantaada midig dhabarka danbe ee kursiga rakaabka kadibna ka fiiri muraayada gadaale. Muraayadahaaga ayaan muujinayn si toos ah aaga ka danbeeya gaarigaaga kaamirada gadaalena waxay muujinaysaa muuqaalka kooban si aadan keliya iskugu halayn muraayadahaaga ama kaamirada gadala u bixida inta aad dib u baxayso.

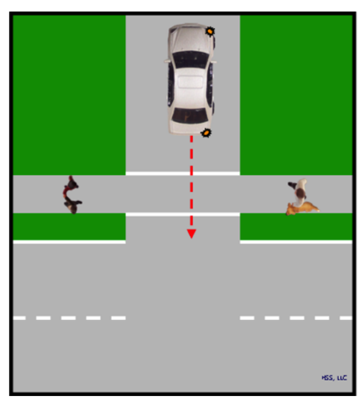

- Tartiib gadaal ugu bax. Way adag tahay inaad isteerinka maamusho marka aad gadaal u socoto. Isteerinka u wareeji jihada aad rabto in gaarigu u baxo. Haddii aad leexanayso adoo gadaal u baxaaya, si dhakhso ah u hubi horta iyo geesaha. Dib u bax xawaare aan ka badnayn socod gaabis ah. Sii wad inaad gadaal eegto ilaa aad si buuxda u istaagto.

Sabab la xiriirta inay adag tahay inaad wax aragto marka aad gadaal u baxayso, iskuday inaad samayso dib u bixid kooban sida ugu macquulsan. Iska ilaali inaad dib ugu baxdo gaari kaa danbeeya. Marka aad galayso wadada ama aaga baakinka, dib ugu gal ilaa in boorku diidaayo maahee. Qaabkaas wuxuu kuu sahlayaa inaad horey u bacdo marka aad baxayso.

Ilaalinta

Isla ilaali taagnaanta xad dhaafka ah. Gaariga caadiga ah wuxuu isticmaalaa hal koob oo gaas ah lixdii daqiiqo kasta marka uu taagan yahay asagoo shidan. Marka aad joojiso ama kiciso gaariga, ha taagnaan wax ka badan daqiiqad. Tartiib u wadista dhawrka daqiiqo ee hore ayaa ah qaab tashiilan oo aad matoorka ku kululaynayso. Inaad taagnaato gaariga oo shidan ayaa qasaarisa qiyaastii 6 bilyan oo galaan oo shidaal ah sanad kasta. Waxay abuuraysaa maadooyinka wasaqda ah ee keena kansarka; cudurada wadnaha iyo sanbabada, sida neefta; iyo sidoo kae kobaca maskaxda naafada ah ee carruurta iyo daciifka garaadka ee dadka waayeelka ah. Goballo, degmooyin, iyo maamullada magaallada (ayna ku jiraan qaar kamid ah Maine) ayaa leh sharciyo xadidaada gaariyaasha ayagoo istaaran taagan.

Su'aalaha Muraajacada ah ee Qaybta 5:

1. Maxaa loogu talinayaa in aad isteerinka ka qabato 3 iyo 9?
2. Run mise been? Xeerka u leexinta isteerinka jihada aad dooneyso inaad aado ayaa qabanaya marka aad horey aadayso keliya.
3. Sidee ayaad ugu sheegi kartaa darawallada kaa danbeeya marka aad dooneyso inaad tartiib u socoto ama si lama filaan ah u istaagto?
4. Run mise been? Cagtaada oo dhan waa inaad saartaa marka aad riixayso batoonka gaaska.
5. Marka gaari caadi ah uu iska taagan yahay asagoo daaran gaas intee dhan ayuu isticmaalaa 6 daqiiqo kasta?
6. Marka aad gadaal u bixinayso gaarigaaga xawaare intee dhan ayaad ku dhaqaaqaysaa?

QAYBTA 6

Xeerarka Wadada

Wadista Gaari

Wadista gaari waa masuuliyad aad u wayn xeerarka iyo tilmaamaha keliyana kuma filna inaad noqoto darawal wanaagsan. Inkastoo ilaalinta sharcigu muhiim tahay, si aad u noqoto darawal wanaagsan waa inaad sidoo kale yeelataa fikirka caawinta dadka kale iyo sidoo kale dareenka wayn oo masuuliyadeed.

Sharciyada iyo habraacyada sharciga waxaa loo sameeyay si looga hortago shilalka loona socodsiiyo gaadiidka. Ku dhaqanka sharciyadaan ayaa markasta wax badan u taraysa inaad noqoto darawal amaan ah oo masuuliyad leh. Hase yeeshee, waxaa jira, khatar la xiriirta gaari wadista oo dhan. Si loo yareeyo khatartaan, waa inaadan isku halayn keliya sharciga, laakiin aad sidoo kale feejignaan u yeelataa wax kasta oo aagaaga ka socda.

Qaybaha soo socda waxay soo koobayaan sharciyada taraafiga iyo farsamooyinka gaari wadista masuuliyada leh iyo habraacyada.

Waddo Marida U Xaq Leh

Xeerarka wado siinta ayaa kuu sheegaaya adiga iyo darawallada kale sida aad u soconaysaan. Marka aysan jirin boorar, astaamo, ama booliis xeerarka degsan ayaa go'aaminaaya cida wadada xaq u leh marka labo wado ama ka badan kulmaan. Sidoo kale waxay daboolayaan xaaladaha kale.

Inkastoo xeerarka xaqa wadada ay leeyihiin awooda sharci fulinta, darawal wanaagsan ayaan marna isku halayn si gaar ah xeerarkaas si uu u badbaado. Darawalka leh xaqa wadada waa inuu u adeegsadaa si dareen leh, uusana markasta ku adkaysan. Marna ha iska aaminin inaad leedahay xaqa wadada. Markasta fiiri xaalada oo ka fakar badqabkaaga.

Sii xaqa wadada:

Xeerka Iskugu Imaanshaha Kala-goyska Iskumar

- Marka uu yimaado astaanka 4 irdoodka ah, darawalka koobaad ee soogala isgoyska ayaa ugu hor baxaaya (dabcan waa qasab in dhammaan gaariyaashu joogsadaan).
- Haddii labo gaari ay galaan isgoyska iskumar ayagoo ka kala yimid wado iskasoo horjeeda midkoodna labada darawal uu bixinaayo fareejada leexashada, xaqa wadada waxaa leh gaariga toos u baxaaya.
- Darawalka kaa xiga dhankaaga midig ee isgoyska afar irdoodka ah ayaa xaq u leh wadada haddii labadiinuba soo galaan meesha iskumar adinkoo isfeer socda.

- Gaariga kasoo galaaya wadada gaarka ah waa inuu boos siiyaa gaari kasta ama dadka lugaynaaya ee maraaya wadada dadwaynaha. Haddii aad galayso wado ama jid wayne waa inaad gashaa adoo aan carqalad gelin gaadiidka kale.

- Darawallada marhoreba ku socda wadada wayn ee goballada isku xirta, haddii aad marayso geeska wadada lagasoo galo, ayaa xaq u leh wadada.

- Sug dhammaan gaariyaasha socda inay ku dhaafaan marka aad kasoo dhaqaaqayso baakinka.

- Ha baasin gaari kasta oo u istaagay dad goynaayay wadada.

- Haddii labo gaari iskumar soo galaan isgoys aan la maamulin, boos sii gaariga midigta kaa xiga.

- Marka aad soo galayso isgoys, sii xaqa wadada gaariyaasha horay ugu jiray isgoyska.

- Marka aad galayso isgoys wareegsan, gaariga meesha wareegsan ugu horeeyay ayaa ugu hor baxaaya.

- Waa inaad boos siisaa gaariyaasha Gurmadka degdega ah ee ka imaanaaya jiho kasta marka ay yeeriyaan seeriga ayna bixinayaan nalka falaashka ah. Waa inaad si degdeg ah ugu wadaa dhanka midig ee wadada, aad banaysaa isgoys kasta, aadna joogsataa haddii gaariga gurmadku ku baasaayo. Ku fashilmida Sameynta Sidaas ee waa danbi Heerka E ah.

- Darawallada gaariyaasha ee u leexanaaya bidix waa inay boos siiyaan darawallada baaskiilka iyo kabaha taayirada leh ee ka imaanaaya jihada kasoo horjeeda, umana leexan karaan bidix marka ay xaaladahaas jiraan ilaa inay sidaas u sameeyaan maahee qaab amaan ah iyo ayagoo aan carqalad gelin shaqada darawalka baaskiilka/kabaha taayirada leh.

Marka ay tahay inaad ka istaagto dadka lugaynaaya:

- Marka dadka lugaynaaya ay marayaan meesha calaamadeysan ee dadku wadada ka gooyaan aysana jirin nalalka taraafiga ama booliis jooga isgoyska.
- Marka gaarigu u leexanaayo gees dadka lugaynaayana ay wadada goynayaan ayadoo nalku shidan yahay.
- Marka gaarigu goynaayo geeska wadada ee lagu socdo. Gaari kasoo baxaaya wadada geeska ama luuq waa inuu istaagaa kahor inta inuusan goyn isgoyska uuna sugaa dadka lugaynaaya iyo gaariyaasha.
- Markasta boos sii carruurta galaysa dugsiga ee goynaysa wadada.

Xakamaynta Gaadiidka

Xakamaynta gaadiidka waxaa ku jira fareejooyinka wadooyinka, calaamadaha, iyo sumadaha wadada. Waxaa sidoo kale ku jiray tilmaamaha booliiska, shaqaalaha wadooyinka iyo ilaallada isgoysyada. Darawal ayaan ku wadi karin gaari aaga baakinka si uu uga fogaado ku dhaqanka shuruudaha aaladaha xakamaynta gaadiidka.

Tilmaamaha Taraafikada

Nalalka taraafiga ayaa caadiyan ku xiran dhammaan isgoysyada. Waxay leeyihiin midabyada casaan, jaalle, iyo cagaar kor ilaa hoos. Haddii nalalka taraafigu siman yihiin, casaanka ayaa xiga geeska bidix, jaallaha ayaa ku jira dhexda halka cagaarku ugu xigo geeska midig. Meelaha qaar ayaa leh nalalka keliga ah ee cagaar, jaalle ama casaan ah.

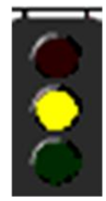

Nalka Taraafiga ee CAGAARAN: **SOCO.** Horay ayaad u socon kartaa haddii aysan wadada ku go'nayn gaariyaal iyo dad lugaynaaya.

Nalka Taraafiga ee JAALLAHA AH: **Digniin.** Nalka ayaa isku badeli raba casaan. Biloow inaad tartiib u socoto. Nalka jaallaha ah wuxuu baneeyaa isgoyska kahor inta aan nalka cas shidmin.

Nalka Taraafiga ee CASAANKA AH: **JOOGSO.** Waa inaad istaagtaa kahor inta aadan gelin isgoyska. Waa inaad istaagtaa gadaasha laynka joogsiga ama dadku wadada ka gooyaan ilaa nalku noqonaayo cagaar. U leexashada dhanka midig ayadoo nal cas shidan yahay waa xaaraan, kadib marka aad istaagto, ilaa in tilmaantu sheegayso maahee. Gaariga midig u leexanaaya ayadoo nal cas shidan yahay waa inuu wado siiyaan dadka lugaynaaya iyo dhammaan gaariyaasha.

Fareejada Nalka Taraafiga ee JAALLAHA AH – Tartiib oo si taxar leh u soco. U diyaar garoow inaad istaagto daqiiqad kasta. Nalka jaallaha ah oo fareejaynaaya ayaa sidoo kale laga heli karaa aagaga dhismaha iyo qaar kamid gaariyaasha iyo sidoo kale qaar kamid ah isgoysyada.

Fareejada Nalka Taraafiga ee CASAANKA AH –Joogso oo eeg labada geesba kahor inta aadan gelin isgoyska. Mararka qaar nalalka cas ee fareejaynaaya ayaa muujinaaya isgoyska wadada tareenka. Mararka qaar isgoysyadaas ayaa leh albaabo ama difaacyo. Joogto oo sug ilaa nalka fareejaynaaya ka joogsado difaacyadana meesha laga qaado kahor inta aadan socon.

Falaaraha Nalka leh

Midabka falaarta nalka leh ayaa muujinaysa isla waxa uu muujiyo nalka taraafigu.

Nalka cas ee leh falaarta cagaaran ayaa ka dhigan inaad si taxadar leh u socon karto jihada falaarta, adoo boos siinaaya dhammaan gaariyaasha kale iyo dadka lugaynaaya.

Falaarta xasiloon ee jaallaha ah ayaa ma saarta gaariyaasha leexanaaya isgoyska kahor inta aan nalku noqon casaan.

Falaarta xasiloon ee Cagaarka ah ee kor u jeeda ayaa laga wadaa toos u soco.

Falaarta xasiloon ee Casaanka ah ayaa laga wadaa in u leexashada dhanka falaartu muujinayso ay qasab tahay in la istaago ilaa falaartu isku badelayso jaalle.

Marka uu jiro wax ka badan hal nalka taraafiga ah raac midka sida tooska ah u quseeya laynkaaga.

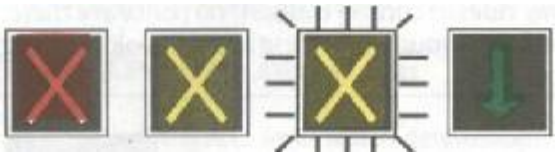

Nalalka Xakamaynta Isticmaalka Laynka: Nalalka gaarka ah ee kaa koreeya ayaa mararka qaar loo adeegsadaa in la muujiyo seedadka wadada wayn ee ay tahay in la adeegsado wakhtiyada qaar:

Nalka Midabka Cas ee "X": Haku wadin gaariga laynkaan.
Nalka Midabka Jaallaha ee "X": Ka bax laynkaan, nalka ayaa isbadeli raba.
Falaashka Jaallaha ah ee "X": Laynkaan ayaa keliya loo adeegsan karaa u leexashada dhanka bidix.
Falaarta Cagaaran: Waad raaci kartaa laynkaan.

Calaamadaha Taraafikada

Calaamadaha Taraafikada ayaa kuu sheegaaya xeerarka, khataraha, iyo goobaha wadada. Waxay sidoo kale ku siinayaa jihooyinka wadada wayn waxayna muujinayaan meesha adeegyada wadadu ku yaalaan.

Calaamadaha Digniinta - Calaamadahaan ayaa ka digaaya khatar kaa horaysa. Caadiyan waxay leeyihiin qaabka dheemanka. Caadiyan waa kuwo leh far jaalle ama madow ah ama calaamado. Calaamadaha ugu badan qaarkood:

Isgoys ayaa Kaa horeeya

Wadada Geeska ayaa kaa Horaysa

Isgoyska T ayaa Kaa horeeya

Aaga Baasid La'aanta

Wadada Dalcad ah ayaa kaa Horaysa

Dalcada Midig

Jidka wayn ee Labada qaybood ah ayaa Bilaabanaaya

Jidka wayn ee Labada qaybood ah Dhammaanaysa

Dhammaadyada Laynka

Gaariyaal Soo galaaya wadada

Laynka Lagu Daray

Calaamada taraafiga ayaa Kaa Horaysa

Calaamada Joogsiga ayaa kaa Horaysa

Dalcad Dheer ayaa Kaa horaysa

Talo Ku aadan Xawaaraha Dalcada

Aaga Dugsiga

Isgoyska dadka lugaynaayo

Wadada la Wadaag Baaskiilada

Baaskiil ayaa Goynaaya

Waa sibiq Marka ay Qoyan tahay

Isgoyska wadada Tareenku- Inta badan isgoysyada wadada tareenka ayaa leh calaamado ama tilmaamo. Kuwa ugu badan:

- Calaamada digniinta wareegsan ee jaallaha ah oo ay ku qoran tahay “X” iyo “RR” madoow. Calaamado waxay kaaga digaysaa inaad tartiibsato, eegto aadna dhagaysato tareen ama gaariga tareenka oo soo socda. U diyaar garoow inaad joogsato.
- Calaamada cad, ee qaabka X oo ay ku qoran tahay “Railroad Crossing (Isgoyska Wadada Tareenka).” Haddii tareen ama gaariga wadada taleefanka uu soo socdo waa inaad joogsataa gadaasha laynka joogso ama kahor inta aadan gaarin isgoyska.

- Isgoysyada leh wax ka badan hal wado tareen tirada seedadka ayaa lagu dhajin karaa meesha. Maaha in dhammaan isgoysyada leh wax ka badan hal layn ay leeyihiin calaamadahaan marka markasta raadi wax ka badan hal layn, tareen, ama gaariga wadada tareenka isgoys kasta.

Marka aad goynayso isgoyska wadada tareenka, eeg labada gees ee isgoyska si aad u eegto tareen soo socda. Ha ku istaagin dhexda wadada tareenka. Haddii tareenku uu wadada goynaao, sug ilaa tareenku ka dhamaanaayo wadada kahor inta aadan horay u socon. Haddii ay jiraan nalal iyo albaabo, sug ilaa inta ay ku fasaxayaan. Hadday qasab tahay inaad u istaagto gaariyaasha ama tilmaan u dhow isgoyska wadada tareenku marto, ku sug aaga joogsiga kahor inta aadan gaarin wadada tareenka (ha dhex istaagin wadada tareenka).

Calaamadaha Aaga Shaqada - Waa dheeman oranji ah ama calaamado u samaysan afar gees oo leh xarfo ama astaamo madoow. Calaamadahaan waxay kuu sheegayaan aagaga shaqada iyo dadka ka shaqeynaaya aaga wadada. Digniinaha waxaa ku jira shaqaale kaa horeeya, xawaare dhimis, wado kala leexata, mashiinka wadada oo gaabis ah ama isbadellada dusha wadada.

Dhisme wado ayaa Kaa horeeya	Shaqaale ayaa kaa Horeeya	Wado Dhisme Ku socdo ayaa kaa Horaysa	Wado Hal layn ah ayaa Kaa horaysa	Wado meelo kaladuwan u kala leexata

Calaamada calanka ayaa u sheegaysa gaariyaasha aaga shaqada. Waa inaad raacdaa tilmaanta calaamada calanka.

Jaajuuro ayaa kaa hor istaagaaya inaad gasho wadooyinka xiran ama aagaga kale ee khatartu ka jirto. Haddii uu jiro tilmaan kooban oo wado, ku joogso laynka cad (haddii uu jiro.)

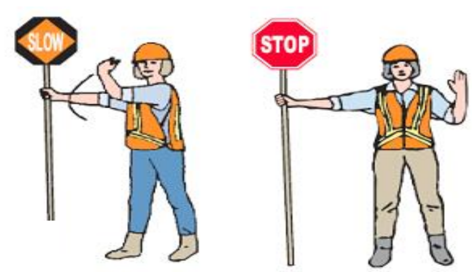

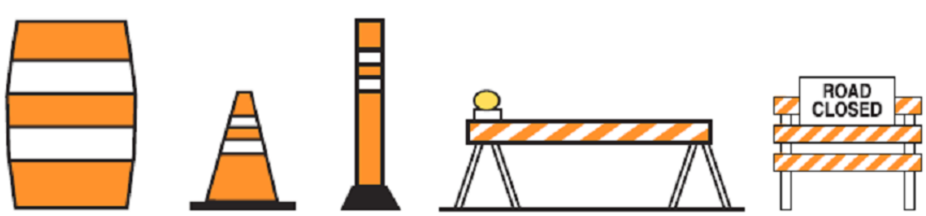

Fuusto	Toobin	Tuubo	Jaajuurka	Wado Xiran

Tartiib u soco aaga shaqada oo diyaar u ahow inaad degdeg u istaagto. Hoosta haka gelin. Ganaaxyada xawaare ku marista aaga shaqada ayaa ah mid labo jibaar ah.

Calaamadaha Sharciga- Calaamadahaan waa isku weer, afar gees, ama waxay yeelan karaan qaab gaar ah. Waa kuwo cad oo wata xarfo ama astaamo madoow, cas, ama cagaaran. Calaamadahaan waxay kuu sheegayaa tilmaanta wadada, isticmaalka laynka, leexashada, xawaaraha, baakinka, iyo xaaladaha kale. Calaamadaha qaar ayaa leh mareegta cas oo leh firdhis cas oo calaamada ku yaala. Tan ayaa ka dhigan in aadan samayn karin waxyaabaha qaar.

Calaamadaha Sharciga ah ee ugu Badan waa:

Ha u leexan Bidix

Ha u leexan Midig

U Laaban Gadaal

Toos

U leex Bidix Keliya

Toos ama Midig U leexo

Calaamadaha Xadiga Gaarka ah - Calaamadahaan cadaan iyo casaanka ah ayaa muujinaaya xawaaraha sharciga ah haddii xaaladuhu saamaxayaan.

Calaamada Joogsiga - Calaamadaha joogsigu waxay leedahay sideed gees (sideed xagal) waana mid cad oo qoraal cad leh. Waa inaad istaagtaa gadaasha laynka joogsiga ama isgoyska dadka lugaynaaya haddii uu jiro. Haddii uusan jirin meel dadku goynayaan ama laynka joogsiga, istaag meesha ugu dhow isgoyska si ay kuugu suuragasho inaad aragto gaadiidka soo galaaya wadada isgoyska. Istaaga waa in la sameeyaa kahor inta aan wax kamid ah gaariga aysan gelin isgoyska. Haddii ay tahay joogsiga wado afar irdood ah, sug tookadaada. Si kastaba waa inaad sugtaa ilaa ay amaan tahay kahor inta aadan dhaqaaqin. Eeg gaariyaasha iyo dadka lugaynaaya oo, haddii ay jiraan, sii boos ay maraan.

Calaamada Wado siinta - Calaamada boos siintu waa sadex xagal casaan iyo cadaan ah oo hoos u jeeda taasoo leh xarfo cas (qaar kamid ah calaamadaha duqoobay ayaa wali lahaan kara midabka jaalaha ah ee leh xarfaha madoow). Waxay ka dhigan tahay inaad tartiib u socoto aadna sugto gaariyaasha inay ka baxaan wadada aad galayso ama isgoyska. Waa inaad tartiib u socotaa aadna boos siisaa gaariyaasha ama dadka lugaynaaya ee leh xaqa wadada kahor inta aadan horey u socon.

Laynka Dhexe ee Wadaaga ah - Leexashada dhanka Bidix keliya – Calaamadahaan ayaa muujinaysa layn keliya loogu talo galay keliya gaariyaasha bidix u leexanaaya. Looguma talo gelin gaadiidka toos u socda ama gaariyaasha baasaaya. Gaadiidka u socda labada jiho midkood ayaa adeegsan kara laynkaan.

Wado hal jigo ah - Gaariyaasha ayaa u soconaaya keliya halka jiho ee falaarta. Ha u leexan jihada kasoo horjeeda falaarta. Marna dhinaca khaldan ha u raacin wadada halka jiho ah.

Haddii aad aragto booliis hagaaya gaariyaasha, raac amarkooda. Booliisku waxay awood u leeyihiin inay hagaan dhammaan gaadiidka iyo dadka lugaynaaya marka loo baahdo. Waa sharci daro inaad diido ama ku fashilanto ku dhaqanka amarada booliiska. Waxaad ku lumin kartaa shatiga inaad iskudaydo inaad ka cararto ama ka fakaro sarkaalka booliiska. Marka booliisku aysan joogin, calaamadaha wadada iyo tilmaamaha ayaa awood ku leh sharciga. Waa sharci daro inaad bixiso ama jabiso calaamadaha wadada.

Calaamadaha Tilmaanta **-** Calaamadahaan ayaa ah isku weer ama afar gees iyo cagaar, baroon, ama buluug. Waxay kaala talinayaan wadooyinka isgoyska. Waxay kaa caawinayaan inaad tagto magaalooyinka. Waxay calaamadeeyaan qaybaha isgoyska. Waxay sidoo kale kaa caawin karaan inaad hesho isbitaallada, astaannada adeegga, maqaayadaha, iyo hudheellada.

Calaamadaha Lambarka Wadada - Qaabka iyo midabka calaamadaha wadada ayaa muujinaaya nooca wadada: wadada goballada, wadada Mareykanka, gobalka, magaallada, degmada, ama deegaanka. Marka aad qorsheynayso safar, adeegso qariirad ama GPS si aad u go'aansato wadada. Inta aad safrayso, raac calaamadaha wadada si aad uga hortagto inaad ku lunto aag aadan aqoon.

Wadada Golabada isku xidha

Wadada Maraykanka

Wadada Gobalka

Calaamadaha Geeska Wadada

Calaamadaha ku qoran wadada ayaa ku siinaaya tilmaamo ama digniino. Waxay qaybiyaan seedadka waxayna ku tusayaan meesha aad ku baasi karto gaariyaasha kale ama ku badeli karto laynka. Waxay sidoo kale asteeyaan seedadka leexashada iyo meelaha dadka lugaynaaya wadada ka gooyaan. Waxay muujiyaan meesha aad istaagayso calaamadaha ama tilmaamaha wadada.

Calaamadaha Laynka Jaallaha ah

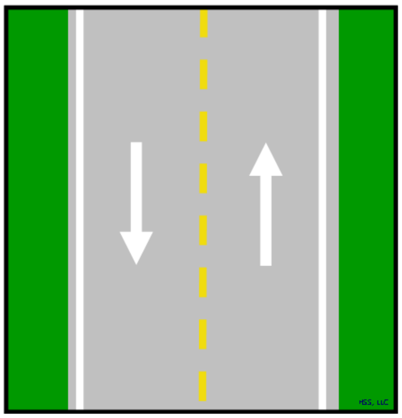

Wado lagu jiho ah,
baasida waa la ogol yahay

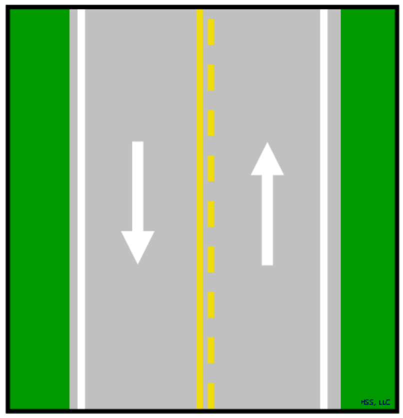

Wado lagu jiho ah,
baasida waa la ogol yahay marka seedka dhibcaha ah ayaa geeskaaga xiga

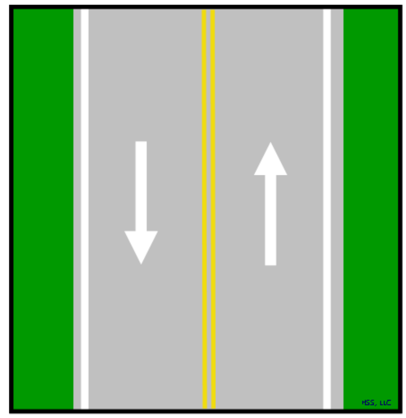

Wado lagu jiho ah,
baasida lama ogola labadaba tilmaamaha

Calaamadaha Laynka Cad

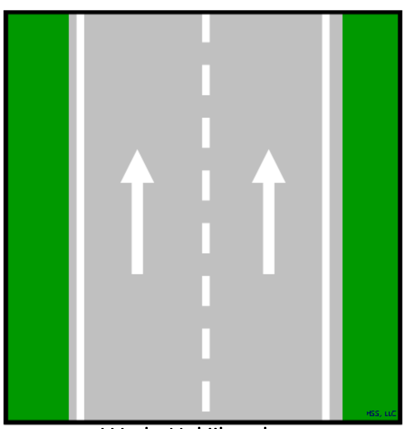

Wado Hal jiho ah,
baasida waa la ogol yahay

Adeegsiga Seedadka

Seedadka kaladuwan ee gaadiidka waa in loo adeegsadaa ujeedooyinka kaladuwan, waxaa jira seedad loogu talo galay gaadiidka tooska u socda, kuwa baasaya iyo kuwa leexanaya.

Seedadka gaadiidka Toos U socda: Inta lagu jiro gaari wadista caadiga ah, ku soco seedka ugu saxamada yar - kan leh istaaga iyo biloowga ugu yar. Gaari wadista sahlan ayaa kuu sahlaysa inaad ka fogaato gaariyaasha kale. Waxay sidoo kale kuu badbaadinaysaa gaaska.

Haddii ay jiraan sadex seed ama ka badan oo u wada socda isku jiho, seedka dhexe, ama seedadka, ayaa caadiyan ugu sahlan. Seedka bidix waxaa loogu talo galay darawallada baasaaya ama u leexanaya bidix. Seedka midig waxaa isticmaala darawallada tartiib u soconaaya ama galaaya ama ka leexanaaya wadada.

Haddii wadadaadu leedahay keliya labo seed oo isku jiho u socda, seedka midig ayaa leh isku socodka ugu fudud. Hase yeeshee, qaar kamid ah wadooyinka ayaa leh seedadka u leexashada bidixda oo gaar ah oo ku yaala isgoysyada. Tan ayaa sahasha in gaadiidku si dabacsan ugu socdo labada gees ba.

Seedadka Baasida: Si guud, waa inaad ka baasto seedka bidix. Ka baasida dhanka midig ayaa khatar ah waayo darawallada kale ayaan filanayn. Gaariyaasha geeska midig ayay sidoo kale adag tahay in darawada kale arkaan.

- Ha baasin marna gaari adoo maraaya geeska lagu socdo ee wadada ama aaga guud ee safarka wadada.
- Marna ha baasin gaari adoo raacaaya seed lagu asteeyay boor rasmi ah ama aalada xakamaynta gaadiidka kaasoo ku xadidaaya seedka dhexe leexashada keliya.

Marna haka baasin gaari dhanka midig marka laga reebo:

- Marka gaariga aad baasayso uu u leexanaayo dhanka bidix uuna jiro boos u banaan in labo seed ama ka badan oo u socda isla jihada.
- Marka gaariga aad baasayso uu ku socda seedka dhanka bidix ee wadada ama jid waynaha leh labo seed ama ka badan oo muujinaaya in gaadiidku u socdaan isla jihada.

Xadidaada Seedka

Qayb kasta oo kamid ah Maine Turnpike ama wadada Goballada ee 95 oo leh sadex seed oo u socda labo jiho midkood, taraagyada, ayna ku jiraan baal doosyada, laakiin aysan ku jirin taraagyada alaabaha qaada ayaa keliya ku socon kara labada seed ee geeska midig ee ugu fog.

Seedadka Leexashada: Qaabka ugu amaansan ee loo leexdo waa inaad goyso dhawr seed oo wadada inta aad awoodo. Halkaan ayaad ka helaysaa labo xeer oo ku caawinaaya:

Ka biloow seedka ugu dhow meesha aad dooneyso inaad aado. Haddii aad u leexanayso geeska bidix raac laynka ugu dhow dhexda, u bax dhanka dhexda ee isgoyska oo sug adoo taayiradu kuu toosan yihiin, ilaa ay kaaga suuragalayso inaad leexato. Ku soco geeska bidix ee dhexda marka aad leexato oo ku leexo seedka ugu bidixeeya ee aadaaya jihadaada. Marka aad midig u leexanayso, ka biloow seedka ugu midigeeya una dhawoow cirifka dhammaan inta aad leexanayso.

Marka aad samaynayso: Leexashooyinka dhanka Bidix

1. Ka yimaada wado labo seed oo u leexanayso wado labo seed ah.
2. Ka yimaada wado hal seed oo u leexanayso wado hal seed ah.
3. Ka leexanayso jid wayn oo qaybsan ilaa mid kale oo qaybsan.
4. Ka yimaada wado labo seed oo u leexanayso wado hal seed ah

1. 2. 3. 4.

Leexashooyinka dhanka Mudug

1. Gaariyaasha
2. Gaariyaasha Waawayn

1. 2.

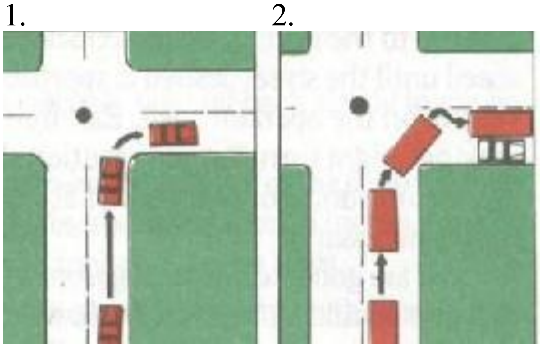

U leexo seedka ugu dhow seedka aad ka imaanayso. Marka aad u leexanayso bidix, u leexo seedka geeska bidix ugu xiga ee aadaaya jihadaada haddii aad ku socoto wado wayn oo lao gees ah, jid 2- gees ah ama wado hal seed ah. Marka aad midig u leexanayso, u leexo geeska ugu midigeeya ee aadaaya jihadaada.

Marka aad kasoo leexanayso wadada halka seed ah, waa inaad degsataa geeska ugu geeseeya seedka bidix ama cirifka wadada. Haddii aad u baahan tahay inaad aado seed kale, samee seed badelashada keliya kadib marka aad dhamaysato leexashadaada ayna gaariyaasha kale meesha baneeyaan.

Ha leexin taayirada kahor inta aadan leexan. Haddii gadaal lagaaga dhaco, waxaa lagugu tuuri karaa gaariyaasha soo socda.

Haddii aad marhoreba marayso isgoys waa inaad horey u socotaa. Haddii ad biloowday inaad leexato waa inaad taxadartaa maadaama isbadellada sikinka ugu danbeeya ay sababi karaan shilal. Haddii aad khalad gashay, horey ugu soco ilaa isgoyska xiga oo raados qaab aad ugu laabato meeshii aad u socotay.

Calaamadaha iyo Tilmaamaha Wadada

Wadooyin badan ayaa leh calaamado ku tusaaya waxa seed kasta ay tahay in loo adeegsado.

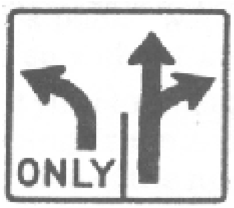

Gaariyaasha ku socda seedka bidix waa inay u leexdaan bidix. Gaariyaasha ku socda seedka midig waa inay toos u socdaan ama midig u leexdaan.

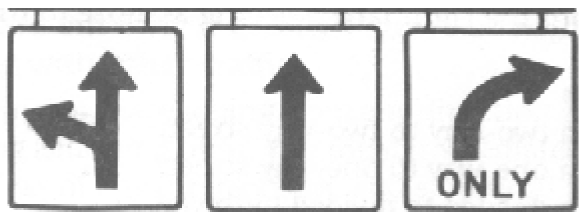

Gaaritaasha ku socda seedka bidix ayaa u leexan kara bidix ama toos u socon kara. Gaariyaasha ku socda seedka dhexda waa inay toos u socdaan. Gaariyaasha ku socda seedka midig waa midig u leexdaan.

Seedadka taxan ee cad ee ku yaala wadada ayaa kala soocaaya seedadka wadada ee u socda isku jihada kuwaasoo loo adeegsanaayo waxyaabaha kaladuwan. Waxay sidoo kale diidayaan badelida seedadka. Seedadka cad ee kala googo'an ayaa muujinaaya seedadka kaladuwan ee u socda isku jihada waxayna ogolaanayaan seed badelashada amaanka ah.

Isgoysada iyo Seedadka Joogsiga.

Isgoysyada ayaa muujinaaya meesha dadka lugayaana ay ka goyn karana wadada. Calaamada joogsiga ama tilmaanta wadada, waa inaad istaagtaa gadaasha laynka joogsiga ama isgoyska. Haddii isgoysyad aan la calaamadin, markaas waa inaad istaagtaa kahor inta aadan gelin isgoyska meel ku filan inaad aragto gaariyaasha soo socda. Haddii uu jiro laynka joogsiga oo ka horeeya meesha wadada laga gooyo, waa inaad ku istaagto laynka joogsiga.

Halkaan ayaad ka helaysaa calaamadaha guud ee iyo astaamaha wadada laga gooyo ee caanka ah.

Gudubfarowga
Gudubfarowyadu waa aagag gaar ah oo loo sameeyay dadka goynaaya wadada. Waxaa badanaa lagu asteeyaa layman jaalle ama cadaan ah. Waxay noqon karaan calaamado digniin ah.
Inta badan gudubfaroga ayaa ku yaala isgoysyada, laakiin mararka qaar waxay ku yaalaan baryamaha wado.
Iska ilaali aagaga dugsiga ee baadiyaha iyo magaallada.

Meelaha dadka Lugaynaaya Wadada ka gooyaan / Aaga Dugsiga

Waa inaad joogsataa marka ilaallada gudub farowga dugsigu kuu sheego oo xasuusnoow inaad markasta ka istaagto carruurta dugsiga ee wadada goynaaya.

Seedadka Joogsiga

Seedadka Joogtsiga ayaa caadiyan lagu qoraa wadooyinka meel u dhow isgoyska si dadka lugaynaya loo siiyo meel ay maraan horta gaariyaasha taagan. Jooji gaarigaaga kahor inta aadan gaarin calaamada joogsiga ee wadada.

Marka aad gees u leexanayso, iska eeg dadka doonaaya inay wadada gooyaan. Xasuusnoow, haddii aad aragto nal cagaaran, nalka ayaa sidoo kale cagaar u ah ayagana. Waa inaad ka istaagtaa dadka lugaynaaya aga gudubfaraha, ee calaamadeysan ama aan calaamadeysnayn.

Qof **indhool** ah **ama naafo aragga ka ah** ayaa u adeegsan kara ul cad qaab uu si amaan ah oo madax banaan ugu safro. Qofkaan waxaa sidoo kale hagi kara eey tababaran. Midkay noqotabada, qofkaan ayaa markasta leh xaqa wadada. Haddii aad aragto qof wadada maraaya oo wata ul cad ama eey hagaaya, joogso ugu yaraan 10 fiid oo sug ilaa qofku ka baxaayo aaga khatarta. Darawal ku fashilmay inuu ka istaago qof lugaynaaya oo indhool ah ayaa la marsiinayaa ciqaab wado oo dhan ugu yaraan $50 iyo ugu badnaan ganaax dhan $1,000.

Xakamaynada Kale ee Seedka

Seedka Leexashada dhanka Bidix ee Dhexda Wadaaga ah

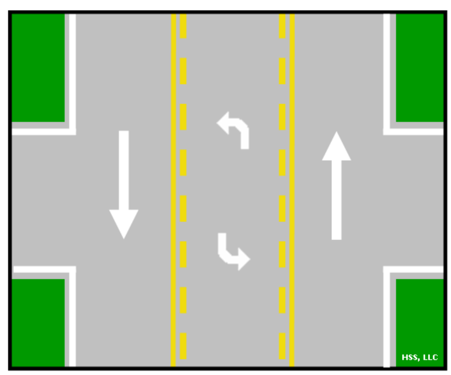

Wado kasta oo ay adag tahay in si amaan ah bidix loogu leexdo, waxaa jira seedka leexashada seedka bidix oo wadaag ah kuna yaala bartamaha wadada. Marka aad ku socoto seedka wadaaga ah ee dhanka bidix loogu leexdo eeg muraayadahaaga iyo gaariyaasha kaa horeeya, fareejo u bixi dhanka bidix oo eeg gaariyaasha bidix kaa xiga. Si tartiib ah ugu leexo wadada leexashada wadaaga ah ee bidix, marka gaariyaashu baneeyaan, u leexo bidix.

*Seedadka Gadaal looga Bixi karo*Seedka labada jiho leh ayaa la adeegsan karaa saacadaha kala orodka. Seedadka ayaa lahaan kara seedadka labada xariijin ee jaalaha leh labada gees midkood. Calaamadaha ka koreeya seedadka ayaa muujinaya seedka ay amaan tahay in lagu safro. Qaar kamid ah seedadka lagu socdo ayaa loo sameeyay inay gaariyaasha ku hagaan hal jiho wakhtiyo gaar ahiyo jihada kasoo horjeeda mararka kale. Kahor inta aadan gelin seedka, hubi si aad u aragto seedadka aad adeegsan karto markaas. Falaarta cagaaran ayaa laga wadaa inaad adeegsan karto seedka. X ta cas ayaa laga wadaa inaadan adeegsan karin seedka.

Su'aalaha Muraajacada ah ee Qaybta 6:

1. Joogsiga afar irdoodka ah, yaa xaq u leh wadada?
2. Muxuu laynka cas ee ku yaala goobinta ka dhigan yahay?
3. Waa maxay farqiga u dhexeeya laynka adag ee cad ee wadada iyo kan kala googo'an?
4. Marka aad u leexanayso seedka leexashada bidix ma lagaa doonayaa inaad iska eegto meelaha qarsoon kahor inta aadan seedka u leexan?
5. Marka aad galayso isgoysleh laynka joogsiga iyo/ama gudub faraha xagee ayaad istaagaysaa?
6. Marka aad ku leexanayso wado leh seedad badan oo jihadaada u socda seedkee ayay tahay inaad marka hore u leexo?

QAYBTA 7

Gaari Wadista Guud

Leexasho / leexad

Goorta la leexanayo:

- Hubi kontaroolada taraafikada, lugeeyayaasha, iyo baabuurta kale. Tilmaam leexashadaada.
- Gali haadka ugu dhow jihada aad rabto inaad aaddo.
- Foogaan fiiri intii aad awooddo markaad leexaneyso.
- Si qumaati ah u sheellaree oo hubi in tilmaanta is damiso.

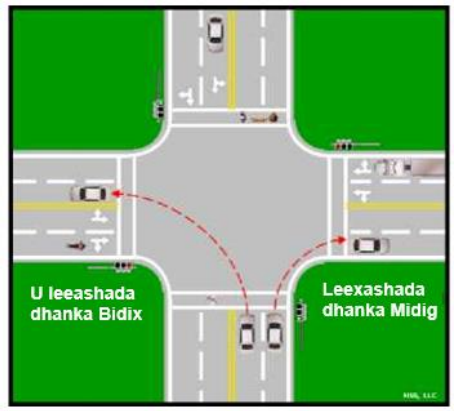

Midig u leexasho

- Geeska bidix ha u leexin kahor midig leexashada.
- Had iyo jeer midig uga leexo qaybta midig ee haadkaaga.

Bidix u leexasho

- Waddo sii taraafiga hortaada kasoo socda.
- Had iyo jeer bidix uga soo leexo qaybta ugu shisheysa ee bidixda ee haadkaaga.

Haadadka leexashada badan ee bidix iyo midig

- Gal isla haadka aad u leexaneyso.
- Haadkaaga joog ilaa leexashada dhammaato.

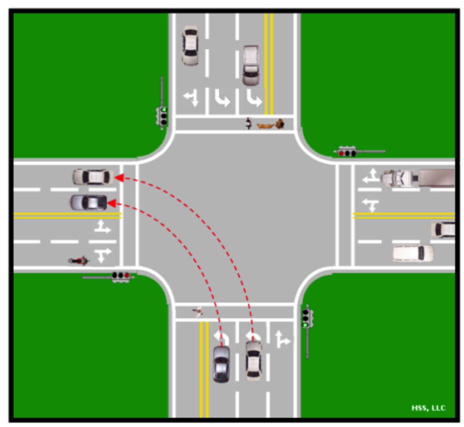

Isgoysyada

Isgoys waa meel kasta oo ay wadooyinku ku kulmaan, si hal saf oo taraafig ah u la kulmo mise uga gudbo mid kale. Waxay isugu jiraan:

- Wadooyinka istilaabka ah iyo wadooyinka dhinacyada,
- Halka laga soo galo wadada faaruqa ah,
- Waddo khaas ah iyo Afaafka xarumaha dukaamaysiga.

Waa kuwan qaar kamid ah xaararka la raaco mar kasta oo aad ku fool leedahay isgoys.

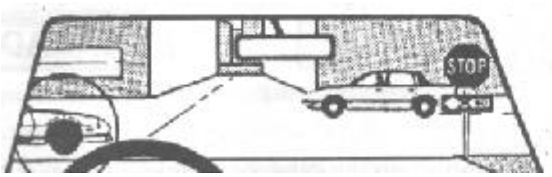

Hubi in aad labada dhinacba eegto, xitaa marka aad ka gudubto dariiq hal jiho aaddo (Qof ayaa suurtagal ah in uu waddo qaldan ku socdo).

Dhammaan goobaha isgoysyada si gaabis ah u soco adigoo raadinaya:

- kontoroolada taraafikada,
- taraafikada soo socda iyo taraafika gudbaya,
- lugeeyeyaasha iyo baskiil-wadayaasha,
- xaaladaha waddada, iyo
- waxyaabaha kaa qarin kara araga.

Ha isku hallayn kuwa kale inay adeecaan tilmaamaha taraafiga mise calaamadaha. Goobta isgoyska, eeg bidix iyo midig, xitaa haddii taraafikada kale ay leeyihiin nal casaan ah ama calaamad joogsi sababtoo ah qof ayaa suurtagal ah inuu midkood ku dheh ordo. Waxaa suurtagal ah inaadan waddo siin waddo marida u xaq leh marka looga baahanyahay sidaa darteed isku diyaari inaad iska fogeyso shil ku dhac.

Kahor intaadan dhaqaaqin joogsi kadib, hubi taraafikada iyo baskiil-wadeyaal. Eeg bidix, kadibna midig, kadibna bidix mar kale kahor intaadan galin isgoyska. Marka nalku isku badalo cagaar, hubi in jidkaaga socdaalku yahay mid cad oo aan jirin taraafik gudbaya.

Mana ha moodin in darawal kale uu ku siin doono masaafo dheeraad ah. Ha u leexan haad sababtoo ah gaariga soo socda ayaa leh tilmaaan daaran. Dareewalku waxaa suurtagal ah inuu qorsheeyo inuu leexdo kadib marka uu ku dhaafo miseba waxaa macquul ah inay illoobeen inay damiyaan tilmaamtooda.

Hubi inaad leedahay aragti wanaagsan. Haddii aragtidaada wadada istilaabka ah ay xannibaan dhismayaal, geedo, xayndaab mise saf gawaari baarkiman, si tartiib ah u dhaaf ilaa aad wax arki kareyso.

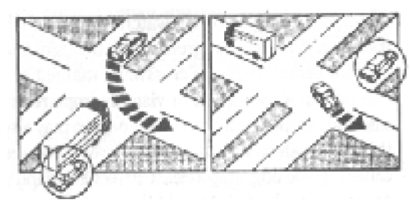

Wali ha leexan! Sug ilaa taraafikada kaa dhamaato.

Haddii safka baabuurta ee hal haad ay kaa xannibayso aragtidaada haadka kale, sug ilaa baabuurtu ka gudbaan. Haddii aad isku daydo inaad eegto adigoo dhinaca hore ee gaarigaaga u daweynaya haadka kale, waxa suurtagal ah in lagugu dhaco.

Wareegga Taraafikada iyo Gooboovinka Goobada taraafikada waa isgoys goobo ah. Goobooyinka taraafikada mise *wareegyada* ayaa mararka qaar laga dhisaa isgoys wado iyo jidad aad loogu safro. Dhammaan gawaarida kusii socota goobooyinka taraafikada mise *wareegyada* waa in ay bixiyaan waddo siin ah xaqa looga hor maro gawaarida hore ugu jirtay goobada mise *wareegga* ilaa si kale uu u amro sarkaal booliis mise aaladaha ilaalinta taraafikada. Gal wareegga adigoo u socda dhanka midig ee agagaarka buqcada dhexe ee sare u kacsan (saacadda ka soo horjeeda). Waddo lugged taag ah ee gudaha goobada ayaa awood u siinaya gawaarida inay ku gorgortamaan hareeraha buqcada yar, halka gawaaridu ay joogaan haadka safarka ee dibadda. iskuwareegyada waddooyinka ee waaweyn, loo yaqaan isgoysyada,

gawaaridu waxay sidoo kale u jalleecaan dhanka midig mise ka soo horjeeda saacada ee gaaf wareegga buqcada dhexe iyagoo si tartiib tartiib ah u socda ilaa wadada la rabo loo soo dhawaado. Darawalda waa inay bixiyaan waddo siin ah xaqa looga hor maro gawaarida ku socda dhanka bidix. Ka soo bax goobada mise *wareegga* ayaa dabadeed la sameeyaa iyadoo la samaynayo leexasho midig. Waa in aad loo taxaddaraa marka la galayo mise laga baxayo goobooyinka taraafikada mise *wareegyada* oo waxaa lagama maarmaan ah in digniin loo yeesho calaamadaha waddada weyn iyo calaamdaha waddo lugeed.

Haddii aad labo bixid gudahood ka soo leexanayso goobada wareegga rotary, waxa lagugula talinayaa inaad ku jirto haadka ugu habboon (Tan ayaa ku khusaysa haddii aan si kale lagu muujin iyadoo la calaamadaynayo wadada lugeeyaha mise calamadaha taraafikada ee tilmaamaya haadka ay tahay in la isticmaalo. Marka la isticmaalayo goobooyinka taraafikada:

- Dhin xawaaraha si aad u gasho goobada. Calaamaddan waxay kaaga digeysaa inay kaa horreyso goobada taraafikada.
- Waddo sii gaadiidka kujira goobada.
- Dhanka midig ka gal goobada gaadiidka oo raac safafka haadka.
- Tilmaam bixitaankaaga.

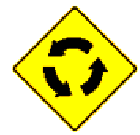

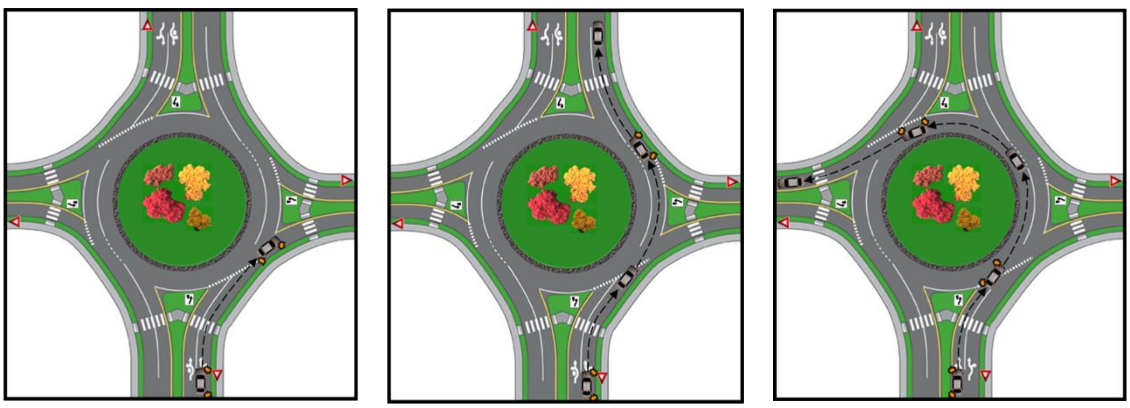

Layn Baddelasho

Marka la baddelanayo haadka:

- Eeg muraayadahaaga.
- Eeg "barta aan kuu muuqan" adigoo madaxa leexinaya oo kor u eegaya garabkaaga jihada aad qorsheyneyso inaad u dhaqaaqdo. Baraha aan muuqan waa goobaha ku hareeraysan gaarigaaga oo ay sababaan tiirarka albaabka iyo barkinta madaxa ee xannibaya araggaaga. Baraha aan muuqan sidoo kale waa goobo aysan muraayadahaagu arkeyn.
- Mar kasta oo aad baddesho haadkaaga, bixi tilmaamta saxda ah oo ka eeg geesaha jihada aad u dhaqaaqeyso si aad u xaqiijiso inaadan isku hor dhigin baabuur soo socday. ***Marna ha isku hallayn oo kaliya muraayadahaaga marka aad samaynayso haad baddelasho.***
- Boos ka dhex raadi gaadiidka, tilmaam, oo dabadeed eeg mar kale kahor inta aadan baddelin haadka. Isku diyaari xawaare oo u dhaqaaq haadka kale. Dami tilmaamta leexashada kadib markaad dhameystirto haad baddelashada.

Layn baddelashada waxaa kamid ah:

- Layn baddelashada hal layn ilaa mid kale ee waddada,
- Galitaanka waddo weyn mise waddo dheer oo haad laga soo galo,
- Galitaanka jid kasoo baxa marsha biyeed mise waddada dhinaceeda.

Waa kuwan qaar kamid ah waxyaabaha muhiimka ah ee la sameeyo marka aad eegeyso gaadiidka kaa dambeeya:

Millicso muraayadda haadka iyo muraayadaha haadadka. Xaqiiji in qofna uusan ku tala jirin inuu ku gudbo.

- Eeg garabkaaga bidix mise midig. Eeg halka aad u dhaqaaqeyso. Xaqiiji in dhanka bidix (mise midig) ee geesaha gaarigaaga uu qofna u dhaweyn. Meelahan waxaa loo yaqaan "meelaha aan muuqan" sababtoo ah muraayadahaagu ma arki karaan goobahaas. Waa inaad madaxaaga leexisaa oo aad eegtaa.
- Ka feejignow baaskiillada iyo mootooyinka.
- Dhakhso u eeg. Haka jeedsan waddada kugu soo food leh in ka badan isla markaaba. Gaariga kaa horreeya wuxuu si lama filaan ah u joogsan karaa inta aad gadaal eegeyso.
- Gaari noocuu doonaba aad haysatide, mise sida wanaagsan ee aad u hagaajiso muraayadahaaga, waxa jira meelo aan la arki karin oo weligaa ha isku hallayn kaliya muraayadahaaga. Waa gaariga aadan arag ee ugu khatarta badan.
- Eeg dhammaan haadyada. Qof ku jira haad kale ayaa suurtagal ah inuu qorsheeyo inuu u dhaqaaqo isla goobta aad u dhaqaaqeyso.
- Had iyo jeer tilmaam waxa aad doonayso inaad samayso ugu yaraan 100 cagood kahor intaadan isbaddel samayn.

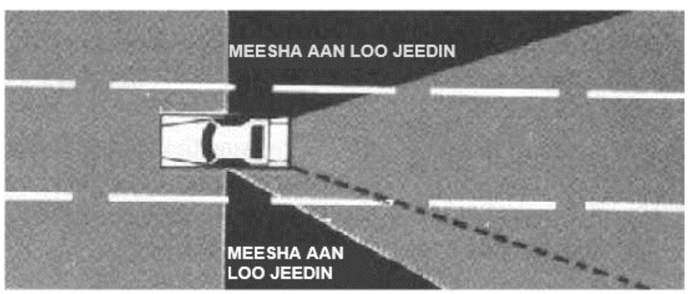

Ku wadidda gaari waddada xawaaraha sare

Galidda Waddo hawlbowle ah oo layman badan leh

Iyadoo ku wadidda gaari waddada xawaaraha sare ay ku lug leedahay xirfadaha aasaasiga ah ee wadista wadada labaad, kororka xawaaraha ayaa ka dhigaya taxadarka xitaa mid aad muhiim u ah. Shilka aadka u daran ayaa kordha marka xawaare sare lagu socdo!

- Xiriir samee adigoo isticmaalaya tilmaamta bidix u leexashada.
- Badanaa wadooyinka xawaaraha sare waxaa lagu gaaraa jidka waddo ku biiridda iyo haadka sheellaraynta. Laynka sheellaraynta, kaas oo kala duwan dherer ahaan, wuxuu awood kuu siinayaa inaad kor u qaaddo xawaaraha gaadiidka ka hor intaadan ku biirida laymanka caadiga ah.
- Boos ka raadso gaadiidka dhexdooda oo bidix kaga biir. Kahor intaadan ku biirin, isticmaal muraayada gadaal qabata ee gaariga oo eeg geesaha si aad u hubiso in jidku firaaqo yahay.
- Dami tilmaamta leexashada mar haddii aad si dhammaystiran u gasho.

Galitaannada qaad ee waddooyinka xawaaraha sare qaarkood ma laha laynka sheellaraynta. Haddii ay sidan dhacdo waa inaad joogsataa kahor intaadan galin, sug inta gaadiidka kala furfurmayo oo

dabadeed xawaaree si aad ugu biirto. Si taxaddar leh u soco maadaama gawaarida mar horeba wadada xawaaraha sare ku socotaa ay aad u dheereeyaan mana aha in ay waddo ku siiyaan. Ha dib dhigin qulqulka gaadiidka adiga oo laynka dhinac ka istaagaya kahor intaadan samaynin xawaare kugu filan.

Gudbida wadada xawaaraha sare

Waa inaad had iyo heer ahaataa laynka dhanka midig ilaa aad gudbeyso mooyaane. Ha u gudbin dhinaca midig mise ha dhaafin garabka waddada.

Dhaqaaqa lama filaanka ah ee xawaaraha sare aad bay khatar u tahay. Isticmaal muraayadahaaga oo ka eeg dhinacaaga si aad u hubiso in jidku yahay firaaqo kahor intaadan gudbin. Muraayadaha oo kaliya kuma filna "goobaha aah la arki karin" awgeed. Haddii gaari kaa dambeeya si toos ah ula siman yahay laynka, kama muuqan doono muraayadaha haadka. Had iyo jeer ogeysii gawaarida kale ujeedadaada ah inaad gudubto adigoo isticmaalaya fareejooyinka ku habboon.

Gudubka ammaanka ah waxay ku xirantahay iskaashi u dhexeeya darawallada. Ha xawaarayn marka lagu gudbayo. Si dhakhsi ah u gudub oo ammaan ah sida ugu macquulsan. Ha barbar socon gaari kale in ka badan inta khasabka kugu ah. Isla markiiba hore haka galin marka aad qof gudbeyso. Xaqiiji inaad ka arki karto muraayada gadaal qabata gawaarida la dhaafay oo dhan kahor intaadan ku noqon laynka saxda ah. Ha dhinac socon goobta aan la arki karin ee gaariga kugu xiga.

Kabixidda Waddo hawlbowle ah oo layman badan leh

Gal laynka midig ee saxda ah kahor inta aadan gaari kabixidda. Tilmaam ujeedadaada bixidda. Haka gaabin wadada xawaaraha sare, taa badalkeeda, bilow inaad gaabiso isla marka aad gasho laynka hoos u dhigista oo sii wad gaabiska bilowga ku biirida ka bixista. Hoos u dhig xawaaraha la dhajiyay ee ku biirida mise waxaa suurtagal ah inay dhib kugu noqoto inaad ku wareegtid qaloocyada kadis ah. Xaqiiji in tilmaamtaada aad damiso.

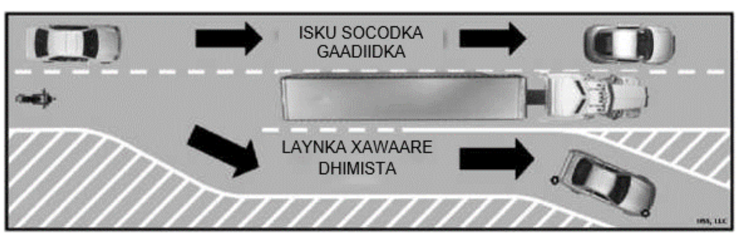

Joogsiga wadada xawaaraha sare

Marna ha joogsan wadada xawaaraha sare ilaa xaalad degdeg ay tahay mooyaane. Haddii ay dhacdo xaalad degdeg ah, isticmaal calaamadda ku habboon, oo dhig gaariga marsha biyeedka ilaa inta dhinaca laga oggol yahay. Sare u qaad daboolka matoorka si aad u tilmaamto inaad rabto caawin. Wax kasta oo noqoto ma aha inaad waligaa dibu noqoto, lugayso mise istaagto marinka safarka ee wadada xawaaraha sare.

Feejignaanta Wadada Xawaaraha Sare

Ku safrida masaafo dheer ee waddooyinka toosan waxa laga yaabaa inaad ku lulmooto mise aadan ka warqabin waxa hareerahaaga ka dhacaya. Tani waa xaalad aad khatar u ah; inaad u kuur gashaa ayaa aad muhiim u ah mar kasta oo gaari wado. Samee dadaal kasta oo aad ku feejigan tahay wadada dheer:

1. Gabooji gaariga gudihiisa.
2. Si joogto ah isha ugu hay wadada kaa horreysa.
3. La sheekeyso qofka ku weheliya mise muusic dhageyso.
4. Kala sooc xawaarahaaga si yar waqti ka waqi.

Calaamada ugu horreysa ee lulada waa inaad ficil sameyso oo ha aadan isku dayin inaad la dagaalanto. Jooji boosteejada kuugu dhow mise goobta adeega oo soco mise iskala bixi, yar seexo, mise haddii ay suurtagal tahay, isbadala. Ha isku hallayn daawooyinka lagu soo jeedo kuwaaso ay u badantahay in ay baabuur wadida ka dhigaan mid aad khatar u ah.

Gudbid (aan ahayn wadada xawaaraha sare):

Boos lagu gudbo

Mar kasta oo aad gaari kale aad ku gudubto waddo laba layn ah waa inaad gashaa laynka ay leeyihiin baabuurta soo socota. Hadaba, waa muhiim inaad ka warqabto gawaarida kale. Tilmaam, oo dabadeed gudub marka wadada firaaqo tahay.

Wadada dheer ee leh xawaaraha 50 ilaa 55 mph, waxaad u baahantahay 10 ilaa 20 il biriqsi si aad u dhameystrito inaad gudubto si ammaan ah.

Waa inaad cabbirtaa inaad leedahay fursad kugu filan oo aad ku gudubto iyo in kale mar kasta oo aad u dhawaato (1) gaari soo socda, (2) buur mise qalooc, (3) isgoys, mise (4) waddo-gooyo.

Si aad u gudubto:

- Eeg gaadiid kugu soo socda.
- Ka eeg muraayadahaaga iyo garabkaaga gawaari kusoo raaceysa mise ku gudbeysa.
- Tilmaam.
- Ku leexi gaariga gudbidda laynka (bidix).
- Saxo xawaarahaaga.
- Sug ilaa aad ka aragto muraayada gaariga ku gudbay dhammaantiis.
- Tilmaam oo eeg garabkaaga kahor inta aadan ku noqon laynka midig.
- Ku leexo laynka midig, saxo xawaarahaaga oo dami tilmaamtaada leexashada.

Marka lagu gudbayo:

- Joog laynkaaga.
- Ku soco xawaari daggan si aad ugu ogolaato in lagu gudbo.

  Haddii gaariga ku gudbaya uu is beddelo, islamarkaana go'aansado inuu dib u noqdo, waxaa suurtagal ah inaad u baahato inaad xawaareyso kahor inta uusan gaari kugu soo socda iman.

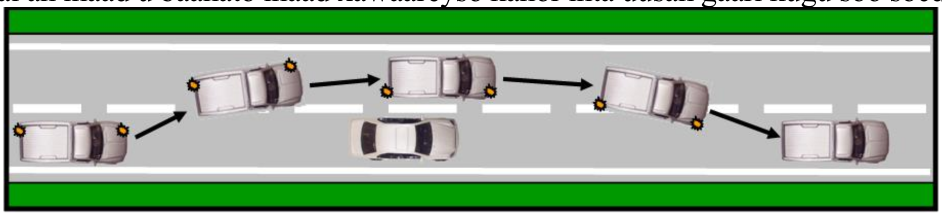

Marna ha gudbin:

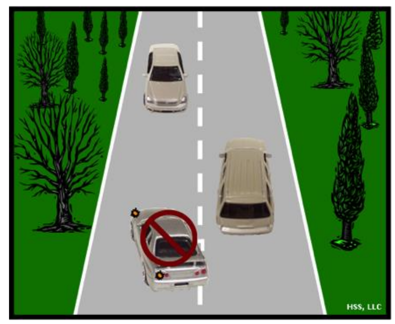

- Haddii gaari kugu soo socdo. Wadada dheer leedahay xawaare ka sarreeya 800 cagood gudaha 10 ilaa 12 il biriqsi. Sidoo kale gaari kugu soo socdo. Taas macnaheedu waa inaad u baahan tahay in ka badan 1600 cagood mise saddex meelood hal mayl si aad si ammaan ah ugu gudubto (isticmaal odometerkaaga si aad u ogaato waxa masaafadani u eg tahay). Way adagtahay in la cabbiro xawaaraha gawaarida mise mootooyinka soo socda meel u jirta saddex meelood mayl. Uma muuqdaan inay degdeg u imanayaan sida ay dhab ahaan u socdaan. Gaari aad u fog ayaa u muuqda inuu gabi ahaan taaganyahay. Xaqiiqdii, waxaa suurtagal ah inuu aad kuugu dhowyahay si aad u gudubto.
- Haddii aragtidaada ay xannibto qalooc mise buur. Mar kasta oo aragtidaada ay xannibto qalooc mise buur, waa inaad ka fakartaa inuu jiro gaari kugu soo socdo oo aan la arki karin. Hadaba, waa inaad ula dhaqantaa qalooca mise buurta sidii aad samayn lahayd inuu gaari kugu soo socdo oo kale. Tani waxay la mid tahay inaadan bilaabin inaad gudubto haddii aad ku jirto saddex-meelood meel hal mayl buur mise qalooca.
- Goobta isgoysyada. Ha gudbin meesha qof ay u badan tahay inuu galo mise ka gudbo wadada. Gudbitaanku isgoysyada, meelaha wadooyinka laga gudbo, iyo afaafka xarumaha dukaamaysiga waa khatar. Markaad gudbeyso, aragtidaada dadka iyo baabuurta waxaa xanniba gaariga aad gudbeyso.
- Marka aad u dhowdahay isgoyska tareenka mise buundo

Xaddidaadaha Laynka. Kahor intaadan gudbin, hore u sii eeg xaaladaha waddada iyo gaadiidka taasoo sababi karta isticmaalayaasha kale ee wadada inay u gudbaan laynkaaga. Waxa suurtagal ah inaad waydo booskaagii aad ku gudbi lahayd sababtoo ah:

- Dad iyo mootooley u dhow waddada,
- Buundo dhuuban,
- Gabal baraf ah, waddo lugeed raf ah, mise wax kale oo waddada yaalla.

Boos ku Noqosho. Haka bixin waddada si aad u gudubto ilaa aad ogtahay inaad boos jugu filan oo aad ku noqoto haysato mooyaane. Ha isku hallayn inaad haysato waqti kugu filan si aad u gudubto gawaari mar kaliya. Hana isku hallayn darawallada kale inay boos aan kusoo noqoto ku siiyaan.

Astaamaha iyo Calaamadaha. Calaamadaha jaallaha ee qeybiya waddada gaadiidka kasoo socda jihada kasoo jeedka. Waddooyin badan ayaa leh calaamadaha laynka taasoo kuu sheegeysa inaadan meel fog arki karin si aad u gudubto.

Xeerka Maine wuxuu rabaa inaad dhammaystirto gudub kahor intaadan gaarin afaafka hore ee goobaha aan la isku gudbin.

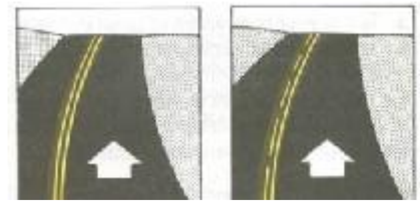

Waa inaadan gudbin halka xariiqa adag ee bartanka ku yaalla ee dhankaaga waddada.

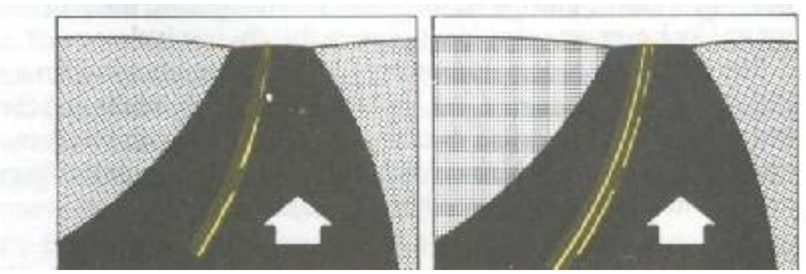

Waad gudbin kartaa haddii halka xarriiqa adag ee bartanka ku yaalla ee dhankaaga waddada. Gudub kaliya haddii aanay jirin gawaari kusoo socoto laynkaaga gudubka.

Calaamadaha laynka iyo astaamaha ayaa kuu sheegi kara marka ay tahay ammaan in la gudbo. Adigoo kaliya ayaa sheegi kari marka ay tahay ammaan in la gudbo.

Waxaa laga yaabaa inaadan gudbin halka astaan jaalle ah oo aan lahayn goobta gudubka ay kaga muuqato dhanka bidix ee wadada mise afar xagal cad (waajib ah) calaamada HA GUDBIN ay kaga muuqato dhanka midig ee waddada.

Markaad gudubto baaskiil wadeyaasha, tartiib u soco oo sii inta aad awooddo. Xeerka Maine wuxuu u baahanyahay inay jirto ugu yaraan saddex cagood oo boos ah oo u dhaxeysa dhanka midig ee gaarigaaga iyo baaskiilka marka aad gudbeyso.

Xeerarka Basaska dugsiga

Halka ay jiraan basaska dugsiga, waxaa had iyo jeer laga helaa carruur. Carruurtuna waxay u badanyihiin inay sameeyaan wax lamafilaan ah.

Waa sharci darro in lagu gudbo baska joogsaday dugsiga ee layrka cas ka biglaynayo goobta dhismaha dugsiga, waddo kasta oo weyn mise meelaha baarkinnada oo ku taal Maine. Haddii aad kaga soo dhowaanayso bas dugsi oo taagan labada jiho, oo nalkiisu casaanka u bigbigleeyihiin, waa inaad gabi ahaanba joojisaa gaarigaaga baska hortiisa mise gadaashiisa ilamarkaana aad sugto inta carruurtu baska ka soo degayaan mise korayaan. Waa inaadan sii wadin ilaa basku dib u bilaabo inuu dhaqaaqo mise ilaa uu darawalka baska dugsigu kusiiyo tilmaam ah inaad dhaqaaqdo. **Xadgudubyada ayaa wata ciqaabyo culus.**

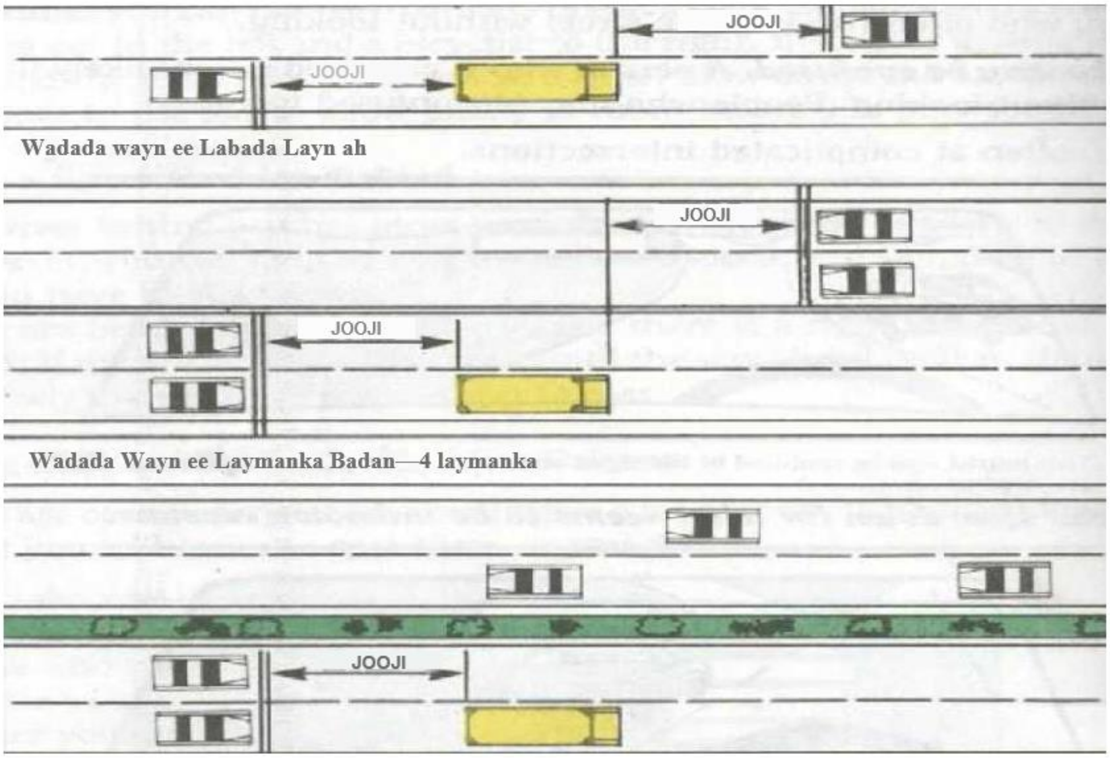

Waddo Weyn oo u kala Qaybsan Layman Badan

Waa inaad u joogsataa baska dugsiga ee layrka cas ka biglaynayo iyo/mise cududa joogsiga soo baxdo. Kadib marka nalalka cas cas ee bigbigleynaya ay joogsadaan oo cududda joogsiga aysan hadda muuqan waxaad u socon kartaa si tartiib ah adigoo iska eegaya carruurta. Haddii waddadu leedahay kala qaybiye adag oo u dhexeeya adiga iyo baska, maaha inaad joogsato.

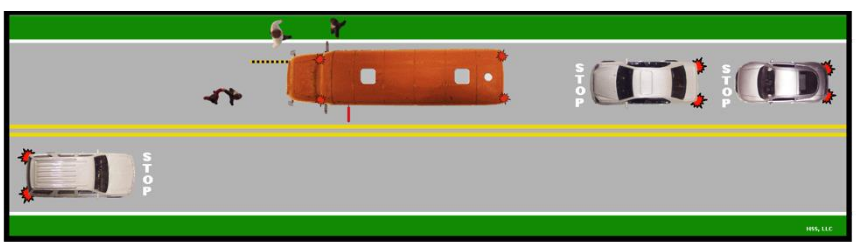

Baarkimid

Waa inaad xaqiijisaa in gaarigaagu khatar ahayn marka aad baarkinto. Marka gaarigaaga aad ku baarkinto wado dadweyne, hubi inaadan hor dhigin gaadiidka. Waa inaad barbar dhigtaa waddada marka laga reebo halka xarriiqyada xagal baarkimida lagu rinjiyeeyay waddada. Ka tag ugu yaraan laba cagood oo bannaan inta u dhaxaysa gaarigaaga iyo gawaarida lagu baarkimay hore mise gadaal.

- Mar kasta ku baarkim goobta calaamadeysan ee baarkinnada.
- Ka fogow laymanka wadista inta suurtagalka ah. Haddii ay jirto wado garab ah, gal inta aad awoodo ee suurtagalka ah. Haddii ay jirto jid kasoo baxa marsha biyeedka, ku baarkim inta ugu dhow ee aad awooddo (oo aan ka badnayn 18 inji wax ka fog)

- Xaqiiji in gaarigaagu dhaqaaqin. Hagaaji bareega baarkinka islamarkaana u badal marshada baarkin (ugu horrayn mise gadaal ee gaariga marshada ah).
- Haddii aad ku baarkimtay buur: Leexi taayarrada si haddii gaarigu hoos u socdo dhinacyada joojiyaan. Mise, haddii aysan jirin wax xayndaab ah, shaaggaga ayaa gaariga ka leexin doona waddada (ma aha taraafikada). U leexi taayarrada dhinaca midig marka aad ku baarkimeyso meel hoose mise sare oo aan lahayn wado kasoo baxda marsha biyeed. U leexi taayarrada dhinaca bidix marka aad ku baarkimeyso meel leh wado kasoo baxda marsha biyeed.
- Ka fogow gaadiidka. Ka bax gaarigaaga dhinaca wadada marsha biyeedka haddii aad awooddo. Haddii ay qasan tahay inaad isticmaasho dhinaca wadada, hubi gaadiidka kaa dambeeya, gaar ahaan baaskiillada, kahor inta aadan furin albaabka.
- Badbaadi gaarigaaga. Dami matoorka oo ka saar furaha marka aad gaariga ka tageyso. Haddii gaariga uusan kuu muuqan waxay xikmaddu tahay inaad xirto.

Sharciyada dawlada hoose qaarkood kuuma ogola inaad gaari ku baarkimato:

- Goob loogu talagalay dadka naafada ah ilaa aad haysato ogolaanshaha baarkinka gaarka ah mise taarikada iyo boorarka naafada ($100 Ganaax). Ku darso oo, sharciga gobolku wuxuu mamnuucayaa isticmaalka taargada naafada iyo boorarka ($100 Ganaax).
- Goobta rarka.
- 10 cagood in u jirta qalabka biyaha dab-demiska.
- 15 cagood in u jirta albaabka laga galo xarunta dab-damiska mise toos ugu beeggan albaabka laga soo galo.
- 15 cagood in u jirta gudubfarowga.
- Albaabka laga soo galo dugsi, kaniisad, tiyaatar, albeerko, cusbitaal, mise goob dadweyne inta lagu jiro saacadaha loo qoondeeyay.

Goorma ayaa la aqbali karaa in lagu baarkimto barta loogu tala galay naafada oo leh marin?

Qofka ku baarkimta meel baarkinka naafada ah, oo leh marin laga galo, ayaa isticmaali doona marinka si uu u galo mise uga baxo gaariga. Waa in la tusaa boorka mise tabeellaha naafada.

- Waxaa la isticmaalaa marka adeegsiga marinka loo baahdo si loo galo mise looga baxo gaariga marka la isticmaalayo wiishka jaranjarada mise aaladaha kale ee lagu socdo.

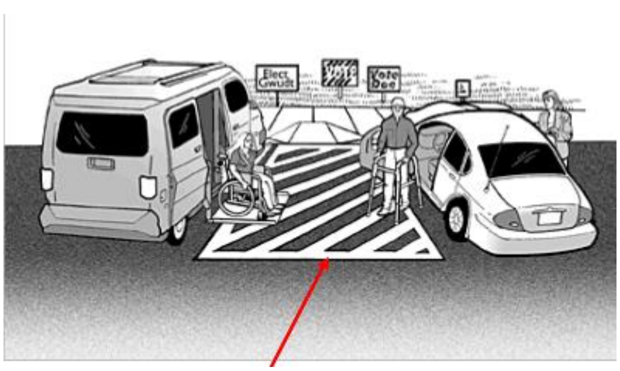

<u>Isticmaal Marinka</u>
<u>Baarkinka</u> isticmaalka marin la mamnuucay.

Si xun u isticmaalka marinka gelitaanka waxaa loo qaataa xadgudub taraafikada waxaana lagu mutaysanayaa ganaax aan ka yarayn $200.00.

Wixii macluumaad intaa dheer oo kusaabsan soo saarista taagada naafada iyo boorka baarkinka ee Gobolka Maine, fadlan kala xiriir Xafiiska Gawaarida (207) 624-9000, kordhinta 52149.

Malaha Goob Baarkin - Ka eeg calaamadaha mise cirifyada rinjiga leh ee mamnuuci kara mise xaddidaya baarkinka. Qaar kamid ah meelaha gawaarida lagu baarkimto ma laha cirif calaamado midab leh.

Baarkinka Qotonson Iyo Xagal Baarkimida

- Marka la galayo:
  - Raadso boos baarkin oo iska eeg gaadiidka.
  - Tilmaam.
  - Dhexda ka gali gaarigaaga booska baarkinka.
  - U dhaqaaq qeybta hore ee booska oo joogso.
- Maka laga baxayo:
  - Iska eeg gaadiid.
  - Sii wad si aad u hubiso gaadiidka oo dib ugu celi ilaa turuska hore uu ka dhamaado gaariga ku ag yaal.
  - Si fiican ugu leexi isteerinka jihada aad rabto in gadaasha gaarigu u dhaqaaqo.
  - Marka gaarigaaga faaruqo booska baarkinka joogso. U dhaqaaq inaad kaxeyso oo aad hore aaddo.

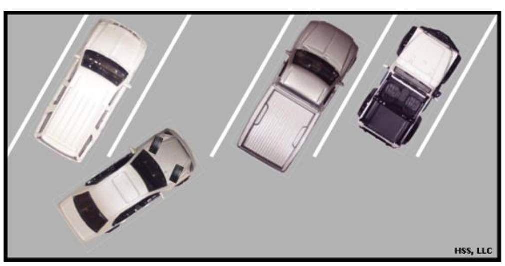

Xagal baarkimid

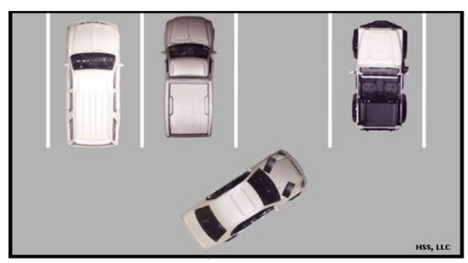

Baarkin qotonsan

Baakinka Siman/Baarkin Taxan

Marka la galayo:

- Raadso baarking bannaan. Iska eeg gaadiidka oo tilmaam.
- Dhig adigoo la simaya gaariga aad ku daba baakimi doonto. La sim gaarigaas balse in u jirta 2 cagood.
- Marka taraafiga firaaqo yahay, u wareeg gadaal oo iska eeg muraayada.

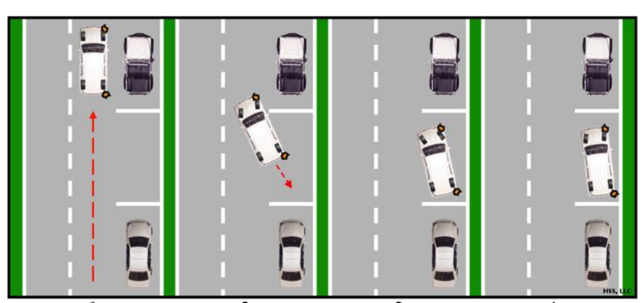

1 2 3 4

- Si qumaati ah u leexi taayarada, eeg garabkaaga oo tartiib gadaal ugu soco adigoo ku wajahan gaariga kaa dambeeya.
- Sii wad dib u bixida ilaa albaabkaaga hore uu gudbo fuqa gaariga kugu fool leh, si dhakhsi ah u toosi taayarada oo si toos ah gadaal ugu sii soco.
- Markaad ka faaruqda gaariga, bidix u leexi taayarada oo si tartiib ah ugu laabo gaariga kaa dambeeya.
- Jooji intaadan taaban fuqa gaariga kaa dambeeya.
- Si qumaati ah u leexi taayarada oo booxka dhexe ee baarkinka gal.
- Toosi taayarada inaad buur saarantahay mooyaane. Waa inaad cirifka u jirtaa 6 inji balse aadan u jirin wax ka badan 18 inji marka aad baarkimayso.
- Laqabsiga habkan, iyadoo loo eegayo cabbirka taayarada gaariga ayaa suurta gal ah balse ku celceliska ayaa mar walba muhiim ah.

Marka laga baxaso booska baarkin badalashada mise baarkinka is dhinac yaalla:

- Iska eeg gaadiidka oo isticmaal bareega. U diyaar ahaw gadaal inaad u dhaqaaqdo oo u dhawaato gaariga gadaashaada ku baakiman.
- Iska eeg gaadiidka oo tilmaam. U diyaar garow inaad hore u kaxeyso si tartiib ah. Gal waddada.
- Xaqiiji in fuqa gaarigaaga uu faaruqo gaariga ka horreeya. Haddii aysan ahayn sidaas, dib u noqo oo hagaaji.
- Dhakhsi ugu dhaqaaq laynka taraafikada marka barta albaabka gaarigaaga ka faaruqo fuqa dambe ee gaariga hortaada ah.

Gaari kicinta Goobta Baarkinka

Haddii laagu baarkimo dhinaca midig ee waddada, kadib markaad kiciso gaarigaaga, ka eeg garabkaaga bidix (ma ahan muraayadda danbe oo kaliya). Marka uu jidku faaruq yahay sii tilmaamta ku habboon oo si tartiib ah ugu soo bax waddada oo u gal laynka saxda ah sida ugu dhakhsaha badan. Isla sidaas oo kale ka samee cirifyada bidixda, marka laga reebo in aad eegto garabkaaga midig marka aad gelayso waddo.

Iyadoo aan loo eegin nooca waddada mise booska, had iyo jeer xaqiiqso in laynkaka aad gelayso uu yahay mid ka madax banaan taraafikada masaafo ammaan leh.

Dib u leexasho

Ku kala fireynta labada dhaqdhaqaaq – Waddo, luuq mise waddo mareen ayaa loo isticmaali karaa in lagu kala fireeyo marka aadan ku wadi karin afaafka xaafada.

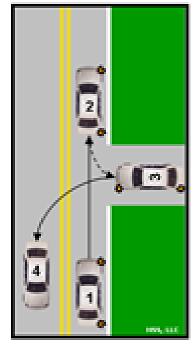

- ***K*u kala fireynta** ***Labada Dhaqdhaqaaq*** – Xaqiiji aysan gawaari kaa dambeyn. Tilmaam midig leexasho. Ku wad dhererka hal gaari waddada mise luuqa, saar gacantaaga midig kursiga rakaabka, eeg garabkaaga midig gadaashiisa oo dib ugu noqo waddada. U diyaar garow inaad ku kaxeyso oo iska eeg gaadiid. Markay firaaqo tahay, tilmaam bixix, kadibna u leexo bidix laynka saxda ah islamarkaana toos u kaxee.

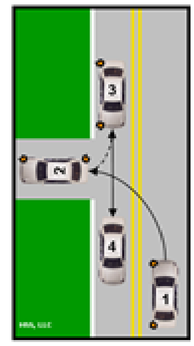

- ***Hor u socoshada labada dhaqdhaqaaq leh*** – Iska xaqiiji in aanu jirin wax gaadiid kugu soo socda oo tilmaam bidix u leexasho. U dhawow bartanka waddada khaaska ah oo u leexo waddada khaaska ah mise luuqa. U leexo sida ugu macquulsan dhanka midig ee darawalka. Joogso marka gadaasha baabuurka ka faaruqayo cirifka qarkiisa mise cirifka waddada khaaska ah. Iska xaqiiji gaadiidka, tilmaam midig leexasho oo u wareeg si aad u leexiso. Marka ay dariiqa firaaqo yahay, dib u soo celi markaad isteerinka si degdeg ah u jeedinayso ilaa dhanka midig. Toosi taayaradaada oo joogso markaad laynka bartanka kaga jirto. U wareeg si aad u kaxeyso, dami tilmaamta, oo hore u soco.

Ku kala firaynta Saddexda Calaamad – isticmaal tan kaliya haddii waddada ay aad u dhuubantahay si loo soo kala fireeyo. Way fiicantahay in aad ku wareegsato baloogga haddii aad awooddo. Tani waa in kaliya loo isticmaalaa layn leh laba waddo.

- Eeg muraayadahaaga oo tilmaam midig leexasho. Joogso dhanka midig ee waddada.

- Daar tilmaamta bidix leexashada, eeg gaadiidka adigoo ka eegaya garabkaaga bidix. Marka gaadiidka faaruqo, bidix u wada jar, u kaxee dhanka kale ee waddada, oo markaa jooji.

- U wareeg inaad dib soo socoto. Iska eeg gaadiid oo xaqiiji goobaha aan muuqan labada dhinacba. Marka gaadiidka faaruqo, midig u wada jar, u kaxee dhanka kale ee waddada, oo markaa jooji.

- U wareeg inaad u kaxeyso oo u leexo tilmaamta bidixda. Iska eeg gaadiid iyo goobaha aan muuqan. Marka taraafiga faaruq yahay, bidix u wada jar oo hore kusii kaxee laynka midig ee u socda jihada cusub. Iska eeg markale taraafig oo dami tilmaamtaada leexashada.

Ssu'aalaha Muraajacada ee Qaybta 7:

1. Sidee u sii wadeysaa markaad u dhowaanayso goobada taraafiga?
2. Waa maxay hababka ay tahay inaad raacdo kahor intaadan isku dayin inaad ka gudubto gaari kale?
3. Si aad si ammaan ah ugu beddelato layn markaad gaari wadid, habraac noocee ayaa ah inaad raacdo?
4. Halkee ayay khatar ku tahay in la gudbo?
5. Sidee u go'aamin kartaa in uu jiro iyo in kale boos ku filan oo looga gudbo gaari hortaada socda?
6. Run mise Khalad? Markaad isku dayayso inaad gudubto gaari kale waa inaad had iyo jeer ula dhaqantaa buur mise qalooca baabuur soo socda?
7. Xaage bay had iyio heer ku taal "goobta aan muuqan" ee darawalka?
8. Run mise Khalad? Markaad wadooyin toosan ku waddo masaafo dheer waa inaad gaarigaaga u ilaalisaa sida ugu macquulsan.
9. Waa maxay habraacyada ay tahay inaad raacdo marka aad gelayso wadada xawaaraha sare?

QAYBTA 8

Maaraynta Wakhtiga iyo Masaafada

Wadista waxay u baahantahay xirfado aad ku kasban karto adigoo sameynaya ku celcelin. Cutubkani waxay daboolaysaa xirfadaha muhiimka ah ee gaari wadid nabdoon.

Arkidda Waxa Muhiimka ah

Markaad kaxeyneeso gaari waa inaad had iyo jeer ka war qabtaa agagaarkaaga. Waa in aad ka warqabto waxa kaa horeeya, dhinacyada iyo gadaal. Hayso raadin is daba socod ah si aad u isticmaasho mar kasta oo aad gaari wadid.

Raadinta joogtada ah waxay kaa caawinaysaa inaad durba aragto khataraha. Waxay ku siinaysaa wakhti aad ku beddesho xawaaraha mise jihada si aad uga fogaato khataraha. Feejignow, ha eegin, oo indhahaaga ha ahaadaan kuwo dhaqdhaqaaqa markaad raadinayso carqaladaha suurtagalka ah. Inta badan waxaad samayso markaad gaari wadid waa falcelin waxaad aragto.

Lahaanshaha Daaqado iyo Muraayado Nadiif ah

Cutubyadii hore ayaa kuu sheegay halka la fiiriyo. Cutubkani wuxuu kuu sheegayaa sida loo yeesho aragti cad meel kasta oo aad eegto.

Sharci ahaan, iyo badbaadada awgeed, waa inaad si fiican wax uga arki kartaa dhammaan daaqadaha, muraayadaha hore, iyo dhammaan muraayadaha. Si aad si cad wax ugu arago waa inaad:

- Nadiifi muraayadda hore. Iftiinka qorraxda mise nalka hore ee muraayadda hore oo wasakhaysan ayaa ka dhigaysa mid adag in la arko. Qaado maro si aad u joogsato oo aad u nadiifiso muraayadaha hore marka loo baahdo.
- Buuxso biyaha muraayada dhaqa. Hase yeeshee, ha isticmaalin dareeraha wax lagu dhaqo maalin aad u qabow sababtoo ah isku darkaas ayaaa suurtagal ah inuu qaboojiyo muraayadda hore.
- Sigaar cabista marka gaari la wado waxay muraayadaha ku keentaa hummaag gaariga gudihiisa. Si joogta ah u nadiifi gudaha daaqadaha haddii aad sigaar cabto.
- Barafka cad, baraf, mise dhaxanta ka nadiifi dhammaan daaqadaha iyo nalalka dambe kahor intaadan bilaabin inaad gaari wado.
- Wax haka soo laadlaadin muraayada mise ha ku dhajin sharraxaad muraayada hore. Wax kasta oo gaariga ku jira oo xannibaya aragga darawalka waa xadgudub sharci.

Xirashada Muraayado

Haddii aad xirantahay muraayado mise muraayadaha indhaha ku dhex jira:

- Haddii la xaddido, waa inaad had iyo jeer xiratаa markaad gaari wadid.
- Dhigo muraayado dheeraad ah gaariga gudihiisa haddii ay dhacdo in muraayadahaaga caadiga ah ay jabaan mise lumaan.

Si aad u noqoto darawal wanaagsan, waa inaad si fiican wax u aragtaa. Si fiican u araga micneheedu waa:

Hortaada eeg – Inaad meel fog wax ka eegto waxay ku siinaysaa wakhti aad ku qorsheysato jidkaaga. Sida ugu dhakhsaha badan ee aad u aragto dhibaato, ayey u badan tahay waqtiga falcelinta aad leedahay.

Inta aad eegid wadada ayey kuxirantahay meesha aad u wadid. Magaalooyinka iyo meelaha magaalooyinka, waxaa suurtagal ah inaadan awoodin inaad hore u aragto sida wadada dheer. Si dhow ha raacin gawaaarida waaweyn maxaa yeelay waxay xannibi doonaan aragtidaada. Sii naftaada boos si aad wax u aragto.

Ka soo qaad inaad tahay darawalka oo eegaya muraayadda hore. Waxaad ku wajahantahay dhamaadka laynka. Haddii aadan si dhakhsi ah u bedelin laynka, waxaa suurtagal ah inaad si kadis ah u beddesho layn, mise joogsato oo aad sugto inta gaadiidku ka dhamaanayo.

Si aad uga fogaato go'aannada daqiiqadaha ugu dambeeya, waxaad u baahan tahay inaad meel fog wax ka eegto si aad hore wax u aragto. Mid kamid ah khaladaadka ugu badan ee darawaladu sameeyaan waa in ay eegaan gaariga hortooda ah halkii ay ka eegi lahaayeen wadada. Darawalka khabiirka ah wuxuu isku dayaa inuu sii eego 20 ilaa 30 ilbiriqsi kahor.

Eegista 20 ilaa 30 ilbiriqsi kahor waxay sidoo kale kaa caawineysaa inaad si kale u maamusho gaariga. Marka aad digniinta hore diirada saarto, way kuu fududaanaysaa inaad gaarigaaga ku hayso wado joogto ah.

Eeg dhinacyada

Eegista 20 ilaa 30 ilbiriqsi kahor macnaheedu maaha inaad eegto bartamaha wadada. Waxay ka macno tahay eegista goobta oo dhan oo ay ku jiraan dhinacyada wadada sidoo kale. Indha indhaynta waddada dhinaceeda waxay kaa caawinaysaa inaad aragto:

- Gawaariida iyo dadka laga yaabo in ay waddada ku jiraan marka aad gaarto.
- Waxay astaan u tahay xaalad soo wajahan.
- Astaamaha ku siinaya macluumaadka kusaabsan meelaha kaa horreeya iyo sida loo gaaro.
- Xayawaannada. Gawaari badan ayaa ku dhaca deerada, gaar ahaan bilaha Oktoobar iyo Noofambar. Haddii aad aragto deero, hoonka u dhawaaji, oo raadi deerada kale ee daba joogta.

Haddii aad hore sii eegto, waxaad arki doontaa waxyaabo muhiim ah oo laga yaabo inaadan arkin hadhow, sida qof joraya gaari baarkin kujra. Albaabka gaariga ayaa suurtagal ah inuu mar kale furmo, mise gaariga ayaa laga yaabaa inuu si lama filaan ah u soo galo laynkaaga.

Goobaha Waddada Dhinaceeda

Mar kasta oo dhaq dhaqaaq badan uu ka jiro wadada dhinaceeda, waxaa jirta fursad wanaagsan in qof uu gooyo waddada mise soo galo. Hadaba, aad bay muhiim u tahay inaad eegto dhinacyada markaad u dhowdahay:

- Xarumaha dukaameysiga iyo goobaha baarkimada,
- Goobaha dhismayaasha,
- Marsha biyeedyada lagu badanyahay,
- Goobaha ciyaarta, deyrka dugsiyada, iyo baarkimada,
- Cawska iyo iibka garaashyada.

Gudbidda Dugsiga

Calaamadda 5-geesoodka ayaamacnaheedu yahay inaad ku sugan tahay aag dugsi oo ay tahay inay hoos u dhigto xawaarahaaga 15 mph inta lagu jiro bareega, mise marka carruurtu aadayaan mise ka baxayaan dugsiga, inta lagu jiro furitaanka dugsiga mise saacadaha xiritaanka (½ saac kahor bilowga maalinta dugsiga ilaa ½ saac kadib dhammaadka maalinta dugsiga), mise marka tilmaamaha xaddiga xawaaraha dugsiga ay bigbigleynayaan inta lagu jiro furitaanka dugsiga mise saacadaha xiritaanka.

Isgoysyada Tareenada

Eeg labada dhinac markaad u soo dhowaanayso isgoyska tareenka.

- Ka feejignow basaska, basaska dugsiga, booyadaha taangiyada, iwm taasoo ay tahay inay istaagaan dhammaan isgoysyada tareenada.
- Haddii ay tahay inaad ku istaagto taraafiko badan, istaag intaadan gaaran biraha waddada tareenka - ha dul joogsan.
- Tartiib u soco oo eeg labada dhinac, xitaa haddii calaamadda digniintu aysan bigbigleeneyn maadaama ay suurtagal tahay inaysan shaqeyneynin.
- Haddii nalalka casaanka ahi ay bigbigleeyaan, joogso ugu yaraan 15 cagood isgoyska oo sug ilaa inta ay ka baxayaan ama ilaa aad aragto in jidku cad yahay labada dhinac. Ha ku wadin dhinac kasta oo kamid ah albaabka laga gudbo ee tareenada mise jid gooyo.
- Haddii lagugu istaajiyo isgoys tareen halkaas oo ay jiraan wax kabadan hal waddo, ha dhaqaaqin isla marka uu tareen gudbo. Sug ilaa aad ka arkeyso muuqaal cad oo ka hooseeya jidka labada jiho kahor intaadan bilaabin inaad gudubto. Tareen kale ayaa suurtagal ah inuu kasoo socdo jiho kale.
- Ha noqon mid marshada galiya marka uu ka gudbayso jidka tareenka. Marshada inay kuugu sii jirto ayaa ku siinaysa koontarool wanaagsan oogada aan sinnayn.

  Jidka ku calaamadeysan "Exempt" lama isticmaalo badanaa balse waa la isticmaali karaa. Eeg dhammaan jidadka adigoon u eegin calaamadaha.

Eeg Gadaal – Waa inaad ka war qabtaa gaadiidka kaa dambeeya. Eeg gadaashaada marka aad beddesho laynka, adigoo gaabinaya, mise joogsanaya. Eeg kahor intaadan galin isgoyska. Badanaa ka eeg gaadiidka kaa dambeeya muraayadaada - 6 ilaa 7 ilbirisi kasta. Qaabkan ayaad ku ogaanaysaa haddii qof si aad u dhow ku daba socdo mise uu si degdeg ah kuugu soo socdo taa oo ku siinaysa wakhti aad ku beddesho xawaarahaaga mise jidkaaga haddii ay daruuri tahay. Intaa ku darso oo, waxaad ogaaneysaa booska masaafada dambe ee aad heysato mar kasta.

Waxaad u baahantahay inaad gadaal ka eegto mar kasta oo aad si degdeg ah u gaabinayso, dib u dhigto, mise aad ku wado buur dheer mise dagaandag ah.

Marka aad si Lama filaan ah u Gaabiso

Si degdeg ah u fiiri muraayadaha kahor inta aadan hoos u dhigin mise joojin. Aad bay muhiim u tahay in tan la sameeyo

markaad si lama filaan ah u gaabinayso.

Waa kuwan xaaladaha qaarkood marka aad u baahantahay inaad gadaal eegto kahor intaadan gaabin:

- Markaad ka gaabiso wax waddada ka horraysa oo darawalka ka dambeeya aadan arki karin (tusaale, waxaad ka soo wareegtaa meel gees ah oo aad arkayso gaariga waddada dhex yaalla).
- Markaad isu diyaarinayso inaad u leexato waddo dhinaceeda mise waddokhaas ah. (Marka ay leexashadu ka horreyso isgoys weyn, darawalka ka dambeeya ma filayo inaad ka gaabinayso meesha aad sameyso waxaana laga yaabaa inuu aad kuugu dhow yahay)
- Markaad joogsanayso inaad gasho meel baarkin ah.
- Markaad u gaabinayso mise u joojinayso dadka lugaynaya.

U Oggolaanshaha Boos Meel bannaan Darawallada Dhibaataysan

Waxaa jira dad gaar ah oo ay tahay inaad siiso boos badan markaad gaari wadid. Haddii aad feejigantahay waxaad baran doontaa inaad ogaato iyaga markaad gaari wadato.

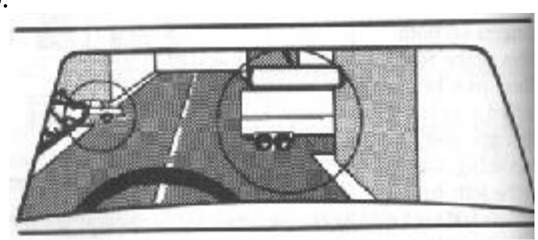

Darawallada aan ku arki karin.

Qof aan ku arki karin waxaa laga yaabaa inuu jidkaaga galo isagoon ogeyn inaad adiga ku jirto. Dadka dhibka ku qaba inay ku arkaan waxaa ka mid ah:

- Darawallada isgoysyada, mise waddooyinka, kuwaasoo aragtidooda ay xannibeen dhismayaal, geedo, mise gawaari kale.
- Darawalada dib uga baxaya wadooyinka mise goobaha baarkimada.
- Darawallada daaqadahooda barafka dabooleen.

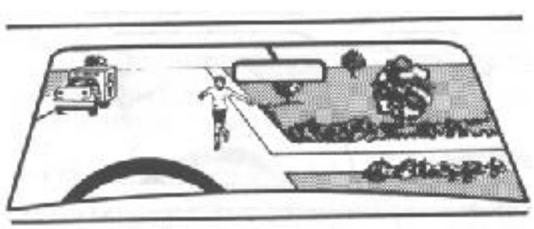

Dadka mashquula. Xitaa marka ay kuwa kale ku arkaan, u ogolow boos dheeri ah haddii aad moodo inay mashquuli karaan. Dadka mashquula waxaa kamid ah:

Ragga iyo Haweenka alaabada geeya.
Shaqaalaha dhismaha.
Carruurta badanaa kusoo carara wadada iyagoo aan iska eegin.

Dadka suurtagalka ah inay jahwareeraan. Qofka jahwareersan waxay u badantahay inuu dhaqaaqo isagoon eegin. Dadka jahwareersan waxaa kamid ah:

- Dalxiisayaal, inta badan waxay joogaan isgoysyo adag.

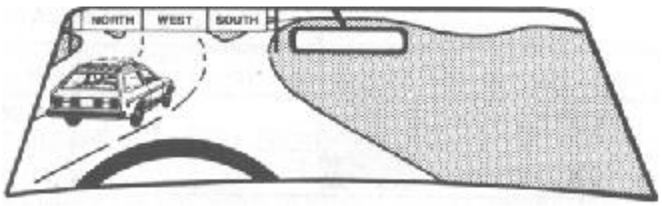

Dalxiisahan waxaa suurtagal ah inuu ku jahawareeriyo calaamadda oo laga yaabo inuu si lama filaan ah u beddelo laynka. U diyaar garow inaad ka falceliso.

Darawallada u gaabiya sababta muuqata oo aan la garanayn.

Darawalku waxa uu soo galay laynka ka bixidda kadibna si lama filaan ah ayuu bareeg u qabtay. Ka digtoonow maxaa yeelay gaarigu dib ayuu uga bixi karaa laynkiisa.

Darawallada dhibka gala. Haddii darawallada kale ay khalad sameeyaan, samee wixii aad awooddo si aad iyaga u caawiso. Darawallada raba caawinta waxaa kamid ah:

- Darawalada mara marka aad u soo dhawaato qalooca mise gaari soo socda. Dhin xawaaraha oo u ogolow inay laynka kusoo noqdaan.
- Darawallada laga yaabo in gaari ku soo khasbay laynkaaga, wado lugeeye, baskiil-wade, jidgooyo mise waddo dhuuban ku khasabto inay soo galaan laynkaaga. Gaabi oo dhanka midig u dhaqaaq ilaa inta aad awooddo.

Maaraynta Xawaaraha

Si ammaan ah in gaari loo wado waxay u baahantahay in xawaarahaaga lagu hagaajiyo xaaladaha waddooyinka iyo gaadiidka, ilaalinta masaafada fogaanshaha, iyo adeecidda xadka xawaaraha**.** Waa maxay xawaare ammaan ah? Degdeg sidee ah baad aad degdeg u ah? Dhammaan waxay salka ku heysaa xaaladaha.

Marka aad Fuuleyso Meel Sarreysa mise Dagaandag Buur

Eeg muraayadahaaga. Darawallada gawaarida xamuulka qaada iyo basaska ayaa inta badan isku daya in ay xawaarahooda kordhiyaan si ay u gaaraan meesha sare ee buurta xigta. Haddii aad goor hore aragto, waad badalan kartaa laynka.

Isku diyaarinta Xaaladaha Waddada

Xoodooyin/qalloooc – Had iyo jeer gaabis ku soco kahor intaadan gelin qalooca. Xawaaraha ammaanka ah wuxuu kuu ogolaanayaa inaad xoogaa sheellareyso intaad kujirtid xagga qalooca. Aad usii gaabi haddii jiididdu ay liidato, markaad daba socoto gawaarida kale mise haddii aadan arki karin dhammaadka qalooca. Bareeg-qabashada adag ee qalooca waxay sababi kartaa simbiririxasho sababtoo ah ilaa laba tan oo baabuur ayaa ku socda xariiq toosan oo leh taayarada hore oo kaliya si loo xakameeyo leexashada. Haddii qalooca aad u fiiqan yahay, mise haddii aad si degdeg ah u socoto, taayarada ayaa lumin kara qabatiinkooda oo waxay keeni karaan simbirirxasho. Qaloocyada xun waxaa badanaa lagu dhejiyaa calaamado leh naqshad dhayman leh midab jaalle.

Qalooc fiiqan oo dhanka bidix ah.

Qalooc midig

Wadooyin Sibiibix ah – Ku yaree xawaaraha goobta calaamadda ugu horreysa ee roobka, barafka, quruuraxa barafka, mise barafka. Marka waddadu simbiririxo tahay, waxay qaadan doontaa wakhti dheer in la joogsado, wayna adkaan doontaa in la leexiyo iyada oo aan la boodboodin. Haddi waddada kaa horeeyaa ay tahay mid simbiririxsho leh, ma siinayso xejinta taayarkaagu u baahanyahay si uu u ilaaliyo kontoroolka marka wadada liidata waa in aad u wadaa gaariga tartiib inta aad ku socoto wado qalalan.
Waa kuwan qaar kamid ah tilmaamo kusaabsan inta gaariga la dhimi karo:

- Waddo qoyan: 5 ilaa 10 cagood qabooji xawaaraha gaariga.
- Baraf uruursan: Xawaaaraha barkiis qabooji.
- Baraf: U qabooji sidii gurguurasho.

Barafka soo dhacaya mise qulqulaya, caleemaha qoyan, mise quruuruxda waddada ayaa laga yaabaa inay ka dhigaan mid simbiririxo leh. Waddooyinka qaar ayaa aad uga simbiririxo badan kuwa kale marka ay qoyanyihiin.

Wadooyinkan waxaa badanaa lagu dhejiyaa calaamado digniin ah:

Waad ogtahay inay muhiim tahay in la gaabiyo marka waddadu ay simbiririxo leedahay. Balse waa inaad ka taxadartaa marka ay soo baxaan xaalado simbiririxasho sida:

- Marka roob da'o, laamiga wuxuu noqon karaa mid aad u silicsan dhowrka daqiiqo ee ugu horreeya. Kulaylku wuxuu keenaa saliid ku jirta asphalt inay soo baxdo oogada sare. Sidoo kale, waxaa laga yaabaa in saliidda ay ku soo dhacday oogada waddada taasoo ka timid gaari kale. Roobku wuxuu ka dhigaa wadada mid leh simbiririxasho ilaa saliidda la dhaqo.

- Maalmaha qabowga, qoyaanka, buundooyinka iyo dusha sare ee la isku gudbo waxay qarin karaan goobaha barafka. Ka warqab in buundooyinka iyo dusha sare ee la isku gudbo ay marka hore barafoobaan dabadeedna engegaan ugu dambayn.
- Marka heerkulku ku dhawaado baraf, barafka jidku waa qoyan yahay (burcad) sidaas awgeed aad bay u simbiririxo leedahay marka loo eego heerkulka qabow.

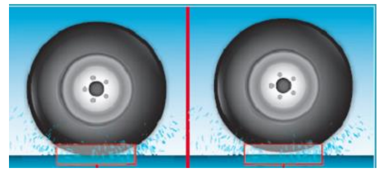

Biyo finiin – Xawaaraha hooseeya, taayarada ayaa inta badan biyaha ka masaxa oogada waddada. Waxay la mid tahay sida muraayad masaxa uga masaxo biyaha daaqadda. Markaad dhakhsi u socoto, taayaradaadu sidoo kale ma masixi karaan wadada. Waxay bilaabaan inay fuulaan biyo hummaag ah, sida barafka biyaha. Tani waxaa lagu magacaabaa "biyo finiin." Roobabka culus, taayarada waxay lumin karaan dhammaan xiriirka waddada oo xawaare sare leh. Taayarada duugga noqda waxay lumiyaan xiriirka xawaaraha aadka u hooseeya. Xaaladda sidaas oo kale ah, isbeddel yar oo jihada ah mise dabayl ayaa ku tuuri karta gaarigaaga meel simbirirxasho leh. Sida ugu wanaagsan ee aad uga ilaalin karto finiinka waa in aad hubiso in taayaradaadu ay wanaagsan yihiin iyo in aad hoos u dhigto xawaarahaaga marka waddadu qoyan tahay.

Waddooyinka Daadka leh – Ha ku dhex wadin meelo waaweyn oo biyo taagan. Haddii waddadu daad leedahay, raadso waddo kale.

Masaafada Joogsiga

Wadarta masaafada joogsiga waa fogaanta wakhtiga aad xaqiiqsatay inay tahay inaad joogsato ilaa gaarigaaga gabi ahaanba joogsado. Masaafada joogsiga waxaa saameeya dhowr waxyaabood:

- Xawaaraha – sida ugu degdegta badan ee aad ku socoto, ayaa wakhti iyo masaafo badani qaadataa in la joogsado.
- Waqtiga aragtida – wakhtiga ay kugu qaadato inaad garawsato inaad joogsato. Celceliska wakhtiga aragtida darawalka ee feejignaanta waa ¾ ilaa 1 ilbiriqsi.
- Wakhtiga falcelintaada – wakhtiga ay kugu qaadanayso in aad ka falceliso oo aad cagtaada ka soo qaaddo sheellaraha una guurto birta bareega oo aad billowdo inaad bareega qabato. Celceliska darawalka waxa uu leeyahay wakhtiga falcelinta ee ¾ ilaa 1 ilbiriqsi.
- Masaafada bareeg-qabashada – fogaanta ay qaadanayso si loo joojiyo gaarigaaga. 50 mayl saacadii oo ah laami qalalan oo leh bareeg fiican, waxay qaadan kartaa ilaa 158 cagood. Ku darida wakhtiga aragtida iyo wakhtiga falcelinta waxay ku dhowdahay labanlaab masaafadan.

Xaddidka Xawaaraha

Xaddidka xawaaraha ayaa lagu dhejiyay wadooyin badan. Xaddidka waxay ku salaysan yihiin xaaladda

wadada, inta aad arki karto, iyo sida gaadiidka caadiga ah yihiin. Xawaaraha la dhejiyay kuuma sheegi karaan xawaaraha ay tahay inaad ku wado. Waxa kaliya oo ay sheegaan inaadan ku socon karin wax kabadan xawaaraha la tusay. Haddii waddada iyo xaaladaha cimiladu ay xawaaraha qoran ka dhigaan mid aan ammaan ahayn, waa inaad hoos u dhigtaa.

Xawaaraha ugu badan ee Maine, haddii aan si kale loo dhejin, waa:

- 45 mayl saacaddiiba meelaha ka baxsan meherad kasta mise deegaan mise dhisme Maine ah.
- 25 mayl saacaddii goob ganacsi, degmo la dego, mise goob dhisme gobolka ah.
- 15 mayl saacaddii marka aad ka gudubto dugsiga xilliga bareega, mise marka carruurtu aadayaan mise ka imanayaan dugsiga inta lagu jiro saacadaha furitaanka ama xiritaanka dugsiga. Way adag tahay in la ogaado marka ay xilliyada sidaas yihiin goorta shaki jiro, isticmaal taxadar xad dhaaf ah.

Ganaax laba jeer ka badan midka caadiga ah ayaa lagu soo rogayaa haddii laga badiyo xadka xawaaraha la dhejiyay ee aagga dugsiga.

Khubarada taraafikada ayaa daraasad ku sameeyay xaaladaha waddooyinka, gaadiidka, iyo shilalka ka dhaca wadada si ay go'aan uga gaaraan xaddiga xawaaraha macquulka ah. Waa sharci darro in laga badiyo xadidka xawaaraha la dhejiyay. In lagu tartamo waddada dheer islamarkaana si qayru masuulnimo ah loo wado lama ogola. Sharciga Maine wuxuu kaloo leeyahay waa inaadan si tartiib tartiib ah u wadin si aad u farageliso dhaqdhaqaaqa caadiga ah ee macquulka ah ee gaadiidka marka laga reebo meelaha xawaaraha la dhimay ay lagama maarmaan u tahay badbaadada. Qaar kamid ah waddooyinka dhaadheer ayaa laga yaabaa inay leeyihiin xaddidka ugu yar ee la dhejiyay.

Waa sidee Dusha Waddada?

Meesha kaliya ee gaarigaagu iyo waddada ay iska taaban karaan waa taayarada. Iyo, wakhti kasta, afarta taayar ee wadajira waxay leeyihiin hal cag oo laba jibbaaran oo cinjir ah oo ka korreysadusha waddada. Intee in le'eg oo la qabsado tan laba jibbaaran ayay ku xiran tahay xaaladda waddada iyo taayarada. Qaar badan oo kamid ah darawallada cusub ayaan u fiirsan xaaladaha waddooyinka. Taasi waa sababta darawalkada cusub ay u leeyihiin shilal badan oo "fara kabax ah" marka loo eego darawalada khibradda leh. (Sidoo kale hubi raadka shaaggaga. Beddel shaaggaha kahor inta aanay aad uga duugoobin in lagu badbaado.)

Intee in le'eg ayaa si wanaagsan wax Arki Kartaa?

Haddii ay wax yaallaan waddadaada, waxaad u baahantahay inaad ku aragto wakhtiga loogu tala galay si aad u awooddo inaad joojiso. Haddii aad mooddo in aad leedahay shaag wanaagsan, bareeg fiican, iyo xaalado laami qalalan shaxda soo socotaa waa inay kaa caawiso in la go'aamiyo inta ka horeysa ee aad arki karto inaad u wadid gaariga si badqab leh markaad ku socoto xawaare cayiman.

JOOGSIGA MASAAFADA XAWAARAHA KALA DUWAN Laamiga Siman oo Qalalan				
Mayl Saacaddii Kasta.	Masaafada Wakhtiga Falcelinta (fiit)	Masaafada bareeg-qabashada (fiit)	Wadarta Masaafada Guud ee Joogsiga (fiit)	Wadarta Masaafada Guud ee Joogsiga ee Qiyaasta Dhererka Gaariga (Dhererka Gaariga = 16 fiit.)
10	11	9	20	1
20	22	23	45	3
30	33	45	78	5
40	44	81	125	8
50	55	133	188	13
60	66	206	272	18
70	77	304	381	25

Waxyaalaha Qaar Ayaa Kaa Ilaalinaya Inaad Aragto:

- Mugdi. Waa inaad u dhawaato shay si aad u aragto habeenkii marka loo eego maalintii. Waligaa si degdeg ah ha u wadin hana ku joogsa masaafada aad hore uga arki karto iftiinkaaga. Nalalka hore ayaa kuu ogolaanaya inaad si cad wax u aragto oo kaliya 250 fiit oo hortaada ah. Sidaa darteed, haddii aad ku waddo wax ka badan 50 mayl saacaddii kasta waddo mugdi ah, run ahaantii waxaad tahay "indho la'aan."

- Roob, Ceeryaamo, mise Baraf. Roobab aad u culus, duufaan baraf ah mise ceeryaamo weyn, waxaa laga yaabaa inaadan si fiican wax u arki karin, xitaa markaad si gaabis ah u waddo. Haddii ay tani dhacdo, ka bax wadada oo sug ilaa inta xaaladdu ka soo raynayso.
- Isgoysyada. Geedaha, duurka, mise dhismayaasha ku yaal isgoysyada ayaa xannibi kara aragtidaada gawaarida dhinaca ka soo socota. Waxaad u baahantahay inaad si gaabis ah ugu dhawaato isgoyska "arag la'aanta" si aad u awoodo inaad joogsato haddii gaari si lama filaan ah u soo baxo.
- Buuraha iyo Qaloocyada. Marna ma ogaan kartid waxa ku yaal dhinaca kale ee buur dheer ama qalooca fiiqan. Haddii gaarigu kaa damo waa inaad si gaabis ah u socotaa si aad u joogsato. Markaad timaaddo buur dheer mise qalooca, gaabis ku soco si aad u joogsato haddii loo baahdo.
- Gawaarida Baarkiman. Gawaarida lagu baarkimo hareeraha wadada ayaa kaa hor istaagaya aragtidaada. Dadka ayaa laga yaabaa inay diyaar u yihiin inay gaariga ka soo degaan mise ka dhex baxaan baarkinka. Sii gawaarida baarkiman boos badan una diyaar garow inaad joogsato.

Imisa Gaadiid ayaa Jooga?

Marka ay jiraan gawaari badan waxaa yaraanaya booska wadista; sidaa darteed, waxa aad haysataa wakhti yar iyo meel aad kaga falceliso. Taraafiko badan waxaa lagaaga baahanyahay inaad yarayso xawaarahaaga si aad u hesho wakhti aad kaga falceliso booska gaaban iyo wakhtiga.

Qaar kamid ah meelaha lagaa rabo inaad dhimto xawaaraha waa:

- Xarumaha dukaameysiga, baarkinnada, iyo goobaha magaalada hoose. Waxaad ku dhex jirtaa gawaari iyo dad isku mar jihooyin kala duwan u socda.
- Taraafiko badan.
- Buundooyinka dhuuban iyo taannalada. Gawaarida isku soo fool leh ayaa ku khasban inay isku soo dhawaadaan.
- Goobaha lacag bixinta wadooyinka dhaadheer. Gawaarida waxay bedelayaan laymanka marka ay soo dhawaadaan oo ay ka baxayaan goobaha lacag bixinta.
- Dugsiyada, garoommada ciyaaraha, iyo waddooyinka xaafadaha.

Intee in le'eg ayuu Gaadiidku Degdeg u Socdaa?

Gawaarida isku laynka ku socda isla xawaare isku mid ah iskuma dhici karaan. Shilalku waxay u badanyihiin inay dhacaan marka hal darawal uu ka dheereeyo mise ka gaabiyo gawaarida kale ee waddada.

Ku wadida taraafiga dhexdiisa: Haddii aad taraafiga ka dheerayso (xitaa haddii aad ku jirto xadka xawaaraha la dhejiyay), waa inaad sii waddaa inaad gudubto gawaarida kale. Mar kasta oo aad gudubto gaari kale waxaa laynka fursad badan oo shil sababi karta. Gaariga aad gudbeysa ayaa si lama filaan ah u badalan kara haadka. Waddada labada layn leh ee gawaarida kaa hor imaneysa ayaa si lama filaan ah usoo muuqan karta. Run, waxaa laga yaabaa inaysan ahayn fursad weyn, laakiin haddii aad gudbeyso gaariba gaari, fursadaha ayaa noqonaya kuwo isasoo tara. Sidoo kale, xawaaruhu ma badbaadiyaan wax ka badan dhowr daqiiqadood oo ka baxsan wakhtiga wadista saacadda.

Ka gaabinta gawaarida kale mise inaad si lama filaan ah u joogsato ayaa u xun sidii adoo xawaaraha ku socoda oo kale. Gawaarida ayaa ku urursama gadaashaada waxayna sababi karaan shil xaga danbe ah. Haddii gawaari badan ay kugu soo baxayaan si ay ku dhaafaan, in kasta oo aad ku wadeyso xawaaraha la dhejiyay, waad yara gaabin kartaa mise u soo u bixi kartaa dhinaca midig si aad si badbaado leh laguu gudbo.

Gawaarida waddada soo galaysa: Waxaad u baahan tahay xirfad iyo taxaddar si aad si ammaan ah layn ugu soo gasho waddo bannaan, oo aad si habsami leh ugu biirto gawaarida ku socota xawliga sare. Boos raadso, kadibna ku kordhi xawaaraha laynka laga soo galo oo gal booska u dhexeeya xawaaraha waddada dheer.

Kabixidda taraafikada: Wadada xawaaraha sare, ha gaabin xawaaraha ilaa aad u guurto laynka bixista. Marka aad ka baxdo wadada isgoysyada mise waddo khaas ah, isku day in aadan isla markaaba gaabin mise aad tartiib u socon (wax ka hooseeya 5 ilaa 10 mayl saacad kasta). Aad u gaabinta mise joojinta waxay kordhin doontaa fursadahaaga in dhabarka lagaaga dhaco.

Ka falcelinta gaadiid tartiib u socda: Gawaarida qaar ayaa dhibaato ku qaba in ay la jaan qaadaan xawaaraha gaadiidka. Markaad aragto inay gawaaridan kaa horreeyaan, hagaaji xawaarahaaga kahor intaadan gaarin. Gaabiska degdegga ah waa mida sababta shilalka gaadiidka. Iska ilaali gawaariga waaweyn iyo kuwa yar yar maadaama laga yaabo inay lumiyaan xawaaraha dallacaada mise dagaandagga, marka gawaarida waddada soo galaysa, waxay ku qaataan wakhti dheer si ay u gaaraan xawaaraha. Cagaf-cagafyada beeraha, baabuur-xayawaanka lagu qumiyo iyo gawaarida dayactirka waddooyinka waxay sida caadiga ah socdaan 25 mayl saacad kasta mise wax ka yar. Gawaaridan waxay leeyihiin saddex xagal leh saddex gees oo casaan ah (calaamad gaari gaabis ku socda) oo ku dheggan dhabarka danbe ee gaarigooda.

Calaamadaha Digniinta

Waxaa jira calaamado badan oo kaaga digaya khatar soo socota. Haddii aad aragto calaamadahan, waa inaad yareysaa xawaarahaaga. Markaa waxaad heli doontaa wakhti aad kaga falcesho haddi ay dhibaato jirto.

Calaamadaha digniinta ku dhawaad had iyo jeer waa jaalle waxayna leeyihiin nakhshad dheyman. Waa kuwan qaar kamid ah kuwa loogu badanyahay:

1. Waxaa kaa horreysa calaamada taraafig.
2. Waxaa jira laynk kale oo taraafig ah oo midigta ku yaal oo galaya laynkaaga hore.
3. Waa jira taraafig labo wado ah.
4. Waddo weyn oo kala qaybsan ayaa hore ku dhamaanaysa.
5. waddo weyn oo kala qaybsany ayaa hore ka bilaabmeysa.
6. Waxaa jirta meel kaa horraysa oo inta badan ay deerada ka gudubto waddada.
7. Laynka midig wuxuu ku dhamaanayaa hore (gal bidix).
8. Baaskiillada mise baaskiilka ayaa ku hor gudbaya, fiiro gaar ah u yeelo.
9. Isgoys ayaa kaa horreeya.
10. Waxaa kaa horreysa calaamada joogsiga.

Maareynta Masaafada

Inta badan ee aad u ogolaato inta u dhaxaysa gaarigaaga iyo isticmaalayaasha kale ee waddada, ayaa ah inta badan ee aad naftaada siiso si aad uga falceliso. Tani waxaa lagu magacaabaa masaafo ku xeeran. Had iyo jeer isku day inaad heysato masaafo badbaado leh oo ku xeeran gaarigaaga.

Ilaalinta Masaafo Ammaan ah

Marka darawalku khalad sameeyo, darawallada kale waxay u baahan yihiin wakhti ay kaga falceliyaan. Sida kaliya ee aad ku xaqiijin karto in aad heli doonto wakhti kugu filan oo aad kaga falceliso waa adiga oo ka taga meelo badan oo u dhexeeya gaarigaaga iyo gawaarida kugu xeeran. Meeshaasi waxay noqotaa "barkin boos bannaan" kaasoo kaa ilaalinaya kuwa kale. Guud ahaan, waa inaad isku daydaa inaad baarkin meel ah ku haysato dhammaan dhinacyada gaarigaaga taasoo ah inay si habboon u tixgeliso xawaaraha jira iyo xaaladaha waddooyinka.

Masaafada Hortaada ah

Raacitaanka aadka u dhow ayaa xaddidaya aragtidaada waddada. Ma ogola wakhti falcelin ku filan si la isaga fogeeyo shil. Hayso ugu yaraan 4 ilbiriqsi inta u dhaxaysa gaarigaaga iyo gaariga kaa horreeya.

Si loo go'aamiyo masaafadaada daba socodka:

- Eeg marka gaariga kaa horeeya gadaashiisa uu dhaafo calaamad, baalle mise meel kale oo go'an.
- Tiri ilbiriqsiyada ay kugu qaadanayso inaad isla bartaas gaaro (“Kow-kun-kow, kow-kun-labo, kow-kun-saddex, kow-kun-afar”).
- Si dhow baad u daba socotaa haddii aad ka gudubto bartaas kahor intaadan tirin 4 ilbiriqsi.
- Gaabi xawaaraha oo hubi masaafadaada cusub ee daba socodka. Ku celiceli ilaa daba socodkaaga uu ugu yaraan uusan u dhaweyn afar ilbiriqsi.

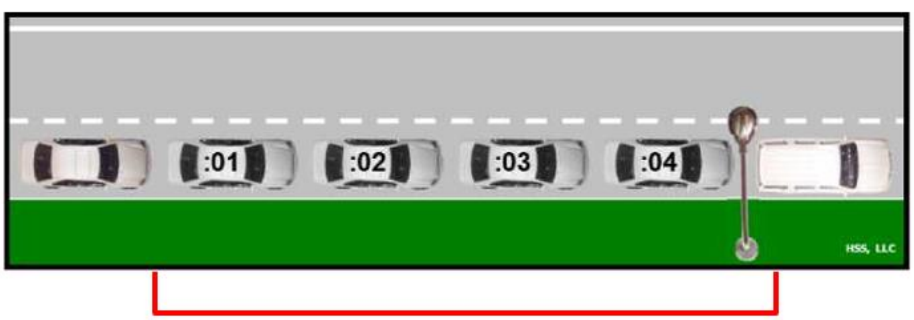

Badka Dabagalka ee ugu Yar ee 4 Sikin ah

Xaaladaha qaarkood, waa inaad ogolaataa boos dheeraad ah. Afar ilbiriqsi dheer iyo wax dheer oo daba socod ah ayaa laga yaabaa in loo baahdo inta lagu jiro xaaladaha xun.

Had iyo jeer kordhi masaafada daba socodka:

- Waddooyinka simbiririxashada. Waddooyinka simbiririxashada. Haddii gaariga kaa horreeyaa uu gaabiyo mise joogsado, waxaad u baahan doontaa masaafo badan si aad u joojiso gaarigaaga.
- Markaad daba socoto mootooyin mise baaskiillo. Haddii baaskiil wadaha dhoco, waxaad u baahan doontaa masaafo dheeraad ah si aad uga fogaato inaad ku dhacdo wadaha. Fursadaha dhicitaanku

waxay ku badan yihiin waddooyinka qoyan mise barafka leh, meelaha biraha leh (sida buundooyinka mise jidadka tareenka), mise jayga leh.

- Marka darawalka kaa dambeeya uu rabo inuu gudbo, xoogaa gaabis kusoco inta ay gudbayaan si aad u caawiso darawalka gudbaya.

- Markaad daba soconeyso gawaarida waaweyn mise kuwa isjiidka ah kaas oo aragtidiisa danbe laga yaabo in la xannibo. Darawalada gawaarida xamuulka, basaska, basaska, mise gawaarida jiidaya dadka kaamamka aada mise gawaarida si fiican kuuma arki karaan haddii aad aad ugu dhowdahay. Waxay si lama filaan ah u gaabin karaan iyagoon ogayn inaad ka danbeyso.
- Markaad daba socoto gawaarida xamuulka, cagaf-cagafyada iyo basaska, waxaa jira dhawr waxyaabood oo ay tahay inaad maskaxda ku hayso:
    - Si dhow ha u daba socon oo darawaladoodu aanay kaa arki karin muraayadahooda dambe mise aragtidaada jidka kaa horreeya ayaa xannibmeysa.
    - Gawaarida xamuulka ah iyo basaska ayaa inta badan sameeya leexashooyin ballaaran, iyagoo ka tagaya meel banaan oo dhanka midig ah inta ay socoto howsha. Haka gudbin gawaarida noocaan ah dhanka midig haddii ay jirto fursad ah inay u leexanayaan dhanka midig.
    - Gawaarida waaweyn waxay helayaan xawli la taaban karo marka ay hoos u dagaan dagayaan oo badanaa lumiyaan xawaaraha marka ay fuulayaan buur. Ku xisaabtan arrimahan markaad go'aansanayso inaad gudubto gaari weyn iyo in kale.
    - Ka tag meel hortaada ah marka lagu joogsado gaari xamuul gadaashisa mise baska isgoysyada, gaar ahaan buur, haddii ay dhacdo in gaarigu dib usoo yara noqdo kahor inta uusan hore u kicitimin.

- Habeenkii, ceeryaameysan, mise cimmillo xun.

- Markaad daba socoto gawaarida joogata isgoysyada tareenada, sida basaska taraansitka, basaska dugsiga mise gawaarida sida walxaha khatarta sida. Basaska dugsiga iyo booyadaha taangiyada sida dareerayaasha guban kara waa in ay joogsadaan dhammaan isgoysyada tareenada sidaa darteed filo joogsiyada oo wakhti hore gaabi xawaaraha si aad u ogolaato meelo badan oo aad joogsan karto.

- Markaad waddo rar culus mise aad jiidayso trailer, miisaanka dheeraadka ah wuxuu kordhiyaa masaafadaada bareeg-qabashada.

- Marka xawaaruhu sarreeyo.

- Waa inaad sidoo kale ogolaataa baarkin bannaan marka laguu joogsado buur. Gaariga kaa horreeya waxa laga yaabaa inuu dib kuugu soo laabto marka la kicinayo.

Masaafada Dhinacyada

Waxaad u baahan tahay boos meel bannaan oo dhinaca ah si aad u hesho meel aad kaga falceshid dhaq-dhaqaaqyada lama filaanka ah ee gawaarida kale laynkaaga usoo dhaqaaqaan. Boos bannaan oo ku yaal dhinacyada gaarigaaga ayaa kuu oggolaanaya inaad u dhaqaaqdo midig mise bidix.

- Ha barbar socon gawaarida kale gudaha wadada laynkaaga badan maxaa yeelay waxaa laga yaabaa inaad ku jirto goobtooda aan muuqan. Ku barbar wadista waxay yaraynaysaa booska aad u baahan karto si aad iskaga ilaaliso shil haddii qof kugu cariiriyo haadkaaga mise uu isku dayo inuu si lama filaan ah u beddelo haadka. Ama joogso gaariga kale hortiisa laynkaaga dib isku dhig.
- Ha ciriirin xarriiqa dhexe. Hayso inta aad awooddo inta u dhaxaysa adiga iyo gaadiidka soo socda. Saarnow dhanka midig marka laga reebo inaad gudubto. Markaad joogtid laynka ku xiga xariiqda dhexe, ma jirto meel aad kaga baxsato. Gaariga soo socdaa wuu ka leexan karaa xarriiqa dhexe mise u leexan karaa isagoon tilmaam bixin.
- Meel bannaan u samee gawaarida gelaysa waddooyinka laynka badan adigoo ku dul wareegaya haad mise gaabis ku socda.
- Marka la joogo jidadka laga baxo ee xorta ah, ha la socon gawaarida kale. Darawalka wadada xorta ah ee bidixda ayaa laga yaabaa inuu si lama filaan ah uga baxo mise darawal kasii baxaya ayaa si lama filaan ah ugu soo laaban kara wadada weyn.
- Meel bannaan ha idiin dhaxeyso adiga iyo gawaarida baarkiman. Qof ayaa laga yaabaa inuu ka baxo gaari, inta u dhaxaysa gawaarida Baarkiman mise gaari ayaa laga yaabaa inuu si lama filaan ah uga soo baxo goobta baarkinka.
- Sii boos dheeraad ah dadka lugeynaya, carruurta, iyo baskiil-wadeyaasha.
- Marka cagaf-cagaf ku gudubto, u dhaqaaq dhanka midig ee laynkaaga. Meel bannaan adig qudhaada isa sii marka cagaf-cagafku ku gudbayo.

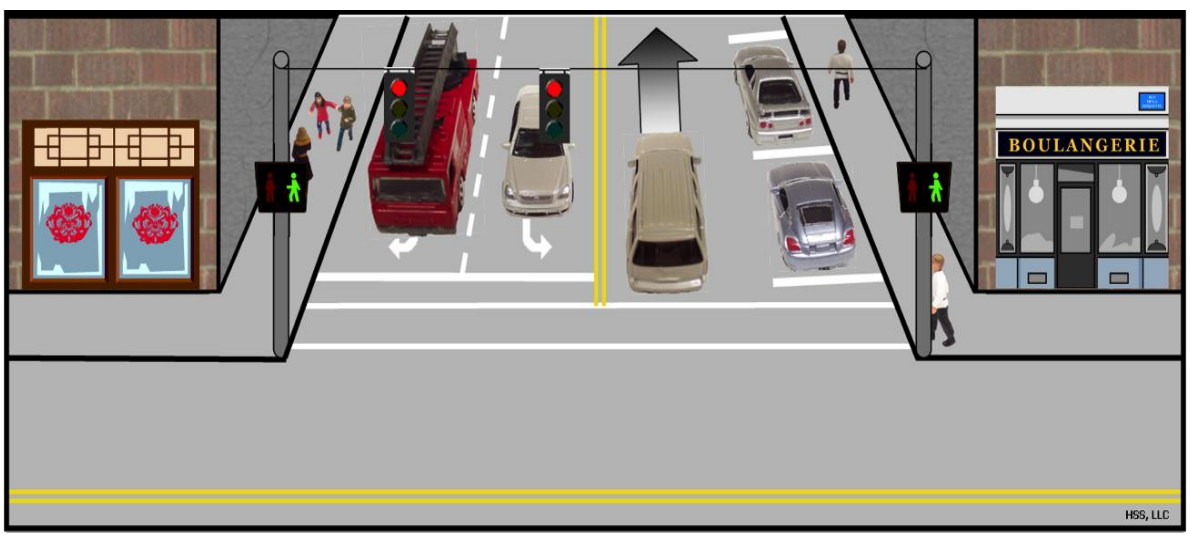

Masaafada Dambe waxay Saameeysaa Masaafada Daba socodka

Masaafo daba socod dheeraad ah isa sii kahor intaadan yareynin xawaaraha mise leexan. Dareewalka kaa dambeeya ayaa kaaga kontorool badan booska kaa dambeeya marka loo eego adiga. Hase yeeshee, waxaad ku caawin kartaa in aad xawaari daggan iyo tilmaam siiso kahor markaad qorshaynayso in aad gaabiso mise leexato.

Haddii si dhow laguula socdo oo uu jiro layn dhankaaga midigta, u gudub si aad ugu dhiirigeliso darawalka kale inuu gudbo. Haddi aanay jirin layn sax ah, sug ilaa jidka hore ka faaruqo, kadib xawliga si tartiib ah u gaabi si aad ugu dhiirigeliso ka ku daba socda in uu gudbo.

Farqiga Kala soocidda

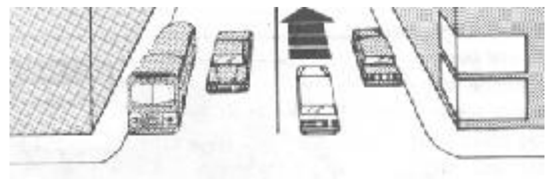

Mararka qaar waxaa jiri doona khataro ka iman doona labada dhinac ee wadada. Waxaa laga yaabaa inay jiraan gawaari ku baarkiman midigta iyo gawaari ka soo socota dhanka bidix. Xaaladdan oo kale, u gudub qeybta dhexe ee u dhaxaysa gawaarida soo socota iyo kuwa baarkiman. Kala sooc farqiga.

Mid mid u Waajihidda Khataraha

Mararka qaarkood waxaad leedahay laba khatarood oo aad isku mar waaajahdo. Ka soo qaad inuu jiro gaari dhanka bidix kaaga soo socda iyo baaskiil kaaga soo socda dhanka midig. Halkii aad ka dhex mari lahayd, mid mid u waajah. Gaabi xawaaraha, gaariga haku gudbo, kadibna u dhaqaaq bidix si aad u oggolaato boos badan (saddex fiit) markaad ka gudubto baaskiil-wadaha.

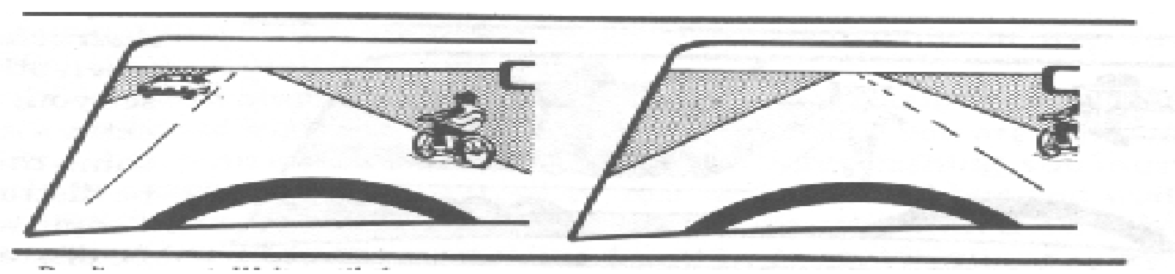

Ha gudbin wali. Sug ilaa gaariga soo socda uu gudbo baaskiilka.

Kadib ka bax oo gudub baaskiilka.

Boos la wadaagista Isticmaalayaasha Waddooyinka Kale

Markaad ku jirto gaadiid socda, waxaad xakameyn kartaa xawaaraha iyo booska gaariga si aad u ilaaliso boos bannaan oo kugu xeeran. Hase yeeshee, markaad u dhawaato safka taraafiga, waa inaad booska la wadaagto gawaarida hore u joogtay. Mid kamid ah dhibaatooyinka ugu weyn ee darawallada ayaa ah inay qiimeeyaan inta boos ee ay u baahan yihiin.

Baro inaad qiimeyso inta boos ee ay tahay inaad ku biirto taraafikada, si aad uga gudubto ama u gasho gaadiidka iyo inaad dhaafto gawaarida kale. Xasuusnoow, marka aad sameyso mid kamid ah dhaq-dhaqaaqyadan waa inaad siisaa waddo siin ah xaqa ka hormaista gawaarida kale. **Waa masuuliyaddaada inaad u ogolaato boos ku filan oo aad ka ilaaliso faragelinta gaadiidka joogay.**

Booska ku Biiridda
Mar kasta oo aad ku biirto gaadiidka kale, waxaad u baahan tahay farqi afar ilbiriqsi ah si aad si aammaan ah ugu biirto. Taasi waxay ku siin doontaa adiga iyo gaariga kaa dambeeya masaafo ammaan ah. Waxaad u baahan tahay farqi afar ilbiriqsi ah mar kasta oo aad bedesho haad mise aad waddo bannaan ka soo gasho haadka laga soo galo mise aad ku biirto waddo kale.

- Ha isku dayin inaad isku cariiriso meel bannaan oo aad u yar. Isku bannee boos bannaan oo weyn oo kugu filan.
- Haddii ay tahay in aad dhowr haad ka gudubto, mid mid u badel haadadka. Haddii aad joogsato si aad u sugto ilaa dhammaan wadooyinku ay faaruq noqdaan, waxaad xiri doontaa gaadiidka waxaana laga yaabaa inaad sababto shil.

Boos Gudbid mise Galid

Mar kasta oo aad joogsi dhammaystiran kaga gudubto mise gasho taraafik, waxaad u baahan doontaa boos weyn. Si aad dhaqaaq u sameyso adigoo si buuxda u joogsaday, waxaad u baahan tahay boos ah:

- Qiyaastii nus baloog oo ku taal waddooyinka magaalada,
- Qiyaastii baloog buuxa oo waddo dheer ah.

Si aad u gasho haadka taraafikada jirta, waxaad u baahan tahay wakhti yar oo dheeri ah si aad u dhamaystirto leexashadaada oo aad kor ugu qaaddo xawaaraha gawaarida kale. Waxaad u baahantahay boos ah:

- Qiyaastii saddex meelood laba meel oo baloog magaalada gudaheeda ah,
- Qiyaastii labo baloog oo waddo dheer ah.

Markaad ka gudubto taraafikada, waxaad u baahan tahay boos kugu filan si aad u gudubto.

- Joojinta kala barka waa ammaan kaliya marka uu jiro qaybiye dhexdhexaad ah oo ku filan inuu celiyo gaarigaaga.
- Haddii aad goyso mise leexanayso, iska eeg in aanay jirin gawaari mise dad xannibaya waddada kaa horeysa mise waddada dhinaca xigta. Uma baahnid in lagugu celiyo isgoys ay gaadiidku kugu dhibayaan.
- Xitaa haddii aad tahay markaaga, ha ka bilaabin hortaada haddii ay jiraan gawaari jidka kaa xannibaysa. Haddii lagugu qabto isgoyska marka nalka is beddelo, waxaad xannibi doontaa taraafikada.
- Marnaba ha u qaadan in darawal kale uu booska kula wadaagi doono. Ha u leexan haad sababtoo ah gaariga soo socda ayaa leh tilmaaan daaran. Darawalka waxa laga yaabaa inuu qorsheeyo inuu meel gadaashaada ah u dhow ka leexdo. Mise waxaa laga yaabaa in tilmaamahoodu lagu sii daayay inay shidnaadaa leexasho hore. Tani waxay u badan tahay inay ku dhacdo mootooyinka sababtoo ah tilmaamahooda had iyo jeer ma aha kuwo is damiya. Sug ilaa darawalka kale uu bilaabo inuu leexdo kahor intaadan dhaqaaqin.

La xiriiridda

Shilalku waxay badanaa dhacaan sababtoo ah hal darawal ayaan arkin darawal kale. Mise marka hal darawal sameeyo wax darawalka kale aanu filanayn. Darawalladu waa inay ogeysiiyaan kuwa kale halka ay joogaan iyo waxa ay qorsheynayaan inay sameeyaan iyagoo la xiriiraya. Isla xiriiridda iyadoo la isticmaalyo gaariga waxa loo sameeyaa habab kala duwan oo ay ka mid yihiin:

Dareen soo jiidasho

Isticmaal nalka hore – Daarista nalalka hore waxay ka caawisaa isticmaalayaasha kale ee waddooyinka inay ku arkaan. Marka laga soo tago inay ku caawiyaan inaad wax ku aragto habeenkii, nalalka hore waxay caawiyaan dadka kale inay ku arkaan maalinta sidoo kale. Khaasatan:

- Roobka, barafka, mise ceeryaamada. Xilliyada roobka, barafka, mise ceeryaamada, aad bay u adagtahay mararaka qaar inay dadaka kale arkaan gaarigaaga. Maalmaha cawlan, gawaaridu waxay u muuqdaan inay ku dhex milmeen gaafaha. Sida uu qabo sharciga Maine mar kastoo aragtidu aad u yartahay si aad wax uga aragto 1000 fiit wax ka horreeya mise wakhti kasta marka muraayada musaxayaasha zaa'id loo isticmaalo waa in aad shidaa nalalka hore
- Marka ay nooneyso mugdiga. Haddii aad shiddo nalka hore wax yar ka hor-marka mugdi soo gali rabo-waxaad ku caawin doontaa darawalada kale inay ku arkaan. Sida uu qabo sharciga Maine waa inaad leedahay nalalka hore oo shidan marka aad gaariga waddo laga bilaabo qorrax dhaca ilaa qorrax ka soo baxa.
- Marka aad ka fogaato qorrax ka soo baxa mise qorrax u dhaca.
- Mar kasta oo aad socoto oo nalalku waa lagama maarmaan, isticmaal nalalkaaga hore.
- Ma fiicna in lagu kaxeeyo gaari leh kaliya nalalka baarkinka.
- Shid nalalka hore mar kasta oo ay dhibaato kaa haysato inaad aragto baabuurta kale. Haddii aadan iyagu arki karin, kuma arki karaan.
- Wadayaasha mootada ayaa had iyo jeer looga baahan yahay inay shitaan nalalka hore marka ay mootadu saarantahay wadooyinka Maine.

Aragtiga Habeenkii ee Wanaagsan

Way adag tahay in habeenka wax la arko, mugdi awgii, marka loo eego maalintii. Balse waxaad samayn kartaa waxyaabo kor u qaada aragtida habeenkii:

- Isticmaal fallaarah iftiinka sare leh mar kasta oo ay suurtagal tahay. Iftiinka nalalka fallaaraha sare leh ayaa kuu saamaxa inay laba jibaaraan fogaan aragga. Hubso inaad u isticmaashid fallaaraha iftiinka sare waddooyinka kugu cusub, meelaha la dhisayo, mise meelaha suurtagalka ah inay dad joogaan wadada hareereheeda.
- Marka gaari ay ku rakiban yihiin nalal badan oo fallaaro dheer islamarkaana kusoo socda gaari ilaa 500 fiit u jira mise uu daba socdo gaari 300 fiit u jira, darawalka waa inuu gaabiyaa nalalka hore mise u badalaa iftiin hooseeya misena damiyaa nalalka dhaliya ceeryaamada.
- Isticmaal nalalka fallaaraha dheer xilliyada ceeryaamada, barafka, mise roobka culus maadaama nalalka fallaaraha sare dib kuugu soo celin doonaan roobabkaas oo keeni doona dhalaal saamayn doona araggaga.

Haddii gaari kugu soo socda oo leh nalalka fallaaraha saee, oo uu ku guuldareysto inuu kaa gaabiyo, gaabi xawaaraha oo u fiirso dhanka midig ee waddada. Tani waxay kaa ilaalin doontaa inaad ku indho beesho nalalka hore ee gaariga kale. Waa inaad sidoo kale waa inaad aragti ku filan leedahay si aad u aragto qarka haadka ay tahay inaadan ka bixin ee waddada ilaa uu gaariga gudbo.

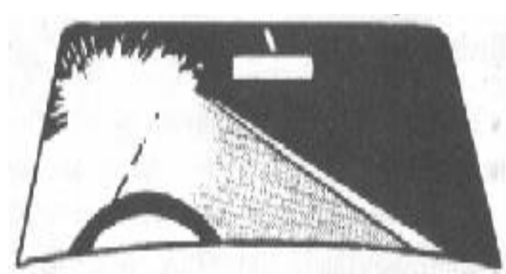

Ha isku dayin inaad "ku laabato" darawalka kale adigoo nalalkaaga ay wali daaranyihiin. Haddii aad sidaas sameyso, labada darawal waxba ma arki doonaan.

Isticmaal hoonkaaga – Dadku kuma arki karaan ilaa ay jihadaada eegayaan mooyaane. Hoonka waxaa loo isticmaali karaa in lagu soo jiito dareenkooda. Isticmaal mar kastoo ay kaa caawin doonto ka hortagga shil. Hoonka ayaa si khaldan loo isticmaali karaa. Waa inaadan hoonka u isticmaalin sabab la'aan mise kaliya inaad buuq qaylo ah sameyso bilaa sabab ah. Si dabacsan u taabo hoonka; si wanaagsan ugu sii hormari, si aad dadka kale ugu wargaliso inaad halkaas joogto. Isku day inaad ka fogaato isticmaalka hoonka marka aad u dhowdahay baaskiil wadeyaasha mise fardaha sababtoo ah wadaha mise faraska waxaa laga yaabaa in ay argagaxaan, lumiyaan xakamaynta, oo ay ka baxaan wadada. Balse haddii aad khartar u dhowdahay, haka baqin inaad yeeriso cod dheer. Si **dabacsan** u taabo hoonka marka:

- Dadka lugaynaya mise baaskiil wadayaasha ayaa u muuqda inay ku sii socdaan haadkaaga safarka
- Gudbidda darawal bilaabay inuu usoo leexdo haadkaaga
- Darawal fiiro gaari ah u hayn mise waxaa laga yaabaa inay dhib ku noqoto inuu ku arko

Inaadan isticmaalin hoonkaaga - Isticmaal hoonkaaga kaliya markaad u baahan tahay inaad u baaqdo isticmaalayaasha wadada oo maaha kaliya inaad cabsi geliso kuwa kale.

Tilmaam

Had iyo jeer tilmaam bixi **kahor** intaadan leexan mise aadan gaabis ku socon.

U sii horumari tilmaam – Sii wakhti ay kuwa kale kaga fal celiyaan. Tilmaam bixi markaad beddeleyso haadka, leexanayso mise marka lagu biirayo gaadiidka. Xaqiiji inaad damiso tilmaamta intaa kadib. Markad leexaneyso meel ka shishaysa waddada dhinaceeda, ha shidin tilmaamtaada leexashada ilaa aad ka gudubto waddada dhinaceeda.

Tilmaam bixi marka xawaaraha aad dhimeyso - Nalalka bareega waxay ogeysiiyaan kuwa kale inaad gaabinayso. Taabo badeelka bareegaaga marka:

- Aad ka dageyso wado aan laheyn leexasho kala qeybisa mise haad bixitaan.
- Baarkimida mise leexashada isgoys intaan la gaarin.

Tilmaamida Jiho Beddelashada

Darawallada kale waxay kaa filayaan inaad u kaxeyso isla jihadii. Haddii aad rabto inaad jihada bedesho ogeysiikuwa kale adigoo ugu tilmaamaya fareejooyinka mise gacanta. Tilmaamaha wakhtiga ku habboon la bixiyo waxay siinayaan darawalada kale wakhti ay kaga falceliyaan.

Had iyo jeer tilmaam bixi kahor intaadan:

- Layn Baddelan,
- Isgoys ka leexan
- Galin mise ka bixin wado bannaan
- Galin mise ka bixin baarkin
- Ku leexan waddo

Waa fikrad wanaagsan in sidoo kale tilmaam la bixiyo kahor intaadan:

- Kasoo bixin cirifka mise u bixin waddada dhankeeda si aad u joogsato

Haddii aadan bixin tilmaam, darawallada kale ma ogaan doonaan waxaad qorsheyneyso inaad sameyso. Si loo hubiyo in kuwa kale ogaadaan:

- Caado ka dhigo inaad bixiso tilmaam mar kastoo aad jiho bedelenayso. Tilmaam bixi xitaa marka qof kale uusan kaa ag dhaweyn. Waa gaariga aadan arag ka ugu khatarta badan.
- Calaamad bixi sida ugu dhakhiyaha badan ee aad awooddo ugu yaraan 100 fiit kahor intaadan isbeddelin mise leexan.
- Isticmaal tilmaamta gacanta haddii tilmaamaha leexashada aysan shaqeeneyn.
- Haddii aad qorsheyneyso inaad ka leexato isgoys gadaashiis, tilmaam isgoyskaas ka dib. Haddii aad tilmaam bixiso kahor isgoyska, darawal kale ayaa laga yaabaa inuu fikrad khaldan ka helo isgoyskaas oo uu jidkaaga soo galo.
- Markaad leexato kadib mise badalato haad, xaqiiji inaad damiso tilmaamta.

Tilmaamta Gacanta

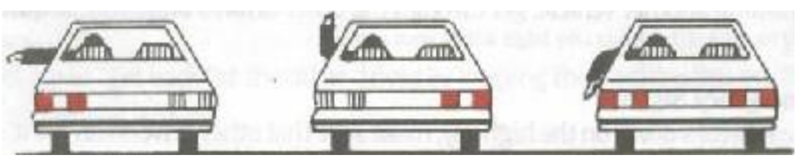

Bidix leexasho | Midig leexasho | Gaabinaya mise joogsanaya

Isticmaal Tilmaamaha Gurmadka

Haddii gaarigaagu ku hallabo waddada dheer, hubi in darawalada kale ay arki karaan. Shilalka qaar waxay dhacaan sabab ah in darawalka uu arki waayo gaari taagan ilaa uu aad uga daaho inuu iska fogeeyo inuu ku dhaco.

Haddii gaariga cillad kaa haysato oo ay tahay inaad istaagto dhinaca wadada:

- Haddii ay suurtagal tahay, ka soo wada bax waddada si aad si fiican uga baxdo gaadiidka.
- Daar fareejooyinkaaga gurmadka.
- Haddii gaarigaagu lahayn fareejooyin, isticmaal tilmaamaha leexashada habboon.
- Daboolka matoorka sare u qaad si aad u tilmaamto gurmad.
- Haddii aadan gabi ahaanba ka bixi karin wadada, isku day inaad istaagto halka ay dadku ku arkaan aragti cad.
- Isku day inaadan ku joogsan buur dusheeda mise hareeraha goob qaloocan.
- Aad ugu dig gawaariga kale. Haddii aad qabtid ololka gurmadka dhig ugu yaraan 100 fiit gaariga gadaashiisa (Gawaarida waaweyn waa inay dhigaan 3 aalado gurmad ah meelo cayiman). Tani waxay u ogolaanaysaa darawallada kale inay beddelaan haadka haddii ay u baahan yihiin.
- Haddi aanad qabin ololka gurmadka, istaag wadada dhinaceeda, oo u gacan haati gaadiidka kugu xeeran. Isticmaal maro mise calan haddii aad heysato. Ka fogow waddada. Xataa ha beddelin taayirka haddii ay la macno tahay inaad istaagto haadka taraafikada.

Dhigidda Gaarigaaga Meel laga Arki karo

- Ku kaxee meel lagaa arki karo. Haku kaxeen barta aan muuqan ee darawal kale.
- Isku day in aad iska ilaaliso in aad labada dhinacba iyo inaad wax yar usii dhawaato gadaasha gaari kale muddo dheer. Ama dhaqso ama dib u soo laabo si aad haadkaas u bannayso oo marka lagugu arko.
- Markaad gudubto gaari kale, uga gudub meesha uu darawalka kale ku leeyahay barta aan muuqan sida ugu dhakhsiyaha badan ee aad awoodid.

Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 8:

1. Ugu yaraan imisa ilbiriqsi ayay darawallada wanaagsan isugu dayaan inay hore ka arkaan?
2. Waxaad joogtaa calaamad joogsi. Gaari ayaa dhanka bidix kasoo socdaa kaas oo leh calaamad jihayneed bigbigleyneysa taasoo muujinaysa midig leexashada jidka aad ku dhowdahay. Ma ammaan baa in la maleeyo in gaarigan oo leexan doono?
3. Run mise Khalad? Waa inaad isticmaashaa fallaaraha iftiinka hooseeya xilliga ceeryaamada, barafka mise roobka weyn.
4. Habraacyadee ayaa ah inaad raacdo marka ay dhibaato baabuur ku haysato oo ay tahay inaad joogsato?
5. Waa maxay xawaare ammaan ah?
6. MARKA LAGU SOCDO 50 MAYL SAACADDII KASTA waxay qaadataa qiyaastii ________ fiir si loo joogsado?
7. Waa kuwee tilmaamaha taraafikada ee had iyo jeer u badan jaalle, iyo naqshada dheymanka?
8. Haddii aan si kale la dhejin xawaare noocee ah ayay tahay inaad ku safarto markaad dhex marayso goob ganacsi?
9. Maxaad sameyneysaa haddii aad ku dhex waddo roobka, baraf mise ceeryaamo, oo aad bilowdo inay kugu adkaato inaad wax ka aragto hortaada, dhinac mise gadaashaada?
10. Markaad daba socoto gawaarida xamuulka, cagafcagafyada iyo basaska, waa maxay tixgalinta wadista ee ay tahay inaad maskaxda ku hayso?
11. Run mise Khalad? Dareewalka kaa dambeeya ayaa si toos ah u maamula booska kaa dambeeya marka loo eego adiga.

QAYBTA 9
Ka fogaanshaha Shilalka

Gurmadka iyo Ka fogaanshaha Shilalka

Haddii aad samayso dhammaan waxyaalaha buug-gacmeedkani sheegayo, waa suurtagal inaadan waligaa yeelan xaalad degdeg ah. Balse qofna ma fiicna sidaas darteed fursadaha waa waxyaabo lama filaan ah ayaa dhici **doona** . Haddii aad si fiican u diyaargarowdo, waxaad awoodi doontaa inaad si sax ah oo degdeg ah uga jawaabto si aad uga fogaato shil. Marka ay u muuqato in uu shil dhaco, darawallo badan ayaa si fudud u qabta bareega inta ay awoodaan. Tani waxay xiraysaa kaliya taayarada, oo waxay ka dhigtaa gaariga mid boodbooda, waxay kuu keentaa inaad lumiso kontoroolka, oo ay wax sii hallaabaan.

Bareeg-qabashada waxa laga yaabaa inay tahay waxa saxda ah ee la sameeyo, balse maaha waxa **kaliya** ee la sameeyo. Marka xaaladda degdega ahi dhacdo, haddii aad diyaarsan tahay, waxa laga yaabaa inaad ka fogaato shil. Waxaad haysataa saddex wadiiqo oo aad isaga ilaalin karto shil mise aad ku yarayso saamayntiisa; bareeg-qabashada, isteerinka, mise xawaaraha.

Bareeg-qabashada

Ficilka ugu horreeya ee darawallada intooda badan waa inay joogsadaan. Bambeynta bareegyada ayaa guud ahaan ah wadiiqada ugu fiican ee lagu joojiyo gaari xaalad degdeg ah. Bambeynta waxay ka dhigtaa gaariga inuu si dhakhso ah u joogsado iyadoo kuu sahlaysa inaad sii wadato isteerinka. Haddii aad haysato bareegyada aay xirmin, si fudud hoos ugu riix bareega oo u ogolow gaariga inuu qabto shaqada. Gaadiid badan oo cusub ayaa leh ABS (Sistamka Bareeg-qabashada aan Isxirin). Bareeg-qabashada sistamka ABS wuxuu kaa caawinayaa inaad joogsato adigoon iska simbiririxan. Waxay caawisaa joogteynta xakamaynta isteerinka. Hubi inaad akhrido buug-gacmeedka mulkiilaha gaariga ee kusaabsan sida loo isticmaalo ABS. Sharciga isticmaalka ABS waa:

- Cadaadi bareega gaariga sida ugu adag ee aad awoodid oo sii wad cadaadiska.
- ABS kaliya wuxuu shaqeeyaa haddii aad cadaadis ku saarto bareega gaariga. Waxaa laga yaabaa in badeelka gariiro, waxaana laga yaabaa inaad maqasho shanqar gujin. Tani waa caadi.
- Weli waad sii socon kartaa adigoo ku hawlan ABS.
- Haddii gaarigu bilaabo inuu simbiririxdo, si dhakhsi ah uga kac bareega. Dabadeed hoos u riix mar kale.
- Adeegso ficilkan dhakhso bambeynta ilaa gaarigu joogsado.

Bareeg-qabashada kontoroolsan waxay u joojisaa gaariga xitaa si dhakhso leh balse waxay u baahantahay xirfad dheeraad ah. Waxaad u baahantahay inaad dareento bareega iyo isteerinka. Hoos u riix badeelka bareega ilaa wax yar kahor inta aysan taayarada isxirin (haddii aadan lahayn ABS), mise ilaa aad dareento inaad u baahantahay kontorool isteerin badan. Dabadeed, sii daa bareegyada. Ku celiceli arrintan ilaa gaarigu gabi ahaanba joogsado.

Haddii gaarigaagu uusan lahayn ABS, tixraac buug-gacmeedka milkiilaha gaarigaaga sida ugu wanaagsan ee loo isticmaalo bareegyada.

Isteerin Wareejin

Waxaa laga yaabaa inaad ka fogaato isku dhac adigoo khatarta ka leexda. Haddi aad aragto in aanad joojinayn wakhtiga ku habboon si aad iskaga ilaaliso inaad wax ku dhacdo, ka leexo. Diiradda saar isteerinka. Haddii aad awooddo, ha qaban bareegyada marka aad leexaneyso. Tani waxay yareyneysaa simbiririxasha, gaar ahaan haddii aad dhinac fudud ka leexaneyso.

Si aad si dhakhsi ah ugu leexato waxaad u baahantahay inaad si sax ah u qabato isteerinka. Gacmahaagu waa inay ahaadaan dhinacyada iska soo horjeeda ee isteerinka, meelaha 9 iyo 3 mise 8 iyo 4 ee saacadaha. La qabso inaad sidaan u qabato isteerinka mar kasta.

Si aad uga fogaato shil, ka leexo caqabadaha. Markaad meel ku hubsato, u leexi isteerinka jihada ka soo horjeeda si aad ugu soo laabato haadkaaga balse u diyaar garow inaad si degdeg ah dib ugu soo laabato mar kale waa haddii loo baahdo ee. Tani waa waxa lagu magacaabo "wirfin." Si looga leexdo caqabad si dhakhso ah:

- Xaqiiji inaad si fiican isteerinka ugu hayso labada gacmood.
- U soco jihada aad rabto inaad aado balse isku day inaad ka fogaato gaadiidka kale.
- Marka aad seegto khatarta, toosi gaarigaaga oo gaabis kusoco.

Ka digtoonow markaad 'wirfinayso' sababtoo ah dad badan ayaa ka fogaada hal shil oo kaliya oo sababa inay mid kale ku dhacaan.

Xawaarayn

Mararka qaar waa lagama maarmaan in la xawaareeyo si looga fogaado isku dhac. Tani waxay dhici kartaa marka gaari kale kaaga dhici doona dhinac mise gadaal. Gaari geer qaato, waxa laga yaabaa inaad u baahato inaad u beddesho geer hoose oo aad dhulka la dhigto sheellaraha. Haddii gaarigu yahay ootamaatig, waxaad samayn kartaa wax la mid ah adigoo dhulka la dhigaya sheellaraha.

Waa sharci-darro in darawal uu akhriyo tabeellayaasha isagoo gaari wada. Tabeellayaasha kuma jiraan khariidad mise jihooyin tilmaamaya goob khaas ah.

Is-difaacid xilliga Isku dhaca /

Waa suurtagal inaadan marwaba iska ilaalin isku dhac. Isku day wax kasta oo aad awood si aan laguugu dhicin. Haddii ay waxba kuu shaqeyn, isku day inaad iska ilaaliso in dhaawacu noqdo mid aad halis u ah:

Haddii gadaal lagaaga dhici rabo:

- Diyaar u noqo inaad qabato bareegaaga si aan lagugu riixin gaari kale.
- Isku xajji isteerinka iyo kursiga dhexdooda.
- Haddii gaarigaagu leeyahay barkinta madaxa, si adag ugu cadaadi madaxaagadaashiisa barkinta.

Haddii dhinac lagaaga dhici rabo:

- Isku xejji isteerinka si aad uga ilaaliso in lagu tuuro dhinaca kale ee gaariga.
- U diyaargarow inaad si degdeg ah u socoto si haddii gaarigu kula gaaf wareego aad isku daydo inaad xakamayso gaariga.

Haddii hore lagaaga dhici rabo:

- Haddii aad xiran tahay suunka garabka, isticmaal gacmahaaga si aad u ilaalishato wejigaaga.
- Haddii aanad isticmaalayn suunka garabka, isku tuur kursiga si aadan ugu dhicin isteerinka mise muraayada hore.

Shilalka

Haddii aad gasho shil:

- Mar qura istaaji gaarigaaga oo gaarsii dhammaan gargaarka suurtagalka ah qof kasta oo dhaawacmay una soo dir ambalaas haddii loo baahdo. Ha qaadin qof dhaawacan ilaa ay jirto khatar kale oo u baahan in loo qaado meel badbaado ah.
- Joog goobta ilaa ay bilaysku ka imanayaan oo ay waydiinayaan qof kasta oo ku lug leh.
- Haddii aad awooddo, ka saar gaarigaaga wadada si aadan u xirin isu socodka.
- Hel magacyada iyo ciwaannada dhammaan dadka shilka galay iyo markhaati kasta. Sidoo kale hubi inaad heshid magacyada iyo ciwaannada qof kasta oo dhaawacmay.
- Diiwaangali macluumaadka darawalka kale:
    - Magac iyo ciwaan (hubi magaca darawalka inuu shatiga ku qoranyahay)
    - Naqshada, moodalka iyo sannadka gaariga
    - Lambarka shatiga darawalka
    - Lambarka shatiga taargada
    - Magaca Shirkadda Caymiska
    - Waxyeellada gaartay gaarigiisa mise gaarigeeda

Qoraal ka samee:

- Wakhtiga, taariikhda, iyo goobta shilka
- Goobta iyo jihada ay u socdaan gawaarida iyo dadka lugaynaya kahor iyo kadib shilka
- Cimmillo xun mise xaaladaha waddada
- Had iyo jeer la xiriir bilayska haddii uu jiro dhaawac. Sii bilayska macluumaadka kusaabsan shilka wakhtiga shilku dhacay. Runta oo kaliya sheeg.
- Haddii gaari baarkiman waxyeelo gaarto, isku day inaad hesho mulkiilaha. Haddii mulkiilaha la waayo ku dhaaf qoraal meel uu mulkiiluhu ka heli karo. Qoraalku waa inuu kamid ahaadaa:
    - Magacaaga iyo cinwaankaaga
      Lambarka shatiga darawalka
      Lambarka taargada
    - Taariikhda iyo wakhtiga shilka
    - Faahfaahinta waxyeellada hantida

Haddii shilku dhaliyo wax dhaawac ah, mise waxyeello hanti oo dhan $2,000 mise kabadan, darawalladu waa inay ku wargeliyaan bilayska mise Sarkaalka deegaanka. Ku guuldaraysiga in la soo sheego shil waxa ay keeni kartaa eedaymo dambi iyo ka xannibida shatiga darawalka.

Darawallada gala shilalka aan la soo wargalin ee dhaliya dhaawac mise dhimasho eey, bisad mise xoolo waa inay "qaadaan tillaabooyin macquul ah" si ay u ogeysiiyaan mulkiilaha, mise haddii mulkiilaha aan la heli karin, sharci fulinta deegaanka mise xakamaynta xayawaanka.

Gargaarka xaaladda degdegga ah

Haddii aad gasho mise kugu dhaco shil dhaawac shakhsi ah oo qof kale uusan joogin goobta, waa inaad isku daydaa inaad caawiso dhibbanayaasha. Haddii gurmadka caafimaadka gargaarka degdega ah joogaan goobta shilka, raac tilmaamaha oo u fiirso waddada iyo saraakiisha ilaalinta taraafikada, **maaha shilka.**

Waa kuwan qaar kamid ah talooyinka aasaasiga ah ee gargaarka degdegga ah ee la isticmaalo haddii gurmadku aan isla markiiba la heli karin:

- Ha qaadin dhibbanaha ilaa ay lagamamaarmaan u tahay sabab awgeed in dabka mise khatar kale oo nafta halis galineysa. Haddii ay tahay inaad qaaddo dhibbanaha, dhabarka iyo luqunta utoosi sida ugu macquulsan adiga oo gacmahaaga hoos gelinaya dhibbanaha, qabso dharkooda oo ka fogee madaxa dhibbanaha khatarta.
- Haddii fiilooyinka hoos usoo laalaada ay jiraan, ha u dhowaanin. Sug shaqaalaha gurmadka si ay xaaladda wax uga qabtaan. Haddii fiilooyinku ay taabanayaan gaariga mise ay ag yaallaan, uga dig dadka saaran inay gudaha ku jiraan ilaa gurmadku yimaado.
- Hubi haddii dhibbanuhu neefsanayo, haddii kale, billow dibu soo kicinta wadnaha iyo sambabada (CPR), haddii si habboon laguu tababaray, mise afka neef ka sii.
- Waxaad ku caawin kartaa joojinta dhiigbaxa adigoo si toos ah cadaadis u saaraya boogta mise maro nadiif ah, haddii la heli karo. Ku hay cadaadiska ilaa gargaar yimaado. Haddii boogtu ku taallo gacanta mise lugta oo aanay muuqan lafo jaban, sidoo kale si taxaddar leh u qaad lugta si aad u caawiso hoos udhigga dhiigbaxa iyadoo lagu sii haynayo cadaadiska dhaawaca.
- Ha marin boomaato mise dufan meelaha gubtay. Waxaad ku shubi kartaa biyo qabow meelaha gubtay islamarkaana aad maro nadiif ah ku daboosho.
- Qofka dhaawacmay ha siin wax uu cabbo, xitaa biyo.
- Ku dabool dhibbanaha buste mise jaakad si aad u ilaaliso heerkulka jirka oo aad uga hortagto inuu fiigo.

Rakooyinka

Simbiririxashada waxay dhacdaa marka aad xowli ku safreyso mise aad bareega aad u qabato. Simbiririxashada waxay dhacdaa mar kasta oo shaaggaagu aanu qabsan karin waddada. Inta ay shaaggagu simbiririxanayaan ma leexin kartid gaariga. Haddii gaarigaagu bilaabo inuu simbiririxado:

- Ka sii daa cadaadisa bareegyada mise sheellaraha si aad dib ugu hanato isteerinka.
- Eeg meesha aad rabto inaad aaddo.

Qorarka/Sagxadaha aan sinnayn

Karakayshanka wuxuu sababi karaa isku dhacyo ilaa aad si sax ah uga adagtahay mooyaane. Ha khalkhalin haddii shaaggagaagu u gudbaan waddada dhankeeda baaxadda karakayshanka leh. Si tartiib ah u gaabi oo ku noqo wadda.

Haddii shaaggaga midig ee gaarigaagu si lama filaan ah ugu bataan garabka waddada:

- Ha khalkhalin! Si qumaati ah u qabo isteerinka.
- Ka yara fuq sheellaraha.
- Si adag oo lama filaan ah ha u qaban bareeg. Tartiib u qabo bareegyada.
- Kadib marka aad gaabiso, waad ku laaban kartaa waddada. Kahor intaadan sidaa samayn, iska eeg gaadiid waddada hortaada ah iyo gadaashaada, dabadeen leexo si aad dibu u gashid.

Ciladaha Gaariga

Had iyo jeer waxaa jirta fursad ah in gaarigaagu wax ka khaldamaan. Waxaad badanaa ka fogaan kartaa dhibaatooyinka gaariga adigoo raacaya jadwalka dayactirka ee buug-gacmeedka mulkiilahaaga. Si kasta oo aad u daryeesho gaarigaaga, mise sida taxadarka leh ee aad u wado, waxaa mar walba jirta fursad uu gaarigaagu ku hallaabi doono oo lagugu qasbi doono in aad si degdeg ah wax uga qabato xaalad aan fiicnayn iyo mid lama filaan ahba. Dhammaantood waa laga adkaan karaa mise la yarayn karaa haddii aad taqaanid waxaad samayn lahayd. Cutubyada soo socdaa waxay muujinayaan qaar kamid ah cilladaha gaariga ee caadiga ah iyo sida ugu wanaagsan ee wax looga qabto. Garashada waxa la sameeyo ayaa badbaadin kara naftaada.

Bareeg go'id

Iftiinka digniinta bareega ayaa kuu sheegaya in bareegaagu aanu shaqaynayn. Ha wadin haddii aad aragto nalkan digniinta ah. Haddii bareegyadaadu shaqeyn waayaan adigoo gaari wada:

- Bambee bareegyada si degdeg oo xoog ah dhowr jeer. Haddii taasi shaqeyn weydo...
- Isticmaal bareegyada baarkimidda. Barreega baarkinka si tartiib ah u qabo si aad shaaggaga dambe uga ilaaliso inay xirmaan. Diyaar u noqo inaad sii dayso bareegga haddii aad billowdo inaad simbiririxato.
- U wareeg geer hoose oo raadso meel aad gaabis ku socoto oo aad ku baarkimto.
- Isticmaal hoonkaaga iyo nalalka si aad ugu digto darawallada kale.
- Haddii bareegga baarkinka xumaado, dami matoorka oo raadi meel ammaan ah oo aad istaagto. Hubi in gaariga si fiican loo baarkimay meel ka baxsan waddada.
- Kadib gaariga markuu joogsado, caawin raadso. Gaari ha wadin bareeg la'aan ah.

Bareeg Oolyo leh:

- Had iyo jeer tijaabi bareega kadib markaad ku dhex waddo biyo qoto dheer. Bareegyadu waxay kuu jiidan karaan hal dhinac, mise waxaa laga yaabaa inaynaba shaqayn waayaan.
- "Qallaji" bareegyada adigoo si tartiib ah u wad oo si khafiif ah u qabanaya bareegyada masaafo gaaban.

Taayar Qarxay

Haddii shaagga hore qarxo, gaarigaagu si adag buu dhanka shaaggu ka qarxay ugu jiidmi doonaa dhulka. Haddii shaagga dambe qarxo, gaarigaagu wuu boodboodi doonaa, gariiri doonaa, oo dhanka shaaggu ka xarqay dhulka kaga jiidmi doonaa. Haddii shaaga banjaro:

- Ha khalkhalin mise bareegyada xoog u qaban.
- Waxaa suurtagal ah aad inuu bidix mise midig u leexdo.
- Si qumaati ah u qabo isteerinka.oo hortaada u soco.
- Si tartiib ah u gaabi. Lugtaada ka qaad sheellaraha.
- U ogolow in gaarigu iskiis u gaabiyo. Si tartiib ah bareegga u qabo kaliya haddii aad ku khasbantahay.
- Wadda ha dhex joogsan. Dhinca ammaan ah uga bax waddada oo daar fareejooyinka gurmadka.

Sheelaro Katibmay

Haddii gaarigaagu uu xawaarihiisa faraha ka baxaan:

- Indhaha ku hay waddada.
- Marshada u baddal dhexdhexaad.
- Si tartiib ah bareegyada u qabo.
- Raadso meel ammaan ah aad joojiso gaariga.
- Markaad gaariga joojiso, dami matoorka.
- Haddii aanad dhaafin badeelaha si aanu mar kale kaaga xirmin, raadso caawin hana isku dayin in aad gaaraiga waddo.

Cilad farsamo

Haddii gaarigaagu hallaabo, hubi in darawalada kale ay arki karaan. Isku dhacyada ayaa badanaa dhaca sababtoo ah darawallada ma arkaan gaari hallaabay ilaa ay aan la istaagi karin.

Haddii gaari kaa xumaado:

- Ka bixi gaarigaaga waddada meel ka fog gaadiidka.
- Daar fareejooyinkaaga gurmadka.
- U dig kuwa kale ee waddada isticmaala. Dhig nalalka gurmadka meel u jirta 200 ilaa 300 oo fiit gaarigaaga gadaashiisa. Sii darawallada kale wakhti ay ku badalaan haadka mise ay gaabis u socdaan.
- Wac bilayska oo u sheeg waxa hallaabay.

Haddii matoorkaaga biyo galaan:

Matoorrada ayaa daad gala marka uu tubbooyinka gaas badan galo. Xaaladdan ayaa ka dhigaysa mid aan suurtagal ahayn in gaaska la gubo.

- Sagxadda gee badeelka sheellaraha oo ku haay meeshaas. Ha bambayn badeelka sheellaraha.
- Wareeji furaha oo sii daa badeelaha marka matoorka kaco.
- Haddii tani shaqeyn weydo, 10 daqiiqadood sug, oo kadib ku celi.

Haddii gaarigaagu ku istaago waddada tareenka:

Haddii tareen yimaado oo aad dhaqaajin weydo gaarigaaga, jooji isku dayga oo ka carar. Si aad shil kasta uga fogaato finiinka, ka tag gaarigaaga oo si degdeg ah u aad tareenka soo socda meel ka fog wadda tareenka barta xagasha 45º. Markaad si ammaan leh uga fogaato waddada, wac lambarka telefoonka gurmadka ah ee tareennada (ka raadi calaamad buluug ah oo u dhow oo leh nambarka gurmadka).

Haddii gaari ku soo socdo laynkaaga:

- Yeeri hoonkaaga oo ka big sii nalalkaaga si aad ugu digto darawallada kale.
- Si degdeg ah qabo bareeg, balse aad aan degdeg ahayn oo dhalin karta in shaaggagaadu xirimaan oo aad lumiso xakamaynta.
- Si degdeg ah garabka midig u dhib gaariga mise marinka dhuuban. Haku kaxeyn haadka bidix.

Haddii baytariga gaarigaagu bakhtiyo:

- Ku dhaji fiilada caawisada dhanka kudarta ee beytariga dhintay.
- Ku dhaji dhanka kel fiilada kajarta ee beytari shaqynaya.
- Ku dhaji fiilada caawisada dhanka kajarta ee beytariga fiican.
- Ku dhaji xirmada ugu dambeeya matoorka gaariga damay.
- Kici gaariga leh baeytariga fiican.
- Kici gaariga leh beytariga bakhtiyay kadib xoogaha dab siinta.
- U ogolow labada gaari inay daarnaadaa dhowr daqiiqadood si beytariga dhinta si buuxda u dab qaato.
- Marka gaari la kiciyo, ka saar xirmooyinka sida ay u kala dambeeyeen ee isku xirka la sameeyay.
- Marna sigaar ha cabbin marka aad dab siineyso gaari oo iska hubi in indhahaaga aad ilaashato.

Haddii gaarigaagu biyo ku dhex dhaco:

Gaarigaa leh daaqado iyo albaab xiran waxa laga yaabaa inuu sabbeeyo 3 ilaa 10 daqiiqadood. Waddada ugu fiican ee looga baxsan karo waa daaqadda, sababtoo ah cadaadiska biyaha ayaa adkeynaya in albaabka la furo. Haddii gaarigaagu leeyahay muraayado koronta, u fur sida ugu dhakhsiyaha badan, sababtoo ah biyuhu waxay keeni doonaan maaso.

Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 9:

1. Marka la iska fogeynayo shil, darawalku wuxuu leeyahay saddex dookh. Maxay yihiin?
2. Maxay tahay inaad samayso haddii gaarigaagu ku damo waddada tareenka?
3. Haddii bareegyadaadu qoyanyihiin kadib markaad ku dhex waddo biyo qoto dheer, miyaad "qallajin kartaa" adigoo isticmaalaya______?
4. Waa maxay waxa ugu horreeya ee ay tahay inaad sameyso markaad la kulanto gaari kugu soo socda oo haadkaaga ku jira?
5. Waa maxay waxa ugu horreeya ee ay tahay inaad sameyso haddii aad shil gasho?
6. Run mise Been? Had iyo jeer la xiriidh bileyska haddii aad gasho shil uu qof ku dhaawacmay.
7. Ma inaad isku daydaa inaad dhibbanayaasha dhaawaca ah ka soo saartid gaari shil galay?

QAYBTA 10

Waddo Wadaagid

Qof kasta xaq ayuu waddada u leeyahay. Xusuusnow inaad ahaataa qof edab leh. Darawalladu iaygoo la xiriiraya kuwa kale halka ay joogaan iyo waxa ay qorsheynayaan inay sameeyaan.

Lugeeyeyaal

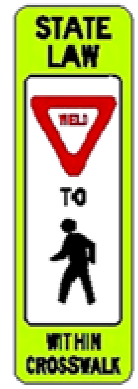

Ka darawal ahaan:

- Waa inaad bixisaa waddo siin ah xaqa ka hormarista qof kasta oo goynaya jidka ee meel gudubfarow calaamadaysan.
- Had iyo jeer sii waddo siin lugeeyeyaasha xitaa haddii aysan ku jirin gudubfarowga.
- Marka aaladaha lagu hago taraafikada aanay shaqayn, darawalku waa inuu siiyaa luugeeye waddo siinta xaqa ka hormarista gudaha calaamada gudubfarowga.
- Iska jir lugeeyayaasha gudbaya gudubfarowga. Waxaa laga yaabaa inaan lagu calaamadin calaamadaha digniinta iyo calamadaha waddooyinka.
- Had iyo jiir sii waddo siin dadka qaba naafada aragga. Marka lugeeye uu ka gudbayo waddo leh hagid eey mise uu sito bakoorad cad, waa in aad gabi ahaanba istaagtaa.
- Waddo sii dhammaan lugeeyayaasha xitaa haddii nalka taraafikada cagaar yahay.
- Waa inaadan ka hor marin mise gudbin gawaarida kale ee joogsaday mise gaabiyay si aad waddo u siiso lugeeyayaasha socda gudubfarowga.

- Markaad u leexanayso midig mise bidix (dhif looga ogolyahay Maine) nalka casaanka oo daaran, waa inaad waddo siisaa lugeeyayaasha.
- U fiirso lugeynayayaasha marka aad ku ag wadid gawaari baarkiman mise joogsaday.
- Iska hubi lugeeyayaasha kahor inta aanad dib u bixin, gaar ahaan meelaha baarkinnada.
- Dhin xawaaraha meelaha u dhaw garoomada ciyaaraha iyo goobaha xaafadaha. Carruurtu waxay kasoo dhex carari karaan gawaarida baarkiman dhexdooda sidaa darteed diyaar u noqo inaad si degdeg ah u istaagto.
- Aagga dugsiga marka ay nalal iftiimayaa msie carruur joogaan bannaanka, waa inaad adeecdaa xaddiga xawaaraha. Goobaha looga gudbo dugsiga ee leh ilaalada isgoyska dugsiga waa in aad istaagtaa oo aad siisaa waddo siin sida tilmaamay.
- Ka digtoonow meelaha ay carruurtu ku ciyaarayaan mise ku socdaan.
- Markaad ka gudbayso waddo lugeed, waa inaad siisaa waddo siin dhammaan dadka lugeeynaya mise baaskiil wadayaasha ku sugan waddo lugeedka.
- In kasta oo ay jiraan dhammaan sharciyada, waa in aad taxaddartaa si aad uga fogaato shil dadka lugeeyeyaasha mise baaskiil wadayaasha.

Baaskiilo

Baaskiillada waxaa loo tixgaliyaa gawaari. Baskiil-wadeyaasha waa inay raacaan isla xeerarka waddada sida gawaarida kale. Baaskiil wadaha waxa uu leeyahay isla xuquuqda iyo mas'uuliyad la midka ah darawallada gawaarida. Waxaa jira ku dhawaad 900,000 oo baaskiilo gudaha Maineoo inta badan baaskiil

wadida waxaa lagu sameeyaa wadooyinka Maine. Ka darawal ahaan waa inaad u waddaa adigoo is ilaalinaya markaad u dhawdahay baaskiil wade sababtoo ah khaladka ugu yar ee adiga mise baaskiil wadahu sameeyo ayaa keeni karaa dhaawac mise dhimasho. Farqiga ugu weyn ee u dhexeeya baaskiil wadayaasha iyo gaariwadeyaasha ka wado isticmaaleyaal ahaan ayaa ah in baaskiiladu aysan muuqan, aamusnaan, oo aan lahayn difaaca buudiga gaariga. ku hareereysan. Tani waxay ka dhigan tahay inaad u baahan tahay inaad u yara ad adagtahay oo aad si taxadar leh u wado markaad la kulanto baaskiil wadeyaasha.

Aad bay u adagtahay in baaskiilka lagu arko gaadiidka dhexdiisa. Raadi oo taxaddar aad ah lahow markaad u dhawdahay. Baskiil-wadeyaasha waxay leeyihiin heerar xirfado. Baaskiil wadaha xirfadda badan ayaa ah mid saadaal badan oo saf toosan qabsada. Baaskiil wadaha aan xirfadda badneyn ayaa suurtagal ah inuu wirfiyo ogeysiin la'aan, inkira calaamadaha taraafikada iyo tilmaamaha, islamarkaana wada habeenkii nal la'aan. Diyaar u noqo leexashooyin lama filaan ah oo uu sameeyo baskiil-wade.

Waa kuwan qaar kamid ah xeerarka ku caawin kara inaad waddo Wadaag la sameyso baskiil-wade:

- La wadaag waddada baaskiil wadayaasha; waxay xaq sharci u leeyihiin isticmaalkeeda.
- Noqo qof edab leh oo taxaddar leh xitaa haddii ay dib kuu dhigayso.
- Ku sii isgoysyada waddo siin baaskiil wadayaasha, sida adiga oo kale dadka lugeynaya iyo gawaarida kale.
- Sii waddo siinta xaqa ka hor marista marka waddada baaskiilka mise haadka baaskiilku uu ka gudbo wadada. Ha joogsan, baarkimin, mise ku wadin haadka baaskiilka ilaa aad galeyso mise ka baxeyso luuq mise waddo khaas ah mooyaane.

- Gaabi xawaaraha oo oggolow inta aad awooddo marka aad u dhawdahay mise gudbeyso baaskiil. Ka tag ugu yaraan saddex fiit oo meel bannaan ah inta u dhaxaysa dhinaca midig ee gaarigaaga iyo baaskiil wadaha markaad ka hormareyso. Dhin xawaaraha oo u ogolow baaskiil-wadah isgoys firaaqo ah kahor intaadan leexan.
- Baskiil-wadeyaasha waa in ay ku wadan qaybta saxda ah ee midig ee waddada sida habboon marka laga reebo marka aysan badbaado lahayn in sidaas la sameeyo sida uu go'aamiyo baaskiil wadaha. Mararka qaar, badbaado ayaa ugu jirta baaskiil-wade inuu "amro haadka" isagoo u sii kaxeynaya bartamaha mise bidix haddii uu u leexanayo.
- Baaskiil-wadeyaasha waxaa laga yaabaa inay u socdaan si ka dhakhso badan inta aad garawsantahay (baskiil-wadeyaasha khibradda leh waxay si sahal ah u socon karaan in ka badan 30 mitir saacaddii kasta). Waxay sidoo kale leeyihiin muuqaallo yaryar oo mararka qaarkood laguma dareemo gudaha gaadiidka. Si taxadar leh u raadi baaskiil wadayaasha, gaar ahaan kahor inta aadan leexan mise furin albaabka gaariga.
- Baro inaad aqoonsato xaaladaha iyo caqabadaha laga yaabo inay khatar ku yihiin baaskiil wadayaasha, sida godadka, finiinka, iyo kudaafada. Sii boos ku filan si ay u maraan.
- Filo dhaqdhaqaaqyada baskiil-wadaha. Baaskiil-wadeyaasha waa inay u adeegsadaa tilmaamaan rabitaankooda calaamadaha gacanta.
- Si lama filaan ah ha u dhimin xawaaraha mise joojin gaarigaaga sababtoo ah waxaad u istaagi kartaa si ka dhakhso badan baaskiilka. Dhakhso u joojinta, ayaa waxaad ku sababi kartaa shil.
- Cimmilada xun, sii baaskiil-wadeyaasha boos daba socod dheeraad ah oo ay ku gudbaan, isla sida aad u siin lahayd darawallada kale.
- Yaree xawaarahaaga marka aad gudbayso baaskiil wadayaasha, gaar ahaan haddii waddadu ciriiri tahay.

- Marka waddo aad u ciriiri ah gawaarida iyo baaskiiladu ay si badbaado leh isku dhinac socdaan, baaskiiladu waa inay "qaadaan haadka safarka," taasoo macnaheedu yahay dul maridda mise meel u dhow bartamaha haadka.
- Darawalka gaari u dhow baasliil wade ma samayn karo midig leexasho ilaa si ammaan ah leexashada lagu sameeyo iyo iyadoo aan la faragelin badbaadada iyo hawlgalka sharciga ah ee baaskiilka.
- Ha u isticmaalin hoonkaaga meel u dhow baaskiilada ilaa ay jirto fursad shil. Hoonkaaga ayaa ka nixin kara oo keeni kara inay jidkaaga soo galaan.
- Iska ilaali baskiil-wadeyaasha soo galaya laynkaaga. Iska eeg haddii aad aragto carruur wadda baaskiil waddo lugeedka sababtoo ah waxaa laga yaabaa inay si lama filaan ah usoo galaan wadada.
- Xoog ha u leexan baaskiillada hortooda. Haku khasbin baskiil-wade inuu jidka ka baxo.
- In kasta oo baskiil-wadeyaasha looga baahanyahay inay raacaan jihada taraafikada, waa inaad raadisaa iyagoo raacaya meel kasta oo wadada ah.
- Si aad ah uga digtoonow baskiil-wadeyaasha marka waddadu qoyan tahay mise ay leedahay ciid ama jay. Waxyaabahani waxay saameeyaan baaskiillada in ka badan gawaarida kale.
- La shaqee baskiil-wadeyaasha. Waa inay isticmaalaan tilmaamta Gacanta marka ay leexanayaan mise joogsanayaan. Waxaa laga yaabaa in aysan awoodin inay tilmaamaan haddii xaaladdu ay u baahan tahay labada gacmood ee gacmaha baaskiilka. Raadi tilmaamo kale oo kusaabsan waxay qorsheynayaan inay sameeyaan. Wadayaasha sida caadiga ah way soo jeestaan iyagoo eegaya kahor intaysan bedelin laynka mise leexan.

Joogso **Bidix u leexasho** **Midig u leexasho mise Midig u leexasho**

- Marka lagu baarkimo wadada, ka eeg dhinacyada oo gadaal u fiiri baaskiilka kahor inta aadan furin albaabkaaga. Marka la furayo albaabka gaariga, habka “Dutch Reach” ayaa lagugula talinayaa. Isticmaalka habka Dutch Reach, darawalku wuxuu furi doonaa albaabkiisa isagoo isticmaalaya gacanta midig. Isticmaalka gacanta midig waxay keentaa in jirku u leexdo bidix taas oo ku qasbeysa darawalka inuu eego garabka wadada dhinaceeda taasoo sahlaysa in la arko baaskiil wadayaasha soo socda.
- Ka hubi baaskiil-wadeyaasha waddadaada kahor inta aanad dib u bixin. Aad uga digtoonow meelaha u dhow dugsiyada mise xaafadaha ee laga yaabo inay joogaan baaskiil wadayaasha.
- Carruurta mise dadka qaangaarka ah ee aan khibradda lahayn ee baaskiillada wada inta badan lama saadaalin karo falalkooda. Lamafilaan filo.

Hawlgalka Baaskiilka

Baaskiil wadayaasha waa gawaari waxayna leeyihiin dhammaan xuquuqda iyo mas'uuliyadaha darawallada kale ee gawaarida. Inkastoo shatiga aan loo baahnayn in baaskiil lagu kaxeeyo wadooyinka Maine, baaskiil wadayaashu waa inay adeecaan dhammaan xeerarka waddada. Haddii aad jabiso mid kamid ah sharciyada taraafikada, sida inaad baaskiil ku wado dhinaca bidix ee wadada, ku dhex orda tilmaamta joogsiga mise nalka taraafiggu, waxaa lagugu ganaaxayaa.

Hubi inaad ku barbarato baaskiilkaaga kahor intaadan gelin taraafikada. Marna ha raacin taraafikada ka badan heerka xirfaddaada. Markaad baaskiil wadato raac xeerarkan:

- **Si joogto ah u baar oo u ilaali baaskiilkaaga.** Baaskiilladu, sida mishiin kasta, waa in si fiican loo ilaaliyaa si ay si sax ah u shaqeyaan. Nabad noqo oo baaskiilkaaga hagaaji mise u qaado dukaanka baaskiilka si si joogto ah loogu baaro (baaritaan xirfadeed ayaa lagugula talinayaa lixdii biloodba mar.)
- **Rarka si habboon u xafid.** Marna ha surin bacaha mise xirmooyinka biraha gacmaha mise haku qaban gacmahaaga. Ku xafid rarka khaanad, boorsooyinka baaskiilka, mise isjiidka baaskiilka. Kaliya u isticmaal xirmooyinka dambe ee rarka fudud.
- **Si sax ah u xiro koofiyadda shilka.** Marka si sax loo xirto, koofiyadda baaskiilku waxay yarayn kartaa fursadahaaga dhaawac madaxa ee shilka. Kaliya isticmaal koofiyada ANSI/Snell ee la ansixiyay oo si gaar ah loogu talagalay baaskiil wadida. Marka koofiyaddu jug gaarto waa in la beddelaa. Koofiyadaha waa in sidoo kale la beddelaa haddii ay shan jir sadaan mise ka weyn yihiin mise lagaga dhex tago gaari kulul. Marka si sax ah loo xirto, koofiyada waa in lala simaa sunniyaahaaga korkooda oo ay le'egtahay madaxaaga si aysan uga dhicin haddii aad madaxaaga ruxdo. Haddii koofiyaddaadu dabacsantahay mise ay gadaal u janjeerto oo dhafoorkaagu muuqdo si ku filan madaxaaga uma ilaalin karto. Dhammaan dadka da'doodu ka yar tahay 16 sannadood ee baaskiillo wada waxaa looga baahanyahay inay xirtaan koofiyada oo ay ku fariistaan kuraasta rakaabka marka ay marayaan waddo guud.
- La soco gaadiidka. Had iyo jeer qaad dhanka midig ee waddada. Haka gudbin baabuurleyda dhanka midig. Haddii aad u dhawaato isgoys leh layn toosan oo aad rabto in aad si toos ah u sii waddo, ha galin jidka midig leexashada. Dhex mar gaadiidka dhexdooda.
- Iska eeg waddo khatar ah. Had iyo jeer isha mari wadada 50 ilaa 100 fiir oo hortaada ah khataraha wadada sida qashinka, godadka, jidadka tareennada (ka gudub xagasha saxda ah), barkadaha (kuwaas oo qarinaya godad), mise qashinka waddada. Dhin xawaaraha oo sii wakhti aad ku dhexmarto khatarahan oo kala xaajoo gawaarida.
- Ka fogow furista albaabka gaariga. Naftaada sii boos saddex mise afar fiit u dhexeeya adiga iyo gawaarida lagu baarkimto.
- U soco qaab la saadaalin karo. Had iyo jeer toos u soco oo ahow mid la saadaalin karo. Ha u leexleexan kolba dhinac, mise lamafilaan ha ugu dhex bixin taraafikada. Feejignow oo qorshee inaad ka fogaato carqaladaha. Haddii waddadu ku dhuubantahay baaskiilka iyo gaariga in ay is dhinac socdaan, baaskiil-waduhu waa inuu qabsadaa haadka ilaa inta ay ammaan noqoneyso in dib loogu laabto midigta. Had iyo jeer iska eeg garabkaaga kahor inta aanad bedelin booskaaga haadka. Marna haku dul leexleexan gawaarida Baarkiman.
- Tilmaamidda leexashada. Ka Darawal ahaan waa inaad had iyo jeer tilmaamtaa rabitaankaaga leexasho, adigoo isticmaalaya tilmaamta gacanta ee qaybtan hore loogu muujiyey. Eeg kahor intaadan bedelan haad mise leexan. Hubi in waddooyinku ka fog yihiin taraafikada si aad si ammaan leh u beddesho haad mise leexato.
- Bidix leexasho. Waxaad u leexan kartaa bidix ka gaari ahaan adigoo u dhaqaaqaya haadka bidix mise dhinaca bidix ee haadka safarka. Kahor intaadan dhaqdhaqaaqin, gadaal u eeg taraafikada, tilmaam leexashadaada oo beddel booska haadka marka ay firaaqo tahay inaad sidaas samayso. Mise, waxaad samayn kartaa bidix leexasho oo laba qaybood ah adigoo si toos ah uga gudbaya isgoyska kadibna u dhinac u baxaya. Hadda, marka ay ammaan tahay in sidaas la sameeyo, u leexo bidix oo u gudub dhanka isgoyska.
- Qalabka habeenkii. Baaskiilku waa inuu lahaadaa nal hore oo bixiya iftiin cad oo ugu yaraan ka muuqda masaafo 200 fiit horteeda. Sidoo kale, nalka cas mise jaallaha ah mise birbirqaha dambe ee ka muuqda ugu yaraan 200 fiit xagga dambe. Walxaha birbirqa ayaa lagula taliyaa badeellaha, ilaa in baaskiil-wadehu xiranyahay mooyee walxo birbirqa cagaha mise anqawyada.
- U diyaar garow dhacdooyin. Had iyo jeer sii qaado biyo oo xiro dhan habboon marka aad baaskiil ku safreyso. Marka uu roob jiro, u oggolow naftaada masaafada joogsiga dheeraadka ah marka aad isticmaasho bareegyada.

Mootooyinka mise Dhugdhugley

Baskiil wadayaasha waxaay leeyahihiin isla xuquuqda iyo mas'uuliyad la midka ah darawallada gawaarida. Cutubkan wuxuu daboolaysaa macluumaadka aasaasiga ah ee mootooyinka iyo mootada leh matoor. Buug-yaraha barashada oo gaar ah ayaa diyaar ah si loogu diyaariyo tijaabada ogolaanshaha/shatiga mootada. Waxaa jira macluumaad gaar ah oo aad u baahantahay inaad ogaato si aad si nabdoon ula wadaagto wadada mootooyinka:

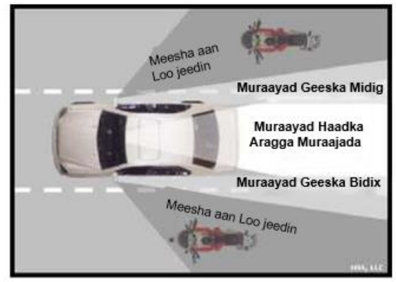

- Sii layn buuxa mootooyinka. Ha isku dayin inaad layn la wadaagto. Mootooyinka waxay u baahanyihiin boos si ay kaga falceliyaan gaadiidka kale.
- Mootooyinka wey yaryihiin sidaa darteed wey adagtahay in la arkaa. Had iyo jeer u eeg muraayadahaaga iyo meelaha aan muuqan iyaga.
- Kahor intaadan biddix u leexan ka feejignow mootooyinka. Si taxaddar leh u eeg dhinacyada iyo hortaada.
- Ha rumaysan in mootada leexanayso marka ay leedahay tilmaamaha leexashada. Tilmaamaha leexashada ee mootada waxaa laga yaabaa in aysan is damin sidaas darteed waxaa laga yaabaa in waduhu uu illoobay tilmaamta.

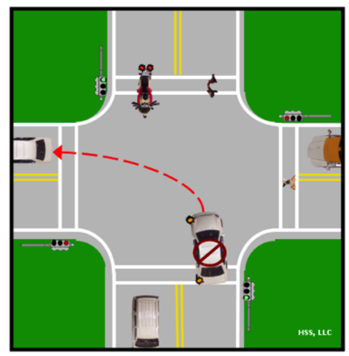

- Markaad daba socoto mooto, ugu yaraan 4 il biriqsi ka dambee. Marka qoyaan jiro, kordhi masaafada daba socodka. Wadayaasha waxaa laga yaabaa inay si lama filaan ah u beddelaan xawaaraha mise booska layn si ay uga fogaadaan godadka, jayga, qoyaanka mise meelaha simbiririxashada. Waxa kale oo laga yaabaa inay beddelaan xawaaraha mise jihada sabab ah laami dildillaacsan, isgoysyada tareenada iyo laamiga mutuleelka. Dhammaan kuwan ayaa khatar ku noqon kara mooto wadeyaasha.
- Xusuusnow in mootooyinka beytariga ku shaqeeya iyo baaskiillada matoorka leh ay ku socdaan xawaare aad uga hooseeya kan mootooyinka.

Waxaa sii kordhaya mootooyinka waddada. Waxay xaq ugu leeyihiin waddada sida gawaarida. Sii inta boos ee aad gaari siin lahayd. Markaad mooto gudubto, sii layn dhan. Ha isku dayin inaad isla laynkaas ku ciriirido. Wadaha mootada ayaa si degdeg ah u dhaqaaqa kolba dhinac, si uu u arko loona arko, ugana fogaado walxaha waddada yaalla.

Wadeyaasha mootooyinka ma ilaaliyaan rakaabkooda. Sidaa darteed, waxay ku lug leeyihiin ku dhawaad 10% dhammaan dhimashada gawaarida, inkastoo ay ka yihiin 4% oo keliya gaadiidka waddada.

Shilal badan oo mootooyinka ah, darawallada gawaarida kale ayaa khaladka leh. Darawallada u leexanaya dhanka bidix ee mooto soo socota ayaa sababa shilal badan. Waxay ku guuldareystaan inay arkaan mootada, mise waxay u maleynayaan in mootada dhimayso xawaaraha sida dhabta ah.

Sug inta mootada soo socota ku gudbeyso kahor inta aadan bidix u leexan.

Gawaari Wayn

In ka badan 250,000 shil ayaa ka dhaca gawaarida iyo gawaarida waawayn sannad kasta. Dhawr taxaddar oo fudud ayaa kaa caawin doona ka hortagga dhibaatooyinka u dhexeeya gawaarida yaryar iyo kuwa waawayn, sida kuwa xamuulka ah iyo basaska. Darawallada basaska iyo kuwa xamuulka qaada ayaa la kulma caqabado gaar ah sababtoo ah xajmiga iyo miisaanka wayn ee gawaaridooda. Shilal badan ayaa laga hortagi karaa iyadoo maskaxda lagu haynayo qodobada soo socda:

- Gawaarida waawayn way wayn yihiin oo way ka adagtahay xakameynta gaariga.
- Gawaarida waawayn waxay leeyihiin meel aan muuqan oo aad uga weyn gawaarida. Darawallada gawaadiga waawayn waxay inta badan ku tiirsan yihiin muraayadaha si ay u ururiyaan macluumaadka kusaabsan waxa agtooda iyo gadaashooda ah. Inkastoo gawaarida waawayn iyo basaska ay leeyihiin muraayado badan, haddana waxa jira meelo ku xeeran gaariga oo darawalku ku adagtahay inuu arko. Qaar kamid ah goobahan ee aan macquulka ahayn in aad aragtid waxaa loo yaqaannaa meelaha aan muuqan. Gawaarida oo dhan waxay leeyihiin meelo aan muuqan, xataa gaar, balse marka loo eego gawaarida waaweyn waxaa jira meelo badan oo noocaas ah oo laga yaabo inay aad u balllaaranyihiin.
- Marna ha isku dayin inaad gudubto loori mise bas dib u bixaya.
- Haddii aadan arki karin muraayadaha gaariga weyn ee kaa horreeya, darawalku malaha kuma arki karo ee ka fogow meelaha aan muuqan.
- Waxay qaataan boos badan si ay u xawaareeyaan, u joogsadaan oo u leexdaan.
- Miisaanka gawaarida waaweyn macnaheedu waa in xawaaraha gawaaridani laga yaabo inay si aad ah u kordhiyaan mise hoos u dhigaan marka loo eego dallacaadda. Isbeddelkan xawaaraha ayaa aad ugu badan gawaarida waaweyn marka loo eego gawaarida yar yar. Xawaaraha gawaarida weyn waxa laga yaabaa inay aad hoos ugu dhacaan marka gaarigu buur korayo; Isla gaarigan ayaa laga yaabaa inuu si dhakhso ah ugu kordho xawaaraha marka ay soo dhaahacayaan. Xeerka aasaasiga ah ee kusaabsan booska, si kastaba ha ahaatee, wali wuu shaqeeyaa markaa iska ilaali ficillada ka qaadashada boos darawalka gawaarida waaweyn ee ay u baahanyihiin inuu si badbaado leh u kaxeeyo.
- Masaafo joogsiga ayaa aad uga weyn gawaarida ka culus gawaarida yaryar. Hubi in uu jiro boos badan oo u dhexeeya adiga iyo gawaariga waaweyn ee socda gadaashaada. Had iyo jeer bannee meelo badan oo u dhexeeya adiga iyo gawaarida waaweyn ee kaa horreeya marka gaari weyn ku daba socdo. Tani waxay ku siin doontaa wakhti badan oo aad ku falceliso sidoo kale darawalka gaariga weyn ee kaa dambeeya waaba haddii ay dhacdo arrin lama filaan ah.
- Mana ha gudbin mise joogsan gaari weyn hortiisa kaasoo xawaaraha dhimaya mise joogsanaya. Darawalka ku saleeyay awoodooda bareeg-qabashada booska ka horreeya. Haddii si lama filaanka aad u dhex joojiso laynka, waxaan faragalisay awoodda darawalka ee bareeg-qabashada islamarkaana sababi kartaa shil.
- Caqabadda kale ee ka dhalatay cabbirka gawaarida xamuulka ah iyo basaska ayaa ah marka ay leexanayaan. Midig leexashada ayaa gaar ahaan adkaan karta. Marar badan, gawaarida waaweyn ayaa lagu khasbaa inay isu jalleeciyaan bidix kahor intaanay midig u leexan. Tani waxay lagama maarmaan u tahay in la nadiifiyo laamiga mise shay kasta, sida baallah isgaarsiinta, oo laga yaabo inay ku yaallaan waddo lugeed. Darawallada gawaarida waa in ay ka digtoonaadaan dhaqdhaqaaqan oo ay iska ilaaliyaan in ay u kaxeeyaan dariiqa leexashada ee looriga mise baska.

- U fiirso halka uu gaariga wayn dhigayo iyo waddada uu gaarigu u muuqdo in uu marayo. Sidoo kale u fiirso calaamadaha jihada ee gawaarida waaweyn. Marar badan, tilmaamtu waxay noqon kartaa tilmaam keliya oo muujinaysa in gaarigu ku sigtay inuu midig u leexdo marka ay u muuqato inuu bidix u socdo.

Aagga Aragaaga Ka Qarsoon Aagga Aragaaga Ka QarsoonAagga waa goobaha gawaarida waaweyn ee ku yaalla meelaha aan u muuqan darawalka. Meelahan aan muuqan waa dhinacyada, gadaal iyo hore.

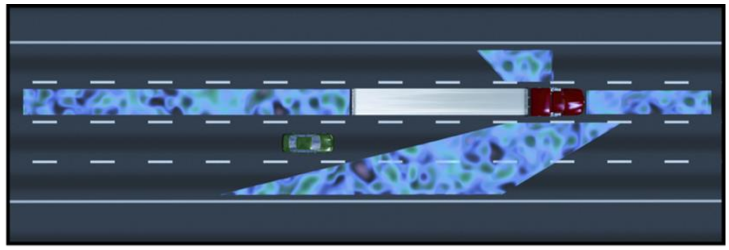

- ***Dhinaca* Aagga Aragaaga Ka Qarsoon** – Looriyada waaweyn iyo basaska waxay labada dhinac ku leeyihiin Aagga Aragaaga Ka QarsoonAagga oo aad u ballaaran. Meesha ugu ballaaran ee aan muuqan ee looriga waa dhanka midig. Waxay ka bilaabataa madaxa ilaa dhererka looriga. Haddii aadan uga arkin wajiga darawalka muraayada haadka, iyaguna kuma arkaan. Ha barbar socon gaari weyn inta ugu badan ee ay tahay inaad barbar socoto. Haddii darawalku u baahdo inuu leexdo mise beddelo laynada si lama filaan ah waaad isku dhici kartaa.

- **Aagga hore ee Aragaaga Ka Qarsoon** – Sababtoo ah waa kuwo aad u waaweyn iyo gawaari waaweyn oo culus waxay ku qaataan wakhti ka badan inay joogsadaan marka loo eego gawaarida yaryar. Loori raran oo kusocda 55 mayl saacaddii kasta waxey ku qaadataa 335 fiit inuu istaago. Taasi waa in ka badan 1 ½ jeer masaafada joogsiga ee gaariga u baahan doono. Marka haku biirin gaari weyn ee socda hortiisa hana u beddelin layn aad ugu dhow hortooda. Markaad marayso, hubi inaad ka dhex arki karto dhamaan gaariga qeybtiisa hore muraayadaada gadaal aragga kahor inta aanad dib ugu galin laynka uu gaariga weyni ku jiro.

- **Aagga dambe ee Aragaaga Ka Qarsoon** – Gawaarida waaweyn waxay gadaashood ku leeyihiin meelo ballaaran oo aan muuqan ilaa 200 fiit. Haddii aad aad ugu dhowdahay, darawalku ma arki karo gaarigaaga mana arki kartid waxa kaa horreeya. Darawallada qaar ayaa "jiita" gaari weyn. Tani waa dhaqanka in aad si dhow ula socoto gaari weyn oo aad u malaynayso in dabaysha uu reebay ay jiidato gaariigaaga. Ha sameyn midan. Kaliya maaha inaysan shaqeyn balse waa mid aad khatar u ah. Joog dhanka bidix ee laynkaaga si uu darawalku kuugu arko muraayadooda haadka. Marka la joogsado gaar weyn gadaashiis meel buur ah, bannee meel bannaan oo u dhaxaysa gaarigaaga iyo gaariga weyn oo ka digtoonow in gaariga weyn laga yaabo inuu damo mise dibu soo noqdo marka ay hore u sii socdaan taasoo shil u keeni kart gaarigaaga.

Leexashada iyo Gawaarida Waaweyn ee Soo socda

U fiirso tilmaamaha leexashada gawaarida oo sii qol badan. Gawaarida waaweyn ayaa mararka qaar si ballaaran ugu jalleeca bidixda si ay u faarujiyaan waddada leexashada midigta ah. Iska ilaali shil adigoo aan leexan ilaa uu gaariga weyni dhammeeyo leexashadiisa.

Maskaxda ku hay:

- Iska ilaali dabaysha marka aad la kulanto gaari xamuul ah adigoo u dhaqaaqaya ilaa inta aad kari karto qaybta saxda ah ee laynkaaga.
- Shilal badan oo wata gawaarida waaweyn ayaa ka dhaca isgoysyada. Darawalada ayaa inta badan si khaldan u qiimeeya xawaaraha gaariga kahor inta aysan bidix u leexan. Haddii aadan hubin xawaaraha gaariga xamuulka ah ee soo socda, badbaado ayay kuu tahay inaad sugto ilaa ay gudbaan kahor intaadan leexin. Waxa laga yaabaa in gaarigu u socdo si ka xawli badan sidaad u mooddo sidoo kale waxa ay qaadanaysaa wakhti dheer in gaari weyni istaago.
- Xarriiqa joogsiga ee isgoysyada waxaa loogu talagalay in gawaarida waaweyn la siiyo boos badan oo leexasho ah. Had iyo jeer joogso xarriiqa joogsiga gadaashiisa.
- Haku hor jarin loori taraafiga dhexdiisa. Ha isku dayin inaad ka dheereyso loori zoon dhisme oo leh hal layn. Wakhti yar oo aad ku xisaabtameyso ayaa naftaada ku weyn kartaa.

Ilaalinta Booska

- Si la mid ah gawaarida, shuruudaha booska gawaarida waaweyn ayaa aad u weyn marka xaaladaha waddooyinka ay xumaadaan. Xusuusnow marka aad gaari wadid xaaladaha cimiladu liidato mise marka muuqaalku xaddidan yahay si aad gawaarida waaweyn u siiso meel bannaan oo dhinac walba ah. Marka ay xaaladdu liidato, ku khasbida wadaha gaariga weyn inuu isticmaalo bareegga waxay u horseedi kartaa simbiririxasho mise xaalad ah inuu kaariga kal go'o.
- Inta badan darawalada xirfadleyda ahi waxay fahmaan khatarta ka iman karta bareeg-qabashada xad-dhaafka ah marka ay waddooyinku leeyihiin simbiririxasho; Darawalada gawaarida waa inay xusuustaan inay iska ilaaliyaan falalka ku khasbi doona baska mise darawalka looriga inuu isticmaalo bareegga si ka badan inta loo baahanyahay xaaladahan oo kale. Tani waa hab kale oo lagu siinayo gawaarida waaweyn boos dheeri ah oo ay u baahanyihiin si ay si badbaado leh ugu kaxeeyaan.
- Markaad aad ugu dhawdahay gaari weyn, si dhow hau daba socon (tailgate). Sharciga wanaagsan ee la raaco ayaa ah in haddii aadan arki karin muraayadaha gaariga weyn ee aad daba socoto, aad baad ugu dhowdahay, kuna sugantahay meesha darawalka aan u muuqan. Haddii aad si dhow u daba socoto waxay sidoo kale xaddidaysaa aragtidaada waddada hortaada ah. Haddii darawalka gaariga weyn uu si degdeg ah u istaago, waxaad halis ugu jirtaa.

- Had iyo jeer gaabi nalkaaga hore markaad daba socoto gaari weyn habeenkii. Nalalka iftiinka badan ayaa ka muuqan doona muraayadaha gaariga weyn waxaana darawalka ku adkaan doonta inuu arko wadada hortiisa ah.

Gudbidda

- Kahor intaadan gudbin gaari weyn iska hubi inaad hore, gadaal iyo jihada aad u dhaqaaqi doonto. Tani waa lagama maarmaan si loo hubiyo inaad haysato boos kugu filan si aad u dhamaystirto dhaqdhaqaaqa.
- Marna ha gudbin ilaa aag sharci ah oo la isku gudo ay tahay mooyaane hana gudbin haddii ay tahay inaad xawaareyso si aad u dhamaystirto dhaqadhaqaaqa.
- Markaad gudubto gaariga mise baska, dib ha ugu noqohaadka ilaa aad si cad ugu arki karto qeyta hore ee gaariga muraayadaada dambe. Sidoo kale, xaqiiji inaad hubiso meesha aan muuqan adigoo eegaya garabkaaga kahor inta aadan ku laaban laynka saxda ah.
- Cabbirka gawaarida waaweyn awgeed, marka la marayo xawaaraha waddada dheer gaariga ayaa soo bixiya barkin neef kujirto dhinaca iyo gadaal. Marka gaari weyn uu ku gudbo, dhanka midig ee laynkaaga kusoco inta suurtogalka ah ilaa gaarigu kaa dhammaado. Xeerkani waxa kale oo uu khuseeyaa marka gaari weyn mise bas uu kaaga soo socdo jihada lidka kguu ah.
- Ha xawaareyn marka gaari weyn ku gudbayo. Ilaali xawaarahaaga mise si dabacsan u dhin xawaaraha si aad ugu ogolaato gaariga weyn inuu ku gudbo.
- Marka waddooyinka qoyanyihiin, waa fikrad wanaagsan in muraayad masaxaha kuu daaranyihiin kahore inta gawaarida waaweyn ku gudbin. Gawaaridan ayaa sameeya finiin biyo oo badan kaasoo si xun u wiiqi kara awooodaad aragti ee waddada hortaada ah.

Gawaarida Gurmadka

Gawaarida gurmadka ahi waxay leeyihiin seeriyaal, nalal bigbigleeya iyo hoon ka caawiyaan inay dhex maraan gaadiidka. Boos sii ambalaasyada, dab damiska, gawaarida bileyska, iyo gawaarida kale ee gurmadka. Gawaaridan ayaa inta badan ku socda xawaare aad u sarreeya waxayna adeegsadaan nalal iyo seeriyaal si ay wadada ugu baneeyaan. Wakhtiyadan oo kale, tani waxay u baahantahay inaad u leexato dhinaca wadada oo aad istaagto. Haddii aad joogto isgoys, ka bax kahor intaadan joogsan. Waa sharci darro in la daba socdo 500 fiit gudahood dab damis kasta oo ka warcelinaya siiri dab.

Waa inaad siisaa waddo siin gawaarida gurmadka marka siiriga iyo nalalal ay u daaranyihiin. Joogso waddada qarkeeda oo istaag ilamaa ay kaa gudbaan. Ka fogow inaad xirto isgoysyada.

Joogsiyada Booliska/Taraafikada

Haddii bileysku ku joojiyaan:

- U dhaqaaq dhanka midig ee waddada. Xaqiiji inaad taagantahay meel badbaado leh.
- Kusii jir gaariga ilaa lagu weydiiyo inaad bannaanka uga soo baxdo.
- Dami matoorkaaga. Daar fareejooyinkaaga khatarta. Habeenkii, daar nalalka gudaha si askariga kaaga dhex arko gaariga gudihiisa. Daji muraayadda daaqada si adiga iyo askariga aad u wada hadashaan.
- Is daji. Suunka badbaadada xirnow. Weydii rakaabka inuu sidaas oo kale sameeyo. U daa gacmahaaga isteerinka dushiisa.
- Askarigu waxaa surrtagal ah inuu ku weydiiyo shati gaaga, kaarka ceymiska mise diiwaangelinta gaariga. U sheeg askariga meesha ay ku jiraan oo tartiib usoo qabso adigoo hal gacanna ku haya isteerinka.
- Ka jawaab su'aalaha askariga.
- Marna ha isku dayin inaad sharciga ka cararto. Shilalka ugu badan ee ugu xun waxaa dhaliya marka bileysku ku eryanayaan.

Xeerarka Waddo siinta

Haddii aad la kulanto gaari gurmad kaasoo taagan waddada dhineceeda waa inaad dhintaa xawaaraha oo aad siisaa waddo siinta xaqa ka hormarista. Haddii ay macquul tahay, gal laynka xiga. Haddii layn bedelashadu aysan badbaado lahayn, dhin xawaaraha oo isticmaal digtoonida inta aad dhinac socotid gaariga gurmadka.

Gawaarida Gaabiska ku Socda

Iska ilaali gawaarida gaabiska ku socod, gaar ahaan meelaha miyiga ah. Iftiinka mise nalka birbirqa ee midabka jaallaha iyo casaanka ee gadaal ka muuqda ayaa muujinaya in gaarigu socdo wax ka yar 25 mayl saacad kasta. Digtoonow markaad arago gaari gaabis ku socda oo xaqiiji badbaadada kahor intaadan gudbin.

- ***Mashiinada beeraha*** – U fiirso qalabka beeralayda ee ku wareegaya wadada mise ku waddida wadooyinka dhaadheer meelaha miyiga. Taxaddar ku gudub. Xusuusnow in darawalku aanu arki karin mise maqlin gaarigaaga.

- ***Gawaarida xoolaha lagu didiyo iyo fardooleyda*** – Lagu wado xoolaha, la fuulo, mise lagu qumiyo hareeraha waddada ayaa si sahal ah uga cabsada gawaarida meesha maraysa. Caadi ahaan xitaa way ka yar yihiin saadaalinta dadka marka loo eego falcelintooda, ka go'an inay dib u noqdaan, leexdaan mise istaagaan si lama filaan ah markay naxaan. Darawalku feejigan waa uu ka hortagi karaa shilalka isagoo odorosa xaaladaha khatarta ah iyo inuu si taxaddar leh u socdo marka uu u soo dhawaado mise uu gudbayo xoolaha. Waxa laga yaabaa inaad jidka la wadaagto gawaarida fardaha la jiido mise kuwa fardooleyda ah. Waxay xaq u leeyihiin in ay wadada ku maraan sida uu darawalkuba sameeyo. Waa inay raacaan shuruucda ay gawaaridu raacaan. Si taxaddar leh ku gudub. Ha isticmaalin hoonkaaga mise matoorka "ref" markaad u dhowdahay xoolaha maxaa yeelay tani waxay cabsi galin kartaa iyaga taasoo sababi karta shil. Waa sharci darro in si ula kac ah loo cabsi geliyo xoola kasta oo la fuushan yahay, la wado, mise la hor kacayo mise lagu wado waddo dadweyne. Ka fiirso bidix leexashada ee beeraha iyo waddooyinka khaaska ah. Calaamadaha digniinta ayaa laga yaabaa in lagu dhejiyo meelaha laga yaabo in aad ka heli karto gaadiid fardo fuul iyo kuwa fardooley ah. Feejignow marka goobahaas la joogo.

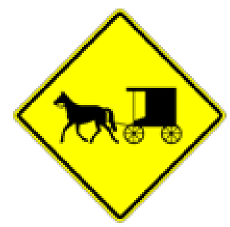

Su'aalaha Muraajacada ee Qaybta 10 :

1. Markaad la kulanto baaskiil wadayaasha, sidee baad u wadaa?
2. Run mise Been? Baaskiil wadeyaasha waa wadayaal gaari waxayna leeyihiin xuquuq iyo mas'uuliyad isku mid ah sida darawallada gawaarida?
3. Markaad gudubto baaskiil-wade, boos intee le'eg ayaad siinaysaa?
4. Markaad la kulanto gaari gurmad oo leh nalkiisa degdega iyo seeriga maxaa loo baahanyahay inuu sameeyo darawalka?
5. Imise 'no zones' ayaa ku hareersan looriyada waaweyn?
6. Goorma ayaa lagaa rabaa inaad u hogaansatid siinta waddo siin dadka lugeynaya ee wadada goynaya?

QAYBTA 11

Caqabadaha Gaarka ah ee Gaari Wadista

Kaxaynta Gaari Habeenkii

Kaxaeynta gaari habeenkii way ka adag tahay kana khatarsan tahay wadista maalintii. Masaafada aad arki karo ayaa xaddidan. Qaar ka mid ah talooyinka kusaabsan gaari wadista habeenkii waa:

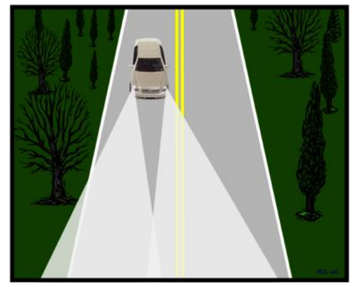

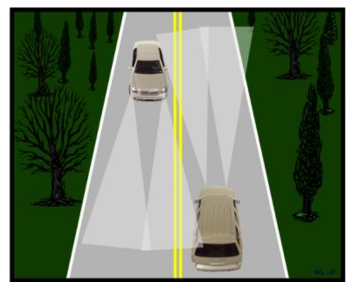

- Isticmaal nalalka fallaaraha sare leh haddii aysan jirin gawaari soo socda. Iftiinka nalalka fallaaraha sare leh ayaa kuu saamaxa inay laba jibaaraan fogaan aragga.
- Ka gaabi iftiinka nalalka fallaaraha sare gaadiidka kaa hor imanay. Haddii gaari soo socdaa aanu gaabinin nalkooda hore, fiiri dhanka midig ee wadada. Tani waxay kaa caawinaysaa inaad iska ilaaliso in nalalka hore ee gawaarida kaa hor imanaysa si ku meel gaar ah indhaha kuu tiraan.
- Isticmaal nalalkaaga fallaaraha sare leh markaad daba socoto gaari kale.
- Ceeryaamada, roobka, mise barafka, isticmaal nalkaaga fallaaraha hoose leh si aad uga fogaato cawarka. Gawaarida qaar ayaa lagu rakibay nalal ceeryaamo ah.
- Iska ilaali inaad si toos ah u eegto nalka hore ee gawaarida kale. Taa beddelkeeda sii wad in aad isha milicsato jidka ku wareegsan gaarigaaga.

- Si fiican u baar inta ka horreysa nalalkaaga. Raadinta naqshadaha mugdi ah gudaha mise agagaarka wadada.
- U jaleec dhanka midig iyo bidix si aad u hubiso cirifyada laamiga iyo khataraha ka iman kara dhinacyada.
- Ha xiran muraayadaha indhaha mise muraayadaha midabka leh habeenkii mise maalmaha daruuraha leh. Muraayadaha mugdiga ah mise midabka leh waxay yareeyaan iftiinka aad ugu baahan tahay aragti wanaagsan.
- Kordhi masaafadaada xigta ugu yaraan il biriqsi habeenkii. Ku darso ugu yaraan laba il biriqsi habeenkii oo aad ku wadid wadooyin aan la aqoon.

Aag Shaqo

Lagaa yaabee inaad aragtay mashruucyo dhisme iyo dayactir ka socda jidadka dadweynaha ee gobolka, shaqo la sameeyo si loo horumariyo islamarkaana loo hagaajiyo waddooyinkeenna. Maxaa yeelay waddada oo la xiro islamarkaana gaadiidka dhinac kale loo wareejiyo ayaa sare u qaadda khidmadaha oo kordhisa wakhtiga safarka, shaqado waa inay socotaa gaadiidkuna dhex gudbaa goobta shaqada mise layman u dhaw. Aagga shaqada ayaa suurtagal ah inay ku lug lahaadaan xirista haadad, waddo wareejin iyo gudbinta alaabada culus mise waddada ugu dhaw.

Ka fiirso tilmaamaha, caagaga, fuustooyinka, gawaari wayn, iyo shaqaalaha aagga shaqada. Had iyo jeer dhin xawaaraha xitaa haddii aanay shaqaalaha muuqan maadaama layn ciriiri ah iyo laami qallafsan ay khatar noqon karaan.

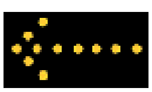

Falaaraha Bigleeyo ee Waddada: Falaarah waaweyn ee bigigleeya mise isku xigxiga ayaa laga yaabaa in la isticmaalo haddii laynka ka horreeya la xiro. U diyaar garow inaad dhin xawaaraha oo u dhaqaaqdo laynka la tilmaamay.

Calaamaha digniinta ee dhismaha: Calaamadahaan ayaa lagu dhejiyay si darawalka ugu feejignaado dhismaha wadada mise hawlaha dayactirka ee soo socda. Waxay sidoo kale u adeegaan si ay si nabdoon ugu hagaan darawalka shaqadada sida agagaarka goobta shaqada. Tilmaamahani waa calaamado madow mise xaraf ku yaal asalka liimiga oo inta badan waa nakhshad dheyman.

Qalabka Gaadiidka looga weeciyo waddada: Jid gooyooyinka, baalal toosan, jid gooyada shubka ah, fuustooyinka iyo caagaga, waa aaladaha inta badan la isticmaalo si loogu hago darawalada si nabdoon iyadoo loo marayo aagga shaqada. Markaad ku wadid meel u dhow aaladahan, ku hay gaarigaaga bartanka laynka oo ilaali xawaare mas'uul ah. Markaad ka baxdo aagga shaqada joog laynkaaga, xawaarahaaga ilaali, oo ha beddelin laynkaaga ilaa aad gabi ahaanba ka fogaato aagga shaqada.

Gawaari jiheeye: Gawaari jiheeyeyaasha waxay xirtaan jaakado muuqaal sare leh, shaarar mise jaakado waxayna isticmaalaan tabbeellaha joogsiga/ gaabinta iyo ishaaro gacmeedyada si ay u xakameeyaan isu socodka aagga shaqada dhexdiisa. Caadiyan gawaari jiheeye ayaa taagan cirif kasta oo kamid ah aagga shaqada si labada jiho ee taraafikada loogu ogolaado inay si beddel ah u dhex maraan aagga shaqada. Samir yeelo oo had iyo jeer adeec tilmaamaha gawaari jiheeyaha. Caadi ahaan waxay xirtaan jaakadaha liimiga ah, shaar mise jaakado waxayna isticmaalaan calamo casaan ah mise tabeele si ay si badbaado leh ugu hagaan gaadiidka aagga shaqada iyo inay u ogolaadaan shaqaalaha mise gawaarida dhismaha inay ka gudbaan wadada. Aad bay muhiim u tahay in la samro oo la adeeco tilmaamaha gawaari jiheeyaha.

Aagga Shaqada:

- Dhin xawaaraha, kordhi masaafada ka fogaanshaha oo diyaar u noqo inaad joogsato.
- Aad uga taxaddar markaad gaari ku dhex wado aagga shaqada habeenkii xitaa haddii aysan shaqaale joogin.
- Si fiican uga fogow shaqaalaha iyo gawaarida dhismaha.
- Adeec calaamadaha aagga shaqada ee dhejisan ilaa aad ka aragto calaamadaha “Dhammaadka Shaqada Waddada”.
- Filo dib u dhac, qorsheeyso, oo goor hore ka bax si aad u dhammayso safarkaaga wakhtigii loogu talagalay.
- Isticmaal waddo kale si aad uga fogaato aagga shaqada haddii ay culus tahay.

Waddooyinka Miyiga

Ku wadista waddooyinka miyiga waxay noqon kartaa khatar. Feejignow, u fiirso calaamadaha digniinta, oo adeec xaddiga xawaaraha. Dhibaatooyinka qaarkood iyo khataraha gaari wadista ayaa gaar u ah waddooyinka miyiga:

- *Jay mise Qarda jeex* – Jidadka jayga ah iyo kuwa qarda jeexa ah ayaa ku yar. Dhin xawaaraha oo kordhi masaafadaada ka fogaanshaha maxaa yeelay dhulkani wuxuu keeni karaan simbiririxasho markaad joojinayso gaarigaaga.
- *Wadooyin ciriiriga* – Waddooyinka miyiga ah waa ciriiri waxaana laga yaabaa inay leeyihiin boholo mise karakayshan halkii ay lahaan lahaayeen dhinac istaag. Dhin xawaaraha oo bartanka laynkaaga kusoco. Raadso gaadiidka soo socda ee laga yaabo inay ku jirto mise ciriiri geliso haadkaaga.
- *Buundooyinka ciriiriga iyo buundooyinka hal laynka ah* – Markaad ka gudubto buundada hal laynka ah darawalka ugu horreeya buundada wuxuu leeyahay xaqa waddo marida. Leexo marka aad gudbeyso buundada.
- *Buundooyinka Shabaqa Furan mise Buundooyinka Birta ah* – Yaree xawaarahaaga, kordhi masaafada ka fogaanshaha, oo si adag u qabso isteerinka.
- *Aragti xaddidan* – Meelaha alwaaxyada leh, dalagyada ka baxa beeraha xiga waddo laami ah iyo buuro dhaadheer ayaa xannibi kara aragtidaada. Meelahan, dhin xawaaraha oo diyaar u noqo inaad joojiso.
- *Isgoysyada aan la koontaroolin* – Isgoysyadani waxay noqon karaan kuwo aad khatar u ah maadaama aysan haysan nalalka taraafigga, joogsiga mise calaamadaha waddo siinta. Si taxadar leh ugu dhawaada. Dhin xawaaraha oo diyaar u noqo inaad u istaagto inaad gudubto mise gaadiidka soo socda ee muujinaya leexashada.

Xaaladaha Gaari wadista Khatarta leh

Gaari wadista Xilli Qaboobeedka

Wadista xilliga qaboobaha waxay leedahay khataro gaar ah oo u baahan xirfado gaari wadis dheeri ah. Waddooyinka sibiqa, meelaha muhiimka ah ee wadista badbaadada leh waxaa loogu talagalay xawaare hooseeya, joogsiyo iyo leexasho fudud, iyo kororka masaafada ka fogaanshaha. Kuwa soo socdaa waa habraacyo loogu talagalay wadis badbaado leh xilli qaboobeedka.

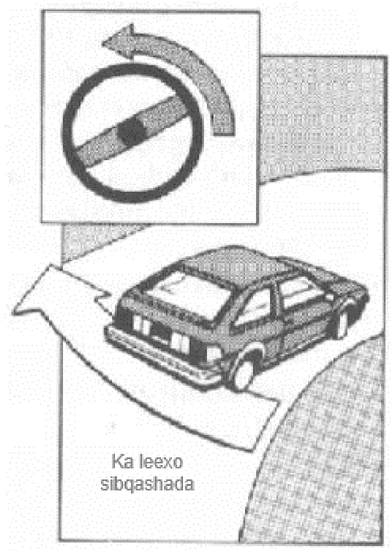

- Hubi in gaarigaagu ku jiro xaalad farsamo oo wanaagsan kahor inta aanay cimmillo xumadu dhicin; Burburka xilliga dabeylaha ayaa gaar ahaan dhibaato leh. Gaari sameynta waa tallaabada ugu horreysa ee muhiimka u ah gaarigaaga xilliyada qaboobaha, waa inay hubisaa in gaarigaagu u shaqeeyo si wanaagsan oo ay sare ugu qaaddo waxtarkiisa shidaalka. Ku darso oo, iska hubi in shaaggagu xaaladdoodu wanaagsan tahay, mise aad xirato shaaggaga barafka. Sidoo kale, weydiiso makaaniggaaga inuu eego dareeraha kahortagga barafoobida, tuubooyinka biyaha, nidaamka qiiq saarka, dabka bayteriga iyo bareegyada. Hubi in saliiddaadu tahay qiyaas ku filan oo lagu sameeyo xilliga qaboobaha iyo in baytarigaagu nadiif yahay.
- In kastoo ay muhiim tahay in aanad bilaabin gaari wadista kahor inta aan matoorkaagu kululayn, hadana aad ha u kululeyn. Soddon il biriqsi inta badan waa wakhti ku filan si loogu oggolaado matoorkaagu inuusan waxba qaban. Xitaa matoorka qabow wuxuu u kululaadaa si ka dhakhso badan marka la wado marka loo eego marka lagu daayo inuusan wax qaban muddo dheer. Marka qabow aad u daran jiro, ku wad xawaare yar oo dhowr mayl ah.
- Yeelo dareenka waddada. Isku day bareegyada marba mar inta aad tartiib u waddid. Qiyaas sida simbiririxashada waddadu tahay oo si mudan u hagaajiyo xawaarahaaga. Marna aad ha u qaban bareegyada; tani waxay sababi kartaa in shaaggagu is xiraan oo aad ku dhacdo meel simbiririxasho.

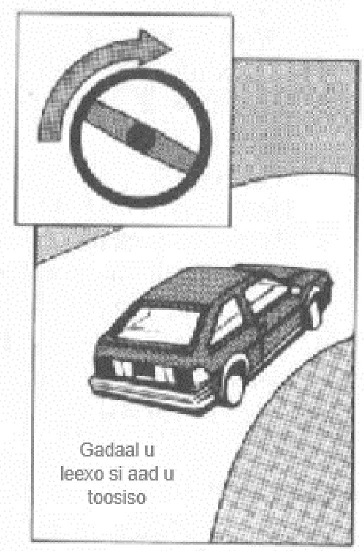

Sida looga baxo rakooyinka

Ka fogow bareegyada. Haddii bareegaagu adagyahay, shaaggagaagu way xirmayaan oo taasi waxay rakooyinka ka dhigtaa mid ka sii darta.

U leexi isteerinka jihada aad rabto in gaarigu aado maxaa yeelay tani waxay xagga hore ee gaariga ku toosin doonta dhabarka.

Isla marka gaarigu bilaabo inuu tooso, dhanka kale u celi shaaggaga si aanu gaarigu u saxmin.

Haddii aad ku guuldareysatid inaad dib u leexiso shaaggaga, waxaad bilaabi doontaa rakooyin cusub. Sii wad inaad saxdo isteerinkaaga, bidix iyo midig, ilaa aad si buuxda uga soo kabato rakooyinka.

Raadi wax ku joojiya. Haddii aadan gaarigaaga ku xakameyn karin meel simbiriirixan leh, isku day inaad heshid wax ku joojinaya. Isku day in aad hesho laamiga qallalan mise garabka wadada, mise si tartiib ah qarka barafka is aaddi mise kaymaha qaarkood.

- Markaad ku istaagto waddooyinka baraf leh mise barafku daboolan yahay, bambee bareegyada marba mar oo si tartiib ah. Hubi inaad cadaadiska ka sii dayso bareegga marka ugu horeysa ee ah in shaaggaga ay bilaabayaan inay simbiririxadaan. Ha sii dayn firisiyoonaha mise ha wadin gaariga ilaa inta uu ku dhawaad gabi ahaanba ka istaagayo. Markaad joojinayso gaari leh bareegyada aan is xirin, si adag u cadaadi badeellada bareegga (raac tilmaamaha buug-gacmeedka mulkiilaha).
- Raac masaafo leh badbaado. Si fiican u daba soco gaariga kaa horreeya, adigoo isa siinaya boos badan oo aad ku joogsato. Xusuusnow in barafku mise barafku ay ku qaadanayso saddex ilaa laba iyo toban jeer masaafo aad u dheer in gaarigaaga joogsado sida uu ku qaadato marka uu saaranyaahy laami qallalan.
- Dhin xawaaraha markaad buuraha iyo qaloocyo ku wajahantahay. Si tartiib ah u leexo, adigoo si taxadar leh u dhaqaajiya isteerinka.
- Muraayada hore iyo daaqadaha nadiifi. Hubi in muraayad masaxahaaga, baraf bi'iyaha, iyo nalka hore ay shaqaynayaan iyo in aad haysatid masaxaadda dareeraha oo badan.
- Haddii ay tahay inaad xannibanto, ha warwareejin shaaggaga. Sida ugu toosan ee suurtogalka ah, majarafad uga saar barafka hareerahooda ku dhaggan oo isticmaal sariiraha jiidka, ciid, mise qashin si aad u siiso jiidid dheeraad ah. Haddi aanad wali ka bixin karin, rux gaariga adigoo hore iyo gadaal si aad u wadid waana in aad dib u bixin kartaa oo hore ugu socon kartaa.

Haddii ay khasab tahay inaad sugto:

- Gaarigaaga ku dhex jir. Geerida ugu badan waxay dhacdaa marka dadka gaarigu ka baxaan, lumaan, oo barafoobaan ilaa ay dhintaan.
- Calan cas dul saar anteenada raadiyaha mise gacanka albaabka darawalka, haddii la heli karo, dhig olol xagga hore iyo dambe ee gaarigaaga.
- Bustayaal huwada adiga iyo rakaabka mise dhar kasta oo diirran oo idin anfacaya.
- Daar matoorka iyo kuleyliyaha ilaa uu gaarigy diiro, kadibna dami. Ku celceli tan markaad qabow dareento mar kale.
- Wax yar fur daaqadaada si how cusb idiin soo gasho oo tubada salbatooyada ka dhigta nadiif kana fogeysa baraf iyo sumowga sunta kaarbonka.
- Rakaabka iyo adigaba firfircoonaada inta macquulka ah. MARNA MIDKIIN YUU SEEXAN.

U diyaar garow xilliyada qaboobaha adigoo galinay gaarigaaga walxahan soo Socda:

- Badiil
- Olol iyo calan cas anteenadaada
- Baraf Xoqe
- Fiilooyonka Beytariga lagu kiciyo
- Jawaan ciid ah
- Dhar diiran iyo kabo

Darawallada gawaarida ka yar 10,000 oo rodol waa inay "qaadaan tallaabooyin macquul ah" si ay uga hortagaan in baraf mise baraf ka soo dhaco gaarigooda marka ay wadaan

Ceeryaamo

Xeerka uga wanaagsan ee xaalado ceeryaamo waa in laga fogaadaa gaari wadista. Haddii ay khasab tahay inaad wadaa, waa inaad:

- Iska yareysaa xawaarahaaga oo mar walba u diyaar garowdaa inaad gaarigaaga ku joojiso xadidka araggaaga, xitaa haddii xadkaas aanu ka badnayn dhawr ffit.
- Daar nalalka hore. Kadhib fallaarah hoore si aad isaga ilaaliso millicsiga nalalkaaga ina kugu soo noqdaan xilliga ceeryaamada.
- Raadso qarka waddooyinka si ay kuu hagaan.
- Haddii ceeryaamadu buurnaato oo aadba waxba arki karin, dhinac uga bax waddada oo joogso, adigoo isticmaalaya nalalkaaga gurmadka. Sug ilaa aragtida hagaageyso maadaama ay khatar tahay in la luudo 5 mise 10 mayl saacaddii.

Roobka

Waddooyinka qoyan waxay noqon karaan kuwo khatar u ah sida waddooyinka barafka leh, markaa had iyo jeer iska yaree xawaarahaaga inta lagu jiro xaaladaha waddada qoyan. Marka ay waddooyinku qoyan yihiin waxaad u baahan doontaa masaafo dheeraad ah si aad u joogsato waxaana laga yaabaa rakooyin markaad si fiican u leexanayso.

Waddooyinka ayaa aad khatar u ah billowga roobka yar marka saliidda wadada iyo biyaha ay isku darsamaan oo ay dufan caad leh ku sameeyaan wadada.

Roobka ayaa sidoo kale keena caqabado aragti. Hubi inaad ka dhigto masaxaadda muraayadaha hore iyo baraf bi'iyaha xaalad wanaagsan.

Hubi in si cad lagugu arkay adigoo shidaya nalalkaaga hore.

Tilmaam dhammaan leexashada oo bilow bareeg-qabashada intaadan gaarin si ay darawallada kale u ogaadaan waxaad qorsheyneyso inaad sameyso.

"Taayar/sheeg simbirixasho", taas oo keeni karta rakooyin, waxay dhici kartaa markaad ku dhex waddo waddooyinka qoyan. Xawaaraha hooseeya, inta badan shaagyada ayaa "masixi doona" oogada waddada, si lamid ah nadiifiyaha muraayada hore ayaa nadiifiya muraayadda hore. Balse, marka uu xawligaagu kordho, shaaggaga sidoo kale ma "masixi karaan" wadada oo waxay bilaabaan inay fuulaan caad biyo ah sida uu sameeyaan kuwa barafka ku siqa.

Inta badan gawaarida, taayar/sheeg simbirixasho waxa laga yaabaa in ay ku bilowdaan xawli ugu hooseeya 30 ilaa 40 MAYL SAACADDII KASTA oo ugu daran korodhka xawaaraha ilaa heer laga yaabo in shaaggagu ay si buuxda u fuulaan caad biyo ah. Roobabka dabeylaha culus, shaaggaga waxay lumin karaan dhammaan xiriirka waddada ee 50 ilaa 60 MAYL SAACADDII KASTA. Haddi ay sidaa tahay, ma jirto wax qabatiin ah oo ku yimaadda bareeg-qabashada, sheellareynta, mise leexinta. Xaaladahan hoos yimaada dabaysha dheereysa, qallooca, mise leexashada yar ee isteerinka ayaa sababi karta rakooyinka.

Si loo yareeyo fursadaha taayar/sheeg simbirixashada, waa inaad: hoos u dhigtaa inta lagu jiro dabaylaha roobka, bedeshaa shaaggaga isla marka ay xirmaan oo si habboon u aariyee shaaggaga.

Waddooyinka Daad leh

Wadooyinka daadka leh aad bay khatar ugu yihiin darawallada iyo rakaabkaba. MARNA HA ISKU DAYIN INAAD KU DHEX WADO WADDO DAAD LEH. In ka yar lix inji oo biyo ah ayaa sabeyn siin kara gawaarida yar yar. Laba cagood oo biyo ah ayaa qaadi doona inta badan gawaarida. Marka uu gaarigu ka soo sabbeeyo waddada oo uu galo biyo qoto dheer, waxa laga yaabaa inuu si aan la xakamayn karin u gadgadoomo marka biyaha ka buuxsamayaan, taasoo dabin galisa darawalka iyo dhammaan rakaabka gudaha ku jira. Dalka Maraykanka, ku dhawaad kala bar dhammaan dhimashada daadadku waa dad ku xannibmay gawaaridooda. Xaalado badan, dhibbanayaashu waxay isla markiiba ku kaxeeyaan cirifka waddo mareenka iyadoo aan la ogeyn in waddo ay jirto. Wadooyinka daadadku waxay si gaar ah khatar u yihiin habeenkii marka ay aad u adag tahay in la garto khataraha daadka. Haddii gaarigaagu ku istaago waddo daadad ah, isla markiiba ka tag oo raadso meel sare. Xusuusnow inaad qoydo ayaa dhaanta inaad dhimato.

Xusuusinta Gaari wadista Habeenkii: Aad u taxaddar.

Heerarka shilalka dhimashada ee gaari wadista habeenkii ayaa ku dhawaad saddex jeer ka badan gaari wadista maalintii, inkastoo maylal aad u yar la kaxeeyo gawaarida habeenkii. Waa ku dhaqan wanaagsan inaad si tartiib ah u wado habeenkii sababtoo ah guud ahaan muuqaalka ayaa aad u xaddidan mugdiga dartiis.

Badqabka Duurjoogta

Mar walba ayay dhacdaa. Maine, gawaarida iyo looriyada waxay ku dhacaan deerada weyn iyo deerada kumanaan jeer sannad kasta. **Waa** caqabada sidaas u weyn. Dabcan, dadka intooda badan way ku farxaan inay arkaan deerada dabo-cad ee aadka u quruxda badan mise deerada aadka u weyn ee qurux badan, balse dad yar ayaa yaqaan sida loo maareeyo isku dhaca madax-madaxa ah ee Maine ee ugu weyn iyo xayawaanka duurjoogta ah. Isku dhacyada deerada ayaa kor u kaca xilliga dayrta, kor u kaca bisha Noofambar - inta lagu jiro xilliga taranka. Balse isku dhaca duurjoogta ayaa dhici kara wakhti kasta oo sanadka ah.

Maajo iyo Juun ayaa ah Bilaha ugu Badan ee Isku dhacyada Deerada!
Isku dhacyada deerada aad ayay u kordhaan bilaha Maajo iyo Juun. Dhacdooyinka dayrta sidoo kale waa wax caadi ah balse ha u ogolaan inaad ilaaliso sababtoo ah shilalka duurjoogta waxay dhici karaan dhammaan 12 bilood ee sanadka.

Talo: Indhaha deerada ayaa si fiican u iftiimaya iftiinka nalalka hore, balse maadaama ay deeradu aad u dheer tahay, darawaladu caadi ahaan ma arki karaan indhahooda ka muuqda nalalka hore. Tani waxay xitaa adkeyneysaa in deerada la arko marka ay mugdi tahay sidaas darteed waxay kugu qaadaneysaa wakhti yar si aad isaga ilaaliso isku dhac. U fiirso indhaha deerada iyo muuqaalka deerada.

Laga bilaabo Gabal dhaca ilaa Waabariga Iyadoo isku dhacyada duur-joogtu ay dhici karaan wakhti kasta oo maalintii ah, doox iyo deerada ayaa aad u firfircoon inta u dhaxaysa gabbal dhaca iyo waabariga maadaama ay u janjeeraan inay safraan habeenkii. Markaa si gaar ah u feejignow qorrax dhaca kadib sababtoo ah xayawaanka midabka madow aad bay u adkaan kartaa in la arko ilaa ay ka hor taagan yihiin gaarigaaga.

Calaamadaha Digniintu waxay la micno yihiin Ganacsi
Goobaha laga galo dooxa iyo deerada Maine waxaa lagu doortaa iyadoo lagu salaynayo halka ay ku badan yihiin duurjoogta iyo halka shilalka ay dhibaato ku yihiin.

"Xeynta" Midka kusaabsan Safarka Dooxa?
Dooxa iyo deerada ayaa badanaa u safta koox yar. Haddii aad aragto hal neef oo ka gudbaya waddada, waxaad sharad ku geli kartaa in ay jiraan xayawaannno badan oo u dhow kuwaas oo laga yaabo inay sidoo kale gudbaan.

Is Horjoogga Dooxa

Haddii aad aragto doox taagan wadada mise meel u dhow waa inaad **isticmaashaa taxadar aad u badan**, gaar ahaan xilliga galmoodka oo socda Agoosto ilaa Oktoobar. Markaad ku aragto doox gudaha mise agagaarka wadada waa inaad:

- Dhin Xawaaraha
- Haku ag wadin dooxa
- Gaarigaaga ku dhex jir. Haka soo bixin si aad u eegto mise waddada uga erido ugaadha. Kasoo bixidda gaariga ayaa khatar naftaada galin kara mise tan darawallada kale. Dooxa lama saadaalin karo oo waxaa suurtagal ah inuu adiga mise gaarigaaa weeraro
- Sii dooxa boos badan iyo wakhti si ay uga tagaan waddada.

Ka waran haddii Isku dhac aan la iska Fogeyn karin?
Haddii shil xayawaanku ku soo wajahan yahay, qabo bareegyada oo toos u leexi. Sii daa bareegyada wax yar kahor inta aadan wada qaban si aad u ogolaato in fuqa gaarigaagu in yar boodo adigoo isku dayaya inaad ku dhufato dibka xayawaanka. Tani waxay yarayn kartaa khatarta ah in xayawaanku ku dhufto aagga muraayadda waxayna kordhin kartaa fursadahaaga inaad seegto xayawaanka. Dhuumo si aad naftaada uga ilaaliso qashinka muraayada hore.

Rakaab Qaadidda iyo Xammuulka

Gaariga nooca rakaabka ahi waa inaanu qaadin culays ku fidsan dhinacyada gaariga oo ka baxsan xariiqa xayndaabyada dhinaca bidix, mise ka dheereeya in kabadan lix inji oo ka baxsan xariiqda xayndaabka dhinaca midig ee gaariga. Waa inaadan wadin gaariga haddii uu sidaas u raran yahay, mise marka ay kursiga hore ku fadhiyaan in ka badan 3 qofood oo ay hor istaagto aragtidaada xagga hore mise dhinacyada, mise si rarka uu u carqaladeeyo isticmaalkaaga kontoroolka gaariga. Ha u ogolaan rakaabka inay ku fariistaan daboolka, saqafka mise boodka gaariga socda.

Qofna ma raaci karo gaariga kaamka, hoyga wareegga, gaari-yar, isjiid mise boodka gaariga marka la wado mise lagu kaxeynayo waddo khaas ah.

Marka rakaab, da'diisu ka yar tahay 19 jir, lagu safriyo gaari xamuul ah, rakaabku waa in uu raacaa qaybta rakaabka ee gaariga soo qaadaya ilaa rakaabka 19 jirka ah uu yahay:

- Shaqaale mise tababare, oo ay ku jiraan shaqaale beeralay mise tababare, ku hawlan gudashada lagama maarmaanka ah ee waajibaadkooda mise tababarka mise lagu dhex qaadayo goobta shaqada mise goobaha tababarka.
- Ugaarsade shati haysta oo laga soo safriyo mise laga soo qaadayo goobta ugaarsiga.
- Ka qeybqaate dhoolla tus.

- Rakaab lagu hubsaday inuu xirtay suunka kursiga oo ay ku rakibtay warshadda kaasoo ku yaal meel ka baxsan khaanada rakaabka.

Qofka wata gaari furan, oo ay ku jiraan kuwa xamuulka qaada iyo kuwa bedeli kara, kuma qaadi karaan eeyga qaybta bannaan ee gaariga inta uu ku jiro waddada dadweynaha ilaa eyga la ilaaliyay qaab ka hortageysa inuu ku dhaco, boodo mise laga soo tuuro gaariga. Waxyaaba reebban ayaa ah marka eey uu safrinayo beeraley mise shaqaale beeraley si uu u guto hawlaha beeralayda ee u baahan adeegyada eyga, mise eey ku ugaarsada goobta ugaarsiga mise uu u kala qaado inta u dhaxaysa goobaha ugaarsiga ee ugaarsade shati haysta.

Su'aalaha Muraajicada ee Qaybta 11:

1. Markaad ku wado gaarigaaga baraf mise barafka, waxay qaadanaysaa ______ ilaa _____ jeer in kabadan masaafada in gaarigaagu joogsado sida uu ku sameeyo laami qalalan.
2. Waa maxay "shaag simbirixasho" sideese loo maareynayaa?
3. Waa maxay labada bilood ee ugu badan ee shilka deerada ee Maine?
4. Markaad ku istaagto waddooyinka barafka leh ama barafku maro sidee baad u qaban kartaa bareegyadaada?
5. Sideed ugu dhawaan lahayd isgoys aan la kontoroolin?
6. Midabkee ayay leeyihiin calaamaha digniinta ee dhismaha?

QAYBTA 12

Tijaabi Aqoontaada

Dooro midkood (a, b, mise c) ee ah jawaabta ugu wanaagsan ugasu'aasha.

1. Khamriga iyo maandooriyaha kale waxay:
   a. Yareeyaan malahaaga
   b. Kordhiyaan wakhtiga falcelintaada
   c. Sare u qaadaan awooddaada diirad saarka

2. Xariiqa jaalaha ah ee ku yaal dhinacaaga waddada kaliya macnaheedu waa:
   a. Gudbitaanka waa mamnuuc labada dhinacba
   b. Gudbitaanka waa la ogolyahay labada dhinacba
   c. Gudbitaanka dhinacaaga ayaa la ogolyahay

3. Haddii aad adiga iyo darawal kale timaadaan isgoys afar gees ah oo ay kontaroolaan calaamadaha joogsiga, waa inaad:
   a. Ku sii socotaa isgoyska
   b. Siisaa waddo-siin darawalka dhinacaaga midig
   c. Darawalka bidix waa inuu socdaa marka hore

4. Calaamadee ka digaysa in waddo weyn oo kala qaybsan ay bilaabanayso?

a.
b.
c.

5. Calaamaddan wadada waxaa loola jeedaa:
   a. Qallooc midig
   b. Waddo qalloocsan oo hore
   c. Qalqalloocyo kedis ah

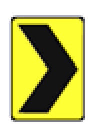

6. Calaamadaha qawaaniinta waa:
   a. Cagaar
   b. Jaalle
   c. Caddaan

7. Haddii qof lugaynayo uu ka gudbayo bartamaha waddada ee aan ahayn gudubfarowga (sidoo kale loo yaqaan jaywalking), xitaa haddii ay sharci darro tahay, waa inaad:
   a. U joogsataa iyaga
   b. U joogsan iyaga
   c. U yeerisaa hoonka

8. Darawallada mootooyinka waxay xaq u leeyihiin inay:
   a. Isticmaalaan layn dhammaystiran
   b. La wadaagaan laynka gaadiidka
   c. Isticmaalaan waddada dhankeeda

9. Markaad u dhawaato mise aad gudbayso baaskiil wade waa inaad:
   a. Dhintaa xawaaraha oo aad u ogolaataa boos inta ugu badan ee macquulka ah
   b. Hoon u yeerisaa si ay ugu feejignaadaan joogitaanka
   c. Xawaareysaa oo si dhakhsi ah u gudubtaa baskiil-wadeha

10. Marka aad wadid gaari habeenkii isticmaal nalalka fallaaraha sare leh marka:
    a. Ceeryaamo, roob mise baraf jiro
    b. Aad daba socoto gaari kale
    c. Uusan **jirin** gawaari kugu soo socota

Jawaabaha Saxda: 1. a; 2. c; 3. b; 4. a; 5. c; 6. c; 7. a; 8. a; 9. a; 10. C

Lifaaqa A

Asbaabta Caadiga ah ee Diidmada Imtixaanka Gaari wadidda

Qiimeeyaha waxaa laga yaabaa inuu u diido imtixaanka gaari wadidda:

- U hoggaansanaan la'aanta gaariga ee shuruudaha Baaridda Gawaarida Maine (boonada kormeerka way dhacay).
- Kuraasta hore ee aan loo heli karin qiimeeyaha mise aan si habboon loogu sugin sagxada gaariga.
- Gaariga aan sida habboon loo qalabayn (xaaladaha cimmillada) tusaale. silsiladaha barafka mise is daba yaalla.
- Khaanada oo aan si habboon loo sugin.
- Codsadaha oo diida inuu ka saaro gaariga xayawaanka rabbaayada.

Macluumaadka Imtixaanka Wddada

Waajibka qiimeeyaha waa inuu sameeyo go'aan dhexdhexaad ah oo daboolaya dhammaan wejiyada imtixaanka wadada.

Inta lagu jiro imtixaanka wadada qiimeeyuhu waxa uu eegi doonaa oo qiimayn doonaa awoodaada aad ku shaqayn karto oo aad ku xakamaynayso gaariga leh xirfad iyo aqoon kugu filan si aad u noqoto darawal badbaado iyo karti leh oo mara wadooyinka waaweyn ee Gobolka Maine, ha ahaato mid horay iyo gadaal u bixid booska layka saxda ah, bidix uleexasho mise midig mise horay u kaxaynta gaariga. Waxaa kale oo lagu qiimayn doonaa sida wanaagsan ee aad ugu fiirsato oo aad uga falceliso isticmaalayaasha kale ee waddooyinka iyo lugeeyayaasha, iyo sidoo kale calaamadaha taraafigga, tilmaamaha, iyo xaaladaha. Laguma waydiin doono inaad samayso wax aan caadi ahayn mise sharci darro ah.

Sababta imtixaanka gaari wadidda la iskaga saaro way kala duwanaan kartaa iyadoo ku xiran xaaladaha waddada, gaadiidka iyo xukunka codsadaha iyo awoodda uu u leeyahay inuu la qabsado xaaladaha soo baxa inta lagu jiro imtixaanka gaari wadidda, iyo sidoo kale caadooyinka wadista.

Sharciga Degganaanshaha/Warqadaha Deggenaanshaha ee Sharciga ah

Shatiga lama siin karo qof ilaa aan la soo bandhigin caddaynta dokumeentiga ah ee la aqbali karo ee daganaanshaha mise deegaanka uu ka degan yahay Gobolkan. Xoghaynta Gobolka waxaa laga yaabaa in laga dhaafo shuruudaha qof dejiyay, si uu ugu qanco Xoghaynta Gobolka, in qofku uu ku jiro hawl firfircoon oo ka tirsan Ciidamada Qalabka Sida ee Maraykanka, xaaska mise ilmaha qof hawlo firfircoon ku jira gudaha Maraykanka. Ciidamada Qalabka Sida ee Maraykanka mise arday ka diiwaan gashan jaamacad, kulyad mise dugsi gudaha Gobolka ah.

Cadeymaha dukumeentiga ah ee la aqbali karo ee degenaanshaha qofka mise deegaanka uu ka degan yahay Gobolkan waa in ay ku jiraan magaca codsadaha iyo ciwaanka qofka degan yahay mise dalka sida rasmiga u degen yahay. Xafiiska sanduuqa boostada mise ciwaanka kale ee boosto kuma filna. Cadaymaha dukumeenti ee la aqbali karo waxaa kamid ah, balse aan ku xaddidnayn:

1. Canshuur celi, foorka W-2 mise boonada mushahar qaadashada.
2. Boonada lagu bixiyay biilasha mise warqad ka timid shirkadda korontada oo muujinaysa codsiga adeegga.
3. Heshiis uu codsaduhu kamid yahay; mise
4. Dukumeenti xafiis dowlad bixisay.

Qofka aan awoodin inuu bixiyo caddaynta dokumeentiga ah ee la aqbali karo sida kor lagu sheegay, wuxuu buuxin karaa shuruudaha sharciga mid kamid ah:

1. Soo gudbinta dhaarta 2 qof oo xiriir shakhsi mise mid xirfadeed la leh qofka iyo aqoonta qofka iyo qofka deegaankiisa mise deegaanka rasmiga ah, oo ay ku jirto hoy, Gobolkan. Warqad hal dhaar ah oo uu saxeexay waalidka mise masuulka ilmaha aan qaan-gaarin ee samaynta codsiga ayaa ku filan in uu buuxiyo shuruudaha degenaanshaha. Warqadda waa bayaan dhaar ah oo been-abuurku wuxuu la mid noqonayaa dhaar been ah, taasoo xadgudub ku ah Ciwaanka 17-A Farqadda 452. Xoghayaha Gobolka ayaa ku siin doona foomamka buuxinta dhaarta (oo laga heli karo xafiis kasta oo Xafiisyada Laanta Gaadiidka mise barta onlineka http://www.maine.gov/sos/bmv/forms); mise
2. Adigoo ku dhaaranaya mise ayididda Xoghayaha Gobolka (mise wakiilkiisa), ku dhaarashada qofka hoygiisa mise deegaanka uu sida rasmiga ugu ah hoy.

Codsadaha bixiya macluumaad been abuur ah si waafaqsan qaanuunkan waxa uu khaldan ka galaa xaqiiqda ah oo lagu sifeeyay MRSA 29-A Farqadda 2103 waxaana uu muteysan doonaa ganaaxyada hoos yimaada farqaddaas.

Ma heli kartid mise ma dib-u-cusbooneysiin kartid shatiga darawalka mise kaarka aqoonsiga aan darawalka ahayn ilaa aad keento caddayn dukumeenti la aqbali karo oo kusaabsan joogitaanka sharci ee Maraykanka. Si loo caddeeyo joogitaanka sharciga ah waa inaad keentaa dukumeenti la akhriyi karo, aan dhicin, ku ansaxi kara liiska sida soo socota:

A. Shahaadada Dhalashada - waa in ay ahaataa nuqul shahaado ka soo baxday Xafiiska Gobolka ee Tirakoobka Muhiimka ah mise wakaalad u dhiganta oo muujinaysa shakhsiga inuu ku dhashay:

1. Gobol ka tirsan Maraykanka,
2. Degmeda Columbia,
3. Puerto Rico kadib Janaayo 12, 1941,
4. Virgin Islands kadib Janaayo 16, 1917,
5. Guam kadib Abriil 11, 1899,
6. American Samoa kadib Febraayo 15, 1900,
7. Swains Island kadib Maarso 3, 1925, mise
8. Barwaaqo-sooranka Jasiiradaha Waqooyiga Mariana kadib Janaayo 8, 1978.

B. Baasaboor mise Kaar ay bixisay Maraykanka
C. Qunsuliyada Warbixinta Dhalashada ee Dibadda, Shahaadada Warbixinta Dhalashada mise Shahaadaynta Warbixinta Dhalashada
D. Shahaadada Dhalashada,
E. Shahaadada Jinsiyadda Mareykanka,
F. Kaarka Aqoonsiga Muwaadinka Maraykanka,
G. Kaarka Aqoonsiga Muwaadinka Degan U.S.

H. Kaarka Hindida Maraykanka ah, mise
I. Kaarka Aqoonsiga Waqooyiga Mariana.

Dukumeentiyada beddelka ah ee la aqbali karo ee qofka ku dhashay Maraykanka waxa kamid noqon kara:

1. Warqad shahaadeysan oo kasoo baxday hay'adaha sare ku taxan oo sheegaysa in uusan jirin diiwaan dhalasho. Warqadda waa in ay ku jirtaa magaca qofka, taariikhda dhalashada, sanadka lagu daboolay raadinta diiwaanka dhalashada, iyo in uusan jirin diiwaan dhalasho oo ku jira faylka; iyo
2. Dukumeenti ay soo saartay Mareykanka mise xukunka sare ku taxan, oo muujinaya magaca, taariikhda dhalashada iyo in dhalashada ay ka dhacay xukunka sare ku taxan, oo ay ku jiraan diiwaanada siideynta militariga, diiwaanada tirakoobka, iyo diiwaanada dugsiga; mise
3. Ugu yaraan mid kamid ah kuwa soo socda:
    a. Shahaadada baabtiiska, diiwaanka diinta mise diiwaanka qabiilka ee muujinaya magaca, taariikhda dhalashada iyo in dhalashada ay ka dhacday xukunka sare ku taxan.
    b. Shahaadada dhalashada cusbitaalka oo muujinaysa magaca, taariikhda dhalashada iyo in dhalashadu ka dhacday xukunka sare ku taxan.
    c. Diiwaanka dhalashada ee dhakhtarka oo muujinaya magaca, taariikhda dhalashada iyo in dhalashadu ka dhacday xukunka sare ku taxan, mise
    d. Joornaal mise faylal caymis oo muujinaya magaca, taariikhda dhalashada iyo in dhalashadu ka dhacday xukunka sare ku taxan.

Dadka ku dhashay meel ka baxsan Maraykanka oo sheeganaya dhalasho hal waalid oo Maraykan ah ayaa soo bandhigi kara:

1. shahaadada dhalashada ee qofka ajnabiga ah,
2. caddaynta dhalashada waalidka, iyo
3. caddaynta xiriirka sharciga ah ee codsaduhu la leeyahay waalidka

Dadka ku dhashay meel ka baxsan Maraykanka oo sheeganaya dhalasho laba waalid oo Maraykan ah ayaa soo bandhigi kara:

1. shahaadada dhalashada ee qofka ajnabiga ah,
2. shahaadada guurka waalidka mise caddaynta xiriirka codsaduhu la leeyahay waalidka muwaadinka ah, iyo
3. caddaynta dhalashada waalidka

<u>Kuwa aan ahayn Muwaadiniin.</u> Qofka aan sheeganayn jinsiyadda waxaa laga yaabaa inuu keeno dukumeentiyada soo socda si loo caddeeyo joogitaanka sharci ee Maraykanka:

A. Kaarka Deganaanshaha Rasmiga ah mise Kaarka Shisheeyaha,
B. Qoraal Samaynta Diiwaanka Deganaanshaha Rasmiga ah ee Sharciga ah,
C. Foomka Imaanshaha/Bixidda I-94 mise baasaboor ajnabi oo ay ku qoran tahay "Loo diyaariyey I-551" mise I-551 Nidaamka Aqoonsiga iyo Diiwaangelinta Shisheeyaha (ADIT),

   Kaarka deganaanshaha ku meel gaarka ah,
D. Ogolaanshaha dibu soo galid,
E. Kaarka Ogolaanshaha Shaqada,
F. Dukumeentiga Safarka mise Dukumeentiga Safarka Qaxootiga,
G. Kaarka Imaanshaha/Bixidda, Foomka I-94 oo shaabadaysan mise la ogolaaday.
H. Ogeysiiska Ficilka mise ogeysiis kale oo rasmi ah oo muujinaya muddada ogolaanshaha,

I. Nidaamka Macluumaadka Booqdaha Ardayga iyo Isdhaafsiga (SEVIS) (Foomka I-20) mise (DS-2019) oo si sax ah loo ansixiyay mise shaabadeeyay,
J. Warqad, amar, go'aanka rafcaanka, Foomka Imaanshaha/Bixidda I-94 mise baasaboor ajnabi ah oo ku shaabadaysan Farqadda 207 Qaxooti, Farqadda 208-Magangalyo doon, Farqadda 212(d)(5) Sii-daynta sharafeed, mise Soo-galaha Cuba/Haitian, Farqadda 243(h), Farqadda 241(b)(3), mise Soo galid shuruudaysan,
K. Foomka Imaanshaha/Bixidda I-94 mise Baasaboorka Kanada ee S13,
L. Warqadda ama dukumeentiga qabiil ee sheegeysay in qof yahay Hindi Mareykan ah oo ku dhashay Kanada,
M. Warqad, amar, go'aanka rafcaanka mise Foomka Imaanshaha/Bixidda I-94 oo muujinaya ku deeqis magangalyo,
N. Codsiga magangelyo ee la ansixiyay mise la sugayo,
O. Codsiga la ansixiyay mise la sugayo ee heerka ilaalinta kumeelgaarka ah, mise warqad mise amar lagu siinayo xaalad ilaalin kumeelgaar ah mise bixitaan la dhaqan galiyay,
P. Warqad, amar, go'aanka rafcaanka mise I-94 oo muujinaya deeqis haysashada masaafurinta, hayn mise raritaan, ka joojinta masaafurinta, burinta ka saaridda, dibu dhigista raritaan mise Heshiiska Ka hortagga Jirdilka,
Q. Codsiga aqoonsiga qaan gaarnimada sida soo galooti gaarka ah,
R. Warqad mise ogeysiis qofka loogu aqoonsanayo dhibbane dambi iyadoo la raacayo dhibbanayaasha Tahriibinta iyo Ilaalinta Rabshadaha ee 2000, warqad shahaado ah oo kasoo baxday Waaxda Caafimaadka iyo Adeegyada Aadanaha ee Mareykanka si waafaqsan Xeerka Ilaalinta Dhibanayaasha Tahriibinta iyo Rabshadaha ee 2000, mise warqad mise ogeysiista Tusidda qofka in uu leeyahay kiis waji hore leh sida xaas iskeed u codsata iyadoo la raacayo sharciga Rabshadaha ka Dhanka ah Haweenka,
S. Warqad, ogeysiis, mise amarka Guddiga Racfaanka Socdaalka mise maxkamadda federaalka oo ku siinaya joogitaanka ka dhan ah musaafurin mise raritaan,
T. Warqad mise ogaysiis tusinaya deeqda tallaabada dib loo dhigay mise Amar Kormeer mise xaalad lamid ah,
U. Dukumeenti kasta oo kale oo ay bixiso Waaxda Caddaaladda ee Mareykanka mise Amniga Gudaha, oo ay ku jiraan kuwii ka horreeyay mise hay'adaha federaaliga ah ee beddelaya ee masuulka ka ah hirgelinta Sharciga Socdaalka iyo Jinsiyadaha, kaasoo tilmaamaya joogitaanka sharci ee Mareykanka.

Shatiga darawalka mise kaarka aqoonsiga aan darawalnimada ahayn ee la siiyo qof aan muwaadin ahayn waxaa lagu bixin karaa muddo ka yar shuruudaha lagu qeexay sharciga.

A. Shahaadada lama bixin doono haddii wakhtiga ogolaanshaha ee galista ka yartahay 120 maalmood.
B. Aqoonsigu wuxuu dhacayaa taariikhda lagu tilmaamay inay tahay taariikhda dhicitaanka muddada ogolaanshaha galista.
C. Haddii muddada ogolaanshaha galista ay tahay muddada sharciga, aqoonsiga la soo saaray wuxuu dhacayaa afar (4) sannadood laga bilaabo taariikhda la bixiyay.
D. Haddii muddada ogolaanshaha galista yahay midkoodna, muddada sharciga mise lagu tilmaami karo taariikh gaar ah, aqoonsiga la soo saaray wuxuu dhacayaa 120 maalmood laga bilaabo taariikhda la soo saaray.